ཆོ་འདུང་དཀར་པོ

ཀུན་ཡང་ཁ་ཤས་ཀྱི་ལོ་ཀློག་ཟློས། ཨ་ཁ་ཤ་ཀ ཀ

Chodung Karpo Sakya Literary Magazine

བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་མཁན་ཆེན་ལེགས་བཤད་ཀུན་དགའ།

མཁན་ཆེན་མིག་དམར་ཚོ་རིང་མཆོག་ནི། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་བོད་དུ་གཙང་རྩོད་བཀྲག་བཀྲ་ཤིས་གྲོང་དུ་ཡབ་རྒྱ་བོ་དང་། ཡུམ་མཚོམས་གཅོད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཕྲུངས། དགུང་ལོ་བཞི་ཅམ་ལ་བོད་ས་ཨོར་བས་ཕ་མ་གཉིས་དང་ལྷན་དུ་རྒྱ་གར་ལ་བཙན་བྱོལ་དུ་འཕྱོར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ནས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་རྡེལ་ཀོབ་ཏུ་གཞི་རིམ་འཛིན་གྱི་བཀྲུད་པ་བར་སློབ་གཉེར་མཛད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༠ ལོར་ལྷ་རྩེ་བོད་ཀྱི་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་། ནང་ཚོས་བཅས་དབུ་མ་ལོ་རིམ་གཉིས་པ་བར་སློབ་གཉེར་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༦ ཟླ་ ༡༠ ནང་ས་སྐྱ་ཚོས་སྒར་དུ་ཨཱསྲཱབས་རྗེ་བཙོ་བཀྲུད་ཁྲི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མདུན་རབ་ཐྱོད་གྱི་བསྟན་པ་བཞེས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༢ ལོར་ས་སྐྱ་མཐོ་སློབ་ཀུ་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱིས་མཁན་ཆེན་ཡ་པང་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་མདོ་སྟག་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ལོ་བཅུའི་རིང་གསན་བསམ་མཐང་ཅིང་། གོ་རིག་ཤིན་ཏུ་བཟང་བས་སློབ་མའི་དུས་ནས་མཐོ་སློབ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཟླར་ཚོས་པའི་འགན་བཞེས། སློབ་གཉེར་ཀྱི་ཞབས་ཞོར་མཁན་ཆེན་ཡ་པང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་སྒྲུར་ཡིས་མཚོན་ཞུ་གནད་སྨིན་ཞུས་ཤིང་། མཁན་ཆེན་མཆོག་གིས་ཀྱང་མཁན་པོ་འདི་བ་ཏའི་སློབ་མའི་ཁྲིད་ནས་བློ་གསོས་ཀྱི་ཉི་མ་གསར་པ་ཡིན་ཞེས་རྒྱུ་ཐུགས་དགྱེས་པའི་བསྟན་བཅོས་གནང་། མཐོ་སློབ་ཐོག་ཏུ་ཁ་ས་པོད་ཀྱི་དཔེ་མཛད་སློབ་ཀུ་འཛུལ་ཞུགས་ཀྱིས་མཁན་ཆེན་ཡ་པང་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་མདོ་སྟོགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་ལོ་བཅུའི་རིང་གསན་བསམ་མཐང་ཅིང་། ཕོ་རིག་ཤིན་ཏུ་བཟང་བས་སློབ་མའི་དུས་ནས་མཐོ་སློབ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཟླར་ཚོས་པའི་འགན་བཞེས། སློབ་གཉེར་ཀྱི་ཞབས་ཞོར་མཁན་ཆེན་ཡ་པང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་སྒྲུར་ཡིས་མཚོན་ཞུ་ཐུགས་དགྱེས་ཤིང་། མཁན་ཆེན་ཡ་པང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཀྱི་ཕ་ཁ་ཡིན་ཞེས་ཐུགས་ཁོངས་ཀྱི་ཉི་མ་ཁས་ལེན་ཞུས་ཤིང་། ཕ་ཁ་ཡིན་ཞེས་ཐུགས་ཁོངས་ཀྱི་ཉི་ཟླ་ཁ་ཕྱི་ལ་ཡ་ཁ་ཡ་ཡ་ཡ། ཕ་ཁ་ཡ་ཡ་ཡ། ཕ་ཁ་ཡ་ཡ་ཡ། ཕ

མཁན་ཆེན་ལེགས་བཤད་ཀུན་དགའ་མཆོག་དགོངས་པ་ཞི་བར་གཤེགས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་འགོར་བར་ཐུགས་དྲན་ཞུ།

༢༠༢༤ སྤྱི་ལོ་འདོན་ཐེངས། ༧ཨ

གཙོ་གཏེར།

ཆོས་དུང་དཀར་པོ་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

ལག་བསྟར་རྩོམ་སྒྲིག་པ།

བློ་གསལ་དོན་ཡྲུབ།
ཡ་འདུས་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།
འཇམ་དཔལ་དགའ་བ།

རྩོམ་སྒྲིག་པ།

མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེ།
བློ་གསལ་དོན་ཡྲུབ།
ཡ་འདུས་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།
འཇམ་དཔལ་དགའ་བ།

པར་གཞི་སྒྲིག་མཁན།

ཆོས་དུང་དཀར་པོ་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

པར་སྐྲུན་དང་འཛིན་སྐྱེལ།

ཆོས་དུང་དཀར་པོ་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

འབྲེལ་གཏུགས་བཀའ་བྱང་།

Cho Dung Karpo
(Sakya Literary Magazine)
Gongkar Choede Monastery
Laldang Tibetan Colony
Plot. Brotiwala, P.O. Vikasnagar
Dehradun, Uttarakhand (INDIA)
Email: chodungkarpo@gmail.com

བོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་རྒྱུ།

ཆོས་དྲུང་དཀར་པོ་ནི་རྩོམ་རིག་དང་། དེ་ཡང་ཞིབ་འཇུག་རང་བཞིན་གྱི་དུས་དེབ་ཞིག་ཡིན། དེ་བས་བབ་སྟེགས་འདི་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་དང་། རིག་གནས། ཆབ་སྲིད་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་ཚུ་ཐུན་ཇི་སྙེད་ཅིག་བྱུང་ཡང་། དེ་དག་ནི་རྩོམ་པ་པོའི་དགོངས་པའི་གློང་ལས་བྱུང་ཞིང་། གློག་པ་པོའི་མཁྱེན་པའི་རྒྱ་མཚོར་འཕེམ་པར་གྱུར་བ་ལས། བབ་སྟེགས་ཉིད་ལ་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ང་ཚོའི་བྱ་བ་ནི། བཤད་པའི་བབ་སྟེགས་དང་། མཁྱེན་པའི་འཇུག་ངོགས་ཤིག་བསྐྱུན་པ་ལས་གཞན་ལེགས་ཉེས་ཤན་འགྲེད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་མ་ཡིན་ནོ། །

རྩོམ་པ་པོ་རྣམས་ནི་དུས་དེབ་འདིའི་དོན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་རྣམ་པའི་བརྩམས་ཆོས་ནི་དུས་དེབ་འདི་བསྐྱུན་པའི་རྒྱ་ཆ་རིན་ཐང་བྱལ་བ་དག་ཡིན། དེ་བཞིན་དེབ་ཀྱི་བཀོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བདག་རྒྱུན་ནི་པར་སྐྱུན་གནང་མཁན་གྱི་སྤྱིན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པས་ན་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་ཆོས་པ་པོ་དང་། པར་སྐྱུན་གྱི་སྤྱིན་བདག་ཚང་མའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ལྟག་པར་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི ཀླུབས་རྗེ་ངོར་ཐར་ཆེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་འདོན་ཐེངས་འདིའི་སྒར་སྐྱུན་གྱི་སྤྱིན་བདག་ཆ་ཚང་གནང་བར་ཀུས་པ་ཆེན་པོས་སྙིང་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་ཡིན།

དུས་དེབ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་རྣམས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དར་འཕེལ་དང་། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་དོན་གྱི་བདག་པོ་དང་། བྲ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་ཕོང་པ་ཕྱུག་མཚོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཚེ་བསྐལ་བཟང་བརྟན་པའི་ཕྱིར་བསྟོད། །

ཆོས་དྲུང་དཀར་པོ་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས།

དཀར་ཚན།

ཞེན་འཇུག

ཚོགས་པ་གཡག་ལ་ཐོས་པའི་ལྟན་ཐབས། 7
རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པའི་དར་རྒྱུད། 10
མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་འགྲུག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པའི་སྐོར། 27
དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་ཡིག་ཆྱིང་ཁག་གི་ངོ་སྤྲོད། 33
ཐོན་མིས་བརྡ་སྦྱོང་པའི་བསྟན་བཅོས་བཏུད་བཙམས་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱད་པ། 60
རྗེ་བཙུན་མུས་སྲད་པ་ཆེན་པོ་དང་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ། 77
བོད་ཀྱི་སྒྲ་རིག་པའི་གནས་ལ་དཔྱོད་པ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ལ་དཔྱད་པ། 97

དཔྱད་ཕྱོད།

ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བའི་བདག་འདོད་ཚུལ། 107
དཔེ་དགུ་དོན་དགུ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་བཤད་བྱ་བའི་གཞིགས་སྐྱེང་པོ་ལ་དཔྱད་པ། 121
ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་སྒྲས་བཙམས་མིན་ལ་དཔྱད་པ། 136

བཅར་འདྲི།

སྐྱའི་གསུང་སྐྱར་དགེ་བཤེས་ལྷག་རྟོར་ལགས་སུ་བཅར་དྲི་ཞུས་པ། 141

ཞིབ་འཇུག

ཚོག་པ་གཡག་ལ་ཐོས་པའི་ལྟེན་ཐབས།

▣ མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། {སྒྲུབ་ལྟ་ལུ}

རྒྱ།། སྒྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་རཀ་ར་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྔ་ནས་མཛད་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་འདུན་ཚོས་འཕེལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞེས་པའི་དེབ་ཐེར་ལས། རྣ་ཏུལ་ནས་བརྩམས་པའི་བོད་ཀྱི་ཚོས་འཕྲུང་ཏིཏྠིའི་ནང་གིས་པ་ཞིག་འདུག བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་འབད་པ་བྱས་ཀྱང་ཐོག་མར་བཀའ་བརྒྱད་པ་ཆོས་ལ་ཟུར་ཟ་དང་དེ་ནས་རི་བོ་དག་ལྟེན་པ་ཆོས་ལ་ཡང་ཟུར་ཟ་མང་ཙམ་འདུག་པས་ཚོག་པ་གཡག་ལ་ཐོས་ནས་རྟོག་རྒྱག་ལུག་ལ་གཟེད་དོགས་ནས་རེ་ཞིག་བསྒྱུར་མཚམས་བཅད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་གོར་མོ་དང་གཞུར་བརྡུག་མ་ཡིན་པར་ཡོ་ནན་ཏར་གནམ་པོ་ཡིན་པར་ཁོ་བོས་མོང་དུ་ཚུད། གཡག་ལ་ཚོག་པ་ཐོས་པའི་ཡིག་ཚགས་ཆེམས་ཕྱི་ལོ་ *1992* ནས་ཡོད་ནའང་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་ནམ་ཐེག་ཆེན་དང་རྟོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་གླེ་བ་དཀར་བའི་ཞིབ་འཇུག་པ་ཆེས་ཀྱིས་ད་བར་རྣ་ཏུལ་ཀྱིས་བརྩམས་ཚོས་ཆེམས་ལ་ཕེན་ཅིག་ནོམ་མེ་ཐུམ་མེ་ཙམ་ཡང་མི་འཇོག་པ་ནི་ཡ་རེ་ཚ། ཏི་སྐད་དུ། འདི་ཁྱོད་ཀྱི་ཁ་ལས་ལེགས་བཤད་བྱུང།། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱས་པས་ཀྱང་ལེགས་བཤད་འཐོབ་ཏུ་རེ་ནས་རྣ་ཏུལ་ཀྱི་ཏིཏྠིའི་སྐད་ཐོག་བརྩམས་པའི་དེབ་ཆེན་བརྒྱད་ལྟག་ཙམ་ཉོས་ཏེ་བཀླགས་ཀྱང་དེབ་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་ལྟོ་ལམ་པའི་ལ་རྒྱའི་ཁ་ཕོ་ཤད་སྟག་ལས་རང་རེའི་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་ནམ་ཐེག་ཆེན་དང་རྟོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་ཕན་པའི་དོན་པོ་རྣལ་ཙམ་མ་ཐོབ། མ་ཟད་

རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་པ་མྱ་ཁར་ཇིས་བཙུམས་པའི་བོད་བསྟོད་ཟིན་ཐོ་བཀླགས་མཚམས་རྩ་ཀུལ་ནི་ཁྲ་ཁོ་ཅན་དང་ཙ་ཁ་བར་ངོ་འཛིན། ལྷག་ཏু་རྩ་ཀུལ་ཁོ་རང་གིས་བཙུམས་པའི་རྒྱ་གར་དུ་ནང་པའི་བསྟན་པའི་དར་རྒྱུད་ལ་སོགས་བཀླགས་རྗེས་རྩ་ཀུལ་ནི་གཟུ་ལུམ་ཅན་དང་བརྒྱན་ངས་པ་དང་མ་དྲངས་པ་དང་ལྷེམ་པོ་འདོ་མེད་དང་ཤིན་ཏু་ཅམ་ཕོད་ཅན་ཀྱི་གང་ཟག་ཏু་མཐོང་ནས་ཁོང་གི་བཙུམས་ཆོས་ཆུམས་བློག་མཚམས་བཞག་པ་ཡིན་ནའང་འདི་ལོ་ཕྱི་བླ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་ ༢༢ ཙམ་ལ་བཞུগས་སྐར་དུ་བཅར་བའི་ཆོ་བོད་ཀྱི་ལོ་ཐོ་པ་གཞོན་ནུ་གཉིས་ནས་རྩ་ཀུལ་དང་འབྲེལ་བའི་དེབ་གཉིས་རྒྱ་སྐད་ནས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་པ་ཡིར་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཀྱང་དཔར་བསྐྲུན་མཛད་པ་མཚོང་ནས་ཤིན་ཏু་བློ་ཕམ་པོ་ཐུབ། དེ་ལྟ་བུར་ཐུབ་པ་དེའི་རྒྱེན་གྱིས་ད་ལྟའི་ཚོགས་པ་གཡག་ལ་ཐོས་པའི་ལྟན་ཐབས་དེ་རྒྱ་ཆེ་བློག་པ་པོའི་མདུན་དུ་འབྱལ་དགོས་ཐུག་སོང་། དེས་ན་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་དང་ལྟན་བོད་ལ་ཡོང་མཁན་རྩ་ཀུལ་ཀྱིས་བཙུམས་པའི་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པའི་དར་རྒྱུད་ཅེས་པའི་ཚོགས་པའི་ལྟན་ཐབས་འདི་བཀླགས་ནས་ཀྱིས་ཀྱང་རཀ་ར་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཐུགས་ཁཁ་ཙ་བ་ནས་མི་འདུག་སྟེམ་པའི་བསམ་མཛོ་ཏན་ཏན་འཚར་གྲོད་དོ། །དེ་ལྟར་འཐུད་ན་དེ་ནི་ཁྱེད་ཆེས་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་ནས་ཞིག་ཆེན་དང་ཏོ་ཇེ་ཞིག་པ་ལ་གློ་བ་དཀར་བའི་དན་ཏྲགས་ཡིན་ནོ། །

གང་ལྟར་ཡང་ཁོང་གི་ཏམ་བཤད་ཚང་མ་ལ་སྐྱིང་པོ་དྲྭ་ཏེ་དགག་ལན་མདོར་བསྡུས་ཙམ་བཤད་ན་ཞིག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ས་ཁམས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་པར་ཕྱིས་ས་ལུ་གསར་བཙུམས་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནི། ཏི་སྐད་དུ། སྔར་ལུང་མ་བསྟན་ལྟན་ཅིག་ཐུབ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རིགས་ལམ་མ་ཤེས་པའི་ཏམ་བཤད་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཏི་སྐད་དུ། ས་ཆམས་ཐམས་ཅད་མ་གྱེབ་དང་། །ཤུབ་པ་དག་ཏু་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ས་ལུ་གསུངས་པའི་ནང་པ་ཐངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཤུབ་ཐོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཙ་བ་ནས་ཏ་མ་གོ་བ་བཞིན་དུ་ནང་པའི་ཤུབ་ཐོབ་ཟིར་ན་བྱམ་ཟིའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷུམས་ལྷོ་ཁ་ཡོན་ལམ་པ་བཞིན་དུ་ངོས་བཟུང་བ་ནི་ལོང་བ་ཆམས་ཀྱིས་གླང་ཆེན་ངོས་བཟུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས་དེ་ནི་མིག་ལྟན་མཁས་པའི་གང་མོའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཏོ་ཇེ་ཐེག་པའི་ཁྱམས་ལེན་པ་ཆམས་ནི་ཐེག་དམན་དང་ཐེག་ཆེན་རྒྱ་ཡི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་དཀའ་བའི་སྟོམ་པ་གསུམ་ཀྱི་ཁྱམས་ལེན་གནང་བཞིན་དུ་ས་ཏཻཏལྷན་སྟེ་སྟབས་བདེའི་ཐེག་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་རང་གི་མ་རིག་པ་གཞན་ལ་ངོམ་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དུས་རབས་བརྒྱད་པ་ནས་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་བར་ཀྱི་རྒྱ་གར་ཀྱི་ནང་པ་ཡོངས་རྫོགས་སྒྲིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཡང་སྒོས་ཏོ་ཇེ་ཐེག་པ་བ་ཡིན་ཞེས་ལ་བརྗེས་ཏེ་ཤེ་གཏི་བ་ནི་ཚོགས་ཕོར་ཤིན་ཏু་ཅམ་བཤད་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡིན་ཞུ་ན། རྒྱའི་བཙུན་པ་ཞྭ་ཙང་གི་ཞལ་སྔ་ནས། རྒྱ་གར་དུ་ནང་པའི་དགོན་པ་བཞི་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་ཙམ་ཀྱི་ནང་དུ་རིམ་པ་བཞིན་ཕེབས་ཏེ་དགེ་སློང་གངས་ཏིས་འབྱམ་དགུ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་

ལྷ་བརྒྱ་བཅུ་ཙམ་རིམ་པ་བཞིན་མཇལ་བ་ཆགས་ལས་བརྒྱ་ཆ་དགུ་བཅུ་ལྔག་ཙམ་ཐེག་དམན་གྱི་དགེ་སློང་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་ཞལ་སྔ་ནས། ངེད་ཀྱི་རྒྱ་གར་ན་མི་བརྒྱ་འཚོགས་ན་གྱུབ་མཐའ་འཛིན་པ་གཅིག་ལས་མི་འོང་། གྱུབ་མཐའ་འཛིན་པ་བརྒྱ་འཚོགས་ན་ནང་པ་གཅིག་ལས་མི་འོང་། ནང་པ་བརྒྱ་འཚོགས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཅིག་ལས་མི་འོང་། ཞེས་གསུངས་སོ།།བྱས་ཙང་འདི་ནི་དུས་རབས་བདུན་པ་ནས་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་བར་གྱི་ནང་པའི་དགེ་སློང་གི་གྲངས་འཕོར་ཐུན་ཡིན་ཙང་འདི་ལ་ཡ་ཚུགས་རོན་ཅི་ཡོད། མདོར་ན་བྱ་རོག་དང་ཏ་ལའི་ཚུལ་ལྟར་རྒྱ་གར་གྱི་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོ་རྒྱུན་གྱི་དབང་པོ་དང་། འཕྱར་ཁྱེད་གྲོང་ཁྱེར་དང་། རྣམ་གཞོན་ངང་ཚུལ་གསུམ་ལ་རྒྱ་གར་དུ་ནང་པའི་བསྟན་པ་མ་ཉམས་པའི་སྟོན་ཙམ་དུ་གྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་སྨོས་གྱུ་རྒོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་བསླབ་པ་སློབ་གཉེར་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོད་པར་གྱུགས་པ་ཙམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པ་ཡོངས་རྫོགས་གྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་། བྱེ་བྲག་རྫོ་རྗེ་ཐེག་པ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བྱིས་པ་ནི་ལྷ་རྣམས་དཀའ་བའི་རྟོགས་བརྗོད་ཡིན་ནོ།།དེས་ན་ཁོང་གི་མེ་ལོང་གིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པ་ཡོངས་རྫོགས་གྱིར་ཐེག་ཆེན་དང་ཡང་སྨོས་གསང་སྦྱགས་པར་རྟ་ཏུལ་ཀྱིས་འཛིར་བ་དེ་རྒྱུན་ཆོག་ཏུ་བསྒྲུབས་པས་རྒྱ་གར་དུ་ནང་པའི་བསྟན་པའི་ཉམས་ཀུད་གཏོང་མཁན་གྱིར་ཐེག་ཆེན་པ་དང་སྨོས་གུ་གསང་སྦྱགས་པ་ཡིན་པར་རྟ་ཏུལ་ཀྱི་ཆོས་ཤོག་ནང་དུ་སྒྲོར་སྒྲོར་བོན་པ་དེ་ལ་ཡང་བདེན་པ་ཡོད་པ་ཞོར་ལ་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །མཐའ་བསྟོམས་རྟ་ཏུལ་ལྟ་བུ་རྒྱལ་པོ་གྲྭ་ཁའི་རྣམ་གཞན་ལ་ང་རང་ཚོས་མི་འགོང་བ་ནི་ངོ་མ་གཡང་ཟ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ།།གང་ལྟར་ཡང་རྟ་ཏུལ་ལས་ཐེག་ཆེན་དང་རྫོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྐོར་གང་སྨྲས་ཐམས་ཅད་ནི་ཡོན་མཁར་ད་ཡིན་ཙང་ཁོང་གི་བཙམས་ཚོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དུས་དང་རྒྱ་ཚུད་གཟོན་དུ་མ་གཏང་ན་ཅིས་ཀྱང་ལེགས་སོ་སྙམ་པ་ནི་ཁོ་བོས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལྟར་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ལེགས་པར་གཟིགས་སྒྲོང་ཞུའོ། །

ས་ཕམ་རྒྱལ།

རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པའི་དར་རྒྱུད།

▣ མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་དང་ལྷན་ཏུ་བོད་ལ་ཡོང་མཁན་
རྒྱ་གར་བའི་བཀྲི་ཏ་རྦྷལལས་ཀྱིས་ཅིརྡི་ཡིས་རྒྱ་བཅས་མས།
▣ མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་སྒྲོ་བསྒྱར་མེད་པར་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱར་བའོ། །

ཨཱ། །སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ནི་རྒྱ་གར་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེའི་སྲོལ་གཏོང་པ་པོ་གོཏྲམཏྲཱ་ཤྲི་ཀོ་ཏམ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མི་ལོ་ཞེ་ལྔའི་རིང་ཡུལ་ཀོས་ཀྱི་ནས་ཀུ་རུཀྵེ་བར་དང་ཏིམྷ་ཅལ་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་ལ་ཀུ་ས་ལྟའམ་ཐང་གི་ས་ཁུལ་ནམས་སུ་ཞབས་ཐང་གིས་རྒྱ་ཞིང་དར་སྒྲིལ་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། འདིའི་རྗེས་འཐུང་པ་ནམས་ཀྱང་དུས་ཡུན་རིང་ཚད་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ནང་མཐོ་ས་བདག་མིའི་དབང་པོ་ཆེན་པོ་ནས་དམན་འབངས་མི་ས་ཅར་དགྱུས་མའི་བར་ཆེས་ལྷག་པར་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པ་ཞིག་བྱུང་། དགེ་སློང་ནམས་ཀྱི་བཞུགས་ཡུལ་ཀུན་དགའ་ར་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ས་ཁུལ་ཡང་ཡུལ་ལུང་ཕལ་ཆེར་ཀྱི་ནང་དུ་མེད་པ་ལྟ་བྱུང་། འདིའི་རྒྱུ་དཔྱོད་པ་དང་ལྟ་གྲུབ་སྒྲ་བ་ནམས་ཀྱིས་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྲག་འགའ་ཡི་རིང་རང་གི་ཟབ་བརྗིང་དགོངས་པས་རྒྱ་གར་བའི་ལྟ་དགོངས་ལ་བློ་བསྐྱེད་སྤྱིན་བཞིན་པ་དང་འདིའི་སྒྱུ་ཚལ་རིག་པར་མཁས་པ་དག་གིས་རྒྱ་གར་ཀྱི་སྒྱུ་ཚལ་རིག་པའི་ནང་བསྡུབ་ཏུ་མེད་པའི་ཤུལ་ཇེས་ཤིག་བཞག་ཡོད། དེ་བཞིན་འདིའི་ཁང་བཟོ་རིག་པ་དང་རྫོ་ཁོས་རིག་ཚལ་ལ་མཁས་པ་དག་གིས་བྲག་རི་ཆེས་ཀྱི་ཁོག་པ་ཡང་མོམ་སྟེ་ཡང་ལྷ་གཤགས་པ་ལྟར་ཕུག་ནས་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོའི་རིང་གནས་ཤིང་འཚོ་བའི་ཞང་དང་ཕེལ་ལོར་དང་ཀླན་དང་ནྱ་ཥིག་ལྟ་ཁྱབ་བཟོ་བཞིན་གནས། རྒྱ་ནག་དང་ཡ་ཕ་ན་ལྟ་བུ་གྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱི་མོར་སོར་བའི་མི་རིགས་ཆེས་ཀྱང་འདིའི་ཟབ་བརྗིང་ལེགས་བཤད་ལ་རྟག་ཏུ་ཡིད་སྨོན་སྐྱེ་བཞིན་གནས། འདིའི་ལྟ་གྲུབ་དང་སྤྱོད་པའི་ལམ་ལུགས་ལ་ཐོག་མ་ནས་བཟུང་ད་ལྟའི་བར་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆེ་མཐོང་སྨྲད་དང་སྨོད་བཞིན་པ་མ་ཟད་དུས་ད་ལྟའང་འདིའི་རྗེས་འཐུང་པ་དང་མཉམ་པའི་གྲངས་འགོར་ཆོས་ལུགས་གཞན་ན་མེད་དོ། ། འདི་ལྟའི་གཟི་བརྗིད་ལྟན་པའི་ས་ཁངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་རང་གི་འཁྱངས་ཡུལ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ནས་ཇི་ལྟར་ཁྱབ་ཁ་

ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་འདྲི་བ་འདི་གནད་ཆེན་པོ་དང་ཡ་མཚན་སྒྲ་འོས་ཤིག་ཡིན། དེས་ན་འདིའི་སྐོར་འདིར་ཐུང་ཞིག་གྲོང་བར་བྱ། རྒྱ་གར་དུ་ས་ངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་བཅུ་བཞིའི་མཚམས་ན་ཉམས་གྱད་དུ་ཕྱིན་པས་དེའི་སྐབས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་གནའ་དུས་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུར་བྱུང་བའི་སྐོར་ཐུང་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན།

ཕྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་ལོ་ ༡༧༩ ལ་གོཾ་ཏམ་ས་ངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས། ཁོང་གི་ཡུལདེཥ་སྟེ་མན་ངག་ཐམས་ཅད་ངག་ནས་གསུངས་པ་དང་སློབ་མ་ཆེམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོན་པ་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་རིང་ཉིད་ནས་བློ་ཐོག་ཏུ་བཟུང་ཞིང་ངེས་པར་མཛད། ཡུལདེཥ་སྟེ་མན་ངག་དེ་ཡང་ཆེམ་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི་སྦྱིར་བཏང་བ་དང་ལྟ་གྱུབ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་དགེ་སློང་པོ་མོའི་ཁྱིམས་དང་འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་པཎྜིཏཱ་ཀླུ་རྒྱལ་མཚན་སྟེ་ཆོས་ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཕྱིནལ་སྟེ་འདུལ་བ་ཞེས་རེར། ལྷོ་ཤཱཀ་བཅུ་རྒྱ་ས་ཀ་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔར་ས་ངས་རྒྱས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ་ཁོང་གི་སློབ་མཁན་གཙོ་བོ་ཆེམས་ཀྱིས་འཕྲུང་འགྱུར་གྱི་དུས་ལ་མི་མཐུན་པ་མི་ཡོང་སྲིད་ལ་དེ་ཉིད་ལ་སྔ་དུས་པཏན་དང་ད་ལྟ་ཆུལཁྲིའི་ཐོ་ཁོངས་ཡིན་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་ས་ཁྲལ་ཕྱི་ལོ་མ་བདུན་པའི་ཕུག་པའི་ནང་འཚོགས་ནས་ཆོས་དང་འདུལ་བ་ཆམས་བསྡུས་པར་མཛད། བཀའ་བསྡུ་འདི་ཉིད་ལ་བཀའ་བསྡུ་དང་པོ་ཞེས་ཟེར། དེ་སྐབས་དགེ་འདུན་ཀྱི་གནས་བརྟན་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོའི་གཙོ་སྐྱོང་འོག་རྒྱུན་གཏན་ས་ངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉེ་གནས་ཀུན་དཀའ་པོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐོར་དང་། རྒྱལ་བས་ཡོངས་བསྡུགས་ཕུལཡི་སྟེ་ཉེ་བར་འཚོར་ལ་འདུལ་བའི་སྐོར་དོགས་གནང། འཚོ་བ་མེད་པ། བདག་ལེན་སྦྱངས་པ། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་ལ་པཎྜི་ཏ་ཀྱི་ཚུལ་ཁྱིམས་ཟེར། གཟུགས་ལ་སོགས་ཕུང་པོ་དང་ས་ཚུ་ལ་སོགས་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྣྲེ་མཆེད་ལ་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་པ་ཕྱ་ཞིབ་རྣམས་ལ་ཕྱོགས་ཤེས་རབ། དྲྭ་ཐུན་སྟེ་ལྟ་བ། དཔྱད་སྟེ་ལྟ་གྱུབ་ཅེས་ཟེར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ཡི་ནང་ཚུལ་ཁྱིམས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་གར་དོ་གལ་ཆེན་པོ་སྦྱད་གནང་ཡོད། པཎྜི་ཏཱ་ཀླུ་རྒྱལ་ལ་མིང་གཞན་སུཏ་ཀྱི་སྡུཏ་ཡང་ན་སུཏ་ཀླུ་ཞེས་པའང་བཤད་པ། བཀའ་བསྡུ་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་གནས་བརྟན་དཀོན་སྟོང་རྣམ་ཀྱིས་འདི་ལྟ་བུའི་སྐོ་ནས་ཆོས་དང་འདུལ་བའི་བཀའ་བསྡུ་མཛད་དོ། །

ཕྱིས་སུ་དགེ་སློང་ས་ས་ནས་བཀའ་ཆམས་སོ་སོར་བྱོ་འཛིན་གནང་ནས་སློབ་ཁྲིད་སོགས་ཀྱི་འགན་ཁུར་བཞེས། དེའི་ནང་ནས་ཆོས་ཀྱི་འགན་ཁུར་བཞེས་མཁན་ཆམས་ལ་ཆུལཁྲིར་རམ་སུཏ་ཆུ་ཤ་ཀ་སྟེ་ཆོས་འཛིན་པཎ་མཁོ་འཛིན་པ་དང། འདུལ་བའི་འགན་ཁུར་བཞེས་མཁན་ཆམས་ལ་ཕིནཡཆུར་སྟེ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཞེས་སུ་གྲགས།

ཡང་དེ་ལས་གཞན་པའི་མདོའི་ནང་གི་ལྟ་གྱུབ་དང་འབྲེལ་བའི་དུམ་ཚན་ཆེས་བསྡུས་པ་བར་བར་ན་བཞུགས་པ་དེ་ལ་མ་ཎི་ཀླ

དང་འདིའི་སྒང་སྐྱོང་གནང་མཁན་ལ་མཇུག་བརྒྱར་ཞིས་སུ་གཏགས། འོན་ཀྱང་ཕྱིས་སུ་མཇུག་ཡི་དོན་རྣོགས་པའི་སྨད་འགྱེལ་པ་རྒྱ་ཆེར་བྱང་བ་ན་དེ་ལ་ཙཱཀྲི་རྒྱ་ཆེ་མཛོད་པ་ཞིས་པའི་མཚན་ཐོགས་ཤིང་འདིའི་སྒང་སྐྱོང་གནང་མཁན་ལ་ཙཱཀྲི་ཆོས་མཛོད་པ་འཛིན་པ་ཞིས་གྲགས་སོ།།

བཀའ་བསྟུ་དང་པོའི་རྗེས་ཀྱི་ལོ་བརྒྱ་ཙམ་ན་སྐྱེ། ཕྱི་ལོའི་སྟོན་ཀྱི་ ༡༥༦ ལོར་ཡང་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་རྒྱམས་ནས་འདུལ་ཁྲིམས་འགའ་ཞིག་ལ་བརྩི་འཛིན་མི་ཤེ་བའི་ལས་ལ་འཇུག་འགོ་བརྩམས་པ་ན་རྩོད་རྟོག་ཆེར་ལངས། མཐར་དགེ་སློང་རྒྱམས་སྣར་ཡང་གཅིག་ཏु་འདུས་ནས་རྩོད་རྟོག་ཅན་གྱི་གྲྭང་གཞིའི་སྟེང་བསྡོ་གྲྭང་གནང་སྟེ་ཆོས་དང་འདུལ་བའི་བཀའ་བསྟུ་མཛད་པ་འདི་ལ་བཀའ་བསྟུ་གཉིས་པ་ཟེར། འོན་ཀྱང་དགེ་སློང་གང་ཟས་ཇི་སྙེད་ཅིག་ནི་བཀའ་བསྟུ་དེར་འདོད་མེས་མ་བྱང་བས་ཀོ་ཎྜཱ་ལ་ཁ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཆོས་ལ་ཐུན་པའི་ཆོས་དང་འདུལ་བའི་བཀའ་བསྟུ་ལོགས་སུ་མཛད། དེ་ལས་འདུས་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིས་ཏེ་གནས་བརྟན་བགྲེས་རབས་རྒྱམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཐད་པའི་སྟེ་ཚན་དང་པོ་ལ་ཤཱཀྱཥྚ་ཁྲིས་ལ་མཁྲལ་ཁྲིས་ཀྱང་ཞེས་ཡ་གནས་བརྟན་པའམ་སྒྲིས་ཁྲིས་ཀྱང་ཞེས་ཡ་གནས་བརྟན་ལ་ཡང་ཅིག་ཅེ་ཟེར་ཏེ།།

ཕྱིས་ནས་ལོ་བརྒྱ་རྒྱ་གཅིག་དང་ཉེར་ལྔ་ཙམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་དགེ་འདུན་པའི་སྟེ་ཁ་ཅོ་བརྒྱད་དུ་གྱེས་པ་སྟེ། གནས་བརྟན་སྟེ་པ་ལས་གནས་མའི་བུ་པ་དང་མང་སྟོན་པ་དང་ཆོས་སྲས་པ་དང་མདོ་སྟེ་སྒྲ་བ་དང་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲ་བ་དང་འོད་སྲུངས་པ་དང་འཕོ་བ་པ་དང་མང་བཀུར་བ་དང་གོང་ཁྱེར་རྒྱ་པ་དང་བཟང་ལམ་པ་དང་ཆོས་མཆོག་པ་དང་ཡང་དགེ་འདུན་ཕལ་ཆེན་པ་ལས་བ་ལང་གནས་པ་དང་ཐ་སྙད་གཅིག་པ་དང་འཇིག་རྟེན་འདས་པར་སྒྲ་བ་དང་མང་ཐོས་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་པ་ཆམས་སོ།།འདི་ཆམས་མི་མཐུན་པ་ནི་འདུལ་བ་དང་ཆོས་མངོན་པའི་དགོངས་པ་ལས་ཐོས་ནས་བྱང་བ་ཡིན་ནོ།། སྟེ་པ་འགའ་ཞིག་ནི་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་པ་བཞིན་དུ་ས་ངས་རྒྱས་གང་ཟག་ཏु་མི་བཞེད་པར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གང་ཞིག་ཏु་འདོད། ཁོང་ཆམས་ཀྱིས་ས་ངས་རྒྱས་ལ་ངོ་མཚན་དང་ལྡ་ཡི་ནུས་པ་ཕུལ་དུ་བྱང་བ་དང་ལྡན་པར་བཞེད། ཡང་སྟེ་པ་འགའ་ཞིག་ནི་ས་ངས་རྒྱས་སྐུ་འཁྱུངས་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དག་ནི་ཚུལ་བསྟན་ཀྱི་མཛད་པ་ཙམ་དུ་བཞེད་དོ།།འདི་ལྟའི་བཞེད་པ་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་སྟེ་པ་སོ་སོའི་མདོ་དང་འདུལ་བ་ལའང་ཁྱད་པར་སོང་བ་ཡིན། ས་ངས་རྒྱས་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་རྒྱབ་རྟེན་དུ་མདོ་གསར་པ་སྣ་ཚོགས་བཙུགས་པ་སོགས་བྱང་།[1]

ས་ངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྔ་ཙམ་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་མྱ་ངན་མེད་ས་ངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པ་ལ་

{སྒྲུབ་བ་པོའི་མཆན།} 1 ཁྱད་པར་ལྷང་དང་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཁམ་བཤད།

ཞུགས། དེ་སྐབས་ཁོང་གི་བློ་མ་མཁོགས་ལྟ་ཏིས། སྟེ་མཁོ་གལ་གྱི་བུ་སྐར་རྒྱལ་ཞེས་པ་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་སྟེ་པ་ཆོས་ཀྱི་དབུ་གཙོར་བཞུགས་པ་དེས་ནང་ལྷུལ་གྱི་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་ས་ལོལ་ཐབས་སུ་པཏ་ནཱ་ཏ་ཐུ་ཏན་མེད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་ཨཱཏཱིཥ་རྡམ་སྟེ་ཐུ་ཏན་མེད་ཀྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཞེས་པར་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བདམས་པའི་དགེ་སློང་གངས་སྟོང་དུ་ལོངས་པ་ཚོགས་འདུར་བསྐོངས། དེར་འཚོགས་དགེ་འདུན་པ་ཆོས་ཀྱིས་ནུས་པ་མཉམ་བསྒྲིད་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཙོད་ཆེ་ཀ་ཅན་གྱི་བཟོད་གཞི་ཐམས་ཅད་བསྒོས་ཤིང་ཐག་གིས་བཅད་ནས་ཚེས་དང་འདུལ་བའི་བཀའ་ཡི་བསྟན་པ་མཛད་པ་དེ་ལ་བཀའ་བསྟུ་གསུམ་པའི་མཚན་ནས་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ། །དུས་དེ་རང་ལ་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་པའི་སྔ་མ་ནས་ཕྱིར་ཐོན་པའི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྣ་བའི་སྔ་ཡང་ཀླ་ལཱ་ཏ་ཡི་ལུང་ཡོད་ཀྱི། ཁྱོ་ནི་ཀུ་གར་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་གཅིག་ལ་མཚོན་ན་ཚོགས་པ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་རང་གི་ཡུལ་ལྷང་གི་ས་མཚམས་བཟླལ་ནས་ཆོས་དང་སྒྲིལ་གནང་བའི་ཐོག་མ་ཡིན། ཆོས་ཀྱི་ཕོ་ཉ་རྣམས་ཀྱང་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་ཡ་ཕ་ནའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་གྱི་རི་སི་དང་ཕེ་ཏྲེ་དང་སི་རི་ཡ་ལ་སོགས་དང་བྱང་རྒྱུད་དུ་དབུས་ཕེ་ཤི་ཡ་དང་ལྷོ་རྒྱུད་དུ་ཏྲཱ་བཏས་ལོ་ཅན་ནམ་ཎྜ་ལ་ཏང་ལ་ཡ་ལ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཁ་ཅིག་ཀ་ཏ་ཡ་ནང་ལ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་ཐུ་ཏན་མེད་ཀྱི་ལྷས་དང་ཕ་ཁ་ལ་ནི་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཁ་ཅིག་ཏུ

རྣམས་ཀྱིས་ནང་པའི་གནས་སྟངས་ཚོགས་ལུ་ཆེས་ཆེ་བའི་མཚོད་རྟེན་དང་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྐུ་དགེ་འདུན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་བཞིངས་པས་དགེ་འདུན་རྣམས་སྐུ་ལྟོད་པོའི་ངང་ནས་དམ་ཆོས་འཛིན་སྒེལ་གནང་ཐུབ་པ་ཐྱོང་། ཕྱི་ལོའི་སྟོན་གྱི་དུས་རབས་གཉིས་པའི་ནང་མོ་ཅིའི་དམག་དཔོན་ལུ་ཐུ་ཁ་ལག་གིས་མོ་ཅིའི་ས་བདག་ཆེན་པོ་མཐའ་མ་དེ་བཀོངས་ནས་ཤུན་ལམ་ཤ་ཡི་ཁ་ལུ་ཕེབས་ཤུལ་ལུ་ཁ་ལ་ཀ་ཏ་ལས་ཀ་ཀ་ཏ་ལ་ཕེབས་ཤུལ་ལུ་ཁ་ལ་ཀ་ཏ་ལས་ཀ་ཀ་ཏ་ལ་ཕེབས་པའི་རྒྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཁ་ལུ་ཕེབས་ཤུལ་ལུ་ཁ་ལ་ཀ་ཏ་ལ་ཕེབས་ཀ་ཀ་ཏ་ལ་ཕེབས་ལ་ཏ་ཀ་ཏ་ཡི་མཚོད་ཡུལ་ནས་ཡོངས་ཤུ་སྒྲངས་པའི་དུད་འགྲོའི་དམར་མཚོད་ཨཱ་ཤ་ཡི་ཁ་ཡི་མཚོད་ཕྱིན་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིན་ཤེག་གི་ལམ་སྲོལ་ཡང་མཁྱེན་ཐུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ཐོལ་ཡ་པོ་དྲང་སྲོང་པཏྨ་ལི་ཁ་ཡི་ཁ་ཆུ་ཕྱུང་གི་དབུ་ཆོས་འོག་ལྟར་ཚུགས་པ་དང་། བྱམ་ཅེ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་བསྟོད་པས་ཡོངས་ཤུ་གང་བའི་གཤུང་མནའ་ཐུ་ཁ་ལ་ཀ་ཏ་ལ་ཕེབས་ཀ་ཀ་ཏ་ལ་ཕེབས་ཏ་ལ་ཕ་ཏ་ཕ་ལ་ཕ་ཆ་ལ་ཕ་ཆ་ལ་ཕ་ཆ

བཞུགས་ནས་སྲིད་བསྐྱངས། ཡ་ཁ་ནའི་རྒྱལ་པོ་ཕལ་མོ་ཆེ་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལ་དད་པས་རྒྱལ་པོ་འདིའི་ཡུལ་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཁ་འཕགས་
རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་ཚབ་དེས་སློབ་ཁྲིའི་གནས་བརྟན་སྟེ་ཕ་ནས་དང་བཅོམ་བཏགས་ཏུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཚབ་དེས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྣ་
བའི་སྟེ་ནས་དང་བཀུར་ཆེན་པོས་བསྐྱངས་སོ། །དེ་སྐབས་བཅོམ་བཏགས་ནི་རྒྱལ་ཚབ་གཅིག་གི་རྒྱལ་ས་ཅོམ་མ་ཡིན་པར་རྒྱ-
གར་ཤར་ཕྱོགས་དང་ལྷོ་ཕྱོགས་ནས་གོང་ཁྱེར་རྡོ་འཛོག་བར་གྱི་ཚོང་པའི་ཁྲལ་གྱི་བབས་ལུང་ཡིན་པ་མ་ཟད་ཕུན་སུམ་ཚོགས-
པའི་ཚོང་གི་ཕྱེ་གནས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྣའི་སྟེ་ཡི་ཁྱབ་འཚེལ་ལ་འདོས་ཕན་ཟུས་ཆེན-
པོ་ཐོགས་ཡོད། བཅོམ་བཏགས་གི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྣའི་སྟེ་འདི་མ་ཀ་རྡའི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྣའི་སྟེ་ལས་ཕན་བུ་འགྱུར་ལྟོག་སོང-
བའི་དབང་གིས་འདི་ལ་ལྷན་ཐབས་རྣམ་གྲངས་དེ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྣ་བའི་སྟེའི་མཚན་ནས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པར་གྱུར།

དེ་ནས་ཡུ་ཅིའམ་ཤ་ཀ་ཡང་འབོད་པ་ཆམས་ཀྱིས་ཡ་ཁ་ན་ཆམས་ཕམ་པར་བྱས་ཏེ་ཆུ་གར་ནུབ་ཀྱི་ཁུལ་ཆམས་དབང་དུ་བཟུང-
འདིའི་ཡ་ཀྱལ་གཅིག་ནི་ཀུཥ་ཛེས་པའི་རྒྱལ་བཀྱུད་དེ་ཡིན། འདིའི་ནང་དུ་གྲགས་ཆེན་ས་བདག་མི་དབང་ཆེན་པོ་ཀནི་ཥ་ཛེས-
པ་བྱུང་། འདིའི་རྒྱལ་ས་ལུའུཥལུར་ཏེ་དེང་ལྷཱི་ཐྲན་ནང་ཡོད་པའི་པེཥཱ་ཁར་ཛེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྣའི་སྟེ-
ཡང་གླགས་ཏྲར་ཏེ་ཏྲི་ཟའི་ཡུལ་གྱི་བར་ཁྱབ་ཟིན་ཀིང་ཀྱིས་ཀ་འདིའི་ཟྲེས་འཕར་ཡིན། རྒྱལ་པོ་འདི་ཀྱིད་ཀྱི་དུས-
ན་ཆུན་ངག་མ་ལས་ཆེན་པོ་ཏ་དབྱངས་དང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ལ་ས་ཁོགས་འཁྱངས་ས། །དེ་སྐབས་ཡུལ་གླགས་ཏྲར་ཐམས-
ཅད་ཡོད་སྣའི་སྟེ་འདི་ལ་ཆུལས་ཏྲཥ་ཏེ་ཀཱ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྣ་བའི་སྟེ་ཡི་མཚན་ནས་གྲགས། ཀཱཥ་ཏེ་ཀ་ཆེ་དང-
ཀླགས་ཏྲར་ཏེ་ཏྲི་ཟའི་སློབ་དཔོན་ཆམས་ཀྱི་དབར་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་བྱུང་བ་ན་ལྷ་སྲས་ཀནི་ཥའི་ར་ཁགས་མཁོན་འོག་དབྱིག-
བཤེས་དང་ཏ་དབྱངས་ལ་སོགས་པའི་སློབ་དཔོན་ཆམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྣའི་སྟེའི་དཀྱེ་ཤེས་ལའང་ཁ་ཁ་ཆེ་དང-
ཀླགས་ཏྲར་ཏེ་ཏྲི་ཟའི་ཁོད་ཁ་ལ་ཆུལས་ཏྲཥ་ཏེ་ཀཱ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྣ་བའི་ཡི་མཚན་ནས་གྲགས། ཀཱཥ་ཏེ་ཀ་ཆེ་ཏ-
ཀླགས་ཏྲར་ཏེ་ཏྲི་ཟའི་ཁོད་ཆམས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཅི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཁ་ཁ་ཆེ་ཏ་ཀླགས་ཏྲར་ཏེ་ཏྲི་ཟའི་ཁོད་ཆམས་ཀྱི་ངང-
ཚུལ་ཅི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཁ་ཁ་ཆེ་ཏ་ཀླགས་ཏྲར་ཏེ་ཏྲི་ཟའི་ཁོད་ཆམས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཅི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཁ-
ཁ་ཆེ་ཏ་ཀླགས་ཏྲར་ཏེ་ཏྲི་ཟའི་ཁོད་ཆམས་ཀྱི་ངང-

ཞེས་ཟེར། སྨོན་དཔོན་འགའ་ཞིག་གིས་ཐོག་མའི་ཐེག་པ་གཉིས་པོ་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་འདི་ཉིད་གཅིག་སྟེ་འཛིན་ཞིང་རྒྱལ་བཏོན་ཏུར་བསྒྲིད་མཛད། མཚན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་འདོགས་གནང་མཛད། དེ་བཞིན་ཕྱིས་སྟེ་འགའ་ཞིག་ཐེག་པ་གཞན་གཉིས་ལ་རང་དོན་ཅན་བདུད་རྩས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ལ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་སོགས་བྱུང། འདིར་བློ་ཏེ་ངེས་དགོས་པ་ཞིག་ནི་སྔོ་པ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཕམས་ཅད་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀ་འདོད་ཅིང་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་གོ། །ཁོང་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན་ཐེག་པ་གང་ཅུང་གདམས་རྒྱུ་དེ་གང་ཟག་སོ་སོའི་ཁམས་དང་མོས་པ་སོགས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཞེས་འདོད་དོ། །

ཕྱི་ལོའི་བརྒྱ་ཕྲག་དང་པོའི་ནང་རྒྱ་གར་བྱང་ཁུལ་དུ་ཆེ་བཀྲ་སྦྱ་བའི་རིང་ལུགས་དང་བཞིན་པའི་སྐབས་ཅམ་ན་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་གླིང་ཁྲིར་ཕིདཔ་སྟེ་དེང་ཀི་བར་ཧེས་པ་ཅུ་སྨོན་དཔོན་ཁྲུ་ཕུད་ཁྲུ་འཁྱངས། སྨོན་དཔོན་འདིས་དབུ་མའམ་སྟོང་ཉིད་སྦྱ་བའི་ལྟ་གྲུབ་སྐོར་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བཙམས། དུས་ཀྱི་འཁྱོར་འགྲོས་དང་ལྡན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ལས་སྟོང་ཉིད་སྦྱ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་སྲོལ་དར། འདིའི་རྒྱབ་རྟེན་དུ་སྟེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་དགོས་མཚོ་ནམ་བྱང་བའི་ཚེ་དུས་དུས་སུ་བཙམས་པའི་[1]ཞེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགོས་དམིགས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱས།[2] དུས་རབས་བཞི་པའི་ནང་པེ་ཎྜ་ཨར་ནས་ཕེབས་པའི་སྨོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཀྱིས་ཆེ་བཀྲ་སྦྱ་བ་རྣམས་དང་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་འགའ་ཞིག་བྱུང་ནས་བསྟན་བཅོས་མདོར་པ་མཇོད་བཙམས་པ་དང་ཁོང་གི་སྒྲ་མཆེད་ཁན་པ་སྨོན་དཔོན་ཐོགས་མེད་ནི་རྣམ་རིག་སྦྱ་བཞམ་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་གཏོད་པ་པོར་ཀྱུར་ཏོ། ། [3]

འདི་ལྟའི་ཚུལ་གྱིས་དུས་རབས་བཞི་པའི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་ཆེ་བཀྲ་སྦྱ་བ་དང་མདོ་ལྟ་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོད་པ་དང་དབུ་མ་པ་སྟེ་བཞིར་ཐྱུར་ཟིན་ཏོ། །[4] འདི་ལས་དང་པོ་གཉིས་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་ཀ་ཁས་བླངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་གཉིས་ལ་ཐེག་དམན་པའི་ཕྱེས་འབྱང་བ་ཞེས་བཤད་དོ།[5] ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་པའི་ཐེག་པ་གཅིག་པུ་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཀྱིས་ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱེས་འབྱང་བར་བཤད་དོ། །[6]

ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་ཐེག་པའི་ཕྱེས་འབྱང་གཅིག་པུ་པ་ཡིན། དེས་མ་ཚད་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོར་ཤུགས་དྲག་པོས་བསྒྲལ་ཏེ་ཐེག་པ་གཞན་གཉིས་པོ་ལ་བསྟེང་ཚོག་གིས་འཕྱ་བའི་ལས་ལའང་འཇུག་པ་མི་སྟོང།[7] སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕགས་ཏེན་

{ཐུགས་པ་པོའི་མཆན། 1, [2], [3], [4], [5], [6], [7]. ཁྱབས་ལྡང་དང་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཏམ་བཤད་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །

ལས་འདས་པའི་མཇུད་པ་རྣམས་ནི་རང་ལ་ཤིན་ཏུ་འོས་ཤིང་འཚམས་པར་རྟོགས་ནས་དགེ་འདུན་ཕལ་ཆེན་པའི་སྟེ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་མང་པོ་བྱེད།[1] རབ་བྱུང་སྟེ་དགོན་མཆོག་བཅོགས་པ་དང་ལྷོངས་ལྷ་ཕལ་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་མང་དག་ཅིག་བཙལས།[2] ས་ངས་རྒྱས་པའི་ཐེག་པ་ལ་སྦྱོ་ཀུན་ནས་འཛིག་ཅིང་འཚངས་རྒྱ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བརྗོད།[3]། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྣམས་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཉིད་ལ་འཛུག་རྒྱར་དོ་གལ་སྦྱད་ཅིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་ཐར་པ་ལ་དོན་གཉིར་གྱི་བློ་དེ་སྒྲུབས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གོལ་བའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་པར་གསུངས། ཕྱོགས་གཅིག་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་བ་སྟོན་ཆེད་[4]སྒྲུན་རས་གཟིགས་དང་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་ལ་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོའི་འཕྲལ་གཟུགས་གཏོང་པ་[5]དང་། ཕྱོགས་གཞན་དུ་ས་ངས་རྒྱས་ཀྱི་སྨོན་མ་ཤུ་རི་བུ་དང་མོག་ལྷན་ལ་སོགས་པའི་དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ཀྱང་གོལ་བ་མ་ཐོབ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་བཤད་དོ། །[6] མདོར་ན་ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཀུན་ཀྱིས་ཅིས་ཤིད་བཀུར་བའི་ཐུ་མོའི་མདོ་དང་ལམ་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ས་ངས་རྒྱས་ཤུ་བཟོ་རྒྱའི་སྨོ་སྟབས་ཀྱིས་མཚོ་ཁྱིང་ཡོངས་ཤུ་བསྟོག་པ་ལ་འབད་པ་མ་བྱས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །[7]

ཀཱནི་ཥཱ་པའི་དུས་སྟེ་འདས་རྗེས་ཀྱི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ན་ས་ངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲུ་ཐོག་མར་བཞེངས།[8] ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཁྱབ་འཕེལ་དང་ལྷན་ས་ངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲུ་བརྟན་མཆོད་པའི་སྲོལ་ཡང་རྒྱས་སྐྱེས་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་དར་ཞིང་དེར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྲུ་ཡང་དཔག་མེད་བཞེངས་འགོ་ཚུགས། ཁོང་ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱམ་ཟེའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀ་དེ་རྣམས་[9]བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་རྣམས་ལ་བསྟུན་ཏུ་བཅུག་པར་མཛད། དེས་མ་ཚད་ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་སྨོན་ལམ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་ལ་སོགས་ལྷ་མོ་མང་པོའི་འཕྲལ་གཟུགས་བཏོད།[10] ས་ཕྱོགས་གང་ས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ལྷ་མོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་དེ་འདྲ་བཞེངས་ཤིང་[11]བསྟོད་པ་སོགས་ཀྱང་མང་དུ་བཙལ་འགོ་ཚུགས།[12] ཆུ་ལོག་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་བའི་ལས་འགྱལ་འདི་ཡིས་གནའ་སྦྱ་མོའི་བཀའ་སྩལ་ལམ་དགེ་འདུན་གྱི་འདུལ་ཁྲིམས་ལ་དོ་ཕོག་འགྲོ་གི་ཡོད་པའི་ཐད་ལ་[13]ཁོང་ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་བསམ་ཡེ་ནས་མ་བཞེས་པར་སྟང་ངོ་། །[14] དེར་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱ་མཚན་དྲིས་པ་ན། འདུལ་བ་དང་ཁྲིམས་ཞེས་པ་འདི་རང་དོན་ཆུང་ཚགས་ཤིག་གི་སྨད་སྲོག་གཏོང་བའི་ཐེག་དམན་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་ལས།[15]སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོལ་བ་དོན་གཉེར་ཁོ་ནའི་ཆེད་འཚོ་བའམ་རང་སྲོག་གཏོང་

{སྒྲུར་བ་པོའི་མཆན།} 1, [2], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [11], [12], [13], [14], [15]. ཁྱོད་ལུང་དང་རྒྱ་མཚན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཅམ་བཤད་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །

མ།ཁན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྦྱིར་ནས་འདི་ལྟའི་དགག་པ་ཡོང་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ཞེས་ལན་བཏབ་པོ། །[1] ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་རྣམས་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་རང་གི་མདོ་བཙུམས།[2] ཁྲིན་མ་བཏུ་ཕྱག་ལོངས་པའི་མདོ་རྣམས་ཀྱི་འདོན་ཏོག་མྱུར་བ་ཉིད་དུ་མི་འོངས་པས་ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིག་ཕྲིང་གཉིས་གསུམ་ནས་གཟུངས་ཕྱང་དུ་རེ་[3]དཔེར་ན་ལྷག་བཏ་ལས་ཅ་ཏུ།ཡོཀི་ལྷག་བཏ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་བཞིའི་ཇི་དང་། གྲྀཏ་ལས་ས་ཆུ་ཕྲོག་གི་སྟེ་ཚོགས་བཅད་བདུན་ཅན་མ་བྱང་བ་ལྟར་དུ་བཟོས་སོ། །[4] འདི་ལྟའི་གཟུངས་རྣམས་སྨར་ཡང་ཕྱང་དུ་བཏང་བའི་སྒོ་ནས་སྔགས་ཞེས་པ་དེ་རྣམས་བཟོས་སོ། །[5] འདི་ལྟའི་ཚུལ་ཀྱིས་གཟུངས་རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་དེ་དག་གི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྣ་ཚོགས་པའི་མཐུ་ནུས་[6]དང་གཞན་ཡང་སྔ་མོའི་བཀའ་སློལ་དང་སྒེ་སྣོད་ཀྱི་འགོ་མཇུག་རྣམས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་བརྗོལ་བའི་ལས་རྣམས་ཀྱིས་[7]བློ་སྦོལས་ཆེར་སྐྱེས་ཏེ་གཙུའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་དབུ་དུས་ཅམ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་པོ་ཁྲན་ལཱུན་ཏེ་དགའ་བ་འཕེལ་ཀྱི་བར་[8]མཱཎ্ཌ্ལ্ལ্ལ

རྒྱ་མཚོན་ཀྱིས་འདིའི་དགེ་སློང་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྒྲའི་སྟེ་ལ་སོགས་ལས་བསླབ་སྦྱོར་བཞེས། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་དཔལ་ལྡན་རྡོ་རྗེ་ཀུན་གྱི་དབང་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཉེ་གནས་སུ་ཀྱུར་པའི་སྐབས་སུའང་དེ་གའི་དགེ་སློང་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྒྲའི་འདུལ་བའི་རྩེས་འཐང་བ་ཡིན། དེ་གའི་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་ནང་ནས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པའི་ནང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་རྒྱུ་རབ་ཏུ་བྱེད་ཅིང་ཁ་ཅིག་ལས་སྦྱོར་བ་བཞེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

འདི་ལྟའི་ཚུལ་ཀྱིས་[1] དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣོ་རྩེ་ཐེག་པའི་སྨིན་པོ་ཅན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྩེས་སུ་འཐང་བ་ཤ་སྟག་ཏु་ཀྱུར།[2] ས་ངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་གོ་བདེ་དགྱུས་མའི་ཚོས་ལ་ཡིད་ཆེས་བརླགས་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཧོག་བཟོའི་སྣང་གཏམ་སྟོང་དུ་བཏུལ་བ་དག་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་ཚད་མར་བཟུང་།[3] ཕྱི་ནས་གཟན་གཤམ་གྱིས་བཀྲེས་ཀྱང་ནང་དུ་གཏུམས་མཉྫ་ཤྲཱི་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེ་ཅིག་ཡིན།[4] མཁས་པའི་ཡང་ཁྱེར་སོན་ཅིང་རིག་ཚལ་ཆེ་བའི་སྐྱན་ངག་མཁན་དེ་དག་ཕྱིད་སྨྱོན་པར་ཀྱུར་ཏེ་[5]གྲྭབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་བཞིའི་ནང་དུ་ཞུགས་ཏེ་སྒ་ཏ་ཡ་ཥ་ཀ་ཡ་ཤ་ཀ་ཡ་ཤ་ཀ་ཡ་ཤ

ཏ་མ་ཏ་པཾ[1]དང་། འགའ་ཞིག་ཨོ་ཙཱ་ལྷ་ གཏུན་ལྡེང་གཏན་དུ་བསྟན་པ་ལས་ཨོ་ཙཱ་ལི་པཾ་ཞེས་པའི་སོགས་མཚན་ཐོགས་སོ། །[2] གྲུབ་ཐོབ་འདི་རྣམས་ནི་རྒྱུན་དུ་བཏུང་བས་ཐོས་ཤིང་[3]ཐོད་ཕོར་རེ་ཐོགས་ནས་དུར་ཁྲོད་དམ་ནགས་ཚལ་སྟུག་པོ་རྣམས་སུ་འགོད་ཅིང་གནས།[4] དམངས་ཕལ་པ་རྣམས་ནི་[5]གྲུབ་ཐོབ་དེ་དག་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱ་བརྟན་དང་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་ རྣམས་ཀྱི་བཞིན་དུ་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་གྲུབ་ཆགས་[6]དང་ལྷ་ཡི་ནུས་པས་ཐུག་པར་བསམས་པས་[7]འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ཙམ་ཁ་ བརྡུང་གིས་གཤེ་ཡང་དེ་ཙམ་དེ་དག་གི་ཐུགས་སུ་བསྐྱེགས་སོ། །[8] འདི་རྣམས་ཀྱིས་[9]ཀུན་གྱི་མདུན་སར་བྱད་མེད་དང་ཆང་ རག་སོགས་བག་མེད་ལོངས་སུ་སྤྱད་ཅིང་[10]རྒྱལ་པོས་རང་གི་བུ་མོ་ཚུན་འདི་རྣམས་ལ་སྐྱེར།[11] གྲུབ་ཐོབ་ཟེར་བ་འདི་རྣམས་ ཀྱིས་[12]ཏ་ཏ་ཀའི་ཐབས་ལམ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་འགའ་ཞིག་ཤེས་པས་[13]དེའི་ནུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ཐུགས་འབྱང་བ་གྲེན་ བྱང་གཡོ་ཐུ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཐུ་འཕྲལ་བསྟན་པ་[14]དང་། ཡང་སྐབས་འགར་ལག་ཆུལ་གྱིན་པས་ས་ཡང་ནི་བཏོད་པ་ མི་གསལ་བའི་ངག་གི་སྨོ་ནས་དམངས་ཀྱི་ཁྲོད་ལ་རང་གི་ཐུགས་བཞག་གོ[15] །རིམ་བཞིན་དུས་རབས་འདི་ལྟའི་ནང་ཕལ་ཆེར་ ཆུ་གར་བ་ཡོངས་ཐོགས་ཀྱང་འདི་རྣམས་ཀྱི་མགོ་སྐོར་འོག་ཚུད་ནས་[16]འདོད་པ་དང་བཏུང་བ་ལང་ཤོར་དང་ཆུན་ཎི་ཎ་ཐ་ ཟླད་མེད་བློ་གཏད་བཅོལ་མཁན་དུ་ཀྱུར་ཏོ། །[17] ཐུན་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ནི་རང་གི་ལུང་པའི་བདེ་སྡུང་ཆེད་དམག་དཔུང་འཛིག་ ས་ལ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་རྒྱ་ནོར་གོན་པའི་ཐ་ན་ཟ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ ཏ་ཏ་ ཏ་ཏ་ ཏ་ ཏ་

སོགས་ཀྱི་སྟ་གོན་གྱི་ལས་ལ་འཇུག་བཞིན་ལུས་པ་ལས་[1]དེས་བློ་ཁོ་རྣམས་ལ་ཅི་ཡང་ཁྱད་པར་མ་རྒྱུག་གོ[2] །དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་འགོ་ཚུགས་པ་དང་ལྷན་དུ་ཏུཾ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་བྱང་ཁུལ་ཡོངས་རྫོགས་དབང་དུ་བསྡུས་ཟིན། བོད་རང་གི་པུ་ལའི་བཀྲད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་རང་གི་ཡུལ་ལུང་སྡུད་སྒྲོག་སྒྲད་ཡུ་རཏྣཥཎྱ་སྟེ་འཕྱར་བྱིད་པོང་ཁྱིར་དུ་རྒྱུད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས་པ་དེ་ཉིད་ཏུཾཔའི་རྒྱལ་པོ་མོཏཱན་བཏྲི་ཡུར་གྱིས་རྡ་དམག་ཉིས་བཀྲ་ཅམ་གྱིས་དབང་དུ་བསྡུས། ཆུ་ལངས་སྟེ་རྒྱུན་གྱི་དབང་པོའི་ངོ་མཚར་མཐུ་དང་ནུས་པ་ཅན་གྱི་སྒོལ་མ་ཡང་དུམ་བུར་བཏང་ནས་འཕངས། ཆུ་ལངས་སྟེ་རྒྱུན་གྱི་དབང་པོ་དང་བོད་ཀཱུམཎྜིལ་ཏེ་རྣམ་གཅོད་ངང་ཚུལ་གྱི་དགེ་སྦྱོང་རྒྱུད་པ་བཀྲ་ཕྱག་མང་པོ་རལ་གྲིའི་འོག་ཚེ་སྲོག་དང་བྲལ། ཐུན་དམག་འདིས་ཅིན་པས་རྒྱ་སྲོག་མང་པོར་ཁྱོང་གྱང་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་ཚད་ལས་འདས་པའི་གཞུང་པོ་ཏེ་མང་པོ་ཐལ་བར་ཀྱར་པ་དང་ཟླད་དུ་བྱུང་བའི་བཟོ་ཙལ་ལས་ཐོན་པའི་ལུལ་བྱུང་བཟོ་བཀོད་བཀྲ་ཕྱག་བཆལ་བ་ནུབ་པ་ལ་སོགས་བྱུང་ཡང་འདི་ལས་ཀེ་ཕན་གཅིག་བྱུང་བ་ནི་དམངས་རྣམས་སྣ་འཕྲལ་ཀྱི་ཆོངས་གཉིད་ལས་ས་པ་དེ་ཡིན་ནོ།[3] །

ཨཱ་ཀུན་ཐུན་བྱ་སྟེ་བདེ་བྱེད་སྲོན་དཔོན་ཁོ་ནའི་ཀཱུ་ཏིན་ཀྱིས་ས་ངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་རྒྱ་གར་ནས་བཏླགས་པའི་གཏམ་ཞིག་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་གླིང་སྲོལ་ཡོད་ལ། ཨཱ་ཀ་ར་སྟེ་བདེ་བྱེད་ཀྱིས་ནི་ས་ངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཙོད་པའི་ཐོ་ནས་ཕམ་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདིའི་བཀའ་རྒྱའི་འོག་རྒྱལ་པོ་ལུཏྲཏ་ལ་ཚ་ཐྲོན་གཞུ་ལ་སོགས་ཀྱིས་ས་ངང་ཕྱིང་ཕག་མང་པོ་རྒྱ་མཚོའི་ནང་བཙུམ་པའི་འོག་ནས་ཕན་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན། འོན་ཀྱང་འདིའི་བཀའ་རྒྱའི་འོག་རྒྱལ་པོ་ལུཏྲཏ་ལ་ཚ་ཐྲོན་གཞུ་ལ་ཕོ་ཉ་ཁ་ཤ་ཀ་ཡ་ཁ་ཤ་ཀ་ཡ་ཁ་ཤ་ཀ་ཡ

འགྲེལ་པ་བླུན་ཏྲི་ཞེས་པ་མཇུག། སྨོན་དཔོན་ལྷུན་གཐུབ་རྒྱ་མཚོ་ཞི་དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་བྱོན་པ་ནི་ཁོང་རང་གི་བཙུམས་ཚོས་ལས་ར་ཕྲོད་པས་ཤཱ་ཀ་རའི་དུས་ཚོགས་ཀྱང་དུས་རབས་དགུ་པའི་གོང་ན་ཡིན་པ་སྲིད་ཀྱང་ཀུན་རིལས་ཆུང་ངུ་སྟེ་གཞོན་ནུ་མ་ལེན་རྟེའི་སྟོན་ལ་ཡིན་མི་སྲིད། གཞོན་ནུ་མ་ལེན་ནི་ས་ཡངས་རྒྱས་པའི་རྟོག་གེ་ལྟ་བ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་དུས་མཉམ་སྟེ་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་བྱོན་པའོ།།དེས་ན་ཤཱ་ཀ་རྡེ་བདེ་བྱེད་དུས་རབས་བདུན་པའི་གོང་དུ་བྱོན་པཎ་མི་སྲིད་དོ།།ཤཱ་ཀ་རྡེ་བདེ་བྱེད་ནི་གཞོན་ནུ་མ་ལེན་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པ་དང་ཁོང་གཉིས་ཕན་ཚུན་མཇལ་ཕྱད་བྱུང་བ་སོགས་ནི་ང་ཚོས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་པ་ལས་ཤེས་ཐུབ། ཡིན་ནའང་ཁོང་ཚོའི་ཡིག་ཆའི་སྐོར་ལ་མཚོན་ན་དེའི་མཐའ་མའི་གཏམ་གྱི་བར་དུ་ངེས་གཏན་གང་ཡང་མི་རྟེད། དུས་རབས་བདུན་པའི་གོང་རོལ་ན་སངས་རྒྱས་པའི་ཁ་གཏད་དུ་ལངས་པའི་འདི་ལྟའི་ནུས་སྟོབས་ཆེ་བའི་རྟོག་གེ་བ་དང་གོ་མཚོན་པ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་མི་རྟེད་ཅིང་། གལ་ཏེ་ཐུང་ཡོད་ན་ངེས་པར་ཞུ་ཅང་གིས་འདི་སྐོར་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལས་ཁུངས་གི་ཕྱིན་ལས་ཀྱང་ས་ལྷུས་ལ་ཐུང་གིས་ཤུལ་ལ་ཐུ་ཡིག་ཀ། དེ་ལྟར་ན་གོང་སྨོས་གཏུག་རྩུབ་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱ་གར་ལྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཡངས་རྒྱས་པ་ཆུས་ལ་ཐུང་གིས་ཕྱིན། དེ་ལྟར་ན་ཤོང་སྨོས་གཏུག་རྩུབ་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱ་གར་ལྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཡངས་རྒྱས་པ་ཆུས་ལ་ཐུང་གིས་ཕྱིན་ནམ་ན། དེ་ཡང་འཕད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། དུས་རབས་དྲུག་པའི་རྗེས་ལུའང་ལྟོ་ཕྱོགས་ཀློ་ཐེ་དང་ཀླུའི་དཔལ་ཆེན་ལས་ཡིན་པའི་ལུ་ལིའི་གཞུང་ཆོས་པ་པོ་སྨོན་དཔོན་ཆུཚལ་ལུ་སྟེ་ཚོས་ཀྱོང་ལ་སོགས་ཐུང་ཞིང་། སྨོན་དཔོན་འདིའི་བཙུམས་གཞུང་ཆུམས་དུས་ད་ལྟའང་ཞིང་གা་ལ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆུམས་ལུ་གཅེས་ཤར་གནང་སྟེ་ཡོད། ཞིང་གা་ལའི་དེ་ལྟ་བུར་ཐུང་བ་མཁྱཱ་ཡཱ་སྟེ་གདུང་བཏུང་ཆེན་མོ་ཞེས་པའི་ནང་ཆབ་སྲིད་སྐོར་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་ཚོས་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུར་ཐུང་བ་ལ་གལ་གནད་ཆེ་བ་སྟེར་ཡོད། ཤཱ་ཀ་རྡེ་ཐུ་ཡི་འགྲུངས་ཆེན་ཡ་ཁ་ལས་ཀྱང་ལྷག་ཆ་ཤས་ཀྱི་ནང་ལུ་ཁ་ལ་ཁ་ལ་ནས་ཀ་ཡ་ཁ་ལ་ཁ་ལ་ཐུ་ཡ་ཁ་ལ་ཁ་ལ་ཁ་ལ

རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་ཆེས་ཀྱི་གླགས་པ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཡུར་ཚད་མཚ�eའི་ཚུ་ཚད་ལོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་མིན་བོ། །རྒྱུན་གཏན་ནས་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ཀེ་རལ་དང་དབྱི་ཁ་པ་རྣམས་ལ་དབྱེ་འགྱེད་ཆེན་པོ་བྱས་སྲོལ་ཡོད། དེ་གང་ནས་ཤེས་ཤེ་ན། འདི་ནི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་བྱོན་པའི་སྟན་ངག་མཁན་ཆེན་པོ་བློ་ཆུ་ཆགས་ཤ་ཀ་ཡ་ཤ་ནས་ཁྲོས་མཛད་པའི་ཀླད་ཀྱི་ཕྲ་ཞིག་ཡིན་ཙན་ཀྱི་ནང་དུ་ནགས་ཚལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཤ་བར་བ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་དཔེ་ཁྱབས་ཀྱི་པཎ་ཌི་ཏ་ཤ་ནི་བཏགས་པས་ཤེས་ཐུབ་པོ། །དོན་དངོས་ལ་རྒྱ་གར་བྱང་ལྷུལ་ཀྱི་པཎ་ཌི་ཏ་ཀྱིལ་འཁོར་ནི་དེ་སྐབས་ཀྱི་པཎ་ཌི་ཏ་ཀྱིལ་འཁོར་དངོས་དེ་ཡིན་པས་ལྷ་གྱབ་སྒྲ་བའི་ཕྱེ་གནས་མི་ཕྱི་ལ་ཏ་རང་གི་དུས་ཀྱི་འགྲན་རྩ་མེད་པའི་ལྷ་གྱབ་སྒྲ་བ་ཆེན་པོ་བསྟན་བཅོས་ཀུན་ལ་དབང་འབྱོར་བ་བློ་ཆགས་ཀྱི་མིག་མཆོག་གིས་ཤློ་རྡེ་རཏ་ཟླ་ཕྱུ་སྐྱེ་ལུས་ཅན་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལ་འགྲེལ་པ་ཟླ་མཛད་ཀྱི་ཞེས་པ་མཛད་ནས་ཤཱ་ཀ་རའི་བློ་ཡུལ་དུ་མ་ཤར་བའི་གནད་དག་ཕྱི་བར་མ་མཛད་པའི་བར་དུ་པཎ་ཌི་ཏ་ཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་ཤཱ་ཀ་ར་སྲོན་དཔོན་དུ་ཡང་ཁས་བླང་འདོད་མེད་དོ། །དོན་དངོས་ལ་བློ་ཅན་ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱི་ངག་བདག་མིག་མཆོག་གི་ཕྱག་དཔྱང་ལ་འཛོགས་ནས་ཤཱ་ཀ་རས་ད་ལྟའི་སྟན་པ་དང་ཆེ་མཐོང་ངེ་ཐོབ། གལ་ཏེ་ཟླ་མཛད་ཞེས་པ་དེ་བཙམས་མེད་ན་ཤཱ་ཀ་རའི་ཤློ་རྡེ་རཏ་ཟླ་ཕྱུ་ལུས་ཅན་མདོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ཡང་དུས་ནམ་ཞིག་ནས་སྣང་མེད་དུ་ཡལ་ཟིན་པ་དང་རྒྱ་གར་ནང་ཤཱ་ཀ་རའི་ད་ལྟའི་གཟི་བརྗིད་དང་ཤུགས་རྒྱུན་དེ་བས་ཀྱང་ཡོང་མི་སྲིད་པ་ནི་སྟོས་ཅི་དགོས། བློ་ཅན་ཁྱེད་ཀྱི་ངག་བདག་མཆོག་གིས་རྒྱ་གར་བྱང་ལྷུལ་པཎ་ཌི་ཏ་ཀྱིལ་འཁོར་འདུས་པའི་དབུས་སུ་ཤཱ་ཀ་རའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀུན་ནས་ཆུབ་ཕྱོར་མཛད། བློ་ཅན་ཁྱེད་ཀྱི་ངག་བདག་ཀུན་ལ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཤ་ར་ནི་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཁས་ཀྱང་ཡོང་མི་སྲིད་ཅེ་དགོས། ཁ་ཅིག་ཏུ་ཤ་ར་ནི་ཤཱ་ཀ་ར་ཡིན་ཙན་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཤ་ར་ནི་ཤཱ་ཀ་ར་ཡིན་ཙན་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཤ་ར་ནི་ཤཱ་ཀ་ར་ཡ་ཡ་ཡ

ཚུགས་ཤིང་དུས་དེ་རང་ཉིད་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པ་རྣམས་བོད་དུ་ཆོས་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བཞིན་པ་ཡང་མཐོང་ཐུབ། དེས་ན་ གོང་གི་ངག་ལམ་གྱི་གཏམ་བརྒྱུད་ལྟར་བྱས་ན་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་རྒྱ་གར་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་གཅིག་ཀྱང་ གནས་མེད་པའི་ཚོད་དུ་འདུག་མོད་ཀྱང་དེ་སྐབས་བོད་ནས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཇི་སྙེད་པ་རྒྱ་གར་དུ་འཕྱོར་ཞིང་དེ་དག་ གིས་ས་གནས་ཀུན་ཏུ་ནང་པ་དང་དགེ་སློང་དག་མཇལ། པྲ་ལའི་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་གསང་ སྔགས་ཀྱི་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་བཅས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ཆགས་གྱམ་སྟོང་ཚོ་བཟླལ་བ་རྒྱ་གར་བྱང་རྒྱད་ཀྱི་གོང་སྟེ་རྣམས་སུ་ཁྱེད། མ་ག་ཌ་ དང་ལྷག་པར་དུ་ཀ་ཡུ་ཏ་པྲ་ལའི་དུས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་མ་ཐོབ་པའི་ས་ཁུལ་ནི་ཕལ་ཆེར་མེད་པ་ལྟ་བུར་མངོན། ཀ་ཡུ་ཙོང་གི་ ཧཱུ་ནན་བློ་ཡར་དུ་ཀ་ཡུ་ཏ་པྲ་ལའི་དུས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་མ་ཐོབ་པའི་ས་ཁུལ་ནི་ཕལ་ཆེར་མེད་པ་ལྟ་བུར་མངོན། ཀ་ཡུ་ཙོང་གི་ ཧཱུ་ནན་ཁ་ནས་ཏུ་ཀ་ཡུ་ཏ་པྲ་ལའི་དུས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་མ་ཐོབ་པའི་ས་ཁུལ་ཏུ་ཁ་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ཡོད་མེད་ཀྱི་ གཏམ་ཡིན། ཁ་ཅིག་ཏུ་ཀ་ཡུ་ཏ་ཡ་ཏ་ཀ་ཡ་ཡ་ཞེས་པའི་ཚོགས་ཏན་ནས་ཐོབ་པའི་ཟངས་ཡིག་དང་རྟོ་ལ་བཀོས་པའི་ཡིག་རིས་རྣམས་ལས་ ཀྱང་ཤེས་སོ། །གོ་ཏའི་རྒྱལ་པོ་ནི་མུ་སལ་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་པཎྜིཏ་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བོད་ཁ་ལའི་ལས་ཁུ་ཁ་ལའི་ནས་དབང་དུ་མ་ ལའི་ལས་བར་དུ་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐུབས་སྦྱང་གཅིག་ཕུ་བ་ཡིན། དུས་མཐའི་བར་དུ་ཁོང་གི་ཟངས་ཡིག་རྣམས་སུ་སྟོན་པའི་ ཆོས་ལུགས་དང་པོ་བསྟོར་བའི་གནས་རི་དཔག་ཀྱི་ནགས་ཚལ་གྱི་མཚན་མ་རི་དཔག་གཉིས་ཀྱི་དབུས་སུ་ལུགས་ལོས་བརྒྱན་པ་ དག་བཀོད་པ་ཞིག་ཡོད། གོ་ཏའི་ཡུལ་གྱི་ནུབ་ཏུ་ཆུ་བོ་ཡམུན་རྣས་གཉན་ཏུ་ཁྱབ་པའི་ཀླུཏྲ་ཀུཊ་སྟེ་བུ་མོ་སྐྱར་མོའམ་དེང་གི་ ཀཱཊྜ་ཌི་རྒྱལ་ཁམས་དེ་མཆིས་སོ། །འདིའི་འབངས་དང་རྒྱལ་པོ་རྣམས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལ་དད་ཅིང་བཀུར་བ་ཞིག་ཡོད། གནས་ཚུལ་འདི་ནི་ཌཡཏཱཏ་སྟེ་རྒྱལ་བའི་མེས་པོ་གོཏིཏ་ཏཱཏ་སྟེ་ཁྱབ་འཇུག་བར་རྒྱལ་བཅུད་ཚལ་ལ་གྲོང་སྟེ་ལྡ་ཐྲིན་པར་ བཏིན་པའི་ཐྲིན་ཡིག་དང་བཙུན་མོ་ཀུམཱ་ར་ཏི་བཀོན་ནུ་མ་ལྡ་མོས་བཞེངས་པའི་སྟར་ནན་ཐབས་སངས་རྒྱས་པའི་དགོན་ཆེན་དེ་ ལས་ཤེས་ཐུབ། གོ་ཏཏཱཏ་ཏཱཏ་ཡི་ཚ་པོ་ཌཡཏཱཏ་བཙུན་མོའི་ལགོར་ཀྱི་གཙོ་པོ་གཅིག་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྲེས་འབྱང་བ་ཞིག་སྟེ་བཙུན་ མོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱིས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་ནི་ད་ལྟའང་བལ་ཡུལ་རྒྱལ་པོའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་སོ། །གཉིས་ཡུལ་ དུ་གཏན་ཚིགས་པར་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཀ་ཡ་ཏ་ཀ་ཤིར་ཆགས་པའི་རྒྱལ་རིགས་རྣམས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ནང་པའི་སྐུ་བརྙན་ཇི་སྙེད་ཐོབ་པ་རྣམས་ ཀྱང་དེང་ལྟ་ལྟ་མོའི་ཚུལ་དུ་མཆོད་དོ། །

གླེ་ལིང་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་དུས་སུ་བཞེངས་པའི་སྦྱན་ཁས་གཟིགས་ཤེང་གིའི་སྒྲ་ལ་སོགས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྐུ་བརྙན་མཉོན་ལ

ལ་སོགས་ནས་ཐོབ་པ་དག་གིས་ཏུཾ་སྟེ་དུ་ཏ་ཙ་རྣམས་མ་སྒེབས་ཀྱི་བར་དུ་བྱཱ་ལ་ཏ་ཙ་ལ་ཁ་ཏ་ཙ་ལ་ཁ་ཏ་ཙ་ལ་ཁ

ཡ་རབས་བཟང་སྦྱོང་དང་བྱལ་ཞིང་ཚང་ཐུགས་དགེ་སློང་རྣམས་ལ་དཏུལ་ཀྱི་སྒྲ་མོ་དག་གཏད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ།[1] །མཐར་འདི་དག་གི་ཉེར་ལེན་ལས་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་རང་གི་ཚོས་གནས་ཞིག་རོར་སོང་བ་རྣམས་བསྒྲར་གསོ་མ་ཐུབ་པ་དང་དེ་ལྟའི་ཚུལ་གྱིས་ཁོང་རྣམ་པའི་དགེ་སློང་རྣམས་བཞུགས་གནས་མེད་པར་ལུས་སོ།[2] །ཐུན་ཟེ་རྣམས་ལ་ནི་འདི་ལྟའི་དཀའ་ངལ་དེ་ཕྱད་པ་མེད། ཐུན་ཟེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ལྷམཆགས་སྟེ་གཡོན་ལམ་པ་ཞེ་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རིག་པ་དང་སྦྱོང་པའི་དབང་གིས་ལྷར་མ་ཟད་ད་དུང་ཡང་མཚོད་ཅིང་བཀུར་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའང་ཇི་སྙེད་ཅིད་ཡོད་དོ། །རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཁོང་རྣམས་ལ་རང་གི་ལྷ་ཁང་བསྐྱར་གསོའི་སྦྱད་སྦར་ཡང་དཏུལ་ཀྱི་མཐུན་རྒྱུར་ཐོབ་བོ། །ལྷ་རྣ་ཏ་སྲ་ཥིའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེས་རྒ་ཆེ་བའི་གནས་དྲང་སྲོང་ལྷུང་བ་རི་དཀར་ཀྱི་ནགས་སམ་དེང་སང་སྟར་ནི་ཕ་ཞེས་གྲགས་པ་དེའི་ས་གཞི་སྟོག་བྱས་ལས་ཀློ་ཀློ་ལྷུ་ཐེ་ཡོ་སྷ་ཆོའི་མི་དབང་གོཥི་ཌ་ཅཏ་སྟེ་ཁྱབ་འཛིག་ཟླ་བའི་བཙུན་མོ་ཀུན་དྲི་ཥ་ཏེ་ཡི་ནི་ཁ་ཅིག་ཏུ་མ་ལྷ་ཆོས་བཞིངས་པའི་དགོན་པ་ནི་དེ་གའི་དགོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གསར་ཤོས་གསར་ཤོས་དང་ཀུན་ཀྱི་མཐའ་མ་དེ་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཤེས་རྟོགས་བྱང་བ་ཡིན་མོ། །ཡིན་ནའང་ཏུཥ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་བཙོམ་པ་ན་སྨན་ཡང་བསྐྱར་གསོའི་འབབ་པ་མ་གནང། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་ལྷ་རྣ་ཏ་སྲ་ཥིའི་བོ་ཤ་ན་ཐ་ཅིག་ཁྲིན་མཚོན་པོའི་ལྷ་ཁང་ནི་གཅིག་ཕྲིས་གཉིས་ལན་གྲངས་བཞིའི་བར་འགོ་ནས་གསར་བཞེངས་མཛད། ལྷ་ཁང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩིང་ཤོས་ནི་བོ་ཤ་ཥ་ཏ་ཡི་ཁ་ཅིག་ཕྲ་ཙམ་ཙམ་ཡོད། དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་ཕ་ན་ཏ་ལ་ཀ་ཡི་ཤ་ཙ་ཤ ཤ ཤ

མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་འབྲུག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པའི་སྐོར།

▣ འཇུ་བསྟན་ཐོག། {སྒོམ་ལམ་བར་འཕྲིན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་།}

མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་གྲོང་ན་བོད་རིགས་མཁས་ཁྲན་ཀུན་ལ་ཆེས་རྒྱས་ཡོད་ཀྱི་མི་སྣ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཁོང་གི་མཛད་རྣམ་རགས་པ་ཡང་ཀུན་གྱི་ཁ་ཐོག་འགོར་ལོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། འོན་ཀང་། ཁོང་གི་ཆུང་རྩེས་ཀྱི་ཟབ་ས་དང་། རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩོ་ཐུབ། ཐུགས་རྗེ་ལྡན་ཀྱི་མཛོས་དཔྱོད་བཅས་ནི་ད་དུང་ཡོད་ཀྱང་དང་། ཚོད་གཞི་ཞིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད་པ་སྟོས་མེད་རེད། ཡིན་ཡང་། རེ་ཞིག་འདི་ནས་དེ་དག་མི་བཤད་པར་མཛད་རྣམ་ཁག་ཏུ་གསལ་པོར་མ་འགོད་པའི་ལྟོ་འབྲུག་ལ་ཕེབས་པའི་སྐོར་དང་། དེ་འཕེལ་ཚོམ་ཡིག་འགའ་ཞིག་ངོ་སྟོད་ཞུ་ཡིན། དགེ་ཆོས་ལགས་རྒྱ་གར་དུ་སྦ་ཕྲེས་གཉིས་སུ་ཕེབས་པའི་ཕྱི་མ་རང་ཡུལ་ཁ་བཅན་ལ་ཞལ་བསྐྱེར་སྐབས་ལྟོ་འབྲུག་བརྒྱུད་ཟེར་བ་དང་། མོན་རྩ་དབང་བརྒྱུད་ནས་ཕེབས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ལ། སྦ་མ་གྲགས་ཆུང་ཞིང་ཕྱི་མ་ཡོངས་གྲགས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་། དོན་དངོས་མོན་འབྲུག་གཉིས་ཆར་ལ་ཕེབས་ཆོག་པ་ལྟ་བུ་སྣང་ལ། ཁྱད་པར་འབྲུག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་པ་ཅི་ཅང་གསལ་ཐག་ཆོད་ཤེས་རྟོགས་ཐུང། དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན་དགེ་ཆོས་མཆོག་གི་གསུང་འབྱམ་ཁྲོད། འབྲུག་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་དང་དྲུང་སྟོད་མཏུན་དུ་གཅར་མཁན་གང་ཡིན་གྱིས་གཟན་རེ་ཏེས་པར་ཐོན་དགོས་པའི་ཁྱིམས་སྲོལ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། འབྲུག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲ་ཧྲིལ་པོ་བྲེགས་ཟིར་བ་དང་། དགུ་ཅན་དགུ་མེད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་འབྲུག་པའི་ཡི་གེ་བོད་ཀྱི་ལྟོ་ཡིག་ཏུ་འགོད་པ་ལ་བལྟས་ན་གསལ་ཞེས་པ་སོགས་ལ་བལྟས་ན་འབྲུག་གི་སྐོར་ཆམས་ཆོག་ཐག་ཆོད་པོའི་སྟོ་ནས་གསུང་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་དངོས་དོན་གཅིང་མ་ཡིན་པ་བཅས་ལས་ཀྱང་འབྲུག་ཏུ་ཕེབས་པ་གསལ་པོར་ཧོགས་ཐུབ་ཀྱང་། ཆམ་ཐར་ཚོམ་མཁན་དག་གིས་ཐུགས་མཉམ་ཆེར་མ་བཞག་པ་དང་། ད་ཆ་དུས་དབང་གིས་འཕེལ་ཡོད་མང་པོ་འདས་གོང་ནས་སུ་སོང་ཟིན་སྟབས་ཞིབ་ཕྱ་ཤེས་རེ་མེད་པ་འདུ། ཡིན་ཡང་། ཕན་ཀྱིས་དང་པོ་དྲག་ཤོས་བཀྲ་ཤིས་སྒང་པ་ལ་གནང་བའི་ཞལ་གདམས་ཆོགས་བཅད་མ་ཤོ་ལོ་ཀ་གཉིག་མ་ཚང་བ་ཞིག་ཆོས་ཀྱོགས་སྟང་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ནས་མཇལ་བ་ཡིན། ཚོམ་ཡིག་དེ་

ཏྲག་ཤོས་བཀྲ་ཤིས་སྒང་པ་དང་དགེ་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ།[2]

ཁྲིམས་སྒྲིལ་བློན་པོ་འཇིགས་མེད་[1] ལགས་ཀྱིས་སྟང་རིན་པོ་ཆེར་མཆྲལ་དུ་ཕུལ་བ་ཞིག་རེད། ཁྲིམས་སྒྲིལ་བློན་པོ་ལགས་ནས་དྲག་ཤོས་བཀྲ་ཤིས་སྒང་པའི་ཐུང་ཡིག་གཉེར་དམ་ཚོས་ཀྱི་ཕྱག་བརྒྱད་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག ༢༠༠༧ ལོ་བཅུ་ཅ ཚེས་ ༢༥ ལ་འབྲུག་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་སྐབས་དེ་འཕྲལ་ཀྱི་སྐད་ཆ་མང་པོ་གོ་ཐོས་བྱུང་མོད། ཡིད་ཚོམ་པ་ཞིག་མ་བྱུང། དེ་ནས་བཅུ་ཤས་རྗེས་སུ་ཡང་བསྐྱར་འབྲུག་ཏུ་བསྐྱོད་པ་ཡིན། འདི་དུས་སྟང་རིན་པོ་ཆེའི་གོགས་དན་ལ་བཏེན་རྩོམ་ཡིག་འདིའི་སྐོར་འདྲི་བཙད་མང་དུ་བཀྲིས་མཐར་བདུད་འཛིམས་རིན་པོ་ཆེའི་དངོས་སྒྲོབ་བློ་མ་དཀར་པོའི་སྲས་ཤར་ཕྱོགས་ཡོན་ཕུ་ལ་དགོན་ཀྱི་བློ་མ་འཇིགས་མེད་ལགས་ཀྱི་ཕྱག་ནས་རྩོམ་ཡིག་ཆ་ཚང་རྒྱུན་ཐུབ་པར་མ་ཟད། དགོན་པ་དེའི་སྒོ་བྱང་དུ་སྟན་ཚོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་སྲེམ་ཕབ་བྱས་ཡོད་པ་ཞིག་ཀྱང་རྒྱུན་ཐུབ་པའི་སྐལ་བ་བྱུང། དགོན་པ་འདི་གྲུབ་མཐའ་སྟྲུལ་བཀྲུད་འདུད་འཛོམས་གཏེར་གསར་ཡིན་ལ། ཏྲག་ཤོས་བཀྲ་ཤིས་སྒང་པ་འཕྲིན་ལས་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲིན་བདག་བྱས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ *༡༩༩* ལ་གསར་བཞེངས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག *༡༩༥* ལོར་ཚོང་ཚོང་མའི་སྒོབ་དཔོན་གྱིས་ཞལས་ཕྱི་བཅས་དགོན་འདི་དང། གསེར་དམ་རྩེའི་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་བོད་དུ་བྱོན་པ་གསལ་རྟོགས་བྱུང། དོན་འདི་བཅོས་སུ་མཐོང་མལག་ཏྲག་ཤོས་བསྟན་འཛིན་རྡོ་རྗེ་ནས་གསུང་བོན། ཡོ་ཕུ་ལ་དགོན་དེར་ཡོད་པའི་པཎ་བཀའ་ཐང་གི་ཁྲིལས་རིས་ལ་ཞིབ་གཟིགས་གནང། ཚོང་ཚོང་མའི་སྒོབ་དཔོན་གྱི་དགོན་གསེར་དམ་རྩེ་ནས་ཞག་བཅུ་བཞི་ལ་བཞུགས་འདུག སྐབས་དེར་དགེ་ཚོས་ལགས་ནས་སྐུ་སྨད་དུ་གྱུ་འཛིན་སྟུགས་པའི་ཤམ་ཐབས་བང། སྐུ་སྟོང་ལ་གཟན་སྨུག་པོ་ཞིག་བཞེས་པའི་སྐུ་ཤ་སྐམ་པོ་ཅན་ཞིག་རེད། དེ་ནས་བོད་ལ་ཕེབས་སྐབས་གསེར་དམ་རྩེའི་དགོན་ནས་ཆིབས་རྒྱ་སོགས་གོ་ཐྲིག་ཞུས་ཀྱང་རྒྱ་མ་བཅིབས་པར་ཞབས་ཐང་གིས་བོད་ལ་ཕེབས་པར་གསེར་དམ་རྩེའི་དགོན་ཀྱི་གླ་པ་གསུམ་ནས་བོད་བར་ཞབས་ཕྱི་ཞུས། འདི་སྐབས་དམིགས་བསལ་སྐུ་འགོར་གང་ཡང་མི་འདུག་ལ་དོན་འདི་ཁོང་གིས་དངོས་སུ་མཐོང་

1 ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ འབྲུག་དམངས་གཙོར་བསྡུར་སྐབས་ཀྱི་སྒོད་ཐྲོག།

2 པར་འདི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ཏྲག་ཤོས་བཀྲ་ཤིས་སྒང་པའི་སྲས་མོ་ཀཱན་གཡང་འཇོམ་ཀྱིས་རྩོམ་པ་པོར་གནང་བོ།།

བ་ཡིན་ཟེར། ཚོང་ཚོང་མའི་སྨོན་དཔོན་གྱི་གསུང་ལས་དགེ་ཚོས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མདོ་ཞེས་པའི་གཞུང་ཞིག་བོད་བསྒྱུར་གནང་ཡོད་ལ། དེ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཐོས་སྐྱོང་ཟེར། གོང་གསལ་ཚོང་ཚོང་མའི་སྨོན་དཔོན་དེ་མོན་ཆུ་དབང་གི་མི་ཡིན་ལ། སྨིན་གྲོལ་གླིང་ནས་སྨོན་སྦྱོང་གནང་བའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན། དགེ་ཚོས་དང་ཁོང་གཉིས་དང་པོ་བོད་ནས་ངོ་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག དྲག་ཨོས་ཁོང་དང་སྨོན་དཔོན་ཡོན་མཆོད་ཀྱི་འཕྲལ་བ་ཟབ་མོ་ཡོད། སྨོན་དཔོན་དེ་སྐུ་གཤེགས་ནས་ཡུན་རིང་པོ་ས་ཁང་མི་འདུག སྨོན་དཔོན་གྱི་མཚན་དངོས་རིག་འཛིན་ཕྱིན་ལས་འགྱུར་མེད་བདེ་ཆེན་ཞུ། དྲག་ཨོས་ཀྱིས་བཤད་ན་དགེ་ཚོས་ལགས་ཕེབས་དོན་ཡོན་ཕུ་ལ་དགོན་པའི་བཀའ་ཐང་ལྷེབས་རིས་དེ་དག་བཅོས་ལ་བྱོན་པ་འདུ། ལྷེབས་རིས་དེ་གོང་གསལ་སྨོན་དཔོན་གྱིས་བྱིས་པ་ཡིན། དེ་མིན་གསལ་པོ་ཤེས་མི་འདུག དྲག་ཨོས་ཀྱིས་སྐྱབས་དེར་དགེ་ཚོས་ལགས་དགེ་ལུགས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གོ་ནས་ཚོས་འཕྲལ་སོགས་མ་ཞུས་གསུངས།

འབྲུག་དབེ་མཛོད་འགན་གཙོ་བགྱིས་པ་བློ་པན་མཚོག་གི་གསུངས་པ།

དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་ལགས་ཀྱིས་སྐབས་དེའི་འབྲུག་ཙ་ཁྲིམས་དང་། རྒྱལ་སྲིད་ཙ་ཁྲིམས་གཤིབ་བསྡུར་གནང་བའི་ཐོན་ཡིག་ཅིག་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་། ད་ལྟ་ཐོན་ཡིག་དེ་ཁྱེད་རྣམས་མི་འདུག་ལ། འབྲས་ལྡོངས་སུ་ཕལ་ཆེར་ཡོད་པ་འདུ། བྱམ་ཐང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་ཡོད་ངེས་ཀྱང་ཕྱི་ཞིབ་མི་ཤེས་གསུངས།

གཉིར་པ་དམ་ཚོས་ཀྱིས་བཤད་པ།

དགེ་ཚོས་འབྲུག་ཏུ་ཕེབས་ལོ་ ༡༩༥༤ ཧིས་གཏན་ཡིན་ལ། སྐབས་དེར་བཀྲ་ཤིས་སྒང་པའི་ཕོ་བྲང་ནག་ཚང་དུ་བྱོན་པ་ལས་ཐོང་ལ་ཕེབས་པ་མ་ཤེས། སྐབས་དེར་ཁོང་ཐོ་གླ་པ་ཡིན་པས་མཇལ་མ་ཐུབ་ཟེར། དགེ་ཚོས་ལགས་གནས་གཟིགས་ལ་ཕེབས་པ་འདུ། དེ་མིན་ཕེབས་དོན་གསལ་པོ་མ་ཤེས་ལ། བཀྲ་ཤིས་སྒང་པ་དང་དགེ་ཚོས་གཏེས་ཀ་དུས་ཅོ་ཤེས་མིན་ཡང་མ་ཤེས། གང་ལྟར་ཕན་ཚུན་མཇལ་པོ་དང་གོགས་པོ་ཡིན་པ་གསལ་པོ་ཡིན་གསུངས། ༡༩༥༧ ལོ་བཀྲ་ཤིས་སྒང་པ་བོད་དུ་ཕེབས་ནས་གདན་ས་གསུམ་ལ་མང་ཐ་དང་འགྲེད་ཆེན་པོ་ཞིག་བཏང་བ་རེད། སྐབས་དེར་དགེ་ཚོས་ལགས་བོད་ཀྱིས་བཅོན་ལ་བཟུང་འདུ་པས་དྲག་ཨོས་དང་མཇལ་མི་འདུ་ དགེ་ཚོས་ཀྱིས་བཅོན་ནས་བྱིས་པ་རེད་ཟེར་བའི་ཚོགས་བཅད་འགན་ཞིག་སྐྱོང་ཀྱུ་ཡོད་པ་འདི་ དག་ཡིན་ཟེར་ནས་ཙོམ་ཡིག་ཅིག་གནང་བ་བཅས་གཤམ་དུ་བཀོད་ཡོད། ཙོམ་ཡིག་གསུམ་པོ་ལ་ཁ་བྱང་མེད་ཀྱང་བཙོད་དོན་ལ་ལྟོས་ཏེ་མིང་གསར་དུ་སྦྱར་བ་ཡིན།

༧། བཀྲ་ཤིས་སྒང་པར་གནང་བའི་ཞལ་གདམས།

ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གཉིས་མེད་སེམས་ཀྱི། །ཆོས་མིན་སྤྱོད་པའི་སྒང་པོ་ང་འདུ་ལ། །
ཆོས་གཏམ་སྒྲ་བའི་འོས་བབ་མ་མཆིས་ཀྱང་། །ཆོས་ལྡན་རྗེ་པོའི་བཀའ་བཞིན་ཚོག་འགའ་ཞིག། །
སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལྷས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དང་། །སྟོན་སྨོན་བཟང་པོའི་ཚུ་ཡུད་འཛིན་པ་ལས། །
དགེ་བའི་ས་བོན་སྟོབས་ཤུགས་སྨིན་པ་ཁྱོད། །མངའ་ཐང་རྒྱུ་པའི་དཔོན་གྱི་རིགས་སུ་འཁྱེངས། །
དེས་ན་ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་བདེ་སྐྱིད་ཀུན། །འཕྱང་བའི་སྨོ་མོ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ། །
སྨོ་གསུམ་འབད་པའི་ཕྱིད་ཞུ་སྒྲུབ་པ་འདི། །ལས་སུ་བྱ་བ་ཀུན་གྱི་ཐོག་མ་ལགས། །
གང་དུ་མཁས་དང་གྲབ་པ་བཞུགས་ཀྱང་བ། །དེ་ན་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་གནས། །
ཇི་སྲིད་བཤད་དང་སྒྲུབ་པའི་སྲོལ་གནས་པ། །དེ་སྲིད་བར་དུ་དམ་པའི་སྒྲིས་བྱ་འཕྱང་། །
དེས་ན་དྲི་མེད་བསྟན་པའི་པད་དཀར་ཚལ། །བདེ་སྐྱིད་དཔྱར་གྱི་དཔལ་དུ་གནས་པ་ནི། །
བློ་གསལ་ངང་མོའི་ཁྱུ་ཡིས་རབ་བརྟེན་པའི། །འཆད་ཉན་འོ་མའི་ཆུ་མཚོ་ཉིད་ལ་རག །
སྟེ་སྟོད་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་མཁས་པ་དང་། །དེ་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྒོམ་ཆེན་ཀྱིས། །
བཀྲ་ཤིས་ལྡ་ཡི་སྒང་བརྒྱད་ཀུན་ཁྱབ་པའི། །དགེ་འདུན་སྟེ་གཉིས་སྒེལ་བའི་མཛད་སྒོ་སྐྱོང་། །
མངའ་རིས་འབངས་ཀྱི་རི་བོ་མཐོན་པོའི་ཟེར། །དཔལ་དང་འབྱོར་བའི་གངས་ཀྱི་ཅོད་པན་ལ། །
ཏ་ག་ཏু་གནས་པའི་མི་རྟེ་གདོང་ལྡ་པ། །ཡངས་པའི་སྒྲུན་ཀྱིས་ཕྱོགས་བཅུར་གཟིགས་པར་འཚལ། །
གཞན་ཕན་སྙིང་རྟེ་སྙུམ་དང་བྲལ་བ་ཡི། །རིགས་འཕྲལ་ཐབས་ཤེས་གླིག་གི་སྒྲོན་མ་ཡིས། །
དྲང་པོའི་མི་ལ་འཁྱོག་པོའི་ལམ་སྟོན་པའི། །སྒྲ་ཁེར་སྒྲིའུའི་རིགས་ལ་ཐུགས་ཟོན་འཚལ། །
ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་ཞིང་ས་གཤིན་པོ་ལ། །རང་རིག་རྟོགས་པའི་སྙེ་མ་རབ་འཕྲུངས་པའི། །
དམ་པའི་སྒྲིས་བྱ་གང་དུ་བཞུགས་ཀྱང་ཏུང་། །ཐོལ་མེད་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་འཛིན་པར་འོས། །
སྒྲ་ཁེར་གང་ཡང་མིན་པའི་ཆ་ཡུགས་ལ། ཕྱི་ནང་གང་ཡང་མིན་པའི་ཆོས་ཡུགས་ཅན། །
རྒྱ་བོད་བསྐོར་བའི་ཡ་མདོ་ང་འདྲའི་རིགས།།སྐྱབས་འགར་དགྱེས་པའི་སྒྲུན་ཀྱིས་བསྐྱངས་བར་འཚལ།།

འདི་ནམས་བཀྲ་ཤིས་ལྡ་ཇོང་མི་རྟེ་མཆོག་གི་བཀའ་བཞིན་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ཀྱིས་བྱིས།

གོང་གསལ་ཙོམ་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་གསལ་བཤད། ཞལ་གདམས་གནང་ཡུལ་དྲག་ཤོས་བཀྲ་ཤིས་སྒང་པ་འཕྲིན་ལས་སྟོབས་

རྒྱས་ (1५८1 ནས་ 1८५२) ནི་སྐབས་དེའི་འབྲུག་ཡུལ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་དཔོན་སྐད་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་དང་འབྲེལ་བ་ཅུ་ཅང་ཟབ་པའི་མི་དྲག་ཅིག་ཡིན། ཁོང་དང་ཐོག་ལྡེ་ས་ར་ཕེབས་སྐབས་ལགོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་དམིགས་བསལ་སྟེ་ལེན་གནང་བ་དང་། གཟིགས་མཐོང་རྒྱ་ཆེན་པོས་གླིང་གི་ས་རྒྱ་ཕྱུལ་པ་ཡིན་པར་གསུང་གནང་བ་དང་། གཟིམ་ཁང་དུ་ཡོད་པའི་གི་ས་རྒྱ་ཞལ་ཐང་ཡང་བཀྲ་ཤིས་སྐད་པས་ཕྱལ་བ་ཡིན་ལ། ཇོ་བོར་གསེར་མཆོད་དང་གདན་ས་གསུམ་ལ་འགྲེད་ཆེན་བཏང་། དྲག་ཤོས་བཀྲིས་སྐད་པའི་ཚ་མོ་ཚོ་རིང་ཚོས་སྒྲིད་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་། བཀའ་བློན་བོན་ཤོད་པ་ཚོ་བརྒན་ཇོ་ཇེ་དང་འབྲེལ་བ་ཟབ་ཅིང་། བཞུགས་གཞིས་ཀྱང་གཟིམ་འགག་བོན་ཤོད་ཀྱི་ནང་གནང་གིན་ཡོད། དྲག་ཤོས་ཀྱི་སྲས་མོ་གཟུ་གཡང་འཛོམས་ཀྱིས་བཤད། བོན་ཤོད་པ་དང་མཁན་དུ་བསྟོན་པའི་སྐུ་པར་ཡང་འདུག ཐུགས་ལུང་མཚུར་ཕུ་ཏུ་རྒྱལ་བ་གཟུ་པ་མཆོག་གི་མདུན་ནས་བཀའ་ཆོས་མང་དུ་གསན་པ་དང་། སྐྱབས་རྗེ་བདུད་འཛོམས་རིན་པོ་ཆེ་གདན་དྲངས་ནས་ཕོ་བྲང་དུ་གཉིར་མཛོད་ཆེན་མོའི་དབང་ལུང་ཞུས་པ་ས་སོགས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་བླ་མར་དད་ཅིང་། ཐུགས་འཚོར་དཔལ་གྱིས་ཕྱུག་པའི་མི་ཐུ་ཞིག་ཡིན་པ་འབྲུག་ཡོངས་ལ་གྲགས། ཁོང་གིས་དགེ་ཆོས་ལགས་ཟླ་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མཐོང་ནས་ཞལ་གདམས་དང་། ཁོང་གི་དགོན་པར་ཕྱོ་བྱང་ཕྱག་བསྟར་མ་ཡང་ཞུས་འདུག་ལ། ཁོང་གཉིས་མཁན་དུ་བསྟོན་པའི་སྐུ་པར་ཡང་དྲག་ཤོས་སྲས་མོའི་ཕྱག་ནས་ཀྱེད་ས་ཡང་ཞུས་ཤིག ཞལ་གདམས་ལས། ཕྱི་ནང་གང་ཡང་མིན་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ། །སྐྱ་ས་ཅིར་ཡང་མིན་པའི་ཆ་ལུགས་ཅན། །ཞེས་གསུང་པ་ཡང་། དྲག་ཤོས་བསྟན་འཛིན་ཇོ་ཇེས་མཐོང་བའི་ཆས་ཀོས་དང་མཐུན་པས། སྐབས་དེའི་བཀྲ་ཤིས་སྐང་པའི་མཐང་ཕྱིན་དང་། ཐུ་ཚོགས་ཀྱི་གནས་བབ། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ས་ཁོགས་དང་འབྲེལ་བ་ཟོམ་ཡིག་རང་ནས་ལས་བས་ཟོམ་ཡིག་འདི་འབྲུག་ལ་བྱོན་སྐབས་ཤིག་ལ་བྱིས་པ་འདུ།

༢༦ །ཡོན་ཕྱུ་ལ་དགོན་གྱི་ཐོ་ཁང་།

སྟོབས་བཅུའི་ལང་ཚོ་དར་བའི་མཛོས་ལྡན་གྱི། །
བགྱང་ཡས་ཆོས་ཀུན་རི་དཀར་མིག་ཅན་ཡིད། །
འགྲུགས་པར་བྱིད་པའི་ཟན་འདེན་ཐུ་ཙལ་ཐོ་ཡི། །
ཟས་གཙང་སྲས་ཀྱིས་ལེགས་པའི་དཔལ་ཀུན་སྟོལ། །

མདོ་ལྡགས་བཤད་ཐུབ་ཆོས་འགོར་དར་རྒྱས་ཏུ་བཏུན་རིན་ཆེན་ཐུབས་ཀྱི་ལྷན་ཁྱེ་ལ།

༢༦ །བཅོན་རས་བྲིས་པའི་རྩོམ།

མི་ཡི་ཐ་ཤལ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས། །

མི་འཐུང་མི་འཐུང་ཡ་རབ་མི་འཐུང་ཞེས། །

སྲོང་བཅན་སྒོམ་པོ་ཚད་བཅུགས་དམ་བཅའ་ཡོད། །

གཞོན་ཏུས་དགའ་བའི་ཆུང་མ་ངས་མ་བླངས། །

ཏྲས་ཏུས་དགོས་པའི་ནོར་ཟས་ངས་མ་བསགས། །

ཐྲང་པོའི་མི་ཚེ་ལྷགས་ལྷུག་ལྟན་ཅིག་ཏུ། །

ཟོགས་པ་འདི་ནི་བདག་གི་སྙིང་བ་སྐྱེ། །

རྒྱལ་པོ་སྟག་ལུང་བྱག་གིས། །

ཏག་ཏག་གསིགས་གསིགས་བཟོས་ཏེ། །

ཕྱལ་སོང་ལགས་ཏু་ཕྱལ་སོང་། །

སྟལ་རལ་ཕྱག་ཏু་ཕྱལ་སོང་། །

གོང་གི་རྩོམ་ཡིག་འདི་གཉིར་བ་དམ་ཆོས་ཀྱི་ལག་ནས་གནང་བ་ཡིན་ལ། ཁོང་གིས་གསུངས་ན་རྩོམ་ཡིག་འདི་ཁ་བརྒྱུད་ལས་དགེ་ཆོས་དངོས་ཀྱི་ཕྱག་བྲིས་མཛལ་མ་ཐྱོང་ཟེར། ཤེས་གསལ་ལྟར་གོང་གི་རྩོམ་ཡིག་གི་ཚོགས་བཅད་ཕལ་ཆེར་དགེ་ཆོས་གསུང་རྩོམ་དུ་འགོད་ཟིན་ཀྱང་ཆུང་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་པ་དང་། ཚོགས་བཅད་ཕྱི་མ་འདི་གསར་པ་ཞིག་ཏু་སྣང་། དགེ་ཆོས་ལྟ་འབྲུག་ཏু་ཕེབས་སྐོར་མཛད་ནམ་ཁག་ཏু་མི་གསལ་བས་འཇུ་བསྟན་རྒྱོང་གིས་འཚོལ་ནུད་བསྡུ་བསྒྲིགས་བྱས། །

དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་ཡིག་རྒྱུན་འགག་གི་ངོ་སྤྲོད།

▣ བཏུས་ཕྱུག་ཚེ་རིང། & Mathias Fermer

{ཨོ་སི་ཏྲི་ཡ་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་།} (Austrian Academy of Sciences, Vienna)

དེང་སང་བོད་ཕྱི་ནང་གང་ས་ནས་ལོ་ངོ་བཅུ་ཕྲག་མང་པོ་ཉར་ཚགས་བྱས་ཞིང། ཆེས་རིན་ཐང་བྱལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་རྟམ་ཐར་ཀྱི་གསུང་ཆོས་མང་པོ་ཐོན་དང་ཐོན་བཞིན་ཡོད་ལ། གསེར་ཀྱི་དེབ་ཐེར་དེ་དག་ནང་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཐོན་ཡོད། དེ་མིན་གདུང་རབས་རྟམ་ཐར་དངོས་སུ་ལག་སོན་མ་བྱུང་ཡང། ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་སོ་སོའི་ནང་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་ཀྱི་མཚན་བྱང་དང། གདུང་རབས་རྟམ་ཐར་སོ་སོའི་ལུང་ཁུངས་སུ་དྲངས་པའི་གདུང་རབས་ཀྱི་མཚན་བྱང་གཞིར་བཟུང་སྟེ། ད་ལན་སྐབས་འདིར་ཅིད་གཉིས་ཀྱིས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་ཡིག་རྒྱུན་སྐོར་གྱི་ཆོས་ཐུང་འདི་འཛིན་བར་འབད་ཁུལ་བྱས་པ་ཡིན།

དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་ཡིག་རྒྱུན་འགག་གི་ངོ་སྤྲོད་ནང། གདུང་རབས་ཀྱི་མཚན་བྱང་དང། ཆོས་པ་པོ་སུ་ཡིན་མིན། ལོ་དུས་ནམ་ཞིག་ལ་གདུང་རབས་དེ་བཙམས་པ། ལག་སོན་མ་བྱུང་བའི་གདུང་རབས་དེ་ཡོད་པའི་ཡིག་ཆའི་ཁུངས་གང་དང་གང་ཡོད་པ། འཕྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཚགས་ཁག་ལ་ཞིབ་བསྟར་བྱས་ནས་ཁུངས་སོ་སོར་བཀོད་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་གདུང་རབས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་དུས་ཚོད་སྔ་ཕྱིའི་བྱུང་བ་བཞིན་གྱང་བསྒྲིགས་པ་ཡིན།

གདུང་རབས་ཡིག་རྒྱུན་དེ་དག་ནང་རིགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད། དཔེར་ན་དཔྱ་བར་ལག་ཐོབ་བྱུང་བའི་གདུང་རབས་ཡིག་རྒྱུན་

ནང་ནས་ཆེས་ཐུང་ཨོས་ནི། གདུང་རབས་མཇད་པ་པོ་དེས་གསལ་མེད་ཅིང་། ཇི་བཅུན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་པོད་ཀ་པའི་ནང་ཡོད་པའི། འཁོན་གྱི་གདུང་རབས་དབུ་མེད་ལག་བྱིས་མ་དེ་རེད། དེར་ཨོག་གྱངས་གཅིག་ལས་མེད་ཅིང་། དེ་མིན་བཙོད་བྱ་ཡང་རིགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ལ་ལར་གདུང་རབས་སོ་སོའི་མཚན་གཅིག་ཐུ་དང་། གཞན་དང་གཞན་དུ་གདུང་རབས་སོ་སོའི་ཆམ་ཐར་དགུས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། དེ་འཕྲེལ་གྱི་བློ་ཐང་ལྟར་ཆེན་རིམ་པ་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་མཇད་ཡོད། ཇོད་ཁྱེད་ཀྱི་ཚ་ནས་ཀྱང་མི་འདྲ་སྟེ། ཇི་བཅུན་གླགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཇད་པའི་གདུང་རབས་ཆོགས་བཅད་མ་དང་། ངོར་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཇད་པའི་གདུང་རབས་ཆོགས་བཅད་མ་སྟེ། ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་ཡ་རབས་ཁ་རྒྱན་ལྔ་བུ། གཞན་ཆམས་ནི་ཆོགས་ལྷག་དང་། བར་བར་ན་ཆོགས་བཅད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་མཇོས་ཤིང་སྐྱན་པར་འགྲོལ་བ་ནི། ཨ་མེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱི་གདུང་རབས་ལྔ་བུ་ཡིན།

གདུང་རབས་འདི་དག་གི་མཇད་པ་པོ་ནི་འཁོན་གྱི་གདུང་བརྒྱུད་དང་། གཞན་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་བློ་ཆེན་ཁག་ཡིན། དེ་དག་ལས་དཔལ་ས་སྐྱ་པ་དང་། ངོར་ཇོ་ང། ཆུ་ལེན་ཟླ་ཁྲའི་ཁྲི་རབས་བཅས་བཞུགས་ཡོད།[1] གདུང་རབས་མཇད་པ་པོ་སོ་སོའི་གདུང་རབས་ནང་། གདུང་རབས་དེ་ཉིད་ཙོམ་པར་མཇད་པའི་ཚེ། ཐོན་ཀྱི་གདུང་རབས་གཞན་དང་གཞན་ཀྱི་ལུང་ཁུངས་གསལ་བར་དྲངས་པ་དང་མི་དྲངས་པ་ཁག་མི་འདྲ་བ་ཡོད། དཔེར་ན་ཨ་མེས་ཞབས་ཀྱི་གདུང་རབས་ནང་ཐོན་ཀྱི་གདུང་རབས་ཡིག་ཆྱིང་མི་ཉུང་བའི་ལུང་དང་། དེ་དག་གི་མཚན་དང་མཇད་པ་པོ་གསལ་བར་འཁོད་ཡོད་པ་ཡིན།

གཤམ་གྱི་གདུང་རབས་ཡིག་ཆྱིང་དེ་དག་ནི། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པ་ཞེས་མཚན་མཆོག་གསུམ་ལྡན་གྱི་གདུང་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཚོགས་སུ་མཇད་པ་འབབ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་མིན་ས་སྐྱ་པ་དང་གྲུབ་མཐའ་གཞན་དང་གཞན་སོགས་ཀྱི་ཆམ་ཐར་དང་ལོ་རྒྱུས་འདྲི་ཚོམ་སྐབས། ཞར་བྱུང་ངམ་ལོ་དུས་ཀྱི་ཞོ་རིམ་ལྟར་སྒྲིགས་པ་སོགས་འདིར་བསྡུས་མེད། ཡིན་ནའང་སྐབས་འདི་དང་འཕྲེལ་ཡོད་ཀྱི་འཁོན་གྱི་གདུང་རབས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་ཆེད་མེད་དུ་མི་ཅུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆྱིང་གལ་ཆེ་བ་ནི། ཚལ་པའི་དེར་དམར་དང་ཡར་ལུང་ཇོ་བོའི་ཆོས་འཛྱུང་། རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་དང་། རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་མཇད་པའི་དེབ་ཐེར་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་གླུ་དབྱངས། དེ་མིན་སྒགས་འཆང་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཇད་པའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲིས་ཐང་བཞེངས་ཚུལ་དང་།[2]

1 གདུང་རབས་ཀྱི་ཡིག་ཆྱིང་ངོ་སྒྲོད་འདིའི་ནང་གི་དཔལ་ས་སྐྱའི་ཁྲི་འཛིན་རིམ་བྱོན་གྱི་ཞོ་རིམ་ནི། ཨ་མེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱི་གདུང་རབས་ལ་གཞིར་བཞག་པ་ཡིན།; cf. Jeffrey Schoening 1983, pp. 10-34. དེ་བཞིན་ངོར་མཁན་རབས་རིམ་བྱོན་གྱི་ཞོ་རིམ་ནི། Heimbel 2017, pp. 513-546: “List of the Successive Abbots of Ngor Monastery” གཞིར་བཟུང་བསྒྲིགས་ཡོད།

2 Cf. ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ། [2008], vol. 03|nga, pp. 503-541.

གཏུང་རབས་གསོལ་འདེབས་སོགས་ཡིག་ཆའི་རིགས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད།[1]

གཞན་ཡང་དུས་ཕྱིས་སུ་ཙོམ་པར་མཛད་པའི་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གཏུང་རབས་ཆོས་འབྱུང་མི་འདྲ་བ་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད། དཔེར་ན་མཁས་དབང་གངོང་ཐོག་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་(1933–2015) ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྐྱའི་ཆོས་འབྱུང་དང་།[2] མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་དཔལ་ས་སྐྱའི་གདན་རབས་[3]སོགས་ཀྱང་འདིར་ཚུད་མེད། གཤམ་གསལ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གཏུང་རབས་ཡིག་རྙིང་ཁག་གི་ངོ་སྤྲོད་འདིའི་ནང་། མཛད་བྱང་དང་མཚན་བྱང་རྣམས་སུ་མཚ�་རེ་དག་ཆ་དང་། དཔེ་རྙིང་གི་ཡི་གེ་བཤུས་སྟངས་ནི། དག་ཆ་ནོར་བ་རྣམས་ལ་བཟོ་བཅོས་མ་བྱས་ནས་བརྡ་ཚད་ལྡན་རྒྱབ་ཀྱི་གུག་རྒྱས་ (=˙˙˙) ནང་བྲིས་ཡོད། མཆན་བུ་རྣམས་གུག་རྒྱས་ {...} འདི་ནང་བཀོད་པ་དང་། ཡི་གེ་མི་གསལ་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཡོད་པ་རྣམས་ (?) དྲི་རྒྱས་མཉམ་དུ་བཞག་ཡོད། ཚོགས་ཏག་ཏག་མ་བསྡད་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་རྣམས་གཏུང་རབས་དེའི་མ་ཕྱི་གཞིར་བཟུང་བྱིས་ཡོད། དེ་མིན་ཕྱོགས་གང་ས་ནས་ནོར་བ་དང་འགྲེལ་བའི་རིགས་ཡོད་སྲིད་ན། ལུང་དང་རིགས་པ་སྒྲ་བའི་ལྷུ་མཚོག་དག་གིས་ཞིབ་དཔྱད་མཛད་པར་འཚལ།།

༡། ས་སྐྱའི་གཏུང་རབས།

མཛད་པ་པོ།	ས་སྐྱ་ཁྲི་ཐོག་བཞི་པ་སྨོན་དཔོན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། (1142–1182)
མཛད་ལོ།	དུས་རབས་ ༡༢ པའི་ནང་།
	གཏུང་རབས་འདི་ལག་སོན་མ་བྱུང་།
གཏུང་རབས་འདིའི་ཡིག་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི།	བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་ཐོ། [2000], p. 387, no. 1957: ས་སྐྱའི་གཏུང་ རབས།; ཙ་ཁུ་ཆིང་དཔེ་ཐོ། [1963], no. 10948; མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། [1982], p. 6.14.
ཟུར་མཆན།	དཔེ་ཁུངས་དེའི་ཚོའི་ནང་སྨོན་དཔོན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་གཏུང་རབས་ཡོད་པ་གསལ་ཡང་། ད་ལྟ་ བར་གཏུང་རབས་འདིའི་མིང་ཅམ་ཡང་རྙེད་མེད།

1 དཔེར་ན། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གཏུང་རབས་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་བསམ་པ་ལྡན་གྱུབ། ཙ་མེས་ཞབས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། [2000], vol. 03|ga, pp. 1-6; ཇི་བཙུན་ས་སྐྱ་པའི་གཏུང་རབས་ལ་བཉེན་པའི་བཀའ་བསྟོ།, ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ། [2008], vol. shrI, pp. 43-47.

2 བྱང་ཕྱོགས་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་རབ་འབྱམས་ཞིང་དུ་སྐྲུན་པའི་སྒྲ་དབྱངས། New Delhi: T. G. Dhongthog Rinpoche, 1977.

3 དཔལ་ས་སྐྱའི་གདན་རབས། དཔལ་ས་སྐྱའི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་པ། (ed.) ལྷ་ས། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།, 2012.

༢། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས་ཆོགས་བཅད་མ།

མཛད་པ་པོ། ས་སྐྱ་ཁྲི་ཐོག་ལྷ་པ་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། (1146–1216)

མཛད་ལོ། དུས་རབས་ ༡༢ པའམ་ ༡༣ པའི་ནང་།

གདུང་རབས་འདི་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

གདུང་རབས་འདིའི་ཡིག་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། གདུང་རབས་ཆེན་མོ། [2000], f. 6b5-6: རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་འགྲེལ་གྱི་གདུང་རབས།, f. 324b2-3: རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས་ཆོགས་བཅད་མ།, et passim; ཐོབ་ཡིག་བྱམ་པ་བཟང་པོ། [2008], p. 348.1: འགྲེལ་གྱི་གདུང་རབས།; ཐོབ་ཡིག་རྒྱ་མཚོ། [1993], f. 121a3: འགྲེལ་གྱི་གདུང་རབས་བསྡུས་པ།; ལྷགས་འཚང་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་ཀྱི་གདུང་རབས།, f. 10a3: རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས།; Dan Martin གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཀར་ཆག་ནང་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་གཅིག་མཛད་ཡོད་ཅེས་བྱིས་འདུག, cf. Martin 1997, p. 34, no. 25.

ཟུར་མཆན། འདི་ད་ལྟ་ལག་སོན་བྱུང་མེད་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་ཀ་རིང་རྒྱལ་པོ་ལ་ཆོས་བསྡུར་དུ་བཏང་བའི་ཡི་གེ་དེའི་ནང་སློབ་དཔོན་བསོད་ནམས་རྩེ་མོའི་བར་གྱི་གདུང་རབས་གསལ་བར་འགྲོད་འདུག་ཀྱང་།[4] ཁོང་གིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས་ཆོགས་བཅད་མ་མ་ཡིན་ཏེ་ཀ་རིང་རྒྱལ་པོ་ལ་ཆོས་བསྡུར་དུ་བཏང་བའི་ཡི་གེ་འདི་ཚོགས་ལྟག་ནང་ཡོད།

༣། བམ་པ་ཀུན་དགའ་བྱགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས།

མཛད་པ་པོ། བམ་པ་ཀུན་དགའ་གྲགས།[5] (1230–1303)

མཛད་ལོ། དུས་རབས་ ༡༣ པའང་ ༡༥ པའི་ནང་།

གདུང་རབས་འདི་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

གདུང་རབས་འདིའི་ཡིག་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། གདུང་རབས་ཆེན་མོ། [2000], f. 324b3: བམ་པ་ཀུན་དགའ་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས།; ལྷགས་འཚང་གྲགས་པ་བློ་གྲོས་ཀྱི་གདུང་རབས།, f. 10a3: བམ་པ་སྒྲེ་འཕོས་མཛད་པ།; ཨ་ལྲུ་ཆིང་དཔེ་ཐོ། [1963], no. 10949; མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། [1982], p. 6.15; བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་

4 གཅིང་རྒྱལ་པོ་ལ་ཆོས་བསྡུར་དུ་བཏང་བའི་ཡི་གེ།, ས་སྐྱ་བཀའ་འགྱུར། [2006], vol. 08|nya, p. 448.3-449.2.

5 མཚན་གཞན། སྒ་ཨ་གཅན་བམ་པ་ཀུན་དགའ་གྲགས།; cf. Martin 1997, p. 231, no. 659; Van der Kuijp 2004, pp. 2f.

དབེ་ཐོ། [2000], p. 387, no. 1961; Martin 1997, p. 231, no. 659; Sobisch 2007, pp. 171f..

༥། ཤར་ལོ་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིང་པའི་ཡི་གེ།

མཛད་པ་པོ། ཤར་གྱིང་པ་ལོ་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར།[1] (13th cent.)

མཛད་ལོ། དུས་རབས་༡༣ པའི་ནང་།

གཏུང་རབས་འདི་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

གཏུང་རབས་འདིའི་ཡིག་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། གཙང་བྱམས་པའི་གཏུང་རབས།, ff. 65a2, 92a4, 92b3, et passim: ཤར་གྱིང་པའི་ཡི་གེ; གཏུང་རབས་ཆེན་མོ། [2000], f. 320a1: ཤར་གྱིང་པའི་ཡི་གེ།; ཨ་མེས་ཞབས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། [2000], vol. 28|sa, p. 503.1 (བྱམས་པ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་ནམ་ཐར་ནང་།): ས་སྐྱ་པའི་གཏུང་རབས་ཤར་གྱིང་པ་ལོ་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པའི་གཏུང་རབས།

༦། ཟླ་མ་ཡེ་ཤེས་མགོན་གྱིས་ཞོ་ཟླང་ཧའདས་མདོར་[2]མཛད་པའི་ཡི་གེ།

མཛད་པ་པོ། བདེ་བ་ཅན་པ་ཟླ་མ་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ། (13th cent.)

མཛད་ལོ། དུས་རབས་༡༣ པའི་ནང་།

གཏུང་རབས་འདི་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

གཏུང་རབས་འདིའི་ཡིག་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། གཙང་བྱམས་པའི་གཏུང་རབས།, f. 110a3: ཟླ་མ་ཡེ་ཤེས་མགོན་གྱི་ཞོ་ཟླང་ཤངས་མདོར་མཛད་པའི་ཡི་གེ་གཅིག་ལས་[…]

ཟུར་མཆན། ཟླ་མ་ཡེ་ཤེས་མགོན་གྱིས་ཞོ་ཟླང་ཤངས་མདོར་མཛད་པའི་ཡི་གེ་འདི་གཏུང་རབས་ཡིན་མིན་མི་གསལ།

༧། འཕོན་གྱི་གཏུང་རབས།

མཛད་པ་པོ། མི་གསལ།

མཛད་ལོ། དུས་རབས་༡༣ པའི་ནང་།

---

1 ཙོམ་པ་ཡོའི་མཚན་གཞན་དེབ་ཞེར་སྟོན་པོ། [1984], སྟོང་ཚ།, p. 507.8-10 ནང་གསལ: བདག་མེད་རྡོ་རྗེ་དེ་ནི་ཕྱིས་རབ་ཏུ་བྱང་བའི་མཚན་ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་དུ་བཏགས་པ་ལ། འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་འཕགས་པས་ཆོས་སྐུ་འོད་ཟེར་དུ་མཚན་གསོལ། དེ་ཡང་ Hazod & Sørensen 2007, p. 195 n. 475.

2 ཞོ་ཟླང་ཤངས་མདོ་ནི་ཅོར་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གོང་མ་ག་ཐུ་ལ་གན་(1215–1294) ཀྱི་དབྱར་གའི་ཞོ་ཟླང་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ཡིག་ཏུ་上都 (Shandu/Xanadu) འདི་ལྟར་བྱིས་འདུག།

(A) དབུ་མེད་བྱིས་མ། ལུ་ཕུ་དགོན་གྱི་ས་སྐྱའི་བཀའ་འབུམ་བྱིས་མ།, རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་གི་ནང་གསེས་པོད་ཇ་, f. 366a (1 folio), མཚན་བྱང་། འགོན་གྱིས་གདུང་རབས་བཞུགས།

(B) དབུ་མེད་བྱིས་མ། ལུ་ཕུ་དགོན་གྱི་ས་སྐྱའི་བཀའ་འབུམ་བྱིས་མ།, རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་ནང་གསེས་པོད་ཀ་, ff. 544a-545a (ff. 1a-2a), མཚན་བྱང་། མགོན་གྱི་གདུང་རབས་བཞུགས། ། གདུང་རབས་འདིའི་མ་དཔེ་(A) དང་(B) གཉིས་ཡོད།

ཟུར་མཚན། གདུང་རབས་འདིའི་གདུང་བརྒྱུད་ལ་གཞིགས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་གྱི་མཇུག་ཀྱམ་ལ་བརྩམས་པ་འདུ། གདུང་རབས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་གཉིས་གཱའི་མཇུག་མཐར་(A: f. 3666a.6; B: f. 545a.4-5) “རྒྱམ་པུ་ལ་རབ་ཏུའོ།།” ཞེས་བྱིས་ནས་གདུང་རབས་འདི་ཉིད་རྫོགས་འདུག། གདུང་རབས་འདི་ལུ་ཕུ་དགོན་གྱི་ས་སྐྱའི་དཔེ་ཆེན་བཀའ་འབུམ་བྱིས་མའི་ནང་། རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་པོད་ཇ་པའི་ནང་”འགོན་གྱི་གདུང་རབས།” ཞེས་དང་། པོད་ཀ་པའི་ནང་”མགོན་གྱི་གདུང་རབས།” ཞེས་མཚན་བྱང་དུ་བཏགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་གདུང་རབས་འདིར་མཇུག་བྱང་མེད་ལ། གདུང་རབས་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་གང་ཟག་མཐའ་མ་འགྲོ་མགོན་ཕྱག་ནས་རྗེ་རྫོའི་སྲས་རྒྱམ་པུ་ལ་རབ་ཏུ་[1] (1268–1287) བཀོད་ཡོད།

ཟུར་མཚན། དཔལ་བཟང་གསང་པོད་ཡིག་དཔེ་ཉིད་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས་པའི་ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྷའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ་དང། དེའི་དཀར་ཆག་ནང་གདུང་རབས་འདི་བཞག་མི་འདུ།[2] འོན་ཀྱང་ཀུང་གོའི་པོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ཡེ་གནས་ཀྱི་ཙོམ་སྒྲིག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་བསྒྲིགས་པའི་ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྷའི་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་པོད་ཞ་པ། ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་རབ་གླེགས་བམ་ལྷ་པའི་ནང་”འགོན་གྱི་གདུང་རབས།” འདི་བཞག་ཡོད་པ་འདུ།[3]

༢༦ དབལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་རགས་པ་དང་དཔོན་ཆེན་རིམ་པ་རྣམས་ཡོད།

མཇུག་པ་པོ། ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ། (1309–1364)

---

1 རྒྱམ་པུ་ལ་རབ་ཏུ་འདུའི་འབྲུངས་འདས་ཀྱི་ཡོ་ཚོགས་ནི་གཙང་བྱམས་པའི་གདུང་རབས།, f. 58a-59a ནང་གསལ།

2 Cf. ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མ། [སྐེ་དགེའི་པར་མ་དང་ཞུ་ལུ་དང་ལུ་ཕུ་དགོན་གྱི་བྱིས་མ་གཞིར་བཞག], དཔལ་བཟང་གསང་པོད་ཡིག་དཔེ་ཉིད་ཞིབ་འཇུག་ཁང་། (ed.), པེ་ཅིན། ཀུང་གོའི་པོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།, 2007. 25 vols.; ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་དཔེ་བསྡུར་མའི་དཀར་ཆག, པེ་ཅིན། ཀུང་གོའི་པོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་།, 2007.

3 Cf. ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྷའི་བཀའ་འབུམ་དེབ་ཉིར་ལྷའི་དཀར་ཆག་ཐོག་བཐྱིགས། [2015].

མཇུག་ལོ། དུས་རབས་༧ཨ་པའི་དུས་དགྱེལ་ཙམ།[1]

དབྱ་མེད་བྱིས་མ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།, ཐེངས་གཉིས་པ།, vol. thi|40, pp. 327-340 (ff. 1ab, 1a-6b), ཨོག་ལྷེ་བྱུག་བར་ཡོད་ཀྱང་། དཔེ་ཆ་འདིའི་མཇུག་ཚང་མེད།, མཚན་བྱང་། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་རགས་པ་དང་དཔོན་ཆེན་རིམ་པ་རྣམས་ཡོད།; BDRC: W1PD153537.

ཟུར་མཆན། གདུང་རབས་འདིའི་མཇུག་པ་པོ་ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ་ཡིན་པར་སྐྱམ། གང་ཡིན་ཞེ་ན་གདུང་རབས་དངོས་(ff. 1a-6b; pp. 329-340) དེ་ཚལ་པའི་དེབ་དམར་ནང་འཁོད་པའི། ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་དང་དཔོན་ཆེན་གྱི་རིམ་པ་གསུངས་པའི་སྐབས་ཀྱི་གདུང་རབས་དེ་དང་ཕལ་ཆེར་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།[2] དཔེ་ཆ་འདིའི་ཨོག་ལྷེ་དང་པོ་(pp. 327-328) དང་ཨོག་ལྷེ་གཞན་རྣམས་(pp. 329-340) ཡིག་གཟུགས་དང་ཡིག་ཕྲེང་མི་མཐུན་ལ། ཨོག་ལྷེ་དེ་ཉིད་དེབ་དམར་ནང་གི་གདུང་རབས་དེ་དང་ཡང་མི་མཐུན་པས། དེས་ན་ཨོག་ངོས་དང་པོ་དེ་དཔེ་ཆ་གཞན་ཞིག་གི་ཡིན་པར་སྐྱམ།

༡༤ ཟླ་མ་དམ་པས་མཇུག་པ།

མཇུག་པ་པོ། ས་སྐྱ་ཁྲི་ཕོག་བཅུ་ལྔ་པ་ཟླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། (1312–1375)

མཇུག་ལོ། དུས་རབས་ ༧ཨ་པའི་ནང་།

གདུང་རབས་འདི་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

གདུང་རབས་འདིའི་ཡིག་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། ཐུགས་འཚང་གྲགས་པ་བློ་གོས་ཀྱི་གདུང་རབས།, f. 10a3: ཟླ་མ་དམ་པས་ མཇུག་པ།

ཟུར་མཆན། གདུང་རབས་འདི་ཟླ་མ་དམ་པས་མཇུག་པའི་ཟླ་མ་བཏུད་པའི་ནམ་ཐར་ངོ་མཚར་སྟང་བ་དང་གཅིག་ཡིན་ནམ་སྐྱམ།[3] གང་ཡིན་ཟེར་ན། མུས་སྲད་པ་དང་ཙ་མེས་ཞབས་ཀྱི་གདུང་རབས་རྣམས་ཐུ་ཡང་ཟླ་མ་ དམ་པའི་གསུང་ནས་ལུང་འདྲེན་མཇུག་ཡོད།[4] དེ་བཞིན་ཟླ་མ་དམ་པའི་དངོས་སྨོན་ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ

1 དེབ་དམར་མཇུག་པའི་ལོ། 1346–1363; cf. Martin 1997, p. 52.

2 Cf. དེབ་ཐེར་དམར་པོ། [1981], pp. 46-54.

3 ངོ་མཚར་སྟང་བའི་མ་དཔེ་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད།; cf. inter alia, Martin 1997, p. 61, no. 95. ཉི་སྨོལ་ཀྱི་ལོ།(= 1344)འདི་ནི་ངོ་མཚར་སྟང་བ་བཙན་མས་ པའི་ལོ་ཚོགས་ཡིན།; cf. རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་སྟང་བ། [1983], p. 121.5. འོན་ཀྱང་ལམ་འབྲས་ཟླ་མ་བཏུད་པའི་རྣམ་ཐར་འདིའི་ནང་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་ པའི་གདུང་རབས་ལོགས་སུ་གསུངས་མེད་པས། གཅིག་ཅེས་ན་ཟླ་མ་དམ་པས་མཇུག་པའི་གདུང་རབས་གཞན་ཞིག་ཡོད་གྲིད།

4 Cf. གཙང་བྱམས་པའི་གདུང་རབས།, f. 92a5-b2: ཆོས་རྡེ་ཟླ་མས་སྨོན་དགོན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ཀྱི་སྐབས་སུ། […] ཞེས་གསུངས་པས། […]; གདུང་

རྩེ་མོ་(1303–1380) ཡིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ནང་། བླ་མ་དམ་པས་འཕོན་ཀྱི་གདུང་རབས་མཛད་པའི་སྐོར་དགེགས་གསལ་གསུངས་མི་འདུག།[1]

༤། ཟླ་མ་འཕོན་སྟོན་རིམ་པར་བྱོན་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་ཀྱི་ཕྲེང་བ།

མཛད་པ་པོ།	མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ།[2] (14th/15th cent.)
མཛད་ལོ།	ས་མོ་གླང་གི་ལོ། (= 1349/1409)
དབུ་མེད་བྲིས་མ།	པོད་ལྷོངས་ལྟ་ས་གོང་ཁྲིར་གྲོས་ཀྱིས་ཁར་ཚགས་བྱས།, ff. 1a-50?a[3], 7x35 cm, མ་དཔེ་འབྲས་སྦུངས་གནས་བཅུ་ལྟ་ཁང་ནས་བྱུང་། དབུ་ཤོག་ལ་ ཕྱི་བ་༧༥༨ བྲིས་འདུག།; མཚན་བྱང་། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་འཕོན་སྟོན་རིམ་པར་བྱོན་པའི་ཡིག་ཚང་བཞུགས།།; cf. པོད་རང་སྐྱོང་ལྷོངས་གནའ་དཔེའི་མིང་མཛོད། [2017], pp. 26-28, no. 01227.

མཛད་བྱང་(f. 50?a1-6) ནི།[4]	བླ་མ་འཕོན་སྟོན་རིམ་པར་བྱོན་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་ཀྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི: མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བདུན་དང་ལྡན་པའི་དལ་འབྱོར: ཚུལ་ཁྲིམས་དྲྭ་མ་མེད་པའི་རྒྱུན་ཀྱིས་སྒྲས་ཤིང་། ཐོས་བསམ་ཀྱིས་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྒྲུབས་པ: རིག་པའི་གནས་རྣམས་ལ་གོ་ཆ་ཆེར(?)་བགོས་ཞིང: ཁྱད་པར་དུ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རྒྱུད་དྲྭ་མ་མེད(?)་པ་དང: དེའི་ཆོས་ལུགས་དྲྭ་མ་མེད་པ་རྣམས་ལ་དད་པའི་མཏུན་པ་ཅན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཐོར་བཟང་ཞེས་བཅས་ཀྱི་བས། མེ་ཏོག་ཚུལ(?)་སྟོང་བཅས་ནས་འདི་ལྟ་བུའི་གདུང་རབས་རྣམ་པར་ཐར་པ་གསལ་ཡིག་དང་བཅས་ཤིང: བླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་

རབས་ཆེན་མོ། [2000], f. 6b4-5: ངོ་མཚར་སྦྱང་བ།, 320a3, et passim.

1 བླ་མ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ།, f. 2a4-5: "དེ་ལྟར་འདིའི་རིགས་ཅས་ཆོ་འཕྲང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཚུལ་ནི། ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལམ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང: གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཛད་པའི་མཁོན་ཀྱི་གདུང་རབས་རྣམས་སུ་ལྟ་བར་བྱའོ།" ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་བླ་མ་དམ་པའི་གསུང་རབ་ནང་། རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་སྦྱང་བ་འདི་མ་གཏོགས་མ་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་གཞན་མེད་ལ། བླ་མ་དམ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དཀར་ཆག་ནང་དཔྱད་ཙོམ་ནང་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་གདུང་རབས་བརྩམ་བྱ་བཀོད་མི་འདུག; cf. ཤེས་བྱའི་གཏེར་མཛོད།, སྒྲང་ཆ།, pp. 457-459, Van der Kuijp 1993 དང་ Van der Kuijp 2018.

2 བླ་མ་དམ་པའི་དངོས་སྲོལ་མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ་ལམ་མཁན་ཆེན་ཤེས་རྡོར་ནི་བླ་མ་དམ་པའི་གསུང་རབ་དུ་མའི་ཡིག་འཇྲི་བ་ཡིན།; cf. Van der Kuijp 1993, pp. 114 n. 16, 127f., 130f., 132, 134, 144. Van der Kuijp གིས་ཐུས་སྲད་པ་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བྲིས་འདུག།; cf. Van der Kuijp 2004, p. 40.

3 ཤོག་ཕྱེ་ཐ་མའི་གཡོན་ཀྱི་ཟུར་ལ་"ལྟ་བཅུ་པ(?)་བཞུགས།།"ཞེས་བྲིས་འདུག་པ་ལས། ཤོག་ངོས་ངེས་བརྟན་མ་ཤེས།

4 མཛད་བྱང་འདི་པོད་རང་སྐྱོང་ལྷོངས་གནའ་དཔེའི་མིང་མཛོད [2017], p. 28 ཀྱི་པར་བྱང་ནས་བཤུས།

མཇད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱང་མཚན་ཚུགས་པ་ཅིག་ཀྱིས་གསུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བློ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱི་པད་མ་ལ་གུས་པས་ཡུན་རིང་དུ་གཏུགས་ཤིང་། བློ་མ་དམ་པའི་གསུང་གི་བདུད་རྩི་མྱངས་པ། མང་དུ་ཐོས་པའི་རིག་པ་འཛིན་པ་ཤེས་རབ་རྣོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བས། ས་མོ་གླང་གི་ལོ་བླ་བ་དྲུག་པའི་ཉི་ཤུ་དྲུག་ལ་ལེགས་པར་གྱུར་པར་སྨྲར་བའོ།། […]

གདུང་རབས་འདིའི་ཡིག་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། གདུང་རབས་ཆེན་མོ། [2000], ff. 7a2, 138b3-4, 324b3-4: བློ་མ་དམ་པའི་དངོས་སྲོབ་ཤེས་རབ་རྣོ་རྩེས་མཇད་པའི་གདུང་རབས།, et passim; ཙ་ལུ་ཆིང་དགེ་ཐོ། [1963], no. 10947; མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། [1982], p. 6.15; བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དགེ་ཐོ། [2000], p. 388, no. 1963; Martin 1997, p. 61, no. 95; Van der Kuijp 2004, p. 40; Sobisch 2007, pp. 171f.; Van der Kuijp 1991, pp. 280, 300 n. 24; BDRC: W15345.

༡༥། ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས།

མཇད་པ་པོ།	སྐྱ་ཚང་པ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ། (1318–1388)
མཇད་ལོ།	དཀའ་བ་ཅན་གྱི་ལོ། (= 1352)
དབུ་མེད་བྱིས་མ།	བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།, ཐེངས་གཉིས་པ།, vol. thi|40, pp. 273-278.6 (ff. 1a-4a), མཚན་བྱང་། ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་བཞུགས་པའི་དབུ་ཕྱོགས་ལགས་སོ།།; བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྱིས་གསུང་འབུམ་ལས་བྱང་།; cf. བུ་སྟོན་གསུང་འབུམ། [2008], vol. 28|sa, pp. 407-411; BDRC: W1PD45496.
མཇད་བྱང་(p. 278.4-6; f. 3a7-b6) ནི།	བསྟན་པའི་སྲོན་མེ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཇད་ཅིང་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་བློའི་རྒྱུད་པ་མཐའ་དག་སེལ་བར་མཇད་པའི་བདག་ཉིད་ཆོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ལྟར་གྱུར་པའི་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གདུང་རབས་ཅུང་ཟད་ཙམ་བཤད་པ་འདི་ནི། དཀའ་བ་ཅན་གྱི་ལོ་དབོའི་བླ་བའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བཀྲད་ལ་བཅུན་པ་རྒྱལ་བའི་མཐའ་ཅན་ཀྱིས་བསྐྱར་བའོ།།

གདུང་རབས་འདིའི་ཡིག་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི།	ཤེས་བྱའི་གཏེར་མཛོད།, སྨད་ཚ།, p. 61, no. 003092(14); De Rossi Filibeck 1994, p. 45, no. 43 a-b, section 13; Martin 1997, pp. 47f., no. 66; Davidson 2005, p. 427 n. 71.

༡༡། ལོ་རྒྱས་ངོ་མཚར་སྣང་བ་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བོ།

མཇུག་པ་པོ། ཉི་ཟླ་བ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ།[1]

མཇུག་ལོ། ཞི་བ་ཞེས་པ་ས་མོ་བྱའི་ལོ། (= 1369/1429?)

དབྱ་མེད་བྲིས་མ། མ་དཔེ་འདི་ཉེ་ཆར་བོད་ནང་ཐོན་ཡོད།, ff. 1a-78a, མ་དཔེ་ཚང་མེད།, ཤོག་ཕྱེ་ f. 72 བཅད་ཡོད་པ་འདུ།, མཚན་བྱང་། ལོ་རྒྱས་ངོ་མཚར་སྣང་བ་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་པོ་བཞུགས་པ་དགེ་ལེགས། {ཉི་ཟླ་བའི་གདུང་རབ།}.

གདུང་རབས་འདིའི་ཡིག་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། གདུང་རབས་ཆེན་མོ། [2000], f. 324b4: ཆོས་རྗེ་ཉི་ཟླ་བས་མཇུག་པའི་ གདུང་རབས།, et passim; གཙང་བྱམས་པའི་གདུང་རབས།, ff. 93a1-2, 110a2-3, et passim: ཉི་འདེ་བའི་ ཡི་གེ; མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། [1982], p. 6.14; ཙ་ལུ་ཆིང་དཔེ་ཐོ། [1963], no. 10945; བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་དཔེ་ ཐོ། [2000], p. 377, no. 1911: ལོ་རྒྱས་ངོ་མཚར་ཚུན་པོ།, p. 387, no. 1959; བློ་མ་དམ་པའི་གསུང་འབུམ། [2016], vol. 26|la, pp. 222-225: ཉི་ཟླ་བའི་གདུང་རབས་ལས་ཕྱུང་བའི་རྣམ་ཐར།; Martin 1997, p. 236, no. 684; Van der Kuijp 2004, p. 40; Sobisch 2007, pp. 171f.; Heimbel 2017, pp. 129f. n. 328; BDRC: W18646.

མཇུག་བྱང་(ff. 77a2-b2) ནི། འདིར་དག་པའི་བསྟན་ཆོས་དང། རྒྱ་གར་དང། རྒྱ་ནག་དང། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ བྱོན་ཚུལ་ཆགས་རབ་དང། མཁས་གྲུབ་བྱོན་ཚུལ། ཁྱད་པར་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབ་བྱོན་ཚུལ། བླ་མ་བརྒྱད་ པ་སོ་སོའི་རྣམ་ཐར་དང། ཐོན་ཀྱི་རྒྱ་ནག་གི་ཡིག་ཚང་ནས། ཏོར་ཀྱི་རྒྱལ་ས་འཛིན་དུས་ས་སྐྱ་པ་དང། མཚལ་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྟུས་པའི་ཡི་གེ། བལ་པོའི་ལོ་ཆོས་ཀྱི་ཡི་གེ་སོགས། མང་པོ་ནས་དག་པར་བཏུས་པའི་ ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡི་གེ་འདི། འགའ་ཞིག་གི་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཅིག་ཁོག་ཅིས་ཡང་ཡང་བསྐྱལ། འགའ་ཞིག་གི་ས་ སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་ཀྱི་ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱིས་ཞེས་ཡང་ཡང་དུ་བསྐྱལ་ཀྱང། ལོ་ཚའི་དབང་གི་ཡུལ་རིང་དུ་ འགྱུང། འདི་ལྟར་ལོ་རྒྱུས་ངོ་མཚར་སྣང་བ་མེ་ཏོག་གི་ཆོམ་བུ(ཚུན་པོ་)འདི། ད་ལྟ་བཞུགས་པའི་དཔལ་ ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྗོ་རྗེ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་ཚུང། རྒྱ་ནག་གི་ཆོས་ལ་ཡང་འདྲིས་ པར་བྱས་ལ། དབྱངས་འཚར་ཡང་ཞིབ་པར་ཤེས་ཤིང། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ། དབུ་ཞབས་ཀྱི་རྒྱ་ མཚན་ཆོས་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་པའི་[77b] གསང་སྔགས་འཛིན་པ་ཉི་ཟླ་བ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོས། ཞི་ བ་ཞེས་པ་ས་མོ་བྱའི་ལོ་ལ་བརྩམས་སོ། །ཉེས་པ་མཆིས་ན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཟོད་པར་མཇུད་དུ་གསོལ།

1 མཚན་གཞན་ཀུན་ཏུ་ཎྜ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ།; cf. Heimbel 2017, pp. 129f., 232f.

དུས་གསུམ་དགེ་བའི་དགེ་རྩུང་ཚོགས་ཀྱིས།། སྲིད་ཞིའི་གཡུལ་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཞིང་།། འགོར་བའི་ལྷུག་བསྟལ་
རབ་སྐམ་ནས།། འགྲོ་རྣམས་ཐར་བའི་གླིང་བསྲོད་ཤོག། དགེའོ།[1]

༡༣། འགོན་ཀྱི་གདུང་རབས་གསལ་བྱེད་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ།

མཇུག་པ་པོ། ངོར་མཁན་རབས་གསུམ་པ་འཇམ་དབྱངས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། (1396–1474)

མཇུག་ལོ། ཆུ་མོ་གླང་གི་ལོ།[2] (= 1433)

དཔྱ་མེད་བྲིས་མ། འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཚགས།, ff. 1b-5b, མཚན་བྱང་། འགོན་ཀྱི་གདུང་རབས་གསལ་བྱེད་
རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ།; cf. འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་དཀར་ཆག།, shelfmark 252, no. 27356.

གདུང་རབས་འདིའི་ཡིག་ཆའི་འཐུང་ཁུངས་ནི། Hazod & Sørensen 2007, p. 837.

༡༤། ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་འདོད་དགའི་རྒྱ་མཚོ།

མཇུག་པ་པོ། སྐྱ་ཚང་ལོ་ཙྭ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན།[3] (1405–1477)

མཇུག་ལོ། མེ་མོ་ཕག་གི་ལོ། (= 1467)

བྲིས་མ་དཔྱ་མེད། མི་རིགས་རིག་གནས་ཞོ་བྱང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཚགས།, ff. 1a-34a, CPN cat. no.
002537(1), མཚན་བྱང་། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་འདོད་དགའི་རྒྱ་མཚོ།; BDRC: W1CZ1883.

མཇུག་བྱང་(ff. 33b5-34a6) ནི། […] དེ་དག་ཕན་བདེའི་ལོ་ཏོག་རྒྱས་ཕྱིན་དུ།། རྟག་ཏུ་འགོར་བའི་འཇིག་རྟེན་ཁྱེད་རྣམ
ཀྱི།། ནང་ན་མཆོག་གྱུར་ཡར་འཕྲོག་དཔོན་ཆེན་ཡིན།། དེ་ཡི་བཙུན་འཛིན་རིགས་གཟུགས་དཔལ་འབྱོར
ལྡན།། དད་གཏོང་རྣམ་དཔྱོད་ནོར་ཀྱིས་མཛོས་པ་གང་།། ཆོས་རྒྱལ་མཚན་ཅན་དེ་ཡིས་ནན་ཏན
ཀྱིས།།ལེགས་པར་བསྐུལ་བའི་ལྷག་བསམ་ཉི་མ་ཡིས།། ཏྲི་མེད་མང་ཐོས་ཚུ་གཏེར་ཆེ་ལས་འོངས།། ལེགས
བཤད་འདབ་སྟོང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐའ་གྱ་མཇལ།། ཡུལ་དུས་གྲངས་ལ་འཕྲལ་མེད་གེ་ས་ཅན།། ཟླ(?)ར་ཐུའི
རྣམ་དཔྱོད་པད་མོ་ལས།། [34a] གདུང་རབས་སྒྲང་ཙཻའི་ཕུང་པོ་འཕྲུར་བ་ཡིན།། […] ཚུལ་འདིར་དད་ཀྱས
འདུན་པའི་དཔལ་ཡོན་ཅན།། བློ་ཆེན་ཐྲིན་བདག་བཙུད་པར་བཅས་པ་དང་།། ཆབ(?)ས་ཀྱིད་མཐའ་དག

1 མཇུག་བྱང་བོཏ་ལ(ff. 77b3-78a2): "ཚོ་ས্ལ্ལ། འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷག་དམ་འདིའི་ཐུང་ཁུང་ནི། […]"

2 ཆུ་མོ་གླང་གི་ལོ། གེ་བཞིན(=ཐོ་བཞིན)ཀྱི་ཟླ་བའི་བཅུང་པོའི་ཡར་ཚེས་ལ། དཔལ་ལྡན་ཐང(ལྡན་ཐང)གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལྷུར། ཞེས་གསུངས
འདུག། cf. འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་དཀར་ཆག, (accessed: 2018-08-24).

3 སྐྱ་ཚང་ལོ་ཙྭ་བའི་འཁྲབས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚོགས་ནི་Van der Kuijp 2004, p. 40 ལས་བྱང་།

ཡོངས་འདུའི་སྟོན་པ་བཞིན།། ཕུན་ཚོགས་ལོ་འདབ(?)ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས་པར་ཤོག། : ཅིས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་འདོད་དགའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ། : གཙང་སྐྱ་ཚང་གི་ལོ་ཐུ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་ཐམས་ཅད་འདུལ་ཞེས་བྱ་བ། : མེ་མོ་ཕག་གི་ལོའི་ནག་ཟླའི་ཚེས་གསུམ་ལ། : ཐོང་དཀར་ནོར་བུ་གླིང་གི་ཕོ་བྲང་དུ་སྦྱར་བའོ། དགེ་ལེགས་འཕེལ་བར་གྱུར་ཅིག།

གདུང་རབས་འདིའི་ཡིག་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། སྐྱ་ཚང་ལོ་ཆེན་བཀའ་འབུམ་དཀར་ཆག, f. 3a7; གདུང་རབས་ཆེན་མོ། [2000], f. 324b4: སྐྱ་ཚང་ལོ་ཐུ་བ་སྒྲ་པ་ཤེས་རིན་ཀྱིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས།, et passim; མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། [1982], p. 6.15-16; ཨ་ལྲུ་ཆིང་དཔེ་ཐོ། [1963], no. 10950; བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་ཐོ། [2000], p. 388, no. 1964; Van der Kuijp 1993, p. 114 n. 14; Martin 1997, p. 65, no. 104; Sobisch 2007, pp. 171f.; Shoko Mekata. 初期サキャ派成立史の研究 [A Study of Early Sa skya History], Ph.D. dissertation, Otani University, 2011.

༡༩། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲེང་བ།

མཛད་པ་པོ། གཙང་བྱམས་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན།[1] (1424–1498)

མཛད་ལོ། ཤིང་མོ་ལུག་གི་ལོ།[2] (= 1475)

(A) དབུ་མེད་བྲིས་མ། མཁན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་(1933–2002) ཀྱི་ཁར་ཚགས།, ff. 1a-156a, མཚན་བྱང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔའི(?)་དབྱངས་ཀྱི་ནོམ་པར་སྒྲུལ(?)་པ(?)་[...]པའི་གདུང(?)་རབས(?)་རིན་པོ་ཆེའི(?)་[...]བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། (f. 1a), དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲེང་བ་ལྷར་བྱ་བ། (f. 156a3); ཥཾ་ཐོ་ཏའི་དགོན་བརྒྱུད་དཔེ་ཚོགས། [2013], vol. 01|ka, pp. 158-278, མཚན་བྱང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ།; ས་སྐྱ་རྗེ་བཙུན་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས། [2017], vol. 19, pp. 1-133, མཚན་བྱང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་

1 མཚན་གཞན་རྗེ་ཚུང་བ་བྱམས་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ནམ་མཁས་སྟད་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ཡང་ཟེར།

2 གདུང་རབས་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཛད་ལོ་ནི་འོག་གི་མཛད་བྱང་ནས་བློང། ཨ་མེས་ཞབས་ཀྱིས་གཙང་བྱམས་པའི་གདུང་རབས་འདི་ནི་ཤིང་མོ་ཕག་གི་ལོར་(= 1455) མཛད་པ་ཡིན་པར་གསུངས། ཁོན་ཀྱང་"ས་སྐྱ་བཏབ་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་དང་ཉག་མ་གསུམ"ཞེས་གསུངས་པ་དང"ཤིང་མོ་ཕག"གཉིས་ལོ་དུས་མི་འདྲ་བ་ཡིན་པས། ཕལ་ཆེར་ལོ་ཁམས་ཏེ་རིམ་པས་འཕྲུགས་པ་མིན་ནམ་སྙམ།; cf. གདུང་རབས་ཆེན་མོ། [2000], f. 152b4: གཙང་བྱམས་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་བསྟར་བ་འདི་ཉིད། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་འགྱམ་བཏབ་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་དང་ཉག་མ་གསུམ་འདས་པ་ཤིང་མོ་ཕག་གི་ལོ་ཐོན་པར་མཛད་ཅིང།[...]

དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

(B) དབུ་ཅན་བྲིས་མ། ལྷུགས་ཕུག་སྦྱལ་སྐྱའི་སྒོར་གྱི་ཁར་ཚགས། སྤྱི་ལོ་*ཀ*ཁ*ཁ*ལ་གངས་ཆེན་མཇོད་ལྷའི་ཕྱོགས་སུ་Phole ཞེས་པའི་གོང་དུ་ (བལ་ཡུལ།, Taplejung གྱི་ས་ཁུལ།) ལ་པར་སློག་བཀྲབས།, ff. 1a-90b, མ་དཔེ་ཚང་མེད།, ཨོག་ལྷེ་ f. 12 དང་ཨོག་ལྷེ་མཐའ་མ(f. 91) མ་ཚང་།, ཨོག་ལྷེ་ f. 78 གོང་འོག་གཉིས་ཡོད།, 44.8x7 cm, མཚན་བྱང་། ས་སྐྱ་མཁོན་གྱི་གདུངས་རབ་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲེང་བ་སྟར།;[1] cf. NGMCP, reel no. L 591/4.

(C) དབུ་མེད་བྲིས་མ། སྤྱི་ཏི་རྒྱལ་ཁབ་གི་ཁར་ཚགས། (Kaza, Lahaul and Spiti, Himachal Pradesh), སྤྱི་ལོ་༡༩༧༢ལོར་ཏི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ས་སྐྱའི་དགོན་ཁག་ཏུ་དཔེ་ཆེར་འཚོལ་སྤྱན་སྐབས་སུ། གོང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞབས་བློ་གསལ་དོན་གྲུབ་ལགས་ཀྱིས་པར་བཀྲབས།, ff. 5a-81b,[2] མ་དཔེ་ཚང་མེད།, ཨོག་ལྷེ་ ff. 1-4, 16, 22, 47 དང་ཨོག་ལྷེ་མཐའ་མ་རྣམས(ff. 82, 83?) མ་ཚང་།

(D) དབུ་མེད་བྲིས་མ། མ་དཔེ་འདི་ཉེ་ཆར་གོང་ནང་ཐོན་ཡོད།, ff. 1a-74a, མཚན་བྱང་། མུས་སྲད་པ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མཇོད་པའི་དཔལ་ས་སྐྱའི(?)་གདུངས་རབ་ཞེས་བྱ་བ་ཞུགས་སོ།། (f. 1a), དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ། (f. 74a5).

མཇོད་བྱང་(A: f. 156a3.4) ནི། {དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲེང་བ་ལྟར་བྱ་བ། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་དགོན་པ་བཏབ་ནས། ལོ་བཞི་བཀྲ་དང་གསུམ་ལོན་པ་ཤིང་མོ་ལུག་གི་ལོ་མཆུ་ཟླ་ཉེར་གཉིས་ལ།[3] གཙང་བྱམས་པ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས། དཔལ་ས་སྐྱའི་དགོན་པཉམ་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོར་སྦྱར་བའོ།།}

གདུང་རབས་འདིའི་ཡིག་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། གདུང་རབས་ཆེན་མོ། [2000], ff. 145b4-5, 324b4: གཙང་བྱམས་པ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་མཇོད་པའི་གདུང་རབས།, f. 152b4: གཙང་བྱམས་པ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་བསྟར་བ།, et passim; ཨ་ལྲ་ཆིང་དཔེ་ཌཱི། [1963], no. 10946; མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། [1982], p. 6.14-15; བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་ཌཱི། [2000], p. 387, no. 1960; འབྲས་སྤུངས་དཔེ་

1 མཚན་བྱང་འདི་NGMCP ཀྱི་དཀར་ཆག་ལས་བྱུང་། (accessed: 2018-10-24).

2 མ་དཔེའི་ཨོག་གྲངས་ལྡ་པའི་ལྷོན་ཀྱི་ཨོག་ལྷེ་དེར། ཨོག་གྲངས་གསལ་པོ་མེད་པ་དང་། དེ་དང་ཨོག་གྲངས་ལྡ་པའི་ནང་དོན་ཡང་རྒྱས་སྐྱོན་ཡོད་པས། དེས་ན་ཐོག་མའི་ཨོག་གྲངས་བཏྲབ་མེད་པ་དེ་དཔེ་ཆ་གཞན་ཞིག་གི་མ་དཔེ་ཡིན་པར་འདུ།

3 མ་དཔེ(D) ཀྱི་མཇོད་བྱང་ནང་"ཤིང་མོ་ལུག་གི་ལོ་ཟླ་བ་བཅུ་པའི་ཉེར་གཉིས་ལ།" ཞེས་བྱིས།; cf. f. 74a5-6.

རྒྱིང་དཀར་ཚག [2004], སྡེ་ཚ།, p. 1555, no. 017552, ཕྱི་ར་༡༧༧, དབུ་མེད་བྲིས་མ།, 25 ff., 37.5×8 cm, མཚན་བྱང་། ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལྟར་བ།; Martin 1997, p. 72, no. 125; Van der Kuijp 2004, pp. 39f., 59, et passim; Sobisch 2007, pp. 171f.; Venturi 2013, pp. 240-253; BDRC: W18647.

༡༥༦ ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་ཡ་རབས་ཀ་རྒྱན།

མཇུག་པ་པོ། ངོར་མཁན་རབས་བཅུ་པ་དཀོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ། (1497–1557)

མཇུག་ལོ། དུས་རབས་༡༧ པའི་ནང་།

དེབ་གཟུགས། ཨེ་ལྷ་བཀའ་འབུམ། [2009-2010], vol. 17, pp. 8-14, མཚན་བྱང་། ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་ཡ་རབས་ཀྱི་ཀ་རྒྱན།

མཇུག་བྱང་(pp. 13.18-14.4) ནི། ཚོགས་གཉིས་འདོད་ཆགས་ཞབས་སེན་ནོར་བུ་ཡི། །ཕྲིང་མཇོས་སྐྱེ་དགུའི་གནོད་ཏུ་ངལ་བསོས་ཏེ། ।ཚོས་དང་གྲོང་ཀྱིས་ཟླགས་ལྟན་བཞིན་སྐྱོང་བའི། །བྱམས་ཤེས་དྲིན་གཟོ་སྐྱེས་ནས་ངས་འདི་སྐྱར། ।མི་ཤེས་གདོལ་པའི་ཕུ་གུ་ཕོངས་པ་ཡིས། ।འགོར་གྱིས་བཏེགས་ལ་འཛིག་རྟེན་འདྲེན་པ་ཞེས། ।སྨིག་རྒྱ་འབབ་ཆུར་སྦོག་[14] པའི་གླགས་སྟོང་སྒྲས། ।འཛིག་རྟེན་ཡངས་མོར་བྱེད་དང་འདི་མི་མཚུངས། ।དེ་སྐད་སྡ་བ་འཛམ་དབྱངས་སྒྲལ་པའི་སྒྲ། ।བརྒྱད་པར་བཅས་ལ་ཤེས་ནས་དད་ཐོབ་པ། ।གྲགས་སྟོང་ས་སྐྱར་སྐྱེས་པའི་བློ་གོས་ཅན། ।ཕྱག་ཀྱི་དགེ་སློང་དཀོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ་ལགས།། །།

གདུང་རབས་འདིའི་ཡིག་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། གདུང་རབས་ཆེན་མོ། [2000], f. 5a2: ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་ཡ་རབས་ཀ་རྒྱན, f. 5a2: དཀོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་གདུང་རབས་ཚོགས་བཅད་མ།, f. 324b5-6: མཁས་པའི་དབང་པོ་དཀོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཇུག་པའི་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་ཡ་རབས་ཀ་རྒྱན།, et passim; གདུང་རབས་ཆེན་མོའི་ཀ་སྐོང་། [1991], p. 33.4-5: ངོར་ཆེན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དཀོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཇུག་པའི་དཔལ་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ཚོགས་བཅད་མ་ཡ་རབས་ཀ་རྒྱན།; གདུང་རབས་ཆེན་མོའི་ཡང་སྐོང་། [1990], p. 3.11-12: ངོར་ཆེན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དཀོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཇུག་པའི་དཔལ་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ཚོགས་བཅད་མ་ཡ་རབས་ཀ་རྒྱན།; ཨ་ལྲ་ཆིང་དཔེ་ཐོ། [1963], no. 10951; མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། [1982], p. 6.14; ས་སྐྱ་པའི་དཀར་ཆག [1987], p. 82.2: ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་ཡ་རབ་ཀ་རྒྱན།; བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་ཐོ། [2000], p. 387, no. 1958; Martin 1997, p. 112, no. 234;

Smith 2001, p. 101; Sobisch 2007, pp. 171f.

༡༥༦ དབལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲིང་བ། རྣམ་ཐར་མདོ་ཙམ་གྱི་འོད་མདངས་དང་བཅས་པ།

མཇུག་པ་པོ། ནུ་ལེན্�་ཁྲི་ཐོག་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཤཱཀྱ་དོན་གྲུབ་དཔལ་བཟང་པོ།[1] (15th/16th cent.)

མཇུག་ལོ། མེ་མོ་སྦྱལ་དམར་ཞིར་ཅན་གྱི་ལོ། (= 1497/1557)

དབུ་མེད་བྱིས་མ། པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།, ཐེངས་གཉིས་པ།, vol. thi|40, pp. 281-305 (ff. 1a-13a), མཚན་བྱང་། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུངས་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲིང་བ། རྣམ་ཐར་མདོ་ཙམ་གྱི་འོད་མདངས་དང་བཅས་པ་བཞུགས་སོ།།; འབྲས་སྦྱངས་གནས་བཅུ་ལྔ་ཁང་གི་ཕྱག་དཔེ། དབུ་ཨོག་ལ་ཕྱི་ར་༧༢ བྱིས་འདུག།

མཇུག་བྱང་ (pp. 304.7-305.1) ནི། […] ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མདོ་བརྒྱད་མན་ངག་ཐམས་ཅད་གྱིས་(ཀྱི་)འཛིན་གནས་ལུ་ཀྱར་པས་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་བཀའི(ཀའི་)བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་མངའ་བདག་ཆོས་ཀྱིས་བརྒྱལ་པོ་བཇེ་ཙུན་ས་སྐྱ་པ(ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྗེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པ)།། ཡབ་སྲས་ཀྱིས(ཀྱི་)རིང་ལུགས་བཟང་པོ་ལ་མི་འཚོག་པའི་བློ་གསོས་དང་དད་པ་ཐོབ་པ།། ཤཱཀྱའི(ཤཱཀྱའི་)དགེ་སློང་ཤཱཀྱ(ཤཱཀྱ་)དོན་གྲུབ་དཔལ་བཟང་པོས་མེ་མོ་སྦྱལ་དམར་གསེར་ཅན་གྱི་ལོ་ཆུས་བཏོད(ཆུ་སྟོད་)ཅན་གྱི་ཟླ་བ་ཡོངས་སུ་གང་བའི་ཚེས་བཅུ་ལྔ་ལ་སྨོན་ལམ་པར་བསྒྲུབ(སྒྲུབ་)པའི་དགེ་བས་བཇེ(ཇེ་)བཙུན་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་[305] ཕྱོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་གཅིག(ཅིག)།། […]

གདུང་རབས་འདིའི་ཡིག་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། འབྲས་སྦྱངས་དཔེ་རྙིང་དཀར་ཚག [2004], སྒྲོང་ཆ།, p. 1506, no. 016974, no. ཕྱི་ར་༧༢, བྱིས་མ་དབུ་མེད།, 13 ff., 50x8 cm; Heimbel 2017, pp. 631, 81 n. 69.

ཟུར་མཆན། གདུང་རབས་དེའི་མཇུག་ཏु(p. 301.5-7) “ནུ་ལེན্ཆོ་ཚོགས་ཐྱི་པས་གཏན་ས་ལུ་འོས་ཀྱི་འདེམ(?)མང་པོ་ཞུ་བ་ལ། ས་སྐྱར་བྱོན་ནས་ས་སོའི་ཞེ་འདོད་འོས་རིགས་ཞུས་པའི་ཚེ། ཞ?་ལུ་རི་ལུག་ན། སྐུ་ཞང་ཚོས་རྗེ་བཞུགས་པ་སྦྱན་དྲོངས། ཏེན་འཕེལ་ལུན་གསུམ་ཚོགས་པ་དང་བསྟན་པ་ལ་འགྲོ་ཕན་རྒྱ་ཆེན་པོ་འོངས་བ་ཞེས་བཀའ་བསླུལ་པ་ལྟར། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་མཁྱེན་རབ་མཆོག་གྲུབ་དཔལ་བཟང་པོ། ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་ཆེན་པོའི་གདན་ས་ལྷག་ལ་ཕེབས་ནས་དེང་ས་ཀི་བར་དུ་འབང་(?)ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་

1 ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཤཱཀྱ་དོན་གྲུབ་དཔལ་བཟང་པོ་ནི་སྐུ་ཞང་མཁྱེན་རབ་ཆོས་རྗེའི་ (1436–1497) སློབ་མ་ཤཱཀྱ་དོན་གྲུབ་ཡིན་སྐད། ཤཱཀྱ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ནུ་ལེན্ཆ་དགོན་གྱི་ཁྲི་ཚབ་མཇུག།; cf. Jackson 1989b, p. 60.

བས་སྲེ་སྟོང་འཛིན་པ་སྟོང་ཕྲག་དང་(?) གཞན་ཡང་དགེ་འདུན་མཐའ་ཡས་པ་འདུ་ཞིང་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་ཕན་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་འདི་ཡིན།" ཞེས་གསུངས་པར་ལྷར་ན། གདུང་རབས་འདི་ཡང་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་མཛད་པ་འདྲ།

༡༥། འཇམ་དབྱངས་བླ་མ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་བསྡུས་པ།

མཚན་པ་པོ། དགེ་སློང་རྒྱ་ཆུ་དྲ།[1]

མཚན་ལོ། དུས་རབས་ ༡༧ པའི་ནང་།

དབུ་མེད་བྱིས་མ། སྒེན་པ་ཚོ་རིང་སྒེར་ཀྱིས་ཤར་ཚགས་བྱས། (མངའ་རིས་ས་ལུལ་སྒྲ་཮ིང་རྫོང་།), ff. 1a-3a, 47x8 cm, མཚན་བྱང་། འཇམ་དབྱངས་བླ་མ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི།། གདུང་རབས་བསྡུས་པ་ཅུང་ཟད་བཞུགས་ལགས་ཏོ།།; cf. མངའ་རིས་ས་ལུལ་ཀྱི་གནའ་དཔེའི་དཔར་མཛོད། [2017], pp. 337-339, no. 0085.

མཚན་བྱང་(f. 3a2-5) ནི། […] རིགས་གསུམ་སྒྲལ་བའི་རྩོགས་བརྩེད་འདི།། དགེ་སློང་རྒྱ་ཆུ་དྲས་སྒྲར།། དགེ་འདིས་བདག་དང་ཞེམས་ཅན་ཀུན།། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་ཤོག། {༧༣} ཨོ་ཏི། {ཞེས་རྫོགས་པ་བོ།།} ལེ་ཁི་བཐུ་ཆུ་དེ་ཏ{ཡི་གེའི་ཕྱག་ཕྱི་རྫོ་ཇེ་བཟང་པོ།}། འདི་ཉིད་ཚོམ་པ་མཚོན་དུས་མཚན་ལྷས་ཤིན་ཏུ་བཟང་ཞེས་བཀའ་ལས་ཐོས། {གཅིག་ཞུས།} {ལྷག་ལྡང་ཚར་གཅིག་གནང་།} {དགེ་འདི་ཐོག་ནས་ལྷག་ལྡང་ཚར་གཉིས་གནང་།}

༡༦། ཇེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས།

མཚན་པ་པོ། ངོར་མཁན་རབས་བཅུ་བཞི་པ་ཤར་པ་བྱམས་པ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས།[2] (1558–1615)

མཚན་ལོ། དུས་རབས་ ༡༥/༡༦ སྐབས།

གདུང་རབས་འདི་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

གདུང་རབས་འདིའི་ཡིག་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། བྱམས་པ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རྣམ་ཐར། [2008], p. 701.6: དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས།; ས་སྐྱ་པའི་དཀར་ཆག། [1987], p. 106.15-16: ཇེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབ།; མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། [1982], p. 6.15; བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་ཐོ། [2000], p. 387, no. 1962; Martin

---

1 ཐོར་ལ་པོ་འདི་ནི་ཕལ་ཆེར་ཇོ་ནང་མཁས་པ་བྱང་པ་ལོ་ཆེན་རྒྱ་ཆུ་དྲ(1489–1563) ཡིན་སྐད། ལོ་ཆེན་རྒྱ་ཆུ་དྲས་(བོད་སྐད་དུ་དགོན་མཆོག་བཟང་པོ།) ཇེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་ཐོ་ལ་མཆོག (1507–1565/66) དང་ལོ་ཆེན་འགྱུར་མེད་བདེ་ཆེན། (1540–1615) ཀྱི་བླ་མ་མཚན།

2 ཁོང་ཉིད་ཀྱི་འཁྱུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ནི་ Heimbel 2017, p. 521 ལས་བྱུང་།

1997, p. 93, no. 178.

༡༥༦ བདལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་འཁོན་གྱི་གདུང་རབས།

མཛད་པ་པོ། ས་སྐྱ་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་དྲུག་པ་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན།[1] (1563–1617)

མཛད་ལོ། དུས་རབས་ ༡༧ པའམ་ ༡༨ པའི་སྟོད།

དབུ་མེད་བྱིས་མ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།, ཐེངས་གཉིས་པ།, vol. thi|40, pp. 307-325 (ff. 1a-10a), མཚན་བྱང་། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་འཁོན་གྱི་གདུང་རབས་བཞུགས་ལགས་སྟོ།།;

འབྲས་སྦྱངས་གནས་བཅུ་ལྔ་ཁང་གི་ཕྱག་དཔེ། དབུ་ཤོག་ལ་ ཕྱི་ར་ ༡༥༧ བྱིས་འདུག ।

མཛད་བྱང་ (p. 325; f. 10a3-4) ནི། ང་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས། (#༢) དམ་པ་སྒྲེ་འཕོས་མཛད་པ། (#༣) བློ་མ་དམ་པས་མཛད་པ། (#༤) གཞན་ཡང་གཉིས་གསུམ་མཐོང་བ་རྣམས་དགུང་སྒྲིགས(བསྒྲིགས་) ནས་རྗེད(བཏྲེད་) ཐོར་བྱིས་པ་ལགས་སོ།།

གདུང་རབས་འདིའི་ཡིག་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། འབྲས་སྦྱངས་དཔེ་ཁྱིད་དཀར་ཆག། [2004], སྨྲད་ཆ།, p. 1569, no. 017719, ཕྱི་ར་ ༡༥༧, བྱིས་མ་དབུ་མེད།, 10 ff., 19x11 cm.

ཟུར་མཆན། ས་སྐྱ་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་བཞི་པ་ཐུགས་འཚང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་ (1517–1584) གྱི་དཀའ་འགྲུམ་ནང་། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས་ཀ་སྐོང་ཞིག་འདུག། དེའི་དབུར་ཡིག་ཆུང་ནང་"ཐུགས་འཚང་ངག་གི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་སྲས་མཆོག་ཐུགས་འཚང་གྲགས་པ་བློ་གོས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ལས་རིམ་པར་འཕེལ་ཏེ་དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་བརྒྱུད་དྲི་མ་མེད་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་དུས་མཆོད་པ་དགེ(?)ཕྱི་གདུང་རབས་སྒྲིག་པར་མཛད་པ་བཞུགས་སོ།།" ཞེས་གསུངས་འདུག། དབུ་མེད་བྱིས་མ་ཤོག་ཕྲེ་གཅིག་ལས་མེད།[2]

༥༠ ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ཀོ་མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་བང་མཛོད།

མཛད་པ་པོ། ས་སྐྱ་ཁྲི་ཐོག་ཉེར་བརྒྱད་པ་ཡ་མེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། (1597–1659)

མཛད་ལོ། ས་མོ་སྦྱལ་ཀྱི་ལོ། (= 1629)

---

1 ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མཚན་ནི་ཐུགས་པ་བློ་གོས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ།

2 Cf. ཐུགས་འཚང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་ཀྱི་བཀའ་འགྲུམ།, vol. 02|kha, ff. 10ab(?).

ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་བང་མཛོད་ཀྱི་མ་དཔེ་རིགས་མི་འདྲ་བ་དང་། ཕྱག་དེབ་བསྐྱར་བཤུས་སྣ་ཚོགས་ཡོད། འདི་རིགས་མང་ཆེ་བ་སྟེ་དགེ་དཔར་མ་(ཨ་མེས་ཞབས་ཀྱི་གསུང་རབ། པོད་བློ་ཨ)[1]གཞིར་བཟུང་དཔར་སྐྲུན་གནང་འདུག། མཚན་བྱང་། འཛམ་གླིང་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེ་ཇི་ལྟར་བྱོན་པའི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་བང་མཛོད་དགོས་འདོད་ཀུན་འཕྲུང་། (གདུང་རབས་ཆེན་མོ། [2000], f. 324a3-4)

མཛད་བྱང་(གདུང་རབས་ཆེན་མོ། [2000], ff. 324b1-325a4) ནི། [...] ཤྲཱི་ས་སྐྱ་པ་ཤཱཀྱའི་དགེ་བསྐྱེན་པཎ་ཊི་ཏ་ཞིག་པ་མཆོག་གི་རྣལ་འབྱོར་པ་སྟལ་ལཆང་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས། རྗེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པའི་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སོ་སོ་དང་། ཁྱད་པར་གདུང་རབས་ཀྱི་སྐོར་ལ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས་ཆོགས་བཅད་མ་ (#২) སོགས་ལུགས་འདི་ལ་མཁོ་བའི་གསུང་རབ་དུ་མ་དང་། གཞན་ཡང་དམ་པ་ཀུན་དགའ་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས། (#৩) བླ་མ་དམ་པའི་དངོས་སྲོན་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་གདུང་རབས། (#৪) གཙང་བྱམས་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་མཛད་པ་ཞི་གདུང་རབས། (#৫) ཆོས་རྗེ་ཉི་ལྷ་བས་མཛད་པའི་གདུང་རབས། (#৬) ཐུགས་ཚད་ལོ་ཐུ་བ་སྒྲ་པ་ཤེས་རིན་ཀྱིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས་ (#৭) སོགས་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་ཞིང་། གཞན་ཡང་མཁས་པ་མང་པོས་མཛད་པའི་གདུང་རབས་ཆེ་ཆུང་དུ་མ་ནས་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཚ་བློང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཙ་བའི་བླ་མ་འཕྲེལ་ཚད་དོན་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་གསུང་སྒྲོས་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཛོས་པར་བྱས་ནས། མཁས་པའི་དབང་པོ་དགོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་ཡ་རབས་ཁ་རྒྱན་ཉིད་ (#৭) ཙ་བ་བྱས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་འགྲེལ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ལེགས་པར་བཤད་པ་འདི་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་ལོ་ས་ཐོམ་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ [325a] རེ་གཉིས་འདས་ཤིང་བོད་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་གདན་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བཏབ་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྔ་དང་ང་བརྒྱད་ལོན་པ། སྒྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས་ནས་ལོ་ས་ཐོམ་བརྒྱ་དང་རེ་གཅིག་འདས་པའི་རེ་གཉིས་པ། རྒྱ་གར་ལུགས་ལ་ཤཱཀྱཿཞེས་པ་དཀར་པོ་དང་། རྒྱ་ནག་ལུགས་ལ་ས་མོ་སྦྱལ་ཀྱི་ལོ་ལྷུམ་ནའི་བླ་བའི་དམར་ཆ་བཟང་པོ་གསུམ་པའི་ཚེས་ལ་རིས་གཟའ་ཉི་མ་དང་རྒྱ་སྐར་བྱ་མའི་འགྲྭ་སྦྱོར་བཟང་པོ་འཛོམ་པའི་ཉིན། བོད་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་གདན་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གཞི་ཐོག་བླ་བཏབ་ཆེན་པོའི་ཡང་སྟེང་ངོ་མཚར་འཆི་མེད་རྡོ་རྗེའི་ཕོ་བྲང་ཞེ་ལྷ་ཁྱད་ཆུབ

1 Cf. སྟེ་པར་དཀར་ཆག [2005], pp. 297-300.

འབྱུང་བའི་གནས་སུ་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་ཐོག་མའི་ཡི་གེ་པ་ནི། རང་དང་ཉེ་བར་གནས་པའི་རྒྱས་ཐོབ་ཀྱི་བློ་མིག་མཆོག་དང་ལྡན་པས་མདོ་ཐུགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ལ་བློ་གཏོས་ཀྱི་ཐུང་བ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་རབ་འབྱམས་སྦྱ་བ་དགེ་སློང་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོའི་དད་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་བླ་ན་མེད་པའི་སྨོ་ནས་བཀྲིས་པའི་ཙོམ་ལྡན་ལས་བྱེ་བ་པོ་ནི་ས་སྦྱར་རྒྱུས་པའི་ནོར་བུ་ལྟས་ཁྱིན་ནོ།།

གཏུང་རབས་འདིའི་ཡིག་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི། ཞ་ལུ་ཆིང་དཔེ་ཕྱི། [1963], no. 10952: དུས་མཚོད་བླ་བྲང་པ་ཞ་མེས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ས་སྐྱའི་གཏུང་རབས་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་བང་མཛོད།; མདོ་སྨད་ཚོས་འབྱུང་། [1982], 6.13; ས་སྐྱ་པའི་དཀར་ཆག [1987], p. 110.17-111.1: དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་གཏུང་རབ་ཆེན་མོ་ངོ་མཚར་བྱིད་པའི་བང་མཛོད།; ཞ་མེས་ཞབས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། [2000], vol. 28|sa, p. 671.2 (བྱམས་པ་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ནང་)): ས་སྐྱ་པའི་གཏུང་རབས་བྱོན་ཚུལ་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་བང་མཛོད་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་།; གཏུང་རབས་ཆེན་མོའི་ཡང་སྐོང་། [1990], pp. 95.9-10, 855.6-7: གཏུང་རབས་ཆེན་མོ།; གཏུང་རབས་ཆེན་མོའི་ཁ་སྐོང་། [1991], p. 47.3-4: ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་བང་མཛོད།; བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་ཕྱི། [2000], p. 386, no. 1956; Jackson 1989, p. 219, no. 1494, p. 222, no. 1505; Martin 1997, p. 104, no. 210; Lama Kalsang Gyaltsen, Ani Kunga Chodron and Victoria Huckenpahler, Sakya Dungrab Chenmo, Holy Biographies of the Great Founders of the Glorious Sakya Order. Silver Spring, MD: Sakya Phuntsok Ling Publication, 2000; Olaf Czaja, Narrative Strategies in Chronicles of Families in Indo-Tibetan Culture. A Case Study in Sa-skya Genealogy. M.A. thesis, Universität Leipzig, 2000; Smith 2001, p. 101; Sobisch 2007, pp. 169-172.

ཟུར་མཆན། ཞ་མེས་ཞབས་ཀྱི་གཏུང་རབས་ངོ་མཚར་བང་མཛོད་ཀྱི་དཔེ་ཁྱིད་མི་ཉུང་བ་གསར་དུ་ཐོན་ཡོད། དཔེར་ན། BDRC W4CZ30702 (དཔར་མ།, 265 ff.); BDRC W8LS31140 (དཔར་མ།, 261 ff.); BDRC W1PD180878 (དབུ་མེད་བྲིས་མ།, 356ff., in བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།, ཐེངས་གསུམ་པ།, vol. 64|ngu, pp. 1-711); ཚོས་སྒེ་ཁག་དཔེ་ཁྱིད་དཀར་ཆག [2010], p. 100, no. 458 (ས་སྐྱ་པའི་གཏུང་རབས་ཞ་མེས་ཞབས་སོགས།, 439 ff.), འཕན་པོ་ན་ལེ་ཐྲའི་གསུང་རྒྱུན་དཀར་ཆག་པོད་ཅ་ནང་ཡོད།; NGMCP, reel no. L 762/2 (334 ff., 10.2x57 cm).[1]

1 NGMCP ཀྱི་དཀར་ཆག་ནང་དག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་" རྒྱུ་པ། ས་སྐྱའི་གཏུང་རྒྱུ་" ཞེས་པ་གཅིག་ཀྱང་འདུག།; cf. reel

২৭། ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ངོ་མཚར་བང་མཛོད་ཀྱི་ཁ་སྐོང།

མཛད་པ་པོ།	ས་སྐྱ་ཁྲི་ཐོག་སོ་གཉིས་པ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས། (1729–1783)
མཛད་ལོ།	དུས་རབས་ ༧༥ པའི་ནང་།

(A) དེབ་གཟུགས། པེ་ཅིན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། 1991, མཚན་བྱང་། ཇེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་བང་མཛོད་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་གི་ཁ་སྐོང་རིན་ཆེན་འཛིན་མེད་སྲིད་ཞིའི་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྱུབ། (p. 32); གདུང་རབས་འདིའི་མ་ཕྱིའི་མཇུག་ཚང་མེད།;[1] གདུང་རབས་འདི་ ༡༩༠༨ ལོར་སྐྱབས་མགོན་ཕོ་བྲང་མ་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས། དགུང་ལོ་ལྷ་བཅུ་འགོར་བའི་དུས་སྟོན་གྱི་སྨད། བསྐྱར་དུ་བཏུན་བཞུགས་ཚོགས་པས་དཔར་བསྐྲུན་མཛད།, Dehradun, 2009, མཚན་བྱང་། ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ངོ་མཚར་བང་མཛོད་ཀྱི་ཁ་སྐོང་།

(B) དེབ་གཟུགས། དཔལ་ས་སྐྱའི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་པ། (ed.) ལྷ་ས། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། 2016 [བསྐྱར་བཤྱུས།?], མཚན་བྱང་། དཔལ་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ངོ་མཚར་བང་མཛོད་ཀྱི་ཞལ་སྐོང་།

བཙན་པར་དམ་བཅའ། (A: pp. 32.12-33.13) ནི།	[…] ཞེས་པའི་བསྟོད་ཡུལ་དམ་པར་གྱུར་པའི་ཇེ་བཙུན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་[33] ཐར་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་བང་མཛོད་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ(#২০)སྐུ་དྲིན་མཚུངས་མེད་སྦྱིན་ལྡན་བ་ཐཙམ་ཅད་མཁྱེན་པ་འཇམ་མགོན་ཆོ་མེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པ་དེ་ཉིད་དུ་ངོར་ཆེན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དགོན་མཆོག་ལྷུན་གྱུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དཔལ་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ཚོགས་བཅད་མ་ཡ་རབས་ཁ་རྒྱན་(#৭৫)ཙ་འགྲེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་མཛད་པ་ལས། སྦྱིན་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡན་གྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགོན་མཆོག་ལྷུན་གྱུབ་ཀྱི་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ཁ་སྐོང་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། བ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཁ་སྐོང་ཅུང་ཟད་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། […]
གདུང་རབས་འདིའི་ཡིག་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི།	ས་སྐྱ་པའི་དཀར་ཆག [1987], p. 142.3-9; གདུང་རབས་ཆེན་མོའི་ཡང་སྐོང་། [1990], p. 111.8-9, 113.16-17, 855.7-8: གདུང་རབས་རྣམ་ཐར་ཞལ་སྐོང་།; Jackson

---

no. L 318/14. དེ་མིན་NGMCP དཀར་ཆག་དེའི་ནང་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མཛད་པ་པོ་མི་གསལ།; cf. reel nos. E 3017/27, L 163/11.

1 Cf. གདུང་རབས་ཆེན་མོའི་ཁ་སྐོང་། [1991], དཔེ་སྐྲུན་གསལ་བཤད།, p. 2.

1989, p. 223, no. 1507-2; Martin 1997, p. 132, no. 296; Smith 2001, p. 101.

༢༢། ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ངོ་མཚར་རིན་ཆེན་ཀུན་འཕེལ།

མཇུག་པ་པོ། ས་སྐྱ་ཁྲི་ཐོག་བཞི་བཅུ་པ་དགེ་ཕྲན་འཕྲིན་ལས་རིན་ཆེན། (1871–1935)

མཇུག་ལོ། ཚུ་ཕོ་སྦྲེའུའི་ལོ།[1] (= 1932)

(A) དེབ་གཟུགས། ཁྲིང་ཏུའུ། ཞི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།, 1990; མཚན་བྱང་། དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་ གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེ་བྱོན་ཚུལ་འཇམ་མཁོན་ཡ་མེས་ཞབས་ཀྱིས་མཇུག་པ་དང་། ས་ཆེན་བློ་མ་རྗོ་རྗེ་ འཛིན་ཀུན་དགའ་བློ་གསལ་ཀྱིས་མཇུག་པ་བཅས་ཀྱི་ཞལ་སྐོང་ཕྱིས་བྱོན་གདུང་རབས་ཆུམས་ཀྱི་ཆུམ་ཐར་ མཇུག་ཚུལ་ངོ་མཚར་རིན་ཆེན་ཀུན་འཕེལ་སྲིད་ཞིའི་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྲུབ་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། (p. 1); གདུང་རབས་འདིའི་མ་ཕྱི་ནི་དབུ་མེད་བྲིས་མ་པེ་ཅིན་མི་རིགས་རིག་གནས་ཕོ་བྲང་གི་ཉར་ཚགས།;[2] གདུང་རབས་འདི་༢༠༠༨ ལོར་ཨོ་སྐྱབས་མཁོན་ཕོཊང་མ་རིན་པོ་ཆེ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་ཁྲིར་ཕེབས་ནས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུ་འཁོར་བའི་དུས་སྟོན་གྱི་སྨད། བསྐྱར་དུ་བརྙན་བཞུགས་ཆོགས་པས་དཔར་བསྐྲུན་མཇུད།, Dehradun, 2009, མཚན་བྱང་། ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ངོ་མཚར་རིན་ཆེན་ཀུན་འཕེལ།

(B) དེབ་གཟུགས། དཔལ་ས་སྐྱའི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཆོགས་པ། (ed.) ལྷ་ས།, བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་ དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།, 2012.

བཙུམ་པར་དམ་བཅའ(A: pp. 3.7-5.3) ནི། [...] འདིར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་བྱོན་ཚུལ་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ ཆེའི་བང་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ། (# ༢༠) ཐུགས་འཚང་བློ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཇམ་མཁོན་ཡ་མེས་ཞབས་ ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པ། ངོར་ཆེན་མཁས་ པའི་དབང་པོ་དཀོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དཔལ་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ཚོགས་བཅད་མ་ཡ་ རབས་ཁ་རྒྱན་(# ᠵᠤ) དང་ཙ་འགྲེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་མཛད་པ་ལ། ཐུགས་འཚང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ངག་དབང་ ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱི་ཆུམ་ཐར་ཡན་གྱི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དཀོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་རབ་ དགོངས་འགྲེལ་ཇོག་ནས། དེ་རྗེས་[4] ཁ་སྐོང་ཕྱིས་བྱོན་ཝེ་གདོང་བྲ་བང་པའི་གདུང་རབས་བྱང་ཚུལ་

1 Cf. གདུང་རབས་ཆེན་མོའི་ཡང་སྐོང་། [1990], p. 863.13.

2 གདུང་རབས་ཆེན་མོའི་ཡང་སྐོང་། [1990], གསལ་བཤད། p. 3.

དང་། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་ཉིད་དུ་གདུང་རབས་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་བྱོན་ཚུལ་གཉིས་སྔགས་འཆང་བློ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཚོགས་བཅད་དེ། གཞུང་ཙ་འགྲེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་པར་མཛད་དེ། རྩེ་གདོང་པའི་གདུང་རབས་འཛིག་རྟེན་རྒྱ་ཁྱོར་གདུང་སྲས་དང་བཅས་པ་ཡན་དང། ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་སྔགས་འཆང་བློ་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་བཅས་བཀོད་པར་མཛད། དེ་རྗེས་དཔལ་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེ་བྱོན་ཚུལ་ཞལ་སྨོང་ངོ་མཚར་རིན་ཆེན་འཛིན་མེད་གྲིད་ཞིའི་དཔལ་འབྱོར་ལྷུན་གྱུབ་ཅེས་བྱ་བ། (# ୨୭) སྔགས་འཆང་བློ་མ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་བསྟན་པ་སྐོང་བ་ལ་བསམ་བཞིན་དུ་སྐྱ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ། སྔགས་འཆང་བློ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ས་ངམ་རྒྱས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་མཚན་སྨན་རི་བོའི་ཁོང་ས་ཏུ་རྒྱ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ། ས་སྐྱ་བསྐོར་དཔོན་མ་ཉི་བར་གནང་བའི་གདུང་རབས་ཚོགས་བཅད་འགྲེ་དོན་བཟང་པོ་དང། ཙ་འགྲེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་མཛད་དེ་གོང་འཕྲོས་རྩེ་གདོང་བླ་བྲང་གི་གདུང་རབས་ཡོངས་རྫོགས་དང། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་ཉིད་དུ་གདུང་རབས་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་བྱོན་ཚུལ་ནང་ནས། འཇམ་མགོན་ཞ་མེས་ཞབས་ཡབ་སྲས་ཁུ་དཔོན་བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ། ཡབ་རྗེ་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གང་གི་རིགས་སྲས་གཅུང་པོ་མཐུ་སྟོབས་དབང་ཕྱུག་འཇམ་མགོན་གང་གི་དགུང་གངས་གསུམ་པ་ཡན་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཅས་རྒྱས་པར་འཁོད་ཀྱང་དེ་མན་མཛད་[5] གྲུབ་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ངམ་སྙམ་པ། གང་ལྟར་ཡང་གོང་དེ་མན་ཆད་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་བྱོན་ཟིན་པ་དང། ད་ལྟར་འབྱོན་བཞིན་པ། མ་འོངས་པ་ནི་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འབྱོན་འགྱུར་ཀྱི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་ལ།

གདུང་རབས་འདིའི་ཡིག་ཆའི་འབྱུང་ཁུངས་ནི།	Martin 1997, p. 178, no. 438; Smith 2001, p. 101.

བཟང་གཞིའི་ཡིག་ཚ།

- ཀུན་དགའ་བློ་གསོས་ཀྱི་བཀའ་འགྱུར། [2008] = ས་སྐྱ་པ་ཀུན་དགའ་བློ་གསོས་ཀྱི་བཀའ་འགྱུར། བདག་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བློ་གསོས། [Kathmandu]: ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།, 2008; 6 vols.
- མཁའ་རིས་ས་ལྷུལ་གྱི་གནའ་དཔེའི་དཔར་མཛོད། [2017] = བོད་ལྗོངས་མཁའ་རིས་ས་ལྷུལ་གྱི་ཚ་ཆེའི་གནའ་དཔེའི་དཔར་མཛོད། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་གནའ་དཔེ་སྲུང་སྐྱོབ་ཡྱེ་གནས། (ed.) པེ་ཅིན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།, 2017
- སྟེགས་འཛིང་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱི་བཀའ་འགྱུར། = ས་སྐྱ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་། ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན།, དབུ་མེད་བྱིས་མ།, 1 vol. (02|kha), མི་རིགས་རིག་གནས་ཞོ་བྱང་གི་དཔེ་མཛོད།, CPN cat. no. 003214; BDRC: W00KG02358.
- སྟེགས་འཛིང་གྲགས་པ་བློ་གསོས་ཀྱི་གཏུང་རབས། = དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་འཁོན་གྱི་གཏུང་རབས། འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། ཟི་ལིང་། མཚོ་སྨོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།, 2011; vol. 40|thi, pp. 307-325.
- ཆོས་སྡེ་ཁག་དཔེ་ཁྱིད་དཀར་ཆག [2010] = བོད་ལྗོངས་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་གྲགས་ཅན་ཁག་གི་དཔེ་ཁྱིད་དཀར་ཆག ཤྲ་བ་ཤེས་རབ་བཟང་པོ། (ed.) པེ་ཅིན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།, 2010.
- སྟྲ་ཚང་ལོ་ཆེན་བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག = ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྟྲ་ཚང་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོའི་བཀའ་འགྱུར་དཀར་ཆག སྟྲ་ཚང་ལོ་ཙྪ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན།, དབུ་མེད་བྱིས་མ།, ff. 1a-3b; BDRC: W2PD17536.
- ཐོབ་ཡིག་རྒྱ་མཚོ། [1993] = ཐོབ་ཡིག་རྒྱ་མཚོ། ངོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ། Dehra Dun, U.P: [Ngor Pal E-Wam Cho Dan], 1993; vol. 01|ka, ff. 90a-217a.
- ཐོབ་ཡིག་བྱམ་ཝ་བཟང་པོ། [2008] = ཞོང་དཀར་བློ་མ་འཕྲིན་ལས་ཆུས་རྒྱལ་གྱི་གསན་ཡིག། ཞོང་དཀར་འཕྲིན་ལས་ཆུས་རྒྱལ། [Kathmandu]: ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྒྲོན་གཉེར་ཁང་།, 2008.
- དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ། [1984] = དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ། འགོས་ལོ་ཙྪ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ། ཁྲིང་ཏུའུ། ཞི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།, 1984; 2 vols.
- དེབ་ཐེར་དམར་པོ། [1981] = དེབ་ཐེར་དམར་པོ། ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེ།, དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས། (ed.) པེ་ཅིན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།, 1981.
- གཏུང་རབས་ཆེན་མོ། [2000] = འཇམ་གླིང་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གཏུང་རབས་རིན་པོ་ཆེ་ཇི་ལྟར་བྱོན་པའི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་བང་མཛོད་དགོས་འདོད་ཀུན་

འཛིན་། ཨ་མེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། [Kathmandu]: ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སློབ་གཉེར་ཁང་།, 2000; vol. 03|ga, pp. 7-656.

- གཏུང་རབས་ཆེན་མོའི་ཁ་སྐོང་། [1991] = ས་སྐྱའི་གཏུང་རབས་ངོ་མཚར་བང་མཛོད་ཀྱི་ཁ་སྐོང་། བདག་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བློ་གསལ། པེ་ཅིན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།, 1991
- གཏུང་རབས་ཆེན་མོའི་ཡང་སྐོང་། [1990] = ས་སྐྱའི་གཏུང་རབས་ངོ་མཚར་རིན་ཆེན་ཀུན་འཕེལ། དྲག་ཤུལ་འཕྲིན་ལས་རིན་ཆེན། ཁྲིད་ཏུའུ། ཞི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།, 1990.
- མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། [1982] = མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། བྲག་དགོན་ཞབས་དྲུང་དགོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས། ལན་ཀྱོའུ། གན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།, 1982.
- སྒེ་པར་དཀར་ཆག [2005] = སྒེ་དགེ་པར་ཁང་གི་དཀར་ཆག་ཞིབ་རྒྱས་སུ་བཀོད་པ་ཤེས་བྱའི་སྒོ་འབྱེད། བཀའ་གདམས་དང་བཀའ་བརྒྱད་ས་སྐྱ་བཅས་ཀྱི་གསུང་རབ་སྐོར། ཕུ་པོ། ཁྲིད་ཏུའུ། ཞི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།, 2005.
- རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་སྦྱང་བ། [1983] = བླ་མ་བརྒྱད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་སྦྱང་བ། བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། Dehra dun, U.P.: Sakya Centre, 1983; vol. 16|ma, pp. 2-121.
- བྱ་སྟོན་གསུང་འབུམ། [2008] = བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་འབུམ། བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་དང་སྒྲ་ཚད་པ་རིན་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ། དཔལ་བཙུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྩོམ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་། (ed.) པེ་ཅིན། ཀུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།, 2008; 28 vols.
- བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། = བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། དཔལ་བཙུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྩོམ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་། (ed.) ཟི་ལིང་། མཚོ་སྨོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།, 2010-2015; 120 vols. (1-30, 31-60, 61-90, 91-120).
- བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་ཐོ། [2000] = གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རིག་པའི་དཔེ་ཐོ་བློ་གསལ་དཀའ་སྟོན། བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ། ལྷ་སས། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།, 2000.
- བོད་རང་སྒྲོང་ལྗོངས་གནའ་དཔེའི་མིང་མཛོད [2017] = བོད་རང་སྒྲོང་ལྗོངས་ཕེངས་བཞི་པའི་རྒྱལ་ཁབ་རྩ་ཆེའི་གནའ་དཔེའི་མིང་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་དཔར་མཛོད། བོད་རང་སྒྲོང་ལྗོངས་གནའ་དཔེ་སྦུང་སྒྲོབ་ཁྲི་གནས། (ed.) པེ་ཅིན། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།, 2017.
- བྱམས་པ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རྣམ་ཐར། [2008] = དཔལ་ཚོས་ཀྱི་རྡོ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་ཡོངས་སུ་འདྲེན་པ་ཤར་ཆེན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་གླུ་དབྱངས། མལས་ཆེན་ངག་དབང་བསྟན་པའི་རྡོ་རྗེ། [Kathmandu]: ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སློབ་གཉེར་ཁང་།, 2008; vol. 28|sa, pp. 631-719.

- བློ་མ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ། = ཆོས་རྗེ་དཔལ་ལྡན་བློ་མ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དགེ་བ། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ།, དབུ་མེད་བྲིས་མ།, ff. 1a-67a, མི་རིགས་རིག་གནས་ཞོ་བྱང་གི་དཔེ་མཛོད།, CPN cat. no. 002780(1); BDRC: W1CZ1868.
- བློ་མ་དམ་པའི་གསུང་འབུམ། [2016] = བློ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། བློ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན།, རྫོང་པའི་དཔེ་རྙིང་འཚོལ་བསྡུ་ཁང་། (ed.) ལྷ་སা། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་།, 2016; 26 vols.
- འཕགས་སྦྱངས་དཔེ་རྙིང་དཀར་ཆག [2004] = འཕགས་སྦྱངས་དགོན་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་དཔེ་རྙིང་དཀར་ཆག་དཔལ་བཙུགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་། (ed.) པེ་ཅིན། མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུང་ཁང་།, 2004; 2 vols.
- འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་དཀར་ཆག = འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་OPAC catalogue. https://ext.kb.dk/F/?func=file&file_name=find-b&local_base=bhu0
- གཅང་བྱམས་པའི་གདུང་རབས། = དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲེང་བ། ཆུས་སྲད་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན།, དབུ་མེད་བྲིས་མ།, ff. 1a-156a.
- ལུ་ཕུ་དགོན་ཀྱི་ས་སྐྱའི་བཀའ་འབུམ་བྲིས་མ། = ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། དབུ་མེད་བྲིས་མ། ལུ་ཕུ་དགོན་ཀྱི་ཁར་ཚགས།; 10(?) vols.
- ཤེས་བྱའི་གཏེར་མཛོད། = ཤེས་བྱའི་གཏེར་མཛོད། ཀུང་གོའི་མི་རིགས་དཔེ་མཛོད་ཁང་། (ed.) ཁྲིང་ཏུའུ། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་།, 1984-1997; 3 vols.
- ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། [2006] = ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། [Kathmandu]: ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སློབ་གཉེར་ཁང་།, 2006; 15 vols.
- ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྔའི་བཀའ་འབུམ་དེབ་ཤེར་ལྔའི་དཀར་ཆག་ཐོག་གས་བསྒྲིགས། [2015] = ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལྔའི་བཀའ་འབུམ། ཀུང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ཡྱེ་གནས། (ed.) པེ་ཅིན། ཀུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་།, 2015; vol. ra.
- ས་སྐྱ་པའི་དཀར་ཆག [1987] = དཀར་ཆག་མཐོང་བས་ཡིད་འཕྲོག་ཆོས་མཛོད་བྱེ་བའི་ལྷ་མིག་ མཁན་པོ་ཙ་པད། New Delhi: Ngawang Topgyal, 1987.
- ས་སྐྱ་རྫོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཐོག་བསྡུས། [2017] = ས་སྐྱ་རྫོང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཐོག་བསྡུས་ཆེན་མོ། རྫོང་པའི་དཔེ་རྙིང་འཚོལ་བསྡུ་ཁང་། (ed.) ལྷ་སা། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་།, 2017; 30 vols.
- སཾ་རྡོ་ཏའི་དཔོན་བཅུད་དཔེ་ཚོགས། [2013] = སཾ་རྡོ་ཏའི་དཔོན་བཅུད་དཔེ་ཚོགས། རྫོང་པའི་དཔེ་རྙིང་འཚོལ་བསྡུ་ཁང་། (ed.) [གོང་དཀར།], 2013; 7 vols.
- ཙ་ཀུ་ཆིང་དཔེ་ཐོ། [1963] = དཔེ་རྒྱུན་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོ་ཡིག་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཀུན་རྒྱུ་བཞད་པའི་ཟླ་བོད་འབྲུམ་ཀྱི་སྐེ་མ། ཙ་ཀུ་ཆིང་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། New Delhi: International Academy of Indian Culture, 1963.

- ཨ་མེས་ཞབས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། [2000] = དཔལ་ས་སྐྱ་པ་ཆེན་པོ་སྒྲགས་འཛིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ཨ་མེས་ཞབས་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསོད་ནམས། [Kathmandu]: ས་སྐྱ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྨོན་གཉེར་ཁང་།, 2000; 29 vols.
- ཨེ་ཕྱོ་བཀའ་འབུམ། [2009-2010] = ཨེ་ཕྱོ་བཀའ་འབུམ། དཔལ་བཟེགས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་། (ed.) པེ་ཅིན། ཀྱང་ཥོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།, 2009; 20 vols.
- BDRC = བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཚོགས་ལྷེ་གནས།. https://www.tbrc.org/
- Davidson 2005 = Tibetan renaissance: tantric Buddhism in the rebirth of Tibetan culture. Ronald Davidson. New York, NY: Columbia University Press, 2005.
- De Rossi Filibeck 1994 = Catalogue of the Tucci Tibetan fund in the library of IsMEO. Elena De Rossi Filibeck. Rome: Istituto Italiano per il Medio ed Estremo Oriente, 1994.
- Hazod & Sørensen 2007 = Rulers on the celestial plain: ecclesiastic and secular hegemony in medieval Tibet, a study of Tshal Gung-thang. Per Sørensen, Guntram Hazod, གྲ་གོ་ཚེ་རིང་རྒྱལ་པོ། Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 2007; 2 vols.
- Heimbel 2017 = Vajradhara in human form: the life and times of Ngor chen Kun dga' bzang po. Jörg Heimbel. Lumbini: Lumbini International Research Institute, 2017.
- Jackson 1989 = The 'Miscellaneous series' of Tibetan texts in the Bihar Research Society, Patna: a handlist. David Jackson. Stuttgart: Franz Steiner Verlag, 1989.
- Jackson 1989b = The early abbots of 'Phan-po Na-lendra: the vicissitudes of a great Tibetan monastery in the 15th century. David Jackson. Wien: Arbeitskreis für Tibetische und Buddhistische Studien, Universität Wien, 1989.
- Martin 1997 = Tibetan histories: a bibliography of Tibetan-language historical works. Dan Martin. London: Serindia Publications, 1997.
- NGMCP = Nepalese-German Manuscript Cataloguing Project. https://catalogue.ngmcp.uni-hamburg.de
- Schoening 1983 = The Sa-skya throne holder lineage. Jeffrey Schoening. Ph.D. dissertation, Washington University, 1983.
- Smith 2001 = Among Tibetan texts: history and literature of the Himalayan Plateau. Gene Smith. Boston: Wisdom Publications, 2001.

Sobisch 2007 = Life, transmissions and works of A-mes-zhabs Ngag-dbang-kun-dga'-bsod-nams, the great 17th century Sa-skya-pa bibliophile. Jan Sobisch. Stuttgart: Franz Steiner Verlag, 2007.

Van der Kuijp 1991 = On the life and political career of Ta'i-si-tu Byang-chub rgyal-mtshan (1302–?1364). Leonard Van der Kuijp. In Ernst Steinkellner (ed.), Tibetan history and language. Studies dedicated to Uray Géza on his seventieth birthday. Wien: Arbeitskreis für Tibetische und Buddhistische Studien, Universität Wien, 1991; pp. 277-327.

Van der Kuijp 1993 = Fourteenth century Tibetan cultural history III: the oeuvre of Bla ma dam pa Bsod nams rgyal mtshan (1312–1375), part one. Leonard Van der Kuijp. Berliner Indologische Studien 7, 1993; pp. 109-147.

Van der Kuijp 2004 = The Kālacakra and the patronage of Tibetan Buddhism by the Mongol imperial family. Leonard Van der Kuijp. Bloomington: Indiana University, Department of Central Eurasian Studies, 2004.

Van der Kuijp 2018 = Fourteenth century Tibetan cultural history III: the oeuvre of Bla ma dam pa Bsod nams rgyal mtshan (1312–1375), part two. Leonard Van der Kuijp. Revue d'Etudes Tibétaines 46, 2018; pp. 5-89.

Venturi 2013 = Creating sacred space: the religious geography of Sa skya, Tibet's medieval capital. Federica Venturi. Ph.D. dissertation, Indiana University, 2013.

▣ ཤིས་ཚང་ལྷང་ལྷུག {འབྲས་ལྡན་ལྷོ་མང་།}

ཐོན་མིས་བར་སྟོང་པའི་བསྟན་བཅོས་བཀྲད་བཙམས་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱད་པ།

🕮 "རྒྱ་གར་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྲུང་སྐྱོབ་ཆེད་རྩོ་ཏིའི་ཞབས་འདེགས།"ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་བསྒོ་གླིང་ཆེད་རྫོགས།

ཐོན་གླེང་།

དེའང་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་བོད་ཀྱི་མཛངས་གླིན་བཞི་པ་སྟོན་དཔོན་ཐོན་མི་ས་མ་ཕྱོ་ཏས་དཔྱངས་གསལ་སོ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡིག་སྒོལ་གསར་དུ་ཕྱེས་ཤིང་། དེ་ལས་བཙམས་པའི་བརྡ་ཐྲོད་པའི་གཞུང་ལུགས་གསར་གཏོད་གནང་བའི་ཚུལ་སོགས་ཕྱིས་བྱོན་དུས་རབས་རིམ་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཚང་མས་ཆོད་མེད་མཐྱེན་གཅིག་ཏུ་སྒྲ་བར་བྱེད་ལ། ཡང་སྐབས་དེར་ཐོན་མིས་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་བཀྲད་མཛད་པར་གྱུགས་པའི་གསུང་ཐྲོས་ཤིག་ཀྱང་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཚོས་རྟོ་ཏྲའི་གཤིས་ལུ་ཐུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་གཅིག་མཐུན་དུ་སྒྲ་མོད། འོན་ཀྱང་། བསྟན་པ་ཐུ་དར་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གང་དུའང་ཐོན་མིའི་བརྡ་ཐྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དང་དེ་ཞེས་བྱ་བྱག་གི་གསལ་ཁ་གང་ཡང་མི་སྣང་བས། ད་ལྟའི་ཕྱི་རབས་པ་མང་པོར་ཐོན་མིས་བརྡ་ཐྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་བཀྲད་མཛད་ཡོད་མེད་དང་། ད་ལྟར་ང་ཚོས་སྟོད་བཞིན་པའི་ས་ཁམ་ཆུ་པ་དང་རྒྱགས་འཇུག་གཤིས་ཀྱང་དོན་དངོས་ལུ་ཐོན་མིས་མཛད་པ་ཡིན་མིན་སོགས་ལ་དོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་སྐྱེས་དང་སྐྱེ་བཞིན་ཡོད། དོགས་པ་དེ་དག་སེལ་བ་ལ་ང་ཚོས་དེང་གི་རིག་གཞུང་ཉམས་ཞིབ་རིག་པའི་ཐབས་ཚུལ་ལྟར་ལུངས་བཙན་ཞིང་དཔང་པོ་ཕེར་བའི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་དུ་མ་གུང་བསྒྲིགས་ཏེ་དོན་གནད་གང་ཞིག་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱེད་དགོས་པ་ལས། མི་སྣེར་སོ་སོའི་ཚོར་སྣང་དང་བསམ་ཚུལ་ཅམ་པོ་བའི་ཐུས་སུ་ཕྱོགས་ཏེ་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་གྱིས་སྟོམ་རྒྱག་པ་ནི་འོས་མ་ཡིན་པས། འདིར་གུས་པས་ཀྱང་གཞི་རྩའི་ཞིབ་འཇུག་གི་བྱེད་ཐབས་དེ་གནད་དུ་བཟུང་སྟེ། ད་རེས་རང་གི་བསོ་སྐལ་དུ་བབ་པའི་ཐོན་མིས་བརྡ་ཐྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་བཀྲད་

བཙན་ཡོད་མེད་ཀྱི་དཔྱད་གླེང་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གནད་ཁག་ཅིག་ཡིག་ཚོགས་ལ་མ་འཛོམ་པར་ཆུང་ཙམ་རྩོ་བར་འདོད།

༧ ཐོན་མེས་བར་སྒྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་བཀྲད་མཛད་པར་ཀླུགས་པའི་མཁས་པའི་གསུང་རྒྱས།

དེའང་སློབ་དཔོན་ཐོན་མེས་བོད་ཀྱི་ཡིག་སྲོལ་གསར་དུ་ཕྱེས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སྐད་དང་མཐུན་པའི་བརྡ་སྒྲོད་པཱན་རྒྱས་བསྟན་བཅོས་བཀྲད་མཛད་པར་གྱུགས་པ་ནི་སྐབས་ཤིག་གི་བཤད་ཡམས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གནའ་དིང་གཉི་གར་ཚད་ཕྱད་མཁས་པའི་གསུང་རྒྱས་སུ་མཆིས་ཤིང་། ཡིག་འཛིག་ཏུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟར་ནའང་། ཐོན་མེའི་བར་སྒྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་བཀྲད་པོ་དེ་དག་གང་དང་གང་ཡིན་པ་ནི་སུ་ལའང་བཤད་རྒྱས་ཕོངས་ཤིང་། ད་དུང་ཡང་ཚོད་དཔག་རིགས་སྒྲུབ་ཀྱི་ལམ་ནས་བཤད་པ་ཙམ་ལས་ཁུངས་ཕེར་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་གསལ་ཐིང་ཅི་ཞིག་སུས་ཀྱང་སྒྲ་ཁག་པོ་ཡིན།

འོ་ན། ཐོན་མེས་བར་སྒྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་བཀྲད་བཙམས་ཡོད་ཅེས་དེ་ལྟར་གྲངས་ཀྱིས་བཅད་པ་ལ་ཁུངས་བཙན་དཔང་ཕེར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་དུས་རབས་བདུན་པར་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་ཅིང་ཐོན་མི་ས་མ་ཕྱོ་ཏ་སོགས་ཀྱིས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཕབ་སྟེ་གཏེར་དུ་སྦས་པར་གྱུགས་པའི་ཐུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་<<མ་རྟེ་བཀའ་འབུམ་>>ཀྱི་གྲས་སུ་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ནམ་ཐར་དུ། "རྒྱ་གར་ཀྱི་ཀ་ཥེ་ལྱ་བཙུ་བོད་དུ་ཐུམ་ཆུར་བསྡུས། གསལ་བྱེད་འཐུག་པོའི་ཥེ་ཚན་དང་ལོག་པའི་ཥེ་ཚན་ནམས་དོར། ཅ་ཚ་ཊ་གསུམ་དང་། ཞ་ཟ་འ་གསུམ་ཥེ་དུག་བསྡེན་ནས། དབྱངས་ཐམས་ཅད་ན་ར་ཀྱག་འགྲེང་དང་། ཞབས་ཀྱུ་ར་ཏ་ས་ཁ་ཡིག་བཙམས་ཏེ། ཐྲའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་བཀྲད་མཛད་དོ།།"[1]ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་ཀྱི་སྐབས་སུ་གྱགས་ཆེ་བའི་ཆོས་འབྱུང་ཡིག་ཆ་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྱུབ་ (*ཀ་ཅ-ཀ་ཇ*) ཀྱིས་མཛད་པའི་<<བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་>>དུའང་འདི་ལྟར་འབྱུང་ངེ། "དེ་ནས་བོད་ལ་ཡི་ཀེ་མེད་པས་ཐོན་མི་ཙ་ནྱའི་བུ་ལ་འཕོར་བཙུ་ཐུག་དང་བཅས་པ་ཡི་ཀེ་སྲོབ་ཏུ་བཏང་བས་པཎ্ཌི་ཏ་ལྷ་ཁ་ཤ་ཀ་ཏ་ལ་ཐུ་ཁ་ཏ་ཀ་ཡི་ཀ་ལ་ཁ་ཀ་ཡ་ཁ་ཀ་ཡ་ཁ་ཀ་ཡ

དེ་དག་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་འཕྲི་བར་མི་ལང་མོད། དཔེ་མཚོན་རེ་གཉིས་ཤིག་བྱེད་ན། གུ་གེ་པཎ་ཆེ་དག་དབང་གྱུས་པས་(༡༩༠૩-૩૩૪) མཛད་པའི་<<མངའ་རིས་རྒྱལ་རབས་>>སྒ། "དེ་ནས་ལྷ་ས་ཁི་སྒ་མཁར་མ་ཏུར་ཡི་གེ་གཟུགས་དང་བརྡ་དང་། ཁྲིབ(སྲེབ)སྟོར་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་བཅོས་ནས། ཐོན་མིས་ཡི་གེ་དང་སྦྱི་བསྟན་ཚོས་བརྒྱད་མཛད་དེ་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ལོ་བཞིར་མཚ�་བཅད་ནས་སླབས(བསླབས)སོ།།" [1]ཞེས་དང་། ཞ་ལུ་ལོ་ཙྪ་བ་ཚོས་སྐྱོང་བཟང་པོས(૧૯૯૭-૭૫૨૪)མཛད་པའི་<<དག་ཡིག་ཟ་མ་ཏོག>>ཏུ། "མཁན་པོ་ཐུ་མི་ས་མ་ཐྲོ་ཏས། །ལགས་ཆེ་ཡི་གེ་དཔེར་མཛད་ནས། །དབྱངས་ཡིག་ཚི་ཙུ་ཚེ་ཙོ་བཞི། །གསལ་བྱེད་ཀ་སོགས་སུམ་ཅུ་མཛད། །དེ་ལས་རྟེས་སུ་འཇུག་པ་བཅུ། །དེ་ལས་ཀྱང་ནི་ལྷོན་འཇུག་ལྷ། ། རང་ལ་ས་ཡི་མགོ་གསུམ་དང་། ། ཡ་ལ་ཡི་སྟེང་འདོགས་གསུམ། ། ད་དང་ས་ཡི་ཡང་འཇུག་སོགས། ། ལྷོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆམ་བརྒྱད་མཛད། ।"[2] ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས(૭૫૦૯-૭૫૬૯/૬૪)མཛད་པའི་<<ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་>>དུའང་། "ཐོན་མིས་མདོ་ཕྱིའི་སྒ་མདོ་དང་། ། སྲུམ་ཏགས་ལ་སོགས་བཏོ་ཐྲོད་ཀྱི། ། བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ཀྱང་མཛད་ཅེས་གྲགས། ।"[3]ཞེས་སྲུམ་ཏགས་སོགས་ཐོན་མིའི་བསྟན་བཅོས་ཁག་ཅིག་གི་མཚན་བྱང་དངོས་སུ་སྟོས་ཏེ་མཁས་པ་ཐུ་མའི་གསུང་ཐོས་དེ་དག་ལས་ཅུང་ཙམ་ཁ་རེ་གསལ་དུ་བཏང་ཡོད།

དེ་མིན་ཐོན་མིས་བཏང་ཐྲོད་པའི་ཙ་བའམ་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་མཛད་ཡོད་པར་ཁྱངས་སུ་འདྲེན་རྒྱའི་ཤེས་བྱེད་གཞན་ཞིག་ནི། དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པར་བྱོན་པའི་ལོ་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོའི་སྲུམ་ཅུ་པ་དང་རྒྱགས་འཇུག་ས་ཁ། "ལྷ་ཀ་ར་ཏ་ཙ་བ་བརྒྱད་པ་ལས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ལྷ་ཀ་ར་ཏ་དང་པོའི་སྐབས་ཏེ་ལྷ་པའོ།।"ཞེས་དང་། "ལྷ་ཀ་ར་ཏ་ཙ་བ་བརྒྱད་པ་ལས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ལྷ་ཀ་ར་ཏ་གཉིས་པའི་སྐབས་ཏེ་རྟག་པའོ།।"[4]ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ལ། ཕྱིས་ཀྱི་བར་ཐྲོད་ལ་བའི་དབང་པོ་ནམ་གྲིང་པཾ་ཆེན་དགོན་མཆོག་ཚོས་གྲགས་ (૧૫૯૪-૧૭૭૧) ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཁྱངས་སུ་བཏེན་ཏེ། སྲུམ་ཅུ་པ་ནི་ཐོན་མིའི་བར་ཐྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷ་པ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལ། པཾ་ཆེན་པོ་ཐུ་ཏེ་བཤེས་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ་ཀྱིས། "དེ་ནི་ཐུ་མིས་མཛད་པའི་བརྡའ་ཐྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཙ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་ནས། ཙ་བ་དང་པོའི་སྐབས་ས་མ

1 [M]<<གུ་གེ་མཁན་ཆེན་དག་དབང་གྱུས་པས་མཛད་པའི་མངའ་རིས་རྒྱལ་རབས།>> ཐོ་ལིང་དཔལ་དགེ་མེད་ལྷུན་གྲུབ་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བོ་ ༢༠༠ བཤོར་བའི་རྩེས་དྲན་མཛད་སྟོའི་གོ་སྒྲིག་ཚོགས་ཆུང་གིས་དཔར། ૧૯૯૫ ཟླར་དཔར། (ཤ 23)

2 [G]<<ལྷ་སྟོ་མཚོན་ཆ་སོགས་ཉེར་མཁོའི་དག་ཡིག་གཅེས་བསྡུས།>> འཕྲས་ལྡན་སྟོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ༡༩૭૫ ཟླའི་རྒྱ་བཅུ་གཅིག་པ། དཔར་ཞིང་ས་དང་པོ། (ཤ 142)

3 [M]<<ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན།>>(སྐྱོང་ཚ) དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས་མཛད། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། (ཤ 180)

4 [G] <<ཐོད་ཀྱི་བར་ཐྲོད་ཐུགས་བསྒྲིགས།>> (ཏེབ་དང་པོ།) (ཁྲིན་ཏུ)ས་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། ༡༩૭૯ ཟླའི་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པ། དཔར་ཞིང་ས་དང་པོ། (ཤ 117/146)

ལེའུ་ལྔ་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཡིན་པར་བཞེད་འདུག་པ།”[1]ལས། ཆོས་གྲྭིང་པས་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ཀྱི་ལྔ་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི་མ་བརྟགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད།

གཞན་ཡང་། དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པར་བོད་པའི་ཤར་ཆེན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་རང་གི་<<ས་ལམ་རྒྱས་བཤད་སྒྲུར་ལེགས་བཤད་གཅིས་བསྡུས་>>ཞེས་པར། “རྒྱལ་བློན་ཆོས་གཉིས་པོ་བྱང་མ་ཏུར་བཞུགས་པའི་ཚེ་ཐུ་མི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དཔྱོད་ཀྱི་ལྷོངས་ལས་ཐོན་པའི་བོད་ཡིག་གི་བཀའ་སྩལ་བཏོད་ནས། བོད་རང་གི་ཡུལ་སྐད་དང་གོ་བསྟན་པའི་བརྡའི་བྱེ་བྲག་གསལ་བར་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལེའུ་བརྒྱད་པ་ཞིག་མཛད་”[2]ཅེས་སྔ་རབས་མཁས་པ་དག་གིས་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ཅེས་གསུངས་པ་ལས་ཁྱབ་ཚུང་བར་བྱས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལེའུ་བརྒྱད་པ་ཞིག་མཛད་པ་ལས་ས་ལམ་ནི་ལེའུ་དང་པོ་དང་། ཏཱ་ཐ་ཀྱི་འཇུག་པ་ནི་དེའི་ལེའུ་ལྔ་པ་ཡིན་ཚུལ་ཡང་གསུངས་ཡོད།[3] ཡིན་ནའང་། མཛད་བྱང་དེར་ཏཱ་ཐ་འཇུག་ཏུ་ལོ་ཆེན་ནམ་བཟང་རང་གིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལྟར་ན། དེ་ནི་“སློབ་དཔོན་འདིས(ཐོན་མི་སཾ་ཆོ་ཏ)མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་ནང་ནས་ཕྱུང་བར་སྟོན་པ”འི[4]དོན་དུ་བཀྲལ་ཡོད་ལ། ས་ལམ་ཆུ་པའི་སྐབས་ས་ལའང་མཇུག་བྱང་གི“དོན་འདི་དག་ནི་ཏཱ་ཐ་འཇུག་གི་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་དང་མཐུན་”[5]པར་གསུངས་ཡོད། ཚུལ་འདིས་ལོ་ཙཱ་བ་ཁོང་གིས་ཏཱ་ཐ་འཇུག་འགྲེལ་པ་སྟོན་ལ་མཛད་ནས་ས་ལམ་ཆུ་པའི་འགྲེལ་པ་དེའི་ཕྱིས་ས་མཛད་པ་ཡིན་པའང་ཞན་ལ་ཤེས་ཐུབ།

དེ་ལྟར་གནའ་དོང་གི་མཁས་པ་རྣྲི་དང་། ལྷག་བོན་བཏོ་ཐོད་ལྷ་བའི་དབེན་དབང་ཕལ་ཆེ་བས་ཐོན་མིས་བཏོ་ཐོད་པའམ་ལྷའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་མཛད་ཡོད་པར་ནི་གཅིག་ཏུ་བཞེད་ལ། བཞེད་པ་དེ་དག་མདོར་དྲིལ་ན་མ་ཏི་བཀའ་འབྱམ་གྱི་གསུང་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བཞེད་པ་དང་། ལོ་ཆེན་ནམ་བཟང་གི་བཞེད་པ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་འདའ་ཐུབ་མེད་པར་མངོན་ནོ།།

1 [M]<<ས་ལམ་ཆུ་པའི་ཆོས་བཤད་ཀུན་བཟང་དགོངས་རྒྱན།>> ཕྱ་ཏི་རིན་ཆེན་བོད་གྲྭ་ཀྱིས་མཛད། མཚོ་ལྷོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། ༡༩༥༠ ལོའི་ཟླ་བཞི་བ། དཔར་གཞི་དང་པོ།(ཤ 72)

2 [M] <<ས་ལམ་ཆུ་པའི་ཆོས་བཤད་ལེགས་བཤད་གཅིས་བསྡུས།>> ཤར་ཆེན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་མཛད། སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། (ཤ 5)

3 [M] གོང་མཚུངས། (ཤ 5)

4 [G] <<བོད་ཀྱི་བཤད་སྒྲོན་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།>> (དེབ་དང་པོ།) (ཁྲིན་ཏུ)སི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། ༢༠༠༩ ལོའི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པ། དཔར་ཞིང་ངང་པོ། (ཤ 146)

5 [G] གོང་མཚུངས། (ཤ 117)

༢ རྒྱམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་དང་ཚོས་འབྱུང་དཀར་ཆག་སོགས་ནས་བྱུང་བའི་ཐོན་མིའི་བཙུམས་ཚོས།

གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་བསྟན་པ་སྔ་དར་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ཁག་ཏུ་ཐོན་མིས་སྒྲིའི་བསྟན་བཅོས་བཀྲད་མཛད་པར་གསལ་བའི་ཡིག་འཛིག་ཅིག་མཇལ་དུ་མཆིས་པ་ལས། གཞན་ཐོན་མིའི་བཙུམས་ཚོས་ས་སོ་ནས་འདི་དང་དེ་ཞེས་ངོས་འཛིན་གསལ་བའི་ཡིག་འཛིག་གང་ཡང་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་མོད། འོན་ཀྱང། ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ཏུ་རིམ་བཞིན་ཐོན་མིའི་མཛད་པར་གསལ་བའི་བསྟན་བཅོས་བྱེ་བྲག་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་མཚན་བྱང་མཇལ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན།

དེའང་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་ཚོས་འབྱུང་ཁྲིད་གྲས་ཏེ་ཉང་རལ་ཁྲི་མ་བོད་ཟིར་ (*༧༧༢-༧༧༩*) གྱིས་མཛད་པའི་<<ཚོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྨྲིང་པོ་སྒྲང་ཕྱིའི་བཅུད་>>ཅེས་པར། "འབྲི་ཀླུག་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་དང་། དག་ཡིག་རྒྱས་པ་ཡང་མཛད་དེ་རྒྱལ་པོའི་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ་བས་མཉེས་སོ།། བོད་ཀྱི་ལོ་ངོ་བ་ལ་སྔ་བ་དེ་ཐོན་མི་ས་མ་ཐུག་ཅ་ཡིན་ནོ།།" [1]ཞེས་ཐོན་མིས་བོད་ཀྱི་ཡིག་སྲོལ་གསར་དུ་ཕྱིས་པ་དང་། སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་དང་། དག་ཡིག་རྒྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་མཛད་ཡོད་པར་གསལ་བ་དེས་མཚན་བྱང་དངོས་སུ་མི་གསལ་ཡང་ཐོན་མིའི་བཙུམས་ཚོས་ལ་ས་ཆུགས་ཀཱུས་ལས་ལོགས་སུ་དག་ཡིག་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཚོག་པར་སྣུམ། སྔགས་འདིར་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་པ་ལས་ས་ཆུ་པ་དང་ཀུགས་འཇུག་གི་མཚན་དངོས་སུ་མི་སྒྲང་ཡང་། དེ་ནི་མཁས་པ་སོ་སོའི་བཤད་ཚུལ་མ་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་སྐབས་དེར་ས་ཆུ་པ་དང་ཀུགས་འཇུག་ཅེས་པའི་འགོད་ཚུལ་བྱང་མེད་པ་ནི་ཀ་ལ་ཡིན་ཏེ། ཉང་རལ་ཁྲི་མ་བོད་ཟིར་དང་དུས་ཐོག་མཉམ་པའི་ཀ་དམ་པ་བདེ་གཤེགས་སེཏྲེའམ། བློ་མ་སྦོས་པ་མཐའ་ཡས་ (*༧༧༢-༧༢༠*) ཀྱི་དངོས་སྨོན་དགེ་སྨོན་ལྷིང་པོ་བ་ཞེས་པས་མཛད་པའི་ཀ་དམ་པའི་ཆོས་ཐར་བསྡུས་པ་ཞིག་ཏུ། ཀ་དམ་པ་ཁྱིད་ཀྱིས་"དགུང་ལོ་བདུན་པ་དང་བཅུད་པར་བཟོ་ཡི་གནས་ལྟ་འཕྲི་བཞེངས་དང་། སྒེན་ཐུང་རྒྱ་ནས་བྱུང་བ། འཕགས་པ་ཀླུའི་གསོ་བ་ཡན་ལག་བཅུད་པ་སོགས་དང་། སྦོར་ཐང་ཅིས་ཀྱི་གཏ་ཅེ། ཐུ་ཐོ། ཐོན་མིའི་ལུས་ཅུ་པ་དང་ཀུགས་འཇུག་ཐུན་མདོ། ཐུ་གཟུགས་ཆགས་ཚད། ཚོག་ཏུན་ཁྱེ་ཤུ་པ། རང་བཞིན་དགེ་བཅུ་གཏན་འབེབས། འཛིག་རྟེན་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས། རྒྱལ་པོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡི་གེ་བཅས་པ་ཡབ་ཀྱི་དྲུང་ནས་སྦྱངས།"[2]པའི་ཚུལ་འདིར་ཐོན་མིའི་ལུས་ཅུ་པ་དང་ཀུགས་འཇུག་ཅེས་དངོས་ལུ་གསལ་བ་འདིས་ཁྱེ་བའི་ལོ་འདི་འགར་ལུས་ཀུགས་གཤིས་ཐོན་མིས་བཙུམས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡིན་པ་ས་རྒྱ་པཏ་ཆེན་གྱི་ཡི་གེའི་སྒྲིར་བ་ཡིན་པ་ཕྱིས་ལུ་སྨོན་དཔོན་ཐོན་མིར་ཞལ་འཕངས་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་ལ་ལས་ལུས་ཀུགས་གཤིས་པོ་ས་རྒྱ

---

1 [M]<<ཚོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྨྲིང་པོ་སྒྲང་ཕྱིའི་བཅུད།>> ཉང་རལ་ཁྲི་མ་བོད་ཟིར་གྱིས་མཛད། བོད་ལྷོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་། *༡༩༥༥* ལོའི་བླ་གསུམ་པ། དཔར་ཞིངས་དང་པོ། (ཤ 174)

2 <<ཤར་ཀ་ཐོག་པ་དམ་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་རྒྱམ་ཐར་བསྡུས་པ་ཀུབ་མཚོག་རྟེས་བྱ་ན།>>ཞེས་བྱ་བ། དགེ་སྨོན་ལྷིང་པོ་བས་མཛད། (ཤིང་པར་དཔེ་ཐུང་)) ཁྲེབ་མ་ ༥ ཤོག

པཾ་ཆེན་གྱི་རྟེས་ནས་བྱང་བར་འདོད་པ་སོགས་དཔྱད་པ་མ་ཐོགས་པའི་གཟུ་ལུམ་གྱི་བཤད་པ་རང་ཡན་པ་དག་ལ་ལར་ནས་སྒྲ་བ་མེད་པའི་ལན་གསལ་པོ་ཞིག་སྤྱིན་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་རིམ་པར་བྱས་ན། ས་སྐྱ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ (*ཀ་ཀ-ཀ་ཅ*) གྱིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་དུ། "རྒྱས་པར་འདོད་ན་ཐོན་མིས། དང་པོ་ཡི་གེའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་བཟོ་བཙམ། ཀ་མད་ལྷམ་ཅུར་བསྒྲུར། ཁྲིབ་སྤྱོར་བསྒྲིག་པའི་གཞི་མ། ཐོན་མིའི་མདོ་ཕྲིའི་སྒྲ་མདོ་བྱ་བ་ཡོད་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་གཟིགས་ཤིག"[1] ཅེས་ཐོན་མིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁག་ཅིག་གི་མཚན་བྱང་གསུངས་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་ཞལ་ལུ་ལོ་ཆུ་བ་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོས་མཛད་པའི་ལྷམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པའི་དབུར། "ཐོན་མིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་མྱུན་པའི་སྒྲོན་མེ་ནི་ཐོན་མིས་མཛད་གྲོད་ནའང། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཀྱིག་ཚུལ་ཡིན་གྱི། བོད་ཀྱི་སྐད་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ།།"[2] ཞེས་པ་ལས་ཐོན་མིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་མྱུན་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་གསལ་ལ། འདི་ནི་ད་ལྟར་དཔེ་རྒྱུན་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྔགས་བཀླག་ཐབས་མྱུན་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པར་སྙམ།

གཞན་དཀར་ལེའུས་རྒྱང་ཡིག་པཎ་ཏོ་རྟེས་མཛད་པའི་<<རྟགས་འཇུག་དཀའ་གནད་སྟིང་པོ་རབ་གསལ་གྱི་འགྲེལ་པ་མཐའ་དཔྱོད་>>ཅེས་བྱ་བར། "དེ་ཡང་རང་ཅག་གིར་ཅན་སྟོངས་འདིར་མཁས་པ་ལ་སྦ་བ་ལོ་ཀློའི་ཐོག་མ་ཐུ་མི་ས་ཐོ། ཀ་ཞེས་ཡུལ་གཅལ་དུ་འཕྲངས་པ་དེས་ཡུལ་རང་སྐད་དང་འཚམ་པའི་བརྡ་སྦྱོང་སྒྲ་ཅ་ཞེས་ཡ་ཁ་ཁ་ཀ ཀ་ཀ ཀ ཀ

"ཞེས་པ་དང་། "ལོ་ཐུ་བ་ཐོན་མི་སམ་ཟླ་ཏའི་བླའི་བསྟན་བཅོས་མྱུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་""[1]ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་བྱང་གསལ་བར་འགོད་འདུག་པར་མ་ཟད། དེའི་དཔེ་རྒྱུན་ཡང་ད་ལྟར་དངོས་སུ་བློ་བྱང་དགོན་པའི་དཔེ་མཛོད་དུ་ཡོད་པར་རེ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཚོག་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་། བསྟན་བཅོས་འདི་གཉིས་བོད་ཀྱི་བརྡ་སྒྲོད་པའམ་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་རེ་ཡིན་མིན་གསལ་བར་མ་འགས་ཏེ། དཀར་ཆག་གི་སྟེ་ཚན་ལས་སྒྲ་རིག་པའི་པ་ཏི་བའི་སྐོར་གྱི་ལེ་ཚན་དུ་འགོད་ཡོད་པར་གཞིགས་ན། རྒྱ་གར་གྱི་སྒྲ་གཞུང་པ་ཏི་བ་དང་འབྲེལ་ཡོད་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཡིན་ནམ་སྟེ་དཔྱད།

༢ ཐོན་མེའི་བརྡ་སྒྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་པོ་གང་ཡིན་གྱི་གནའ་དེང་མཁས་པའི་ངོས་འཛིན།

སྒོག་དཔོན་ཐོན་མིས་བརྡ་སྒྲོད་པའམ་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་མཛད་པར་གྲགས་པའི་གསུང་སྒྲོས་ཅམ་པོ་ལས། གཞན་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་གང་ཡིན་གྱི་ངོས་འཛིན་ཚད་ཕྱུབ་ཅིག་སྲུས་ཀྱང་བྱས་མི་འདུག་པ་གོང་བུའང་བརྗེད་ཟེན་པ་བཞིན། འདིར་གནའ་དེང་གི་མཁས་པ་རིམ་པས་བརྡ་སྒྲོད་པའམ་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རང་རང་གིས་ཚོད་དཔག་རིགས་སྒྲུབ་ཀྱི་ལམ་ནས་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་དག་བསྟན་པར་འདོད་དེ། ད་ལྟའི་མཁས་པ་དག་གི་ངོས་འཛིན་དག་དེལ་ན་འདི་ལྟར་ཆམ་པའམ་རིགས་གསུམ་དུ་སྡུད་ཚོག་པར་སྟེམ།

དང་པོ། སྐོ་ཕྱིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ན་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པ་ཞིག་བོད་ལའང་བཙམས་པར་བཞེད་ལ། དེ་དག་ལས་སུམ་ཅུ་པ་དང་རྒྱགས་ཀྱི་འཇུག་པ་གཉིས་ལས་གཞན་བྱུག་བསྟན་པ་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉམས་དམས་སུ་སོང་བར་ཞལ་གཅིག་གྲགས་ཀྱིས་བཞེད།

གཉིས་པ། གོང་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུས་རབས་རིམ་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གི་ཡིག་འཛིག་ཏུ་སྦ་ཕྱིར་ཐོ་རེ་ལོང་དེ་ཅམ་ཞིག་གསལ་བ་སྟེ། ཐོག་མར་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་དུ་འབྱུང་བའི་ཡི་གེའི་རྣམ་འགྱུར་ཀྱི་བཐོ་དང་། ཀ་མད་སུམ་ཅུར་བསྒྲུར་བ། སྐོབ་སྦྱོར་ཕྲིག་པའི་གཞི་མ། ཐོན་མིའི་མདོ་ཕྲིའི་ཕྲ་མདོ་སྟེ་བཞི་དང་། དེ་ནས་ཡར་འཕྲོག་པ་རིན་ཆེན་ཏོག་དང་ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་བཀླག་ཐབས་མྱུན་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་པ་དང་། དེའི་སྟེང་ཕྱིས་ཀྱི་བརྡ་སྒྲོད་སྒ་བའི་དབང་པོ་དཀར་ལེབས་བྱང་ཡིག་པཏྲ་ཏོ་ཚེས་བསྟན་པའི་ཀློ་ལུ་དབང་མཚལ་རྒྱན་ཞེས་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཁར་སུམ་ཅུ་པ་དང་རྒྱགས་ཀྱི་

དགོན་པའི་ལས་བྱེད་ཚན་ཆུང་ནས་དཔར་ཞེས་གསལ་བར་བཀོད་འདུག དཀར་ཆག་འདིའི་སྟོད་ཆ་ཕྱིས་གུ་མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་གིས་ཁ་བྱང་ལ་<<བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཁག་ཅིག་གི་མཚན་བྱང་དྲི་མེད་ཤེལ་དཀར་ཕྲེང་བ་>>ཞེས་བཏགས་ཏེ་དཔར་སྒྲུན་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

1 [G]<<ཟླ་བྱང་དགོན་པའི་དཔེ་ཆ་ཕྱོའི་དཀར་ཆག>>ཅེས་པའི་སྟོད་ཆ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་མཚོ་ལྷོན་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་གིས་དཔར་དུ་བསྒྲུན་པའི་<<བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཁག་ཅིག་གི་མཚན་བྱང་དྲི་མེད་ཤེལ་དཀར་ཕྲེང་བ་>>ཞེས་པ། (ཤ 18)

འཇུག་པ་གཉིས་བསྟན་ཏེ་བསྟོམས་གྲངས་བརྒྱད་དུ་ལོངས་པ་ལ་ཐོན་མིའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་དུ་ངོས་འཛིན་པའང་མང་དུ་སྣང་།

གསུམ་པ། ལྷ་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ནི། མཁས་པའི་དབང་པོ་ཞིང་གཤེགས་དམ་པ་འབྲས་ལྡན་མཁས་ཁྲི་བསྟན་པ་བསྟན་འཛིན་མཆོག (*ཀ་ཀ-*།།།།) གིས་སྐུ་ཚེའི་སྣང་དུ་བཙམས་པའི་<<ལུས་ཏུ་རྒྱས་ཙ་ཚོག་གི་དཀའ་གནད་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཟླ་ཟུང་འཇུག>>ཅེས་པར། “ཙ་བ་བརྒྱད་ལས་གཞན་ཆམས་བཞིས་བསྟན་པ་བསྡུབས་དུས་ལུ་ནུབ་ཀྱང། ཕྱག་རྒྱན་ད་བར་མི་ནུབ་གོང་འཕེལ་མཚོས་བཞིན་ཁར་ལུམ་ཐུ་པ་དང་རྒྱས་འཇུག་གིས་བསྟན་ཚུལ་བཅས་ལ་དཔགས་ཏེ་བརྒྱད་པོ་ཇི་ལྟ་བྱུ་དཔྱད་ན།”[1] ཞེས་གཞུང་དོན་ལ་དཔྱད་དེ། ༡ ཐོག་མར་བོད་ཡིག་དབྱངས་གསལ་སོ་བཞི་བཞུགས་འདོགས་སྐུལ་ཚོག་དང་བཅས་པ་རེ་རེ་བཞིན་སྟོན་པའི་བོད་ཀྱི་བཙན་ཐོད་པའི་གཞུང་ཀ་དཔེ་ཞིག་དང། ༢ དེ་ནས་ཡི་གེ་འཕྲི་བློན་སྟོན་པའི་གཞུང་ཞིག་དང། ༣ ཐོན་དུ་ཆམ་དབྱེ་དང་ཚོག་ཟུས་པར་བཤད་པའི་གཞུང་ཞིག ༤ ཐོན་འཇུག་གི་རྒྱགས་སོ་སོའི་འཇུག་ཡུལ་དང། ཐོན་ཇེས་ཀྱི་རྒྱགས་སོ་སོར་ཕྱི་སྟེ་བཤད་པའི་གཞུང་ཞིག ༥ དེ་ནས་ད་ལྟ་བཞུགས་པའི་སྒྲམ་ཙུ་པ་དང། ༦ རྒྱགས་ཀྱི་འཇུག་པ་གཉིས། ༧ གཞན་དངོས་པོ་མིང་རྒྱང་གི་ཆམ་གཞག་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་གཞུང་ཞིག་དང། ༨ མིང་ཚོག་ཡི་གེ་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཚོགས་གསུམ་ཀྱི་གཞུང་ཞིག་བཅས་བརྒྱད་བཙམས་པར་གྱབ་ཚུལ་རིགས་སྣྲུབ་ཀྱི་ལམ་ནས་གསུངས་ཡོད། འདི་ནི་ཐོན་ཀྱི་མཁས་པ་སྒྲིལ་ཡང་ཞལ་ནས་མ་ཐོན་པ་ཞིག་སྟེ། དམ་པ་ཁོང་གི་མཁྱེན་དཔྱོད་ཀྱི་ཙལ་ལས་འཕྲུངས་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དཔྱད་གཞིའི་རིན་ཐང་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་ཁོ་བོ་འདོད་དོ།།

༩ ཐོན་མིས་མཛད་པའི་བར་སྟོད་པའི་བསྟན་བཅོས་གྲངས་བརྒྱད་དུ་རིས་མིན།

བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཕལ་མོ་ཆེས་ཐོན་མིས་བརྩེ་སྟོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཅི་ཙམ་མཛད་པའི་སྐོར་ལ་ཞལ་གཅིག་གིས་ཐུ་གངས་བརྒྱད་དུ་རིས་པ་ཅན་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་སྟར་མོད། དེ་ནི་སྟེ་ཕྱིད་ས་ངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ (*ལ*ལ*-*ཀ*ཀ*) སོགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་གར་ལ་སྒྲ་མདོ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དང་ཚུལ་མཐུན་པར་བོད་ལའང་དེ་ལྟར་མཛད་པར་རིགས་པས་བསྒྲོས་ཤིང། སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཚེ་དེ་ནི་ཡིད་རྟོན་ཕེར་བ་ཞིག་ཏུ་ཆ་འཛིག་བྱེད་མི་ཐུབ་ལ། ཡང་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ཅེས་པ་དེ་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་དུས་རབས་རིམ་པར་བྱོན་པའི་མཁས་པའི་གསུང་ཁག་ཏུ་སྒ་ཕྱི་འབྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་ཐོར་རེ་བ་དག་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཤིང་བསྟོམས་ནི་གྲངས་བརྒྱད་དུ་ལོངས་པས་ཡིན་ཚེ། དེ་ཡང་མ་དེས་ཏེ། ཏླ་ཐང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱོལ་གྱི་དཔེ་མཛོད་དཀར་ཆགས་ཏུ་གསལ་བའི་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་སྒ་ཕྱི་གཤིས་ཡོད་པ་དེ་བསྟན་ནི་གྲངས་བརྒྱད་ལས་ཀྱང་བཅུལ་འགྱོ་

1 [M]<<ལུས་ཏུ་རྒྱགས་ཙ་ཚོག་གི་དཀའ་གནད་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཟླ་ཟུང་འཇུག>>ཅེས་བྱ་བ། འབྲས་ལྡན་མཁས་ཁྲི་བསྟན་པ་བསྟན་འཛིན་ཀྱིས་མཛད། འབྲས་ལྡན་སྐོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང། །།།།འ ལོ། དཔར་ཕེངས་གཤིས་པ། (ཤ 6)

བས། དེ་ལྟར་ན། བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ཅོས་པ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཁྱད་པར་བཅན་མེད་པའི་ངག་རྒྱན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་ཀྱུར་པ་མ་རེད་དམ།

དེ་མིན་དཔྱད་གཞི་གཞན་ཞིག་ལ། ཡོ་ཆེན་ནམ་བཟང་གི་འགྲེལ་པ་བསྟན་པའི་སྨོན་མེའི་མཇུག་ཏུ་གསལ་བའི་"ལྷ་ཀ་ར་ཏ་ཙ་བ་བརྒྱད་པ་ལས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ལྷ་ཀ་ར་ཏ་དང་པོའི་སྐབས་ཏེ་ལྟ་པའོ།།"ཞེས་པ་དང་། "ལྷ་ཀ་ར་ཏ་ཙ་བ་བརྒྱད་པ་ལས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ལྷ་ཀ་ར་ཏ་གཉིས་པའི་སྐབས་ཏེ་དྲུག་པའོ།།"ཞེས་པའི་མཚན་བྱང་དེ་གཉིས་ཡིན། ཚུལ་འདིར་མཁས་པ་སྔ་མ་དག་ལ་འགྲེལ་ཕྱོགས་མི་མཐུན་པ་ཁག་ཅིག་མཆིས་པ་ལས། པཎྜིཏ་ཆེན་པོ་རྡ་དེ་བཤེས་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལྟར་ན། ཐུན་རྒྱས་གཉིས་ནི་བསྟན་བཅོས་རང་ཆང་བ་ཞིག་མིན་པར་ཐོན་མིའི་བརྡ་སྦྱོང་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་སྐབས་ནམ་ལེའུ་རེ་རེ་ཡིན་པར་བཞེད་ལ། ཡང་གསེར་རྒྱ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ (*ཀ་ཅ-ཀ་ཀ*) ཀྱིས། རང་གི་ཐུན་ཚུ་པའི་མཇུག་ཏུ་མཇོད་བྱང་དེ་ཡོད་པར་མི་བཞེད་པ་ཡིན་ནམ་བཀོད་མི་འདུག་ལ། རྒྱགས་འཇུག་གི་དེ་ "ལྷ་ཀ་ར་ཏའི་ཙ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་གཞུང་བརྒྱད་བཞུགས་པ་ལས་ཆམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཚོག་དོན་བཟང་པོའི་ལྷ་ཀ་ར་ཏ། གཉིས་པ་རྒྱགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་སྐབས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གི་དྲུག་པའོ།།[1] ཞེས་བཀྲལ་ཅིང་། མི་ཏུ་པཏ་ཆེན་གྱིས་ཐུན་ཚུ་པའི་མཚན་དོན་དུ་མྱ་ལ་ཏྲཿཨཏ་ཅེས་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཐུན་ཚ་ཙ་བ་དང་། རྒྱགས་འཇུག་སོགས་དེའི་ཡན་ལག་གི་གཞུང་དུ་ངོས་འཛིན་པར་བྱེད།

ཕྱི་མ་འདི་བས་ཡོ་ཆེན་ནམ་བཟང་གི་ཐུན་ཚུ་པའི་མཇུག་ཏུ་བདེ་བ། "ལྷ་ཀ་ར་ཏ་ཙ་བ་བརྒྱད་པ་ལས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ལྷ་ཀ་ར་ཏ་དང་པོའི་སྐབས་ཏེ་ལྟ་པའོ།།"ཞེས་པར་འགྲེལ་བཤད་གང་ཡང་མ་བསྒྲོན་པར་མ་ཟད། རང་གི་ཐུན་ཚུ་པའི་མཇུག་ཏུ་དངོས་སུ་དབས་མེད་པ་དེའང་། གལ་ཏེ་དབས་ནི་རྒྱགས་འཇུག་གི་མཇུག་ཏུ་འགྲེལ་དོན་ལྟར་"ལྷ་ཀ་ར་ཏའི་ཙ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་གཞུང་བརྒྱད་བཞུགས་པ་ལས་ཆམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཚོག་དོན་བཟང་པོའི་ལྷ་ཀ་ར་ཏ། དང་པོ་ཐུན་ཚུ་པའི་སྐབས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གི་ལྟ་པའོ།།"ཞེས་ཐུ་འགྲེལ་དགོས་པ་ལ། དེ་ལྟར་བཀྲལ་ཚེ་གོང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐུན་ཚུ་པ་བརྡ་སྦྱོང་པའི་ཙ་བ་དང་རྒྱགས་འཇུག་སོགས་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་སྔ་ཕྱི་འབྲེལ་མི་མཚུངས་པར་འགྱུར་བས་ཡིན་ནམ་དཔྱད།

གཞན་ཡང་གོང་དུ་བརྗོད་པའི་ཐུ་རེན་ཆེན་དོན་གྲུབ་ཀྱི་འགྲེལ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ན། "གོང་ས་ལྟ་བ་ཆེན་པོ་དང་སྟེ་ཐིད་ས་ཁམས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་སོགས་གཞན་དུ་ཐུན་ཚུ་པ་དང་རྒྱགས་འཇུག་གཉིས་ཐོན་མིའི་བརྡ་སྦྱོང་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ཀྱི་གླང་ས་ངོས་བཟུང་བ་དང་མི་མཐུན་ཏེ། ཐུ་རེའི་བཞེད་པར་ཐུན་ཚུ་པ་དང་རྒྱགས་འཇུག་གཉིས་ནི་བརྡ་སྦྱོང་པའི་བསྟན་བཅོས་རང་ཆང་བ་མིན་པར་སྒྲིལ་བསྟན་བཅོས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་ནང་གསེས་ཀྱི་སྐབས་ནམ་ལེའུ་རེ་རེ་ཡིན་ཚུལ་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་པ་དེ་ལྟར་རོ།།

1 [M] <<གསེར་རྒྱ་ཐུན་ཚུ་རྒྱགས།>> གསེར་རྒྱ་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་མཛད། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། *ཀ་ཅ-*ལོའི་རྒྱ་ལྟ་བ། དཔར་གཞི་དང་པོ། (ཤ 226)

ང་ཚོས་འདི་ལྟར་སྔ་རབས་མཁས་པ་དག་གི་གསུང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཆགས་དཔྱད་གཞིར་བཟུང་སྟེ། ཐོག་མིས་མཛད་པའི་བརྡ་སྦྱོང་པཱའམ་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་གྲངས་བརྒྱད་དུ་ངེས་མིན་ལ་ཞིབ་ཏུ་གཞིགས་ཚེ། ད་དུང་ཡང་དེ་བར་བྱ་བ་འདི་དག་མཚིས་ཏེ། ཐོག་མིས་བརྡ་སྦྱོང་པཱའམ་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་མཛད་ཅེས་པ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་སྒྲ་རིག་པ་སྨྲི་ལ་གོ་དགོས་སམ། ཡང་ན་བོད་ཀྱི་བརྡ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ཁོ་ནར་གོ་དགོས། དང་པོ་ལྟར་ན། སྔ་རབས་མཁས་པ་དག་གི་གསུང་དུ་སྔ་ཕྱིར་འགྱུར་བའི་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་དག་ཚང་བར་བསྟོམས་ན་གྲངས་བརྒྱད་ལས་ཀྱང་མི་ཚད་པས་མི་འགྲིག་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་བོད་ཀྱི་བརྡ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ཁོ་ནར་གོ་ན། ཐུགས་བཏུག་ཐབས་ལྡན་པའི་སྒོན་མེ་ཞེས་པ་དེ་རྒྱ་གར་ཀྱི་སྐད་ཀློག་ཚུལ་ཞིག་ལས་བོད་ཀྱི་བརྡ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཞིག་མིན་པ་ཞ་ལུ་ལོ་ཙྪ་བས་གསུངས་པ་དེ་ཁོ་ནས་ཨེས་ཨིང་། དེ་མིན་བློ་ཐང་དཀར་ཆག་ཏུ་གསལ་བའི་<<ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་བརྗོད་ཚུལ་དྲི་མེད་སྙིང་པ་>>དང་། <<སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ལྷན་ཚལ་སྒྲོན་མེ>>ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་བརྡའི་བསྟན་བཅོས་ཨིག་མིན་པ་རྒྱ་གར་ཀྱི་སྒྲ་གཞུང་པ་ཉི་བའི་སྟེ་ཚན་དུ་བསྒྲིགས་ཡོད་པས་དེ་གཅིག་ཏུ་ངེས་འཛིན་བྱེད་ཆོག་པ་དེ་ལྟར་ན་སྔ་མའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ཀྱང་འཆོལ་བར་འགྱུར་བས། ཡང་སྐྱེང་ཐོག་མིས་མཛད་པའི་བརྡ་སྦྱོང་པའི་བསྟན་བཅོས་གྲངས་བརྒྱད་དུ་ངེས་མིན་དང་། སྔོན་བྱོན་མཁས་པ་ཕལ་མོ་ཆེས་ཐོག་མིས་བརྡ་སྦྱོང་པཱའམ་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ཏུ་ངེས་མིན་དང་། སྔོན་བྱོན་མཁས་པ་ཕལ་མོ་ཆེས་ཐོག་མིས་བརྡ་སྦྱོང་པཱའམ་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་མཛད་པ་རྣོ་རྩེའི་གཤིས་སུ་བཏབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྒྲོས་ལུ་མཐོན་གཅིག་ཏུ་སྒྲ་བ་དེ་དག་ལ་ད་དུང་ཡང་ཡང་དཔྱད་དགོས་པར་འདོད་དོ།།

༤ ཐོག་མིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་དག་ཅི་ལྟར་ཀ་ཐོར་བོར་བརྒྱ་ཕྲེལས་པ།

ཕྱིར་སློབ་དཔོན་ཐོག་མིས་བརྡ་སྦྱོང་པཱའམ་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་གཟོ་ཚོད་མཛད་ཡོད་མེད་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ནའང་དེ་ཙམ་གལ་མི་ཆེ་ལ། ཆེས་ཕངས་སེམས་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་ཐོག་མིའི་བོད་ཀྱི་བརྡ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་དག་ཀ་ཐོར་བོར་བརྒྱ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་རེད། ཚུལ་འདིར་འོ་ཅག་གི་སྔ་རབས་མཁས་པ་ཕལ་མོ་ཆེས་ཐོག་མིས་བརྡ་སྦྱོང་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་མཛད་པར་གྲགས་པ་ལས་སུམ་ཅུ་པ་དང་རྒྱས་འཇུག་གཉིས་ལས་གཞན་རྣམས་བཅོན་པོ་ཁྲི་དང་མཉམ་ཎ་ཏུམ་བཅོན་ཀྱིས་བསྟན་པ་བསྡུབས་པར་གྲགས་པའི་ཏུས་སུ་བརྒྱག་པ་ཡིན་པར་ཐུན་མོང་དུ་ངེས་འཛིན་བྱེད་མོད། འོན་ཀྱང་། བསྟན་པ་ཕྱི་དང་ཀྱི་སྐབས་སུའང་ཐོག་མིའི་བརྡ་སྦྱོང་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ཀྱི་གྲས་ཡིན་མིན་ཅི་ལྟར་ཡང་། སུམ་རྒྱས་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཐོག་མིའི་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་རེ་ཟུང་མཛལ་ཚུ་ཡོད་པ་གོང་དུ་མཁས་པ་རིམ་པའི་གསུང་ལ་མཛལ་བས་ཤེས་ནུས་ལ། ཡང་གཅིག་བཤད་ན།

ཉེ་ཏུས་ཀྱི་མཁས་དབང་བློ་བཟང་དབང་ཕྱུག་ (ཀ་དེ-ཀ་ཅ) ལས་ཀྱིས། "ཐོག་མིས་མཛད་པའི་ཆ་བ་བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱི་མ་ཏུག་ཆགས་བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་བཅལ་ཡང་མ་ཆྲིད་ཅེས་གྲགས་ཀྱང་ཉེ་ཏུས་བོད་ལྷོངས་ཏུས་འགྱུར་ཀྱི་མང་གཙོའི་

བཅོས་བསྒྱུར་སྐབས་ཐོན་པའི་སྨོས་གཞིས་ཀྱི་གཡང་སྐམ་ནང་དུ་ཐོན་མིའི་ཕྱག་བྱིས་ཙ་བ་བཏྲད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ཚང་དར་ཚོད་སྣ་ལྟས་བསྒྲིལ་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་ཅང་། བདག་ཅར་བྱེད་དབང་མ་ཐུང་བར་མེར་བསྲེགས་བཏང་སོང་ཞེས་ཐོན་པའི་ཕྱག་མཛོད་རིགས་ལྟན་རྒྱལ་པོ་ལགས་ཀྱིས་གསུངས་"[1]ཞེས་པའི་བཀའ་མོལ་དུམ་བུ་འདི་དང་། གཞན་ཐོན་མིའི་འབྲུངས་ཁང་སྨོས་གཞིས་ཡོད་སའི་ཡུལ་ལུང་དེ་གা་རང་ནས་ཡིན་པའི་ཟིའི་ཕྱག་ནང་འཆི་མེད་མགོན་པོ་ (*ཀ་ཀ་མ-།།ཝ།*) ལགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཆུང་དུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཕྱིར་དྲན་གནང་སྟེ་གསུངས་པ་ལྟར་ན། ཁོང་དགུང་ལོ་ *ཀ།* ཡས་མས་ཀྱི་སྐབས་དེར་ཐོན་ཕོ་བྲང་གི་ནང་དུ་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ཟིར་བའི་ཁང་མིག་དམ་འཕྲར་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ། ཁོང་དང་ཐོན་པའི་ཟླ་བྱང་སྐུ་ཞབས་བྱམས་པ་མཁས་གྲུབ་ཟིར་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཁང་པ་དེའི་ཕྱེ་མིག་ཁ་རོག་གེར་ཕྱིར་ཏེ་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་སྒོ་ཕྱི་ཚུལ་དང་། དེར་ཐུར་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་མང་པོ་དང་། ལྷག་པར་ཐོན་མི་སོ་ཆོ་ཏ་དང་། ཐོན་པའི་སྐུ་རབས་མི་ཐོག་རིམ་བྱང་གི་ནམ་ཐར་པོ་ཏི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་སོགས་ལ་གཞིགས་ན།[2] ཁོང་གིས་ཐུགས་མཉམ་མ་བཞག་པ་མ་གཏོགས་ཐོན་མིའི་བརྡ་ཐྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་བཏྲད་ཀྱང་དེར་ཡོད་སྲིད་པའི་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཆོག་པར་སྣུམ།

གོང་གི་གསུང་དུམ་སྦ་ཕྱི་འདི་གཉིས་ལ་བསམས་ན་ཐོན་མིའི་བརྡ་ཐྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་བཏྲད་ནི་བོད་ལ་དམངས་གཙོའི་བཅོས་བསྒྱུར་ཞེས་པའི་དུས་འགྱུར་མ་ཐུང་བའི་ཡར་ཐྲོན་བར་ཡོད་པ་རོབ་ཙམ་གསལ་བས། ང་ཚོས་ཐོན་མིའི་བརྡ་ཐྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་བཏྲད་ལས་ཐུམ་ཅུ་པ་དང་རྒྱགས་འཛུག་གཉིས་ལས་གཞན་རྣམས་ཡོངས་གུ་རྩ་བཏན་པོ་ཁྱི་དར་མའི་བྱས་ཉིས་ཁོ་ནར་ངོས་འཛིན་བོས་མིན་ལ་ད་དུང་མུ་མཐུད་དུ་ཙད་གཅོད་ཞིབ་ནན་བྱ་དགོས་པར་འདོད་དོ།།

༧ བ་ལྕར་དབེ་ཕྱོགས་ཞལ་བཞུགས་པའི་ཐོན་མིའི་བརྡ་ཐྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཅི་ཡོད།

བོད་ཀྱི་ལོ་ཕྱུས་སྟེང་དུས་འགྱུར་གོང་ཆགས་སྦ་ཕྱིར་བྱང་བའི་ཁྲོད་ནས་ཙ་ཆེའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བང་། གསུང་རབ་གླེགས་བམ་བགྲང་གིས་མི་ལང་བ་ཞིག་མེར་བསྲེགས་ཆུར་བསྐྱུར་ཀྱིས་མི་མཛོན་པའི་དབྱིངས་སུ་ཕྱས་བཏང་བར་བརྟེན། ཐོན་མིའི་བཙན་ཆོས་དག་ཀྱང་དུས་འགྱུར་སྦ་ཕྱི་རིམ་པའི་ཁྲོད་ནས་ཁ་ཐོར་ཙ་བ་ཡིན་པར་སུས་ཀྱང་བསྟོན་དུ་མེད། ཡིན་ནའང་། བོན་གཉིར་ཅན་སུ་ཞིག་གི་བཀའ་དྲིན་ཀྱིས་བ་ལྕར་ཡང་ཐོན་མིའི་བཙན་ཆོས་ཀག་ཅིག་ང་ཚོ་ཐུན་མོང་གི་མཇལ་སྐལ་དུ་མཆིས་པ་འདི་རེད། དེ་དག་ལས་སུམ་ཅུ་པ་དང་ཅུགས་འཇུག་གཉིས་ནི་འདིར་ངོ་ཐྲོད་ཞུ་དགོས་མ་མཆིས་ལ། གཞན་རྣམས་ནི་སྦྱགས་

1 [M]<<མགས་དབང་བློ་བཟང་དབང་ཕྱུག་གི་གསུང་ཙོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།>> བོད་ཀྱི་དགེ་བཅུ་གསུམ་ལས་འགྱལ་ཚོགས་པ། ༡༩༩ཝ་འདི་དཔར་ཞིང་དང་པོ། (ཤ 183)

2 [M]<<ཨ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཐོག་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ཞུའི་བསྐལ་བཟང་ལ་ལོངས་སུ་སྤྱད་པའི་ལོ་ཕྱུས་ཚོག་ཐོ།>>ཞེས་བྱ་བ། (ངག་ཕྱུན་ལོ་ཕྱུས་དེབ་ཤེང་། ༢༣ པ།) (ཐུ་ས།)བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ༡༩༧ཝ་འདི་དཔར་ཞིང་དང་པོ། (ཤ 23)

ཀྱི་བཀླག་ཐབས་མྱུན་པའི་སྒོན་མེ་དང་། ད་ལྟར་བློ་བཏང་དགེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་<<ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་བརྗོད་ཚུལ་དྲི་མེད་སྣང་བ་>>དང་། <<སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་མྱུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་>>ཞེས་པ་གཉིས་བཅས་རེད།

དེ་དག་ལས་སྔགས་ཀྱི་བཀླག་ཐབས་མྱུན་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་པ་དེ་ནི་ཞ་ལྷ་ལོ་ཆུ་བ་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོས། "ཐོན་མིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་མྱུན་པའི་སྒྲོན་མེ་ནི་ཐོན་མིས་མཛད་ཁྲིད་ནའང་། རྒྱ་གར་སྐད་གློག་ཚུལ་ཡིན་གྱི། བོད་ཀྱི་སྐད་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ།།"[1]ཞེས་གསུངས་པའི་མྱུན་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། བསྟན་བཅོས་འདིར་ཕྱིས་བྱོན་པོན་ཀྱི་མཁས་པ་རིག་འཛིན་ཀུན་གྲོལ་གྲགས་པས་ (*ཀ*།།།-?) སྲུམ་རྒྱགས་གཉིས་དང་དགྱུས་གཅིག་ཏུ་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད། འགའ་རེས་འགྲེལ་པ་དེ་ནི་ཐོན་མིའི་བསྟན་བཅོས་མྱུན་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་མིན་ལ་དོགས་པ་བྱེད་པཱའང་ཡོད་མོད། འགྲེལ་པ་མཛད་པ་པོ་རང་ལ་དེ་ཐོན་མིའི་གསུང་ཡིན་པར་ཐེ་ཚོམ་ནེམ་ནུར་ཅམ་ཡང་མེད་པར་མ་ཟད། "མཁན་པོ་ཐུ་མི་སཱུ་ཏ་འདི་ཡིས། བཙུ་སྒྲོད་ལ་མཁོ་གལ་ཆེ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ནང་ནས་ལག་ཏུ་སོན་པ་ལུམ་ཐུ་པ་དང་རྒྱགས་ཀྱི་འཇུག་པ་གཉིས་སྦྱར་བཀླག་ཐབས་དང་གསུམ་འདི་ནི་"[2]ཞེས་སྦྱར་བཀླག་ཐབས་དེ་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ཀྱི་གྲས་ཡིན་པར་ཡང་བཞེད་འདུག

ཁོང་གིས་ལུམ་རྒྱགས་གཉིས་དང་སྦྱར་བཀླག་ཐབས་གསུམ་ས་བཅད་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་བྱས་ཤིང་། བསྟན་བཅོས་གཅིག་གི་ལུས་ལུ་མཛད་ཡོད། བསྟན་བཅོས་དེའི་མཚན་བྱང་ལ་<<བཙན་སྒྲོད་ཐུ་ཀ་ར་ཏའི་འགྲེལ་པ་ཀུན་སྟང་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་>>ཞེས་བྱ་ལ། མཇུག་བྱང་དུ་འཁོད་པ་ལྟར་ན་བོད་རབ་ཏུད་བཅུ་གསུམ་པའི་ཐོས་བྱིད་ཅེས་པ་ས་མོ་ཡོས་ལོ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་*ཀ*།།*པ* ལོར་མཛད་པར་གསལ། ས་བཅད་གསུམ་པ་སྦྱར་བཀླག་ཐབས་ཀྱི་ཆ་བའི་མཇུག་ཏུ། "རྒྱས་པ་སློབ་དཔོན་ངག་ལས་སློབ།།སྦྱར་བཀླག་མྱུན་པའི་སྒྲོན་མེ་བོ།།"[3]ཞེས་པས་ཀྱང་སྦྱར་བཀླག་ཐབས་འདི་ཞ་ལྷ་ལོ་ཆེན་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཀྱི་མྱུན་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དང་། བརྗོད་བྱ་གཉི་ག་ནས་ངོ་འཕྲོད་པ་ཞིག་རེད་སྙམ།

གཞན་ཡང་། ཐོན་མིས་མཛད་པར་གསལ་བའི་<<ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་བརྗོད་ཚུལ་དྲི་མེད་སྣང་བ་>>དང་། <<སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་མྱུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་>>ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱང་བློ་བཏང་བཀླ་ཤིས་འཁྱིལ་ཀྱི་དགེ་མཛོད་དཀར་ཆག་ཏུ་འཁོད་པ་ལྟར་དེ་གར་དགེ་རྒྱུན་

1 [G]<<ལུམ་རྒྱགས་སྐོར་ཀྱི་དགེ་རྒྱུན་དཀོན་པོ་འགའ་ཞིག་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ་མྱ་ཏིག་ཕྲིང་བা>> (ཟི་ལིང་)མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དགེ་སྐྱེན་ཁང་། ༢༠༠*ཀ* ལོའི་བློ་ཅ་པ། དཔར་ཕྱིར་གསུམ་པ། (*ཤ* 3)

2 [M]<<བཙན་སྒྲོད་ཀུན་སྟང་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ>> རིག་འཛིན་ཀུན་གྲོལ་གྲགས་པས་མཛད། (ལེ་ཅིང་)། མི་རིགས་དགེ་སྐྱེན་ཁང་། *ཀ*།*ཀ*། ལོའི་བློ་ *ཀ*། པ། དཔར་ཕྱིར་དང་པོ། (*ཤ* 14)

3 གོང་མཚུངས། (*ཤ* 186)

དངོས་སུ་བཞུགས་ཡོད་པར་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཆོག་པར་འདོད། རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དུས་རབས་སྔ་མའི་ལོ་རབས་ལྔ་བཅུའི་དུས་འགྱུར་སྐབས་བོད་ཁམས་ཡོངས་དང་མཚུངས་པར་བློ་ཐང་བཀྲ་ཤིས་འཕྲལ་དུའང་ཙ་ཆེའི་གསུང་རྒྱན་གྲེགས་བམ་རི་བོའི་གཏོས་དང་མཁན་པ་ཞིག་ཡུལ་དེའི་རྩོ་གཅལ་ཐང་དུ་སྦྱངས་ནས་མེ་ལ་བསྲེག་དགོས་བྱུང་ཡང། སྐབས་དེར་སྲིད་སྟོབས་ཅན་གྱི་ཐྲ་གུ་མས་རང་གི་སྲོག་དང་བསྟོས་ཏེ་གསུང་རབ་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་དུས་འཁོར་འདུ་ཁང་དུ་བསྒྲལ་ཏེ་འཛལ་ཞིལ་སྦྱང་སྒྲོབ་གནང་སྐད། ཕྱིས་སུ་དེ་གར་འཛལ་ཞིལ་དུ་གཅེས་ཤར་བྱས་པའི་དཔེ་ཆ་ཚང་མ་བསྒྲར་བསྒྲིགས་ཀྱིས་གོང་བཙོད་དཀར་ཆགས་དེ་བསྒྲིགས་པ་ཡིན་ཚུལ་རྒྱས་ཡོད་དགེ་ཀི་ངག་ལས་ཡང་ཡང་ཐོས།

ང་སྐབས་དེ་གའི་དཔེ་ཆ་དག་སྔར་ཀྱི་དུས་འཁོར་འདུ་ཁང་ནས་སྒོས་ཏེ་བྱང་བང་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་ཡོད་ལ། ཁེ་བའི་ལོ་བཅུ་གྲངས་ཤིག་གི་གོང་ནས་ཆེད་བསྐོས་དགེ་འདུན་པ་ཁག་ཅིག་གིས་དཔེ་ཆ་དེ་དག་བསྒྲར་དུ་དག་སྒྲིག་བྱས་དང་བྱེད་ཀྱིན་པའི་བསྐང་ཡིན་པས། ང་སྐབས་འཕྲལ་ཡོད་མིན་པའི་མི་གཞན་ལ་རང་གར་དཀར་ཆགས་ཏུ་གསལ་བའི་དཔེ་ཆ་གང་ལའང་དངོས་སུ་མཐའ་འཛིན་ཏུ་མེད་པར་ཐོས། ཡིན་ནའང། གོང་བཙོད་ཐོན་མིའི་བསྟན་བཅོས་དེ་གཉིས་ནས་ཞིག་འོ་ཅག་ཕྱུན་མོང་གི་མཐའ་སྐལ་དུ་འཐོབ་པར་ཚོ་བོས་ཡིད་ཆེས་དང་རེ་བ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། དེ་མིན་ལོ་འགའི་གོང་ལ་བོད་ཀྱི་གཞའ་ལམ་ཕུ་རི་གྲོང་ཚོ་ནས་གསར་ཆེད་བྱུང་བའི་ཕུ་རིའི་ཡིག་ཆིང་ཁྲོད་དུ་མཆིས་པར་སྐད་པའི་<<ཐོན་མི་སྨྲོ་ཏས་མཛད་པའི་ཡི་གེ་འགྲེལ་པ་ཐུགས་སྟོ།།>>ཞེས་ཐོན་མིའི་མཚན་འགོད་པའི་དཔེ་ཆིང་དབུ་ཅན་བྱིས་མ་སྣ་ཐུང་ལྷིད་མ་གསུམ་ཅན་ཞིག་མཐའ་དུ་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་དེའི་ཚོགས་འགྲོས་སོགས་ལ་དཔག་ན་ཐོན་མིའི་བཙམས་ཚོས་དངོས་ཡིན་མིན་ལ་དོགས་གཞི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བརྟེན་ཁོ་བོས་འདོ་ཚོད་ཅིག་ཏུ་ཁོ་ཚོ་ཡིན་ཟེར་ཏེ།

༧ བཙོད་གཞི་འདི་འབྲེལ་གྱི་རང་གི་ལྟ་ཚུལ་གང་ཡིན་དང་བསྟོངས་ཏེ་མཇུག་བསྡུ་བ།

གོང་དུ་ཐོན་མིས་བརྩོད་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་བཙམས་ཡོད་མེད་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གནད་ཁག་ཅིག་ལ་མཁས་པ་དུ་མའི་གསུང་སྒྲོས་ཟུར་རྒྱན་དུ་སྒྲོས་ཏེ་མཚམས་འདིར་སྒྲིས་པ་ནི། ང་ནི་བཙོད་གཞི་འདི་འབྲེལ་ཀྱི་རང་གི་ལྟ་ཚུལ་དངོས་གང་ཡིན་པ་དེའང་འདིར་ཅིས་ཀྱང་གྲོང་དགོས་ངེས་སུ་མཐོང། ཁོ་བོའི་བསམ་ཚུལ་ལྟར་ན། བོད་གངས་རིའི་ལྷོངས་ཀྱི་གནའ་དེང་གཉིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེ་ཆེ་གཉན་གཉན་ཕལ་མོ་ཆེས་ཐོན་མིས་བརྩོད་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་བཙམས་ཡོད་པ་ལ་མཁྱེན་པ་གཟིངས་སུ་འདེགས་ཤིང། ཞལ་གཅིག་གྲགས་ཡིན་པ་དེས་ཀུས་པར་ཐོན་མིས་བརྩོད་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་བཙམས་ཡོད་མེད་ལ་དོགས་སློང་བྱེད་སྒྲོས་མ་མཆིས་ལ། གལ་ཏེ་དོགས་སློང་ཅམ་ཞིག་བྱས་ནའང། ཐོན་མིས་བརྩོད་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་པོ་དངོས་སུ་མཐའ་དུ་མེད་པ་ཅམ་པོ་སྣུབ་བྱེད་དུ་འགོད་ན་ལས་གཞན་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་མ་བཙམས་པའི་ལྷུང་རིགས་

ཀྱི་ཤེས་བྱེད་དཔང་ཕེར་ངེས་ཤིག་སྟེ།ཁག་པར་སྐྱམ། དེའི་ཕྱིར། ཁོ་བོས་ཐོན་མིས་བརྡ་སྦྱོང་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་བཙམས་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱིན་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང། བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ཅེས་པ་སྔ་རབས་མཁས་པ་དག་གི་ངོས་འཛིན་ལྟར་རྒྱ་གར་གྱི་སྒྲ་གཞུང་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་ཚུལ་མཚུངས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མི་འདོད་ལ། ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁག་གི་གསུང་སྒྲོས་ལུ་སྔ་ཕྱིར་འབྱུང་བའི་བསྟན་བཅོས་དག་བསྡུས་ཤིང་བསྒོམས་ནས་ གང་ས་དེ་ལའང་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱིན་མེད། འོ་ན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཐོན་མིའི་བརྡ་སྦྱོང་པའམ་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ཅེས་པ་ནི་སྒྲིང་སྒྲ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ནོ་ཅོག་ལ་མི་གོ་བར་བོད་གངས་ཅན་ཀྱི་བརྡ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ལུམ་རྒགས་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་ལ་གོ་དགོས་པར་སྣང་། དེ་འདྲའི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱད་པོ་ལས་ལུམ་ཆུ་པ་དང་རྒགས་འཇུག་གཉིས་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་བསྟན་པ་འཕེལ་འགྲིན་བམ་ཡང་ན་ཕྱིས་ཀྱི་དུས་འགྱུར་སྒྲ་ཕྱིའི་ཁྲོད་ནས་རིམ་པར་ཁ་ཐོར་ཙ་བརླག་ཏུ་སོང་བར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཆོག་པར་འདོད། ཡང་ཙ་བརླག་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་གང་དང་གང་རེད་ཅེ་ན། དེ་ནི་མིག་ཅན་ལ་གཟུགས་ཅན་སྟོན་པ་བཞིན་འདི་དང་དེ་ཞེས་སྒྲ་བ་སུ་ལའང་ཁག་མོད། ཆོད་དཔག་རིགས་སྒྲུབ་ཀྱི་ལམ་ནས་བཤད་ཆོག་སྟེ། ཁོ་བོ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བསྟན་པའི་འབྲས་ཕུངས་མཁན་ཁྱི་ཇེ་བཙུན་བསྟན་པ་བསྟན་འཛིན་མཆོག (*ཀ་ཀ།-།།০০৮*) གི་དཔྱད་པའི་ཇེས་སུ་འཐད་ཏེ་རང་གི་བསམ་ཚུལ་ཁག་ཅིག་འདི་ལྟར་དེའི་ལྟན་ཐབས་སུ་སྒྲོ་བར་འདོད།

དེའང་སློབ་དཔོན་ཐོན་མིས་ཐོག་མར་བསླབ་བྱའི་གནས་གང་ལ་བསླབ་པའི་རིམ་པ་སྟོན་སྐབས། “བསླབ་ལ་བཙོན་པའི་གང་ཟག་གིས། ।དང་པོར་ང་ཙོ་རྣམས་ལ་སྨྱང་། ।སྟོན་འདུག་མིང་གཞི་ཇེས་འདུག་རྣམས། ।ཁྲོག་གི་ཆེད་དུ་བསླབ་པ་ཡིན། ।”ཞེས་གསུངས་པར་གཞིགས་ན། ༢ དང་པོར་བོད་ཡིག་དབྱངས་གསལ་ས་བཞི་དང་སྟོན་ཇེས་ཡང་གསུམ། མགོ་འདོགས་བཙེགས་པ་རེ་རེ་བཞིན་སྟོན་པའི་བརྡ་སྦྱོང་པའི་གཞུང་ཀ་དཔེ་ཞིག་ཡོད་དགོས་ངེས་སུ་མཐོང་། ། །

རྒྱགས་འཇུག་ལས་ལོགས་སུ་སྤོན་འཇུག་དང་རྗེས་འཇུག ཡང་འཇུག་བཅས་ཀྱི་རྒྱགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་འཇུག་ཚུལ་སོ་སོ་ནས་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དགོས་ཏེ། དཔེར་རྒྱགས་འཇུག་ཏུ་སྤོན་འཇུག་གི་རྒྱགས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེར་མེད་ནའང། རྗེས་འཇུག་གི་རྒྱགས་ཀྱི་དབྱེ་ཚུལ་དང་ངོས་འཛིན་ཁ་གསལ་མེད་པ་དེས་མཁས་པ་སོ་སོའི་བཞེད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་འབྱུང་དགོས་བྱུང་བ་དེ་རེད། ༥ དེ་ནས་ད་ལྟའི་སྒམ་ཅུ་པ་དང་། ༦ རྒྱགས་ཀྱི་འཇུག་པ་གཉིས་དང་། ༧ གཞན་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་ལས་བརྩམས་པའི་དངོས་པོ་མིང་རྒྱང་གི་རྣམ་བཞག་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་དག་ཡིག་གི་གཞུང་ཞིག་ཡོད་པར་སྟམ་སྟེ། གོང་དུ་ཉང་རལ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་ཀྱིས་ཐོན་མིས་དག་ཡིག་རྒྱས་པ་ཞིག་བརྩམས་པར་བཞེད་པ་དེ་ངོན་ལ་གནས་པར་མཐོང་། ༨ དེ་མིན་རྒྱགས་འཇུག་ཏུ། “ཡི་གེའི་ཁོངས་ནས་མིང་ཕྱུངས་ཏེ། །མིང་གི་ཁོངས་ནས་ཚོག་ཕྱུངས་ནས། །ཚོག་གིས་དོན་རྣམས་སྟོན་པར་བྱེད། །”ཅེས་དང་། “འཇུག་པར་བཅས་པ་མེད་པར་ནི། །མིང་དང་ཚོག་ཀྱང་གསལ་མི་ནུས། །མིང་ཚོག་གསལ་བ་མེད་ན་ནི། །དོན་རྣམས་བརྗོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །”ཞེས་རྗེས་འཇུག་ཅིའི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་དགོས་པ་དང་། ཡི་གེ་འཇུག་པ་ཕྱི་དགོས་པ་ལྟོག་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་པ་དེ་ཅམ་ལས་མིང་ཚོག་ཡི་གེ་སོ་སོའི་གོ་དོན་དང་རྣམ་བཞག་རྒྱས་པར་བསྟན་མེད་པས་ན་མིང་ཚོག་ཡི་གེ་གསུམ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཚོགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་ཅིས་ཀྱང་ཡོད་དགོས་ངེས་སུ་མཐོང་།

དེ་ལྟར་ང་ཚོས་ཐོན་མིས་བོད་ཀྱི་བརྡ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཕྱི་བསྟན་བཅོས་བཀྲད་མཛད་ཡོད་པ་རིགས་ལྷུབ་ཀྱི་ལམ་ནས་སོ་སོར་ངོས་བཟུང་བ་ནི། འོ་ན། མཁས་པ་སྔ་མའི་གསུང་དུ་འབྱུང་བའི་ཐོན་མིས་མཛད་པར་གྱིས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་ཐོན་མིས་མཛད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྒྱོན་མེད་དེ། ང་ཚོས་སློབ་དཔོན་ཐོན་མིས་མཛད་པའི་ལྷ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཕྱི་དང། ཤོས་སུ་བོད་ཀྱི་བརྡ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་བསྟན་བཅོས་བཀྲད་ཅེས་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་ན། ད་གཟོད་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ཁག་ཏུ་ཡང་ཡང་གསལ་བའི་ཐོན་མིས་མཛད་པའི་ལྷའི་བསྟན་བཅོས་བཀྲད་ལས་སྒམ་རྒྱགས་གཉིས་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་ནམ་ཞིག་བཏྲག་ཟིན་པའི་དོན་ཀྱི་གནད་དེར་ངེས་པ་ཆེད་ལ། ཞ་ལུ་ལོ་ཙྪ་བས་སྔགས་ཀྱི་བཀླག་ཐབས་མུན་པའི་སྒྲོན་མེ་ནི་རྒྱ་གར་ཀྱི་རྣད་ཀློག་ཚུལ་ཡིན་ཀྱི། བོད་ཀྱི་རྣད་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་དོན་ལའང་གོ་བ་གསལ་པོ་ཞིག་སྒྲེ་ངེས་པར་སྟམ།

མདོར་ན། སློབ་དཔོན་ཐོན་མིས་སྒྲིར་སྔ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་མཛད་ཡོད་པ་ལས། ཁྱེ་ཐག་བོད་ཀྱི་བརྡ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཕྱི་བསྟན་བཅོས་བཀྲད་ཡོད་པ་ལས་ད་ལྟར་སྒམ་རྒྱགས་ཀྱིས་ལས་གཞན་རྣམས་མེད་པར་ངོས་འཛིན་ཁྱེད་ཆོག་ལ། གཞན་དུ་ཐོན་མིའི་མདོ་ཕྱིའི་ཕྱི་མདོ་དང་། སྔགས་ཀློག་མུན་པའི་སྒྲོན་མེ། ཀླུ་དབང་མཁྱལ་རྒྱན་སོགས་ཐོན་མིས་མཛད་པར་གྲགས་ནས་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་བརྡ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཕྱི་བསྟན་བཅོས་བཀྲད་ཀྱི་གྲས་ནི་མིན་པར་འདོད་དོ།།

རྟེན་ཁྱབས་དང་བཟང་གཞི།

- <<མ་ཏི་བཀའ་འབྱམ།>> ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཅན་སྒམ་པོས་མཛད། གྲྭབ་ཆེན་དངོས་གྲྭབ་དང་ཉང་རལ་ཀྱི་མ་འོད་ཟེར་གཉིས་ཀྱིས་གཏེར་ནས་བཏོན། (ལྷ་ས།)བོད་ལྷོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།
- <<བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་།>> བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱིས་མཛད། (པེ་ཅིང་།) མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།
- <<ཀུ་ཀེ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་གྱགས་པས་མཛད་པའི་མངའ་རིས་རྒྱལ་རབས།>> ཐོ་ལིང་དཔལ་དཔེ་མེད་ལྷུན་གྱིས་གྲྭབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལོ་ ༧༠༠ འགོར་བའི་རྟེས་དྲན་མཛད་སྒོའི་གོ་སྒྲིག་ཚོགས་ཆུང་གིས་དཔར།
- <<དག་ཡིག་ཟ་མ་ཏོག>> ཞ་ལུ་ལོ་ཚུ་བ་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོས་མཛད།
- <<ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན།>>(སྟོང་ཆ) དཔའ་ཐོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས་མཛད། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།
- <<ས་ལམ་ཆུ་པའི་འགྲེལ་པ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་དང་རྒྱས་འཁྲུག་འགྲེལ་པ་མཁས་པའི་རྒྱན།>> ལོ་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོས་མཛད།
- <<ས་ལམ་ཆུ་པའི་རྣམ་བཤད་ཀུན་བཟང་དགོངས་རྒྱན།>> ཕྱ་ཏི་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད། འབྲས་ལྡན་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
- <<ས་ལམ་རྒྱས་པ་ལྷན་ལེགས་བཤད་གཅེས་བསྡུས།>> ཤར་ཆེན་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་མཛད། ཕི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།
- <<ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྐྱིང་པོ་སྦྱང་ཚིའི་བཅུད།>> ཉང་རལ་ཀྱི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད། བོད་ལྷོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཁྱེད་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།
- <<ཤར་ཀ་ཐོག་པ་དམ་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་རྣམ་ཐར་བསྡུས་པ་གྲྭབ་མཆོག་རྟེས་བྱན།>>ཞེས་བྱ་བ། དགེ་སྲོང་ལྷིང་པོ་བས་མཛད། (ཤིང་པར་དཔེ་ཕྱུང་།)
- <<རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་།>> ས་སྐྱ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་མཛད། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།
- <<ས་ལམ་རྒྱས་སྐོར་ཀྱི་དཔེ་རྒྱུན་དགོན་པོ་འགལ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ་མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ།>> (ཟི་ལིང་།)མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།
- <<དཀར་ལེབས་ས་ལམ་རྒྱས་དཀའ་འགྲེལ།>> དཀར་ལེབས་ཏུང་ཡིག་པཏྨ་རྡོ་རྗེས་མཛད། བོད་ལྷོངས་མི་དམངས་

དལེ་སྒྲུན་ཁང་།

- <<བླ་བྲང་དགོན་པའི་དལེ་ཆ་སྤྱིའི་དཀར་ཆག>>སྟོང་ཆ། (དེབ་གཟུགས་བྲིས་མ།) རྡེའུ་ཌ་ཡོང་ཁྲིར་གྱི་བླ་བྲང་དགོན་པའི་ལས་བྱེད་ཚན་ཚུང་ནས་དཔར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ལོར་བསྒྲིགས།
- <<བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཁག་ཅིག་གི་མཚན་བྱང་དྲི་མེད་ཤེལ་དཀར་ཕྲེང་བ།>> (བླ་བྲང་དཀར་ཆག) མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དལེ་སྒྲུན་ཁང་།
- <<ལུས་རྟགས་རྩ་ཚོག་གི་དཀའ་གནད་གསལ་བྱེད་ཀྱི་བླ་ཟླ་བུང་འཇུག>>ཅེས་བྱ་བ། འབྲས་ལྡན་མཁན་ཁྲི་བསྟན་པ་བསྟན་འཛིན་ཀྱིས་མཛད། འབྲས་ལྡན་སྒོ་མང་དལེ་མཛོད་ཁང་།
- <<གསེར་ཏོག་ལུས་རྟགས།>> གསེར་ཏོག་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་མཛད། མི་རིགས་དལེ་སྒྲུན་ཁང་།
- <<མཁས་དབང་བློ་བཟང་དབང་ཕྱུག་གི་གསུང་རྩོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།>> ༢༠༠ཅ ལོའི་དཔར་ཕེབས་དང་པོ།
- <<ཀུན་དབང་སྐུ་ཕོག་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ཞུའི་བསྐལ་བཟང་ལ་ལོངས་སུ་སྤྱད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཚོག་ཕོ།>>ཞེས་བྱ་བ། (ངག་རྒྱུན་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཕྲེང་། ༣༣ པ།) (རྒྱ་མ།)བོད་ཀྱི་དལེ་མཛོད་ཁང་། ༢༠༡༣ ལོར་དཔར།
- <<བཙུ་སྟོང་ཀུན་སྡུད་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ།>> རིག་འཛིན་ཀུན་གྱོལ་གྲགས་པས་མཛད། (ཤེ་ཅིང་।)མི་རིགས་དལེ་སྒྲུན་ཁང་།
- <<དབུས་པ་ཐོ་གསལ་ཀྱི་ལུས་རྟགས་འགྲེལ་པ།>> བོད་ཀྱི་བཙུ་སྟོང་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། དེབ་དང་པོ། ཞི་ཁྲོན་མི་རིགས་དལེ་སྒྲུན་ཁང་།

▣ ཕྱན་ཚོགས་རིག་བཟང་དང། འཇམ་དབལ་དགའ་བ། {གོང་དཀར།}

རྡོ་བཅུན་མུས་སྲད་པ་ཆེན་པོ་དང་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ།

དང་པོ། མཆོད་བརྗོད་དང། བསྟས་དོན་གྱིས་ཕྱིང་སྒྲོང་བ།

གང་གི་འཕྲིན་ལས་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་ཡིས།།
འགྲོ་ཀུན་ཕན་བདེའི་ལོ་ཐོག་རྒྱས་མཛད་ཅིང་།།
བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ལམ་མཆོག་སྟོན་མཛད་པའི།།
ས་སྐྱའི་བླ་ཆེན་[1]རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།[2]
མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་པའི་བཅུད།།
ལུང་རིགས་སྒོམས་པས་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་བསྐྱེལ།།[3]
འཕགས་སྐྱབས་རིགས་པས་རྒྱལ་བསྟན་སྐྱོང་མཁས་པ།།[4]
རྡོ་བཅུན་མུས་སྲད་པ་[5]ལ་གུས་ཕྱག་འཚལ།།

---

1 སྐབས་འདིའི་མཆོད་ཡུལ་ས་སྐྱའི་བླ་ཆེན་རྣམས་ནི། དཔལ་ས་སྐྱའི་མཚན་མཆོག་གསུམ་གྱི་གདུང་བརྒྱུད་རྣམས་པ་ཁོ་ན་ལ་གོ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ་དེའི་སྐོར་ཞིབ་པར་གཤམ་དུ་གསལ།

2 འདི་ནི་རྡོ་རྗེ་མུས་སྲད་པ་ཆེན་པོས་གདུང་རབས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་ཡིན་པ་འདིའི་མཆོད་བརྗོད་དུ་དྲངས་པ་ནི། རྡོ་མུས་སྲད་པ་ཆེན་པོར་བཀའ་དྲིན་རྡོས་དྲན་དང། རྡོ་འདིའི་མཁྱེན་ཚལ་གྱི་བྱིན་རླབས་འཇུག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆེད་དུ་ཡིན།

3 དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་བཀའ་བབས་རྣམ་བཞི་གཙོ་བོར་ཀུར་པའི་མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་གི་བདག་པོར་བཞེངས་ཤིང། དེའི་སྒྲུབ་ཆེད་ནི་རྡོ་འདིའི་གསུང་ཐོམ་ལས་ཁྲོགས་ནུས་མོད། སྟབས་བདེར་མཁྱེན་འདོད་ན་“ཕ་སྐྱབས་མགོན་”གོང་མ་ཁྲི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གསན་ཡིག་ནོར་བའི་ཐེང་བ་ལས་ཁྲོགས་ནུས་ཤིང། དེའི་སྐོར་ཞིབ་པར་གཤམ་དུ་རྡོ་འདིའི་གསུང་ཐོམ་གཞན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་སྐབས་སུ་གསལ།

4 རྡོ་འདིས་མཛད་པའི་ཚུ་ཐུན་བཞི་དང་སྒྲུབ་པ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་གསུང་ཐོམ་རྣམས་མཐའ་ན་མཁྱེན་ཐུབ།

5 རྡོ་བཅུན་མུས་སྲད་པ་ཞེས་པ་ནི། གཤམ་དུ། རྡོ་བཅུན་མུས་སྲད་པ་ཆེན་པོ་ཇི་ལྟར་བྱོན་པའི་ཚུལ། ཞེས་པར་གསལ།

ཞེས་མཆོད་བརྗོད་སྔོན་དུ་བཏང་སྟེ། འདིར་གླིང་བར་བྱ་བ་ནི། གྲྭིར་སྡ་ཕྱིའི་མཁས་གྲུབ་མང་པོས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་དུ་མ་ཞིག་མཛད་པ་ལས། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ (１１９３-１２１４) ཀྱི་གདུང་རབས་དང་། དམ་པ་ཀུན་དགའ་གྲགས་[1]ཀྱིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས།[2] དེ་བཞིན་ཆོས་རྗེ་བློ་མ་དམ་པའི་དངོས་སྲོལ་ཤེས་རབ་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་གདུང་རབས། ཉི་ལྷ་བས་མཛད་པའི་གདུང་རབས།[3] རྗེ་སྐྱ་ཚང་པོ་ནོ་རྦུ་བས་ (１９০５- １９２２) མཛད་པའི་གདུང་རབས།[4] རྗེ་ངོར་ཆེན་དགོན་མཆོག་ལྷུན་གྲུབ་ (１９１２-１９５４) ཀྱིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས།[5] འཇམ་མགོན་ཨ་མེས་ཞབས་ (１９１２-１９５１) ཀྱིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས།[6] ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ (１２ཆ１-１２ཆ３) ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ཀར་སློང་།[7] དྲག་ཕྱལ་འཕྲིན་ལས་རིན་ཆེན་ (１２ཆ１-１２ཆ５) ཀྱིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས་ཡང་སློང་།[8] ལ་སོགས་པ་དེང་དུས་མཇལ་དུ་ཡོད་མེད་ཤེས་ཅིག་ཕྱོད་པ་ལས། ཕྱིས་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་སུ་ཡོངས་གྲགས་བྱེད་པའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་སོགས་ཀྱི་ཕྱི་མོར་

---

1 དམ་པ་ཀུན་དགའ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་གདུང་རབས་ནི་ད་ལྟ་བར་མ་རྙེད་ལ། རྗེ་འདིའི་འཁྲུངས་འདས་ཀྱང་མ་རྙེད་མོད། རྗེ་འདིའི་མཚན་གཞན་ལ་སྒྲ་ཙ་གཉན་དམ་ཞེས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཆོས་རྗེ་ཁུ་དགོན་གཉིས་ཀྱི་དངོས་སྲོལ་ཡིན་པ་དང་གོང་མ་ལྟ་ལས་བརྒྱད་པའི་དབང་ལྡན་མན་ངག་གི་བདག་པོ་ཡང་ཡིན་ཞིང་། རྗེ་འདིས་མགོན་པོ་ཕོ་ཀྱང་བཀའ་སྩོལ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཡི་གེ་སོགས་བསྒྲུར་མཛད་པ་དང་། ཇོ་རྗེ་གུར་མགོན་གྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་མི་འགྱུར་བའི་འགོར་ཝོའི་ཐོ་ཆ་དང་། མགོན་པོ་ཇི་ལྟར་བྱང་བའི་ལོ་རྒྱུས་མཛད་པ་སོགས་གསུང་ཆོས་མང་།

2 རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས་འདི་ཉིད་ད་ལྟ་མཇལ་དུ་མེད་ཅིང་། འདི་ནི་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་ཐོག་མ་དེ་ཡིན། འོན་ཀང་ལ་ལས་རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་གདུང་རབས་ཡོད་པར་སྣ་ནའང་ཚའི་ལྟས་ཡིག་ཆའི་ཁུངས་དཀའ་བ།

3 གདུང་རབས་འདིའི་མཚན་རྒྱས་པར། ལོ་རྒྱུས་ཇི་མཚར་སྟང་བ་མེ་ཏོག་ཆུན་པོ། ཞེས་བྱ་ཞིང་། འདི་ཉིད་བར་སྐབས་བརླག་མོད་དེང་རྙེད་སོན་ལྟར་ཡོད།

4 གདུང་རབས་འདིའི་མཚན་རྒྱས་པར། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་འདོད་དགྱེ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་བྱ་ཞིང་། ནམ་མཛད་པ་ནི། དེའི་མཇུག་བྱང་དུ། གཅིན་སྟག་ཚང་གི་ལོ་ཐོ་པ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་ཐམས་ཅད་འདུལ་ཞེས་བྱ་བ། མེ་མོ་ལག་གི་ལོའི་ནག་ཉའི་ཚེས་གསུམ་ལ། ཇོ་ཁང་དགར་ནོར་བུ་གླིང་གི་ཕོ་ཐང་དུ་སྒྲུབ་བབོ། ། ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་ན། ཕྱི་ལོ་ １９４３ ལོར་མཛད་པ་དང་འདི་ཉིད་ཇོ་མལ་ལུས་ཚོག་ལྟག་ཡིན་ནམ་ཞེས་པ་ཅིག་ཡོད། ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཕྱི་ལོ་ １９４３ ལོར་ཟླ་ཕ་ཁ་ཕ་ཐ་ལ་ཁ་ཅ་ཡ་ཡ་ཁ་ཅ་ཡ་ཡ་ཁ་ཅ་ཡ་ཡ

[1]ཀུར་པ། རྗེ་བཙུན་མུས་སྲད་[2]པ་ཆེན་པོ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་(༡༥༢༨-༡༥༧༢)ཀྱིས་མཛད་པའི་(དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ།) ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། གདུང་རབས་གཞན་ལྟར་གདུང་བརྒྱད་ཁོ་ནའི་བྱང་བ་བརྗོད་པ་མིན་པར། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་སློབ་བརྒྱད་དང་དཔོན་ཆེན་ཀྱི་རབས། ད་དུང་དེ་དག་གི་ཕྱི་རྒྱུན་ཚུན་ཆད་ཞིབ་པར་གསལ་ལ། བོད་ཐྲིའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔྱད་གཞིར་ཉར་བར་མཁོ་བའི་རྒྱ་ཆ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཤིང་། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་གདུང་རབས་སྔ་ཕོས་ཀྱི་གྲས་སུ་བྱོན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དེ་ཡང་མཛད་བྱང་དུ་གདུང་རབས་འདི་ཉིད་ནས་མཛད་པའི་ཚུལ་ནི། གདུང་རབས་ཉིད་ལས། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་དགོན་པ་བཏབ་ནས། ལོ་བཞི་བརྒྱ་དང་གསུམ་ལོན་པ་ཤིང་མོ་ཡུག་གི་ལོ་མཆུ་ཟླ་ཉིར་གཉིས་ལ། ཙང་ས་བྱམས་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་དཔལ་ས་སྐྱའི་དགོན་པཉམ་ཆོས་གྲྭ་ཆེན་པོར་སྦྱར་བའོ།། ཞེས་གསུངས་པས་ལྟར་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༦༤ བོད་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢༢ ཉིན་གདུང་རབས་འདི་ཉིད་མཇུག་རྫོགས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། ཇི་ལྟར་བཙུམས་པ་དང་ཅིའི་ཕྱིར་མཛད་པ་ཡང་གདུང་རབས་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་སྐྱེས་ཆེན་ནམས་ཀྱི་ནམ་ཐར་འདིར། །ཚུང་ཟད་བརྗོད་འདི་རང་གི་བཞེད་གསོ་དང་། །གཞན་ལའང་ཕན་པར་འགྱུར་སྙམ་ཅི་ནས་སུ། །བྲིས་པ་འདི་ལ་མཁས་ནམས་དགེས་པར་མཛོད། །ཅེས་ཅིའི་ཕྱིར་མཛད་པ་དང་། ཡང་གདུང་རབས་ལས། ཁྱོད་ཀྱིས་འཚལ་བའི་ཚུལ་ནམས་ཇི་སྙེད་པ། །མ་ལུས་བརྗོད་པར་སྲས་ཀྱང་མི་སྤོབས་ཏེ། །རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་གཞལ་བ་མེད་དོ་ཞེས། །འདི་ན་མཁས་པའི་ཚོགས་ནམས་མཐུན་པར་གསུང་། །གཞན་དག་བརྗོད་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཚུང་བ་ལ། །ལེགས་པར་སྦྱོས་ནས་རྒྱ་ཆེར་བརྗོད་མོད་ཀྱིས། །མཐུན་མོའི་ཟླ་མོ་རི་མོར་བརྗོད་པ་ལྟར། ।དེ་ཡི་སྨྲྭ་(དཔྱོད་)ལྡན་སྐྱེ་བོ་ཀོ་ལ་དགལ། ।ཡོན་ཏན་ཆ་ཙམ་བརྗོད་པའང་གཞལ་ཡས་ནི། ।ཚུང་ཟད་རྒྱས་པར་བརྗོད་ན་སྨོས་ཅི་དགོས། ।ཇི་ལྟར་བཀྲིས་པའི་ལག་ཏु་ཟས་ཐོགས་བཞིན། ।དཔྱོད་ལྡན་བཟང་བ་དགའ་བ་མི་སྐྱེའམ། ।ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། ।

རྗེ་བཙུན་མུས་སྲད་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་གདུང་རབས་འདིའི་མཚན་དངོས་ལ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། ཞེས་མཚན་བྱང་དུ་གསལ་ནའང། དུས་ཕྱིས་སུ་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་

1 གདུང་རབས་འདི་ཉིད་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བར་མཛོད་ཀྱི་ཕྱི་མོར་ཀུར་ཚུལ་ནི། རིན་ཆེན་བར་མཛོད་ཀྱི་མཇུག་བྱང་དུ། གཞན་ཡང་དམ་པ་ཀུན་དགའ་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས། བླ་མ་དམ་པའི་དངོས་སློབ་ཤེས་རབ་རྫོ་རྗེས་མཛད་པའི་གདུང་རབས། གཅང་བྱམས་པ་རྫོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས། ཆོས་རྗེ་ཉི་ལྷེ་བས་མཛད་པའི་གདུང་རབས། ཤུག་ཚང་ལོ་ཙྪ་པ་སྒྲ་པ་ཤེས་རིན་ཀྱིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས་སོགས་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པས་རྟོགས་ཐུབ། ཤོག་གཅིག ༥༠༥ ལོར་སྒར་སྐྱན་ཞུས་པ་ནི་གསལ།

2 མུས་སྲད་ཞེས་པ་ནི། གཙང་སྨྱོན་ཀྱི་ས་ཡི་ཆ་ལ་སྨྱོན་ཏང་ལུལ་ཀྱི་ས་ཆའི་མིང་སྟེ། མུས་སྲད་དང་མུས་དང་སྲད་ཅེས་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་ཡང་ཡོད་མོད། ས་ཁོངས་ཞིབ་ཆ་ཕྱེ་བ་མ་རྟེད་པས་བྱ་དགོས་ཤིང་། མུས་སྲད་པ་ཞེས་པ་ནི། རྗེ་འདི་མུས་སྲད་ལུལ་ནས་ཡིན་པས་མུས་སྲད་པ་ཞེས་གྲགས། མུས་སྲད་པ་གཞན་ཞིག་ནི། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེའི་སློབ་མ་མུས་སྲད་པ་བློ་ཕོས་རིན་ཆེན་ས་ཁང་ཕྲག་དང་བཅས་ས་རར་བྱིས་ཐུ་འཚོར་ནས་འཚང་ཁྱན་ཀྱི་སྲོལ་བཙུགས་མཁན་ས་གྲ་ཆང་པ་གླ་ཚང་གི་མཁན་ཐོག་དང་པོ་དེ་ལ་ཡང་མུས་སྲད་པ་ཞེས་གྲགས། གཞན་ཡང་། མུས་ཆེན་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་སོགས་མུས་པ་དང་སྲད་པ་ཞེས་པའི་མཚན་ཅན་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་མང་པོ་བྱུན།

བང་མཛོད་སོགས་སུ་གཏུང་རབས་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཚན་མཛད་པ་ཡིའི་མཚན་ལས་དྲངས་ཏེ། མུས་སྲད་པའི་གཏུང་རབས་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་ལྟ་བུར་སྟོང་ངོ་། ། འོན་ཀྱང་བོད་དུ་རྒྱའི་བཙན་འཛིན་དང་ལྷག་པར་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་མཇུག་འབྲས་སུ་བོད་ཀྱི་ཚ་ཆེའི་རིག་གཞུང་དུ་མ་ཞིག་ཐོར་ཞིག་ཏུ་སོང་བའི་ཁྱོད་གཏུང་རབས་འདི་ཉིད་ཀྱང་བོར་བརླག་ཏུ་སོང་བའི་རྒྱུན་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་ཕལ་མོ་ཆེར་རྒྱས་མེད་དུ་སོང་སྟབས་ཉེ་རབས་ཙོམ་སྨྲིག་ཞུས་པའི་དེབ་ཕྲེང་དང་ཙོམ་ཡིག་སོགས་སུ་དེའི་སྐོར་འཚོད་མེད། འོན་ཀྱང་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་གནས་པའི་ཐོད་པའི་སྨོབ་བརྒྱུད་ཁག་ནས་སེམས་འཚུར་ཀྱིས་ཐོད་པའི་ཕྱག་དཔེ་བོར་བརླག་ཏུ་སོང་བ་འཚོལ་བསྡུ་ཞུས་པའི་ཁྱོད་ཙོ་ཆེན་ཀྱི་གཏུང་རབས་འདི་ཉིད་སྐར་ཡང་ཆེད་སོན་བྱུང། དེ་ཡང་སྤྱི་ཏི་རྒྱལ་ཁང་ནས་གཏུང་རབས་དེ་ཉིད་བཟོས་མ་[1]མཇུག་ཅུང་ཟད་མ་ཚང་བ་ཞིག་དང། བལ་ཡུལ་ནས་སྒར་མ་[2]ཞིག ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་བོད་དུ་གདན་ས་ཆེན་པོ་ས་སྐྱ་ནས་བཟོས་མ་དཔེ་ཐུང་ཞིག་ཆེད་སོན་ཐུང་ཞིང། ས་སྐྱ་ནས་ཆེད་སོན་ཐུང་བ་དེ་ཉིད་གཞིར་བཟུང་སྟེ། ཕྱོང་པའི་གདན་ས་གོང་དཀར་རོ་རྗེ་གདན་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༧༢ ལོར་ཕྱོང་ཆེན་ཀུན་དགའ་ཆོས་རྒྱལ་ (༡༦ཁ-༡༦ཀ) དྲན་གསོའི་མཚོད་སྒྲིག་ཆེན་མོ་དང་སྟབས་བསྟུན་ཕྱོང་པའི་དཔེ་ཉིང་འཚོལ་བསྡུ་ཁང་གིས་ "དཔལ་ལྡན་ཕྱོང་པའི་ཚོས་འཕྲུང་དང་ཆོས་ཐར་གཅེས་བཏུས"ཞེས་པ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བྱས་པའི་ནང་ཐོག་མར་བསྒྲུར་བསྐྱོན་ཞུས། དེ་རྗེས་སྨར་ཡང་ ༢༠༧༥ ལོར་ས་སྐྱ་ཕྱོང་ལུགས་ཀྱི་ཚོས་སྐོར་ཕྱོགས་བསྡུས་ཆེན་མོའི་དེབ་ཕྲེང་ནང་དུ་སྦར་བསྐྱོན་ཞུས་ཡོད། དེ་ལྟ་ནའང། ད་དུང་རྒྱ་བོ་མང་པོའི་ཐྲོད་ཡུལ་དུ་མ་ཀྱུར་ཞིང་ལོ་རྒྱུས་སྣ་བ་དག་ལའང་ཟློག་འགྱུར་དུ་སོང་སྟབས། དོན་གཉིར་ཅན་རྣམས་ལ་ངོ་ཐྲོད་མཚམས་ཐྲོར་ཡོང་བའི་སྨད་གཏུང་རབས་འདི་ཉིད་ཞིབ་པར་ལྟ་ཟློག་ཞུས་པའི་ཟིན་ཐོ་རྒྱུས་པར་ཐྲོས་ཏེ། རྗེ་བཅུན་མུས་སྲད་པ་ཆེན་པོ་ཇི་ལྟར་བྱོན་ཚུལ་དང། རྗེ་མུས་སྲད་པའི་གཏུང་རབས་ཀྱི་ནང་དོན་རགས་བཤད་དང་དེའི་དམིགས་བསལ་ཁྱད་ཆོས། ཞར་བྱུང་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ཐོར་གཞན་མདོར་ཙམ་གྲོང་བ་བཅས་ཙ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཏུང་རབས་དེ་ཉིད་ཟློག་པ་པོ་རྣམས་ལ་ངོ་ཐྲོད་ཞུ་བའི་ཐོར་ཡིག་འདི་ཉིད་འཕྲི་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ། རྗེ་མུས་སྲད་པ་ཆེན་པོ་ཇི་ལྟར་བྱོན་པའི་ཚུལ།

དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གཏུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་མཇུག་པ་པོ་རྗེ་བཙུན་མུས་སྲད་པ་ཆེན་པོ་རྗོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ནི། འཇམ་མགོན་ཡ་ཐྲེས་ཞབས་ (༡༥ཁ-༡༦ཁ) ཀྱིས། [3]

1 གཏུང་རབས་དྲིས་མ་འདིའི་ངོ་བཤུས་ཞིག་བྱེས་ཀྱི་རྗོད་པའི་གདན་ས་གོང་དཀར་རོ་རྗེ་གདན་ན་བཞུགས།

2 འདི་ནི་ཡ་ཐྲེས་ཟླ་ཆེན་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ལོ་རྒྱུས་མཁས་དབང་ཇོ་སྲས་བཀྲ་ཤིས་ཚེ་རིང་ལགས་སུ་འབྱོར་བྱུང་ཞེས་གསུངས་བྱུང་།

3 དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་བསྟན་འཛིན་ངོར་རྗོ་རྗེ་རྣམ་གཉིས་གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ལེན་ཀྱི་རིམ་པ་འགའ་ཞིག་ལས་བཙུམས་ཏེ་སོ་སོའི་བཞེད་སྲོལ་རྣམས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡུགས་ཀྱིས་ཟབ་དོན་གསལ་བའི་ཉིན་ཕྱེད། ཤོག་གྲངས་ ᠓᠓᠓ ངོ་ཀ ᠓᠓᠓ ཡ་ཐྲེས་ཞབས་ཀྱི་གསུང་

འཇ�་བའི་གྲིང་འདིར་ཐུབ་དབང་ཟས་གཙང་སྒས། །སྒར་ཡང་བྱོན་པ་ལྟ་བའི་འགྲོ་བའི་མགོན། །

ས་རྒྱའི་བློ་ཆེན་ཡབ་སྲས་ལྷ་དབོན་བཅས། །བཀའ་དྲིན་བྱན་པས་སྒར་ཡང་ལན་བཀྲར་འདུ་བ། །

གང་གི་བསྟན་འཛིན་མཁའ་ལ་ཉི་ཟླ་ལྟར། །འཛིན་མའི་ཁྱོན་འདིར་ངོར་ཐོང་ནས་གཉིས་ཞེས། །

སྟན་གཏམ་རྒྱུ་པོ་ཀུན་གྱི་ཁར་ཐུ་བའི། །འགྲན་བྱལ་རྒྱས་བྱའི་མཚོག་རྣམས་བསྟགས་པར་འོས། །

ཞེས་བསྟགས་པའི་དཔལ་ས་རྒྱ་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་ཁྲུ་མཚོག་ངོར་ཐོང་གཉིས་སུ་གྲགས་པའི་ཡ་ཀྱལ་དཔལ་ལྡན་ཐོང་པའི་ བསྟན་འཛིན་གྱི་རྒྱས་བྱ་ཞིག་ཡིན་ལ། ལྱང་རིགས་ལ་མི་འཛིགས་པའི་སྨོན་པ་དང་ལྡན་པས་ལྷ་བྱབ་དང་། ལོ་ཐུས་སྣ་བ[1]ལ་ བསྒྲུན་དུ་མེད་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དེ་ཡང་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྒྱུ་ཆུ་བ་བྱང་རྒྱ་[2]ཡི་ཞལ་སྔ་ནས།

མདོ་ཐུང་མན་ངག་བསྟན་བཅོས་ཀུན་གྱི་དོན།།

ཇི་བཞིན་རྟོགས་ནས་གཞན་དྲིང་མི་འཛིག་པའི།།

འཕྲལ་མེད་སྣ་བའི་དབང་པོ་ཆུས་སྒད་པ།།

ལས་སྐལ་བས་གས་ཐུབ་ཅན་གྱི་གཙུག་ཏུ་མཆོད།།

ཅེས་[3] དང་། འཇམ་མགོན་ཡ་མེས་ཞབས་ངོར་ཐོང་ནས་བཤད་ལས། གཡོ་དམར་གཅང་གསུམ་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཞོན་ཀྱི་རིགས་སུ་འཕྲུངས་པ་དང་། ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཕལ་ཆེར་བགྱོད་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་ཡུ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་ནས་གངས་ཅན་ལྷོངས་སུ་ རྒྱུས་བ་བཞེས་པ། ཏོ་རྫེ་ཕེག་པ་ལ་མཁས་པའི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ། ཁྱད་པར་རྫེ་བཙུན་ས་རྒྱ་པ་ཡབ་སྲས་ལྷ་དབོན་རྣམས་ཀྱི་ གསུང་རབ་ཚོག་དོན་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་ཤིང་འཕྲལ་མེད་དུ་སྒྲ་བའི་སྨོན་པ་ཅན། རྣལ་འབྱོར་ གྱི་དབང་ཕྱུག་གཅིན་བྱམས་པ་ཏོ་རྫེ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད། ཅེས་[4] རྒྱས་མཚོག་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་ ཡང་བསྟགས་པའི་ཡུལ་ཏོ་རྫེ་བཙུན་མུས་སྒད་པ་ཆེན་པོ་འདི་ནི། ཤིང་ཕོ་འབྲུག་ཕྱི་ལོ་ ༧༩༢༩ ལོར་ཆགས་རྒྱུར་རྒྱའི་ཕུའི་འཕོག་གསེབ་

འབྲུམ། སི་ཏོན་བོད་ཡིག་དཔེ་རྩོམ་ཁྱུར་རྒྱུར་འཚོལ་ཕྱིག་ཁང་ནས་བཐེགས།

1 ཏོ་འདི་དེ་ཐུང་རིག་པའམ་ལོ་ཐུས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཡིན་པའི་དན་ཏྲགས་སུ། མང་ཐོས་ཀྱི་བསྟན་ཆོས་གསལ་བའི་ཉིན་ཕྱེད་ཀྱི་མིག་ཏু་གྲགས་པའི་ (ཆུས་སྒད་པའི་དུས་གསལ་ཀྱི་ཙ་འགྲེལ།) དང་། ལས་འཕྲས་བློ་བཐུད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་(ངོ་མཚར་སྣང་བའི་ཁ་སྐོང་།) སོགས་ཀྱི་ཐོམ་ཚལ་ལ་གཟིགས་ནས་ གསལ་པོར་རྟོགས་ཐུབ།

2 ཁོང་ནི་ཕྱི་ཆུ་དགེས་པ་ཏོ་ཏོ་ཇེའི་ཚོས་གྲྭར་རབ་ཏু་ཐུང་ཞིང་། ཕྱི་ཆུ་བ་ཆེན་པོ་ལྟའི་མཚན་ཅན་དང་། མང་ཐོས་རབ་གསལ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ པའི་མཁས་པ་ཞིག་གོ།

3 བསྟོད་པ་འདི་ནི། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཕྱི་ཆུ་བ་བྱང་རྒྱ་ཡི་ཞལ་ནས་ཁོར་བའི་ཁེང་བའི་མཚོད་བཤོད་དུ་མཇད་པ་ལས་དྲངས་པའོ།།

4 འཇམ་མགོན་ཡ་མེས་ཞབས་ཀྱི་ངོར་ཐོང་ནས་བཤད། ཡ་ཐྲེས་ཞབས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། པོད་སོ་བཞི་པ། ཨོག་གྲངས་ ༧༩༨ སི་ཏོན་བོད་ཡིག་དཔེ་རྩོམ་ཁྱུར་རྒྱུར་འཚོལ་ཕྱིག་ཁང་ནས་བཐེགས།

ཏུ་སྐྱ་འབྲུངས་ཤིང་། མཚན་གཞན་ལ། ཟུངས་བྱམས་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པ་སོགས་མང་ཞིང་།[1] དེ་ལས་ཟུངས་[2]ཞེས་པ་ནི། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཕལ་ཆེ་བ་ནི་གཙང་དུ་བྱིས་པ་མང་ནའང་རྗེ་འདིའི་གསུང་ཐོམ་ཆུམས་སུ་ཟུངས་ཞེས་[3]ཁོ་ནར་བཀོད་པར་སྣང་། རྗེ་འདི་སྐྱ་ན་ཚུང་དུས་ནས་མངའ་རིས་གུང་ཐང་དུ་སྦྱན་དྲངས། དགུང་ལོ་བཅུད་ལ་གླང་འགོར་བ་མཱ་ཎ་ཡ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགུང་ལོ་དགུ་པ་ལ། ཤ་ར་བའི་དངོས་སྨོན་ཀུན་སྨོན་མཛོས་པའི་དཔལ་ཀྱིས་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ཐུས་སྲད་ཀྱི་གཏན་ཁྲིར་ཕེབས། ཆོས་རྗེ་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་དང་། ཏླ་ཛིན་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་[4] (ཀ.ཅ.ཀ-ཀ.ཁ.ཀ) སོགས་ལས་ས་སྐྱ་པའི་གསུང་རབ་དྲི་མ་མེད་པ་ཐུགས་ལ་སྨྲིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ཐུགས་མོ་བྱ། ཕྱི་ལོ་ཀ.ཅ.ཅ ལོར། ངམ་རིངས་ཀྱི་ཆོས་གྲྭར་རྡོ་རྗེ་འཛིན་ཚུ་ནན་ཏ་མ་ཏི་[5] (ཀ.ཅ.ཅ.ཀ-ཀ.ཅ.ཅ) དང་། མཁན་མེད་དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་།[6] (ཀ.ཅ.ཅ.ཀ-ཀ.ཅ.ཅ.ཁ) རིན་ཆེན་ཆོས་སྲེ་ལེགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་བསྟེན་ཏེ། གུར་སྨོ་སྨྱོང་རྒྱུད། ལམ་འབྲས་སོགས་གསན། ས་ལམ་དཔའ་ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཆོག་ལས་བསྟེན་པར་ཇོགས། དགུང་ལོ་ཞེ་དགུ་པར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱར་ཕྱོན། ཐོག་མར་ས་སྐྱ་སྟན་གོང་དུ། ཞི་ཁྲོ་སོགས་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཞབས་ལ་བསྟེན་ཏེ། ཀུར་ཆགས་ཁ་ཅིག[7]པའི་བརྒྱ་དཔོན[8]ཆོས་རྗེ་ཀུན་བསམ་པས། བླ་མ་མཁན་མེད་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་

---

1 རྗེ་འདིའི་མཚན་གཞན་ནི། མཚུངས་མེད་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། ཇོང་ཚུང་བ་ཟླམས་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན། རྗེ་མྱས་སྲད་པ་ཆེན་པོ། བྱང་(གྲྭ་)མོ་ཆེ་པ་ཞེས་སོགས་སོ།།

2 ཟུངས་ཞེས་པ་ནི། རྗེ་འདིའི་རིགས་བརྒྱུད་ཀྱི་མཚན་ཡིན་ལ། གཙང་ངམ་ཟུངས་ཀྱི་རིགས་ནི། ཐུ་དར་ཀྱི་ཚེ། རྒྱ་ནག་ནས་ཇོ་བོ་ཎྜཱ་མུ་ནེ་སྦྱན་འདྲེན་པའི་ཀུང་པ་མི་བཞིའི་ཡ་ཀྱལ་གོ་བརྒྱུད་པ་ཡིན་ལ། འདི་རིགས་ལས་ས་མི་བདུན་གོ་གཙང་དེ་ཁ་ཕེཙ་རབ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཕྱི་དར་སྐབས། གཙང་གཡོ་དམར་གསུམ་ཀྱི་གཙང་རབ་གསལ་སོགས་མང་དུ་བྱོན་པའི་རིགས་ལས་འབྲུངས་པས་རྗེ་འདིའི་མཚན་ལ་ཟུངས་ཞེས་ཐོགས་པ་ཡིན། རིགས་འདིའི་སྐོར་ལ་མང་ཐོས་ཀྱི་བསྟན་ཚིས་སུ་རྗེ་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་སྐབས་ན། བོད་ནས་སྒར་བ། དེབ་གཟུགས། ཨོག་ཀུངས་ ༢༢༩ ན་ཙུང་ཞིབ་པར་གསལ། (རྗེ་འདིའི་རྣམ་ཐར་དུ་བཤད་རྒྱ།)

3 འདིར་ཕལ་ཆེ་བས་གཙང་ཞེས་བྱིས་པ་མང་མོད། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ཐོམ་གཏུང་རབས་འདི་དང་། ངོ་མཚར་སྒང་བའི་ཁ་སྐོང་། ཟུངས་ཞེས་ཁོ་ན་འགོད་པར་མཛད་པ་ལ་གཞིགས་ན། འདི་ཐང་པར་སྐྱམ་སྟེ། ཐུམ་རྗེ་འདི་དེ་བྱང་རིག་པ་ལ་གཟིགས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཁྱད་པར་རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པས་རྗེ་འདིས་ཐོག་ཞིབ་མཛད་ངེས་ཡིན་ལ། ཡོངས་གྲགས་དང་མི་མཐུན་པར་ཟུངས་ཞེས་ནན་མོས་མཚན་བྱང་བཀོད་པར་ཡང་རྒྱ་མཚན་ཡོད་སྐྱམ་མོད་དཔྱད་པར་བྱའོ།།

4 ཏླ་ཛིན་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་ནི། ཡུགས་མོ་ཕག་ཀི་ལོ། གཙན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི། ཐྲང་འགོར་ཞེས་བྱ་བའི་གནས་སུ་བཤམས། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་དང་། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་བླ་མོ་ཆེའི་གཙན་ས་པ། ཆོས་རྗེ་བཟང་པོ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་བསྟེན་ཏེ་མཁས་པར་ཐུར་ཉིང་རྗོང་ལུགས་ཀྱི་མཁས་པ་གྲགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། དགུང་ལོ་བྱུག་བཅུ་ཙ་དགུ་བཞེས་པ་ལུག་ལོར་སྐུ་གཤེགས།

5 རྗེ་འདི་ནི་རྗོང་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དངོས་སྨོན་ཡིན་ལ། རྗེ་འདིའི་མཚན་ཞིན་ཡང། ངོ་རྗེ་ཚང་ཡ་ནན་ཏ་པ། ཐྭང་པ་ཡ་ནན་ཏ་པ། ངམ་རིངས་པ་ཡ་ནན་ཏ་པ། རྗེ་འདིས་གསུང་ཐོམ་ལ། མགོན་པོ་ལྷམ་ཐྲལ་ཀྱི་རྗེས་གནང་དང་བཀའ་སྩོལ་ཕྱི་ཕྱི་ནས་ཀུན་ཏུ་ཡང་ཁ་ཅིག་ནས་ཀུན་ཏུ་ཡང་ཁ་ཅིག

6 རྗེ་འདི་ནི་མཚན་གཞན་ལ། ཇོང་པ་དཔལ་ཆོས་དང་། ཇོང་པ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་། བདག་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་སོགས་ཀྱང་ཞུ་ཞིང་། ཇོང་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། རྡོ་རྗེ་འཛིན་ཚུ་ནན་ཏ་མ་ཏི་ཡི་དངོས་སྨོན་ཡིན། གསུང་ཐོམ་ནི། ཇོང་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར་སོགས་མང་།

7 གུང་མོ་ཆེ་ཞེས་པ་འདི་ནི། ཚར་པའི་གདན་ས་འདར་སྟོང་གུང་མོ་ཆེ་མིན་པར། དཔལ་ལ་རྒྱའི་བླ་ཐང་གུང་མོ་ཆེ་ཡིན་ལ། རྗེ་སྐུ་སྲད་པ་ཡུན་རིང་བཞུགས་ཤིང་མཐར་སྐུ་གཤེགས་པས། རྗེ་འདིའི་མཚན་གཞན་ལ་གུང་མོ་ཆེ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས་ལ། འདིར་གུང་མོ་དང་ཐང་མོ་འཁྲི་སྟོལ་གཉིས་ཀུ་སྟང་ངོ་།།

8 བརྒྱ་དཔོན་ཞེས་པ་ནི། བརྒྱ་མཚོ་དཔོན་སྨོན་ཞེས་པའི་ཚོགས་བསྡུས་ཡིན་ནམ་སྙམ། ཁོན་ཀྱང་གནའ་དེང་གི་ཡིག་ཆ་འགར། རྒྱ་མཚོ་དཔོན་དང་། རྒྱ་མཚོ་

གཟུངས་དཔལ[1]·(༡༩༠༨-༡༩༧)ནས་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་རྒྱུད་[2]དྲི་མ་མེད་པ་བཞུགས་པར་དགོངས་ནས་བློ་བྱང་ཆེ་མོར་སྒྲུབ་དྲངས་
པར་བཅེན་དགུང་ལོ་ལྷ་བཅུ་པ་ནས་ཞི་བར་གཤེགས་ཀྱི་བར་གཙན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱར་ཟབ་དོན་ཉམས་བཞེས་དང་།
འཚང་ཙོང་ཙོམ་གསུམ་ཀྱིས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསལ་བར་མཛད་པས། མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་གྲྭ་དང་ཁྱད་པར་དཔལ་ལྡན་ས
སྐྱ་པའི་བཀའ་འབབ་ཆུམ་བཞིའི་གཙམས་པ་སྐོང་བའི་འགྲན་ཐལ་ཀློད་ནས་མཁས་ཀྱི་ཆུམ་ཆགས་[3]ཡ་ཀྱལ་དུ་ཀྱུར་པ
དང་། ཇེ་འདི་ནས་བརྒྱུད་པའི་དབང་ལུང་མན་ངག་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་ཟབ་ཁྱད་ནི། ཚར་ཆེན་རྗེ་ཇེ་འཚང་བློ་གསལ་རྒྱ་མཚོས། ཨེ·
ལྷ་པ་ནི་བསྟས་ལ་སྒྲོས་པ་ཚུང་། །མྱས་སྲད་པ་ནི་དཀར་ཚཀ་ཁྲིགས་ཚགས་ཅན། །རྗེ་ཇེ་གཙན་པ་འཚམ་དང་ནུས་པའི་བདག ।
ཁོ་བོས་ཐོབ་པའི་ཐུན་མོང་ནམས་རྒྱལ་ཀ[4]ཞེས་གསུངས་པས་གསལ་པོར་ཇོགས་ཐུབ་ལ། ལྷག་པར་དུ་ཇེ་འདིའི་ཆོས་རྒྱུན་ད
ལྷའང་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་ཆོས་རྒྱུན་གྱགས་ཆེ་བ་བཞིའི་ཡ་ཀྱལ་དུ་བཞུগས་པ་ནི། ""སྐྱབས་མགོན་""གོང་མ་
ཁྲི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གསན་ཡིག་རིན་ཆེན་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་ལས། [5]ཇི་སྐད་དུ། དེ་དག་ལས་འོངས་ས་སོའི་ངོས་འཛིན་ནི། །ངོར

དཔོན་སློབ་ཞེས་བྱིས་པར་སྟང་ཡང་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་ནི་ཆུ་ཡི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པའི་དོན་མིན་པར། བརྒྱ་ཕག་ཅན་ཀྱི་ཚོ་པཱའམ་སྟེ་ལ་གོ་
དགོས་ཤིང་། དེ་ནི་ས་སྐྱ་པས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཡུས་ཀྱི་ལྷ་ཁག་གི་མིང་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་དཔྱད་པར་བྱའོ།།

1 སྔགས་འཚང་གཟུངས་དཔལ་ནི། མཚན་གཞན་ལ། ཇོ་ཆུང་བ་གཟུངས་པ་དང་། ཐུགས་འཚང་གཟུངས་ཀྱི་དཔལ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་གྲགས་ཤིང་।
ཇེ་འདི་ནི། ཏྲ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་དངོས་སྲོག་ཡིན། སྲོག་མ་ལ། ཆོས་ཇེ་བཟང་པོ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཇོ་བའི་ཏྲ་མ་མང་དག་ཅིག
ཅོན། གསུང་ཙོམ་ལ། སྒྲུབ་ཐབས་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་སོགས་མང་། ཇེ་འདིའི་སྐོར་ལ་འཇམ་མགོན་ཡ་མེས་ཞབས་ཀྱིས། ས་སྐྱ་པའི
བསྟན་འཛིན་ཇོ་ལུགས་པ་ཀུན་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཐུགས་འཚང་གཟུངས་ཀྱི་དཔལ་བས་ཀུན། ས་སྐྱའི་ཆོས་སྐྱོང་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀ་ཐུགས་པའི་ཞུ
འགོལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཡོད། ཨོག་གྲངས་༢།། མགོན་ཐོའི་ཆོས་འབྱུང་། ཨ་ཐྲེས་ཞབས་ཀྱི་གསུང་བོད་།། ཀ་གསལ།

2 ཇེ་བཙུན་མྱས་སྲད་པ་ཆེན་པོར་ཆོས་ཇེ་གཟུངས་དཔལ་ནས་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ད་ལྟ་བར་དུ་མ་ཁམས་པར་མང་དུ་བཞུগས་པ་ལས། འདིར་ལམ
འབྲས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་""སྐྱབས་མགོན་""གོང་མ་ཁྲི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་བཞུগས་སུ་གསོལ་བ་ནི། ""སྐྱབས་མགོན་""གོང་མ་ཁྲི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གསན
ཡིག་ལས། ཇོ་ཇེ་འཚང་ནས་ཇེ་བཙུན་གོང་མ་ཆུམ་ལྡ། ཆོགས་སྒོམ་པ། ཁ་ཅིག་ཆེན་པ། ཏྲ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། དེ་ནས་མཁས་གྲྭ་གཟུངས་ཀྱི
དཔལ་བ། མཁས་བཙུན་བཟང་པོ་རྒྱལ་མཚན། མཚུངས་མེད་རྒྱལ་མཚན་རིན་ཆེན། མུས་སྲས་པ་ཇོ་ཇེ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་བརྒྱུད་ནས་གསན་པའི་ཚུལ
གྱེལས་བམ་དང་པོ་ཨོག་གྲངས་ཅ་ཅ་ སོགས་སུ་གསལ་ལ། (ཐོབ་ཡིག་རིན་ཆེན་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ། དེབ་གཟུགས། ཆོས་དུང་དཀར་པོ་ཙོམ་ཕྲིག་ཁང་ནས
བསྒྲིགས་པིན་། དབུས་དཔལ་ས་སྐྱའི་སྒོན་ལམ་ཁང་གིས་འགྲེམས་གྱེལ་ཞུས།)

3 བཀའ་འབབ་ཆུམ་བཞིའི་ཇེས་འཛིན་མཁས་ཀྱི་ཆུམ་བཞི་ནི། བཀའ་འབབ་བཞིའི་གཙམས་པ་ཇེས་འཛིན་གྱི་མཁས་ཀྱི་ངོར་པ་དང་། ཚོང
ཁ་ལ
ལ
ལ

ལུགས་ཡི་གེ་ཨེ་ཡི་རྒྱགས་ཀྱིས་མཚན། །རྡོ་རྗེ་གདན་པ་ལས་བྱུང་རྡོ་ཇེའི་རྒྱ། །མུས་སྲད་པ་ནི་ཡི་གེ་མུ་ཡིས་རྒྱ། །བདག་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཛིང་དབང་ལས་བརྒྱུད་པའི། ཙ་བའི་ཡི་གེ་མཆོད་རྟེན་རྒྱ་ཡིས་མཛོས། ।ཐོར་བུ་གཞན་དག་མཆན་བུ་བཏབ་པས་ཤེས། ।ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ངོར་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཛིང་གི་ལུགས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་རྡོ་རྗེ་གདན་པའི་ལུགས། རྗེ་བཙུན་མུས་སྲད་པའི་ལུགས། བདག་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཛིང་གི་ལུགས། བཀའ་བབས་ཆེ་བ་བཞིའི་ཡ་ཀྱལ་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་ལ་སོགས་འདི་ཉིད་དཔལ་ས་སྐྱའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། ཤ་ངོ་ཆེན་ཀུན་དགའ་ཟླ་མ་ཀུལ་ཀྱིས་རྗེ་འདི་ཉིད་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་བསྟན་འཛིན་དུ་མངའ་གསོལ་བའི་ཞུ་ཡིག་ཞིག་ཀྱང་འབྱུལ་[1]གནང་མཛད་ཡོད་ལ། མང་ཐོས་ཟླ་སྒྲོན་རྒྱ་མཚོས་ཀྱང་བསྟན་ཅིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་དུ། རྗེ་འདིའི་ཟླ་མ་ཐར་ཅུང་རྒྱས་པར་འགོད་གནང་མཛད་པ་དང་། བྱོན་པའི་དུས་ཀྱང་ས་སྐྱའི་མཁས་གྲུབ་གྲགས་ཅན་[2]དག་གི་བྱོན་པའི་ལོ་དང་ཞིབ་ཐུར་གྱིས་བཀོད་པར་མཛད་དོ། ।དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སློབ་མ་ཡང་། བདག་ཆེན་རྒྱ་གར་བ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན། བདག་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། མུས་ཆེན་རྣམ་རྒྱལ་བཟང་པོ། ཆོས་རྗེ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། ཇོ་ནང་པ་ཆོས་སྐྱོང་། བོ་དོང་བཀའ་བཅུ་པ་ཆོས་རིན་ལ་སོགས་པ་མང་བུ་བསྐྱངས་ཤིང་། མཐར་དགུང་གངས་དོན་ལྡན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༥༥༦ ལོར་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གང་མོ་ཆེ་དེ་ཉིད་དུ་སྐུ་གཤེགས་སོ། ।

གསུམ་པ། གདུང་རབས་ཀྱི་ནང་དོན་ངོས་བླུད།

གདུང་རབས་འདིའི་ནང་དོན་ས་བཅད་བཅུ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ནས་བསྟན་པ་ནི། ༡) བོད་གསལ་ལྡའི་གདུང་རབས། ༢) དྲྭ་མེད་འགོན་ཀྱི་གདུང་རབས། ༣) ས་སྐྱ་ཕྱི་ལ་དབང་བའི་གདུང་རབས།༤) ས་སོར་དབང་མཛད་པའི་གདུང་རབས་བཞི། ༥) ས་སྐྱའི་གདན་རབས། ༦) ཆོར་ཀྱི་རྒྱལ་རབས། ༧) ཏི་ཧྲིའི་གདན་རབས། ༨) དཔོན་ཆེན་ཀྱི་གདན་རབས། ༩) ཁྲི་བསྐོར་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་གྲངས། ༡༠) སྒོན་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རབས། ༡༡) ཏླ་ཐང་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས། ༡༢) ཞར་ཕྱུང་རྟེན་གསུམ་དཀར་ཆག་དང་། ༡༣) སྐྱ་འབྲུམ་རྣམས་ཀྱི་དཀར་ཆག་བཅས་སྒེ་ཚན་བཅུ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བསྟན་པ་ལས། སྐབས་འདིར་ཆ་ཚང་གྲེང་བ་རྒྱ་ཆེས་པ་དང་། སྐབས་དོན་དང་མི་འཕྲེལ་བས་དགོས་བསལ་ཀྱི་ནང་དོན་གནད་བསྡུས་ཙམ་རེ་རིམ་བཞིན་སྟོ་བར་བྱ་སྟེ། ། བོད་གསལ་ལྡའི་གདུང་རབས་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ། གདུང་བརྒྱུད་ལྡ་ལས་ཐོག་མར་ཇི་ལྡར་བཤད་པ་དང་། དེ་ནས་མི་ཡུལ་དུ་ཇི་ལྡར་མཆེད་པའི་སྐོར།

---

1 ཆོད་ཕྱེ་མུས་སྲད་པ་པ་རྡོ་ཇེ་རྒྱལ་མཚན་པ་ལ་ས་སྐྱའི་བསྟན་འཛིན་དུ་མངའ་གསོལ་བའི་ཞུ་ཡིག ཅེས། ཆོས་ཀྱི་ཇེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྡོ་ཇེ་གདན་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཆོ་ཕྲུག་ཆགས་ཤེས་ཀྱི་ཡི་གེ། ཨོཾ་གླང་ས་༧༥ ནི་གསལ། དེབ་གཟུགས། ༢༠༠༧ ལོར། བོད་གོང་དཀར་ཆོས་སྒེ་ནས་སྒར་དུ་བསྐྱན་པར་གསལ་ལ། རྗེ་འདིའི་གསུང་ཕལ་ཆེ་བ་རྟེད་ནའང་ཞུ་ཡིག་དེ་ད་ལན་མ་རྟེད་པས་མ་མཐལ།

2 མཚུངས་མེད་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ནི། ཆག་སྐྱར་རྒྱའི་ཕུའི་ལྷོང་གསེར་ཏུ་ཕྱོན། ཞེག་ཆེན་ཆོས་རྗེ་དོན་དྲུག་བཞེས་པའི་ལོ་དེ་ཡིན་ལ། འདི་ཉིད་ཁྱམས་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་ལས་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཀྱིས་གཞོན། པ་ཏ་ཆེན་ཟླ་གཡ་མཆོག་ལས་བཞི་དང་། ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་འབྱམས་ལས་ལོ་ལྔས་བགྱིས། ཞེས་ ཨོཾ་གླང་ས་༧༥༥ ནས་ཀུན་ཤེས་གསལ་བའི་ཉིན་ཐུག། བོད་ལྷོངས་མི་ཡམས་ཏུ་ཁ་ལྡན་ཁ་ཤེ་ཀུན་ལ། ཁའི་ཉིད་ཁྱམས་ཆེན་ཁ་ཤ་ཁ་ཤ་ཁ་ཤ། ཞེས་ ཨོཾ་ གླང་ས་༧༥༥ ནས་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་ཉིད་ཐུག། བོད་ལྷོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་ནས་སྒར་དུ་བསྐྱན།

།།དེ་མེད་འགོན་ཀྱི་གདུང་རབས་བསྟན་པ་ནི། ཐོག་མར་འགོན་ཞེས་པའི་མཚན་ཇི་ལྟར་ཐོགས་ཚུལ་ནས་འགོན་ཀྱི་གདུང་རབས་མཆིད་སྟངས་སྐོར་གསལ་བ་ལས། འདིར་འགོན་གྱི་གདུང་མཆིད་པའི་གནས་ཀྱི་མིང་ཅུང་བཀོད་ནི། ལ་སྟོད་གཤན་ཅི་ཐར་དང་དེའི་མ་འཁྲིས་སྟེ་གསུམ། དེ་ནས་མར་ཡུལ།[1] གླུ་ཐང་། གད།[2] གཤལ་ལུག་རོ།[3] ཤང་ཤག། ཤན་སྟོད། ཁན་སོ་སྟག་ཐོག[5] ཁྱོམ་པ་གཡའ་ལུང་།[6] གདལ་ཎང་ཚང་། གཡའ་ལུང་ན་འགོན་ཚོ་བཀྲད། ཚ་མོ་རོང་།[7] གཡའ་ལུང་ཆུ་རྒྱ་དང་བཞི་ཐོག་ཀྱབ་ཀྱི་ཐག་ལྷུང་།[8] བཅས་འགོན་གྱི་གདུང་བཀྲུད་མཆིད་པའི་ས་གནས་མང་པོ་ཞིག་འདིར་བཀོད་ཡོད། ད་དུང་འདི་དག་ད་ཡོད་ཀྱི་ས་གནས་གང་དང་གང་ཡིན་མིན་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ལོ་རྒྱུས་སྣ་བ་དག་གིས་འཚོལ་ཞིབ་ཀྱི་དཔྱད་ཎར་ལུས་ཡོད། གཞན་ཡང་འདིར་འགོན་གྱི་གདུང་བཀྲུད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱམས་བཞེས་གཙོ་བོ་གང་མཛད་མིན་ཡང་གསལ་བ་ནི། ཧར་ཕྱིན་དང། གསང་བ་སྟེ་ཏྲག་པོ། ཆ་ལག་བདུན། ཐུ་མོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག ཡང་དག ཏོ་ཏྲེ་ཕུར་པ་ཡི་དམ་དུ་བཟུང་བ་སོགས་ཀྱང་ཞིབ་འགོད་མཛད་ཡོད། ད་དུང་འགོན་གདུང་གོང་མ་ནམས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་དང། གདུང་རྒྱུ་སོགས་གང་དུ་བཞུགས་སྐོར་གསལ་བ་སོགས་ཐུང་རབས་ལོ་རྒྱུས་སྣ་བ་དག་ལ་ཅེས་པར་དུ་མ་ཁོ་བའི་གནད་དོན་གདུང་རབས་དང་ཆོས་འཐུང་གཞན་ལ་མཐོང་དཀོན་པ་དུ་མ་གསལ་ཡོར་འགོད་གནང་མཛད་ཡོད།

།།ས་བཅད་གསུམ་པར་ས་རྒྱ་ཕྱི་ལ་དབང་བའི་གདུང་རབས་བསྟན་པའི་སྒབས་དེར། དཔལ་ས་རྒྱ་པའི་ཕྱི་མེས་འགོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་དང་། བསྟན་པའི་སྲོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་ཁོང་མ་ལྷ་ནས་འགྲོན་མཁོན་ཕྱག་ནའི་སྲས་བཀྲུད་གདུང་རབས་བར་ཀྱི་བྱང་བ་དང་དེ་དག་གི་རྣམ་ཐར། གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ས་རྒྱ་ཕྱག་པ་ནས་རྒྱ་བཀྲིད་རྗེ་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་སོགས་ས་རྒྱའི་གདུང་བཀྲུད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་མངའ་ཐང་དང་དར་རྒྱས་བཅས་ཞིབ་པར་བསྟན།

---

1 ཕྱས་སྲད་ཀྱི་གདུང་རབས་ནི། དེང་ས་ནང་ནཱལ་མར་ཡུལ་ན་འགོན་མང་དུ་ཡོད། ཅེས་གསལ།

2 དེ་ན་ཚོ་དང་བར་ཚོ་གཉིས་ཐུ་ཡོད། ཅེས་གསལ།

3 ཕྱས་སྲད་པའི་གདུང་རབས་ནི། དེ་འོག་གཤལ་དུ་གཤེགས་ཏེ་གཤལ་ལུག་རོ་ན་འགོན་མང་དུ་ཡོད། ཅེས་གསལ།

4 ཕྱས་སྲད་པའི་གདུང་རབས་ནི། དེ་འོག་ཤང་རོ་དང་ཤན་ཏུ་གཤེགས། ཤང་ཤན་ཀྱི་འགོན་ཆུམས་ཡིན། ཞེས་གསལ།

5 གདུང་རབས་ནི། དེར་ཡང་འགོན་ཅི་རིགས་པར་ཡོད།

6 གདུང་རབས་ནི། དེ་བས་འགོན་གཡས་ཅུ་ཐུང་དུ་ཀྱིས་འགོན་ཚོའི་སྟེ་མང་དུ་ཡོད། ཅེས་གསལ།

7 གདུང་རབས་འདིར། ཚ་མོ་རོང་དུ། འགོན་སྟོན་བལ་ཡོ་དེས་ཚ་མོ་རོང་དུ་ཐག་ལ་སྒྲབ་པ་མཛད། ཡང་ཕུར་ཞལ་གཟིགས། ཐག་ལ་ཕུར་པ་བཏབ། བསྟན་མ་བཅུ་གཉིས་ཐན་དུ་བཀོལ། ཅེས་གསལ། འདིའི་ཚ་མོ་རོང་ནི། མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཚ་བ་རོང་མིན་པར། ཏྲ་མ་ས་ཆེན་ཀྱི་བཙུན་མོའི་ཡུལ་ལ་ཚ་མོ་རོང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་སྐྱམ།

8 གདུང་རབས་འདིར། འདི་ནི་འགོན་རོག་ཤེས་རབ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བཞུགས་གནས་ཡིན། ཇི་འདིས་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྒྲུབས་ཤིང་། ཏོ་ཏྲེ་ཕུར་པའི་ཞལ་མཛོང་། ཐུ་འཕྲལ་བསམ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བརྟེས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་མཛོས་པར་བྱས། མ་མོ་ཐབས་ཅང་དམ་ལ་བཏགས། དཀར་བདུད་གཉིས་བྱང་དུ་འགོལ། ཅེས་གསལ།

๔། ས་བཅད་བཞི་པར་ས་སྐྱེའི་བྱ་བྱང་སོ་སོར་དབང་མཛད་པའི་གདུང་རབས་བཞི་བསྟན་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོ་དཔལ་ཀྱི་སྲས་བྱ་ཆེན་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། བྱ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན། ཞིག་ཆེན་ཆོས་རྗེ་སོགས་ཇི་ལྟར་བྱོན་པ་དང་། བྱ་ཆེན་ཀུན་དགའ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་རང་གི་གཙུང་གདུང་བརྒྱུད་ནམས་ལ་བྱ་བྱང་བགོས་པ་ནས་རིམ་བཞིན་བཞི་ཐོག་བྱ་བྱང་དང་། ལྷ་ཁང་བྱ་བྱང། དུས་མཆོད་བྱ་བྱང་། རིན་ཆེན་སྒང་ནམས་སུ་གྱིས་ཚུལ་དང་གདུང་བརྒྱུད་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་དང་མཛད་པ་ནམ་ཐར་སོགས་བསྟན།

๕། ས་བཅད་ལྔ་པ་ལ་ས་སྐྱེའི་གདན་རབས་བསྟན་ཚུལ་ནི། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱེའི་གདན་རབས་ཐོག་མ་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་གདན་ས་ལོ་ལྷམ་ཅུ་ཐམ་པ་དང་། བ་རི་ལོ་ཙྪ་བས་ལོ་བརྒྱད། ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་གདན་ས་བསྒྲངས་པའི་སྐོར་སོགས་གདན་རབས་སོ་སོའི་མཚན་དང་གདན་ས་བསྒྲངས་པའི་དུས་ཡུན་སོགས་གསལ་པོར་བསྟན།

๖། ས་བཅད་དྲུག་པར་ཉོར་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ། ཐོག་མར་ཇིང་རྒྱལ་པོའི་མཚན་ཐོག་ཚུལ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཉོར་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཇི་ལྟར་ཚུགས་ཚུལ་དང་། དེའི་མངའ་ཐང་། ཆོས་རྗེ་ལུ་དབོན་དང་གོ་དན་ཡབ་སྲས་ཀྱི་འཕེལ་བ། དམིགས་བསལ་ཞིག་ལ་ཉོར་ཀྱིས་དབང་བསྒྱུར་བྱ་ཡུལ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དུ་མ་ཞིག་གི་མིང་བོད་སྐད་དུ་དེ་སྟོན་མཐོང་དཀོན་པ་མང་དག་ཅིག་སྒང་བ་དཔེར་མཚོན་དུ་དྲངས་ན། ཏུག་མ། རི་མ། ཟངས་གླིང། ལི། ཁུག་ས་ཁན། རྒྱ་ཁྱི་མགོ་ཅན། རྒྱ་མིག་གཅིག་པ། ཐོད་དཀར། གཞོན་ནུ་མའི་གླིང། གང་ལྡན་སོགས་རྒྱལ་ཁམས་རྒྱལ་ཐུན་བཞི་བཅུ་ཙཱམ་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱས་པའི་སྐོར་སོགས་གདུང་རབས་ཙཱམ་མིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གཞན་ན་མཐོང་དཀོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་པར་མགོ་བའི་རྒྱ་ཆ་མང་དུ་སྣང་ངོ་།

๗། ས་བཅད་བདུན་པ་ལ། ཏི་ཕྱིའི་གདན་རབས་བསྟན་ཅིང་དེའི་ནང་དུ། ཏི་ཕྱིའི་གདན་ས་ཕོ་བྲང་ཏའི་ཏུའི་ནང་གི་མེ་ཏོག་རྩ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཡིན་པ་དང་། ཏི་ཕྱི་ཐོག་མ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་། དེ་རྗེས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཆུ་མ་པུ་ལ་ཡིས་ཏི་ཕྱི་གདན་ས་ལོ་ལྷ་མཛད་པ་སོགས་ཏི་ཕྱི་རིམ་བྱོན་ཀྱིས་གདན་ས་ལོ་ཇི་ཙམ་མཛད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་གང་དང་གང་གི་སྐབས་ལ་བྱོན་ཚུལ། དེའི་སྐོར་ལ་དོགས་གཅོད་མཛད་པ་སོགས་ཞིབ་པར་གསལ།

๘། ས་བཅད་བརྒྱད་པ་ལ། དཔོན་ཆེན་གྱི་གདན་རབས་བསྟན་པ་ནི། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པ་ཡིས་བོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་དུས་ཀྱི་དཔོན་ཆེན་གྱི་རིམ་པ་དང་། དཔོན་ཆེན་ལ་སྟ་བ་མཁྱར་གྲྭ་རྒྱལ་གླིང་པ་ཎྜིཏ་བཟང་པོ་ཡིན་པ་ནས། དཔོན་ཆེན་དེ་དག་གིས་མཛད་རྗེས་གཙོ་བོ་སོགས་གསལ་པོར་བསྟན་ཅིང་། ད་དུང་དམིགས་བསལ་ཡིག་ཆ་གཞན་ན་མཐོང་དཀོན་པའི་དཔོན་ཆེན་གྱི་མཚན་ཡུལ་ལུང་དང་སྒྲུབ་ནས་བཀོད་པ་དཔེར་ན། མཁྱར་གྲྭ་རྒྱལ་གླིང་པ་ཎྜིཏ་བཟང་པོ། འཕགས་ཡུལ་བ་དཔོན་ཆེན་གཞོན

དབང་། ཤས་བང་མོ་ཞུས་བྱང་རྟོར་ལ་སོགས་པ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གཞན་ན་དཀོན་པའི་གནད་དོན་མང་དུ་གསལ།

৫৭ ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་དང་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་བསྡུན་པའི་སྐབས་འདིར། ཞིང་གི་མི་ཆེན་དང་དཔོན་ཆེན་གྱི་ཁྱད་པར་བཙོ་ཚུལ་ནས། ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་བཙོ་ཚུལ་དང་། བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་བཙོ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འདིར་དཔེ་མཚོན་དུ་བྱས་ན། བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ནི། སྟོད་མདའ་རིས་བསྐོར་གསུམ། བར་དབུས་གཙང་བ་བཞི། སྨད་མདོ་ཁམས་སྒང་གསུམ་མོ། ।དང་པོ་ནི། མར་ཡུལ་མཚོས་བསྐོར། གུ་ཀེ་གཡས་བསྐོར། ཐུ་ཧྲངས་གངས་ཀྱིས་བསྐོར་བས་བསྐོར་གསུམ་དང་། བྱ་བཞི་ནི། གཙང་ལ་གཡས་བྱ་གཡོ་བྱ་གཉིས། དབུས་ལ་དབུ་བྱ་གཡུ་བྱ་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། ।སྒང་གསུམ་ནི། མདོ་ཁམས་ལ་སྒང་མང་ཡང་། ཚ་བ་སྒང་། ཁྱོམ་འབོར་སྒང་། དམར་ཁམས་སྒང་སྟེ་གསུམ་མོ། ।ཡང་ན། དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཆོལ་ཁ། མདོ་སྟོད་མེའི་ཆོལ་ཁ། མདོ་སྨད་རྒྱའི་ཆོལ་ཁ་ཞེས་བཅར་ཏེ། ས་ཆེན་ཀྱིས། སྟོད་མདའ་རིས་བསྐོར་གསུམ་ལ། ཐོན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་བརྒྱད་ཀྱིས་དབང་མཛད་པས་ཡ་རབས་ཀྱི་ཚུལ་ལུགས་བཞིན་བཞག་ནས། ལུང་ཡང་མ་བཏང་བ་ཡིན་པོ།། ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་དོན་གཉིར་ཅན་རྣམས་ལ་ཇེས་པར་མཁོ་བའི་གནད་དོན་དུ་མ་བསྡུན་པར་མཛད།

৭০ ས་བཅད་བཅུ་པ་ལ། སྨོན་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རབས་བསྡུན་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་གདུང་རབས་འདིའི་དམིགས་བསལ་སྟེ་ཚན་ཞིག་སྟེ། གདུང་བརྒྱད་དང་འཕྲེལ་བའི་སྨོན་བརྒྱད་གྱགས་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟར་བྱོན་པའི་སྐོར་གསལ་པོར་བསྡུན་ཡོད། འདིའི་ནང་དུ། ས་སྐྱ་པའི་སྨོན་བརྒྱད་གྱགས་ཅན་གྱི་རིགས་ཤར་པ་དང་། ཁང་གསར་བ། ཉི་ཕོ་བ། གུང་པ། གསལ་བ། ཉི་ལྷ་བ། ཡང་དགོན་པ། བྱང་མོ་ཆེ་སོགས་ནས་མཁས་གྲུབ་ཇི་ལྟར་བྱོན་པའི་ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། བླ་བྱང་ཤར་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་མི་བརྒྱད་ཕོག་མ་གང་ནས་མཆེད་པ་དང་། གདུང་བརྒྱད་གང་ཞིག་བླ་མར་བསྟེན་པ། དེའི་བརྒྱད་པའི་རབས་དང་བཅས་པ་གསལ་པོར་བཀོད་པ་སོགས་བསྡུན།

৭৭ ས་བཅད་བཅུ་གཅིག་པ། བླ་བྱང་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བསྡུན་པ་ནི། ཐྲི་ཁང་གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱར་བླ་བྱང་ཇི་ཙམ་ཡོད་པའི་གྲངས་འདྲེན་མཛད་པ་ནི་གདུང་བརྒྱད་བཞུགས་པའི་བླ་བྱང་བཙོ་བརྒྱད། བརྒྱ་ཚོ་དཔོན་གྱི་བླ་བྱང་བཅུ་གསུམ། བརྒྱ་འདྲའི་བླ་བྱང་བཅུ་གསུམ་སྟེ་བླ་བྱང་བཞི་བཅུ་རྩ་བརྒྱད། ཞེས་བསྡུན་ཅིང་། བླ་བྱང་དེ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བཞེངས་པ་དང་། བླ་བྱང་ཕལ་ཆེ་བའི་བཀོད་པ་དང་ས་གནས་གང་དུ་ཡོད་པ། རྒྱ་ཁྱོན་ཚུན་ཆད་ཞིབ་ཆ་བསྡུན་པར་མཛད་ཡོད་ལ། སྐབས་འདིའི་བླ་བྱང་ཆ་བ་བཞི་ཞེས་དབྱེ་བ་ཡང་། བླ་བྱང་ཆ་བ་བཞི་ནི། ས་ཐུམ་བླ་བྱང་། བཞི་ཐོག་བླ་བྱང་། རིན་ཆེན་སྒང་བླ་བྱང་། ལྷ་ཁང་ཆེན་མོའོ།། ཞེས་ཡོངས་གྲགས་དང་མི་མཐུན་པར་དབྱེ་བ། ད་དུང་བླ་བྱང་ཐམ་མིན་པར་བླ་བྱང་རེ་རེའི་དཔེ་ཁང་། དགེ་བཤེས་

སོ་སོའི་ཐན(ཐང)ལང། རྡེ་ལང་དང། གན་མཇོད། ཕྱག་མཇོད། ཐབ་ཚང། ཤིང་ཚང། རྩ་ར། པོང་ར། གླང་ར། ཚུན་ཆད་ཀྱི་ལང་པ། ཇི་ཡོད་ཞིབ་པར་ངོ་སྤྲོད་གནང་ཡོད། ད་དུང་གཉིས་པ་སོ་སོའི་གཏོད་ཡིག་དང། ནང་སོ་ཆེན་པོའི་དེབ་ཐེར་ཟྭོང་དམར་མ་སོགས་ཐོ་བཀོད་དེབ་ཐེར་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་སྐོར་སོགས་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་ཞིབ་རྒྱས་སུ་འགོད་པར་མཛད་ཡོད།

༡༢༦ ས་བཅད་བཅུ་གཉིས་པ། རྟེན་གསུམ་དཀར་ཆག་བསྟན་པ་ནི། འདིར་གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་ནང་རྟེན་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན། ལོགས་བྱིས་དང། མཆོད་ཆས། རྟེན་ཕར་དང་བཅས་པ་ལྷ་ལང་དང་བླ་བྲང་སོ་སོར་ཇི་ཡོད་ཞིབ་གསལ་བ་ལགས། ད་ལོ་ཀི་ནང་ནས་ཕྱག་དཔེ་ཁོ་ན་ལ་ཡང་གསེར་བཏུལ་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བཞེངས་པའི་བཀའ་འགྱུར་དང། རྒྱ་དཀར་གྱི་ཨོག་དྲིལ་བཀའ་འགྱུར། ཡུ་གུར་གྱི་ཡི་གེའི་བཀའ་འགྱུར། བཀའ་འགྱུར་སྒར་མ་དམར་པོ་སོགས་བཀའ་འགྱུར་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཆེམས་ཀྱིས་ཐོག་ཏྲངས་བཀའ་བསྟན་གྱི་གསུང་རབ་པོ་ཏི་སྐུ་པོད་དང། ཞེར་པོད། ཐོ་པོད་དང། པོ་ཏི་དཀར་པོ་སོགས། མཚན་ཐོ་བགྲངས་ནའང་གྲངས་དཀའ་བ་ངོ་སྤྲོད་གནང་ཡོད། ནང་རྟེན་སྐོར་ལ་དག་ཞེལ་མཇོད་པ་ནི་དཔེར་ན། དབུ་ཅེ་ནུབ་སྐོ་གསུམ་ཞལ་ཤར་བསྟན་དབུས་ན། ཐུབ་པ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་དཀྱིལས་ཅན་འཕྲལ་མ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་སྒོ་ཐོག་ཆོས་ཇེའི་སྐུ་རིམ་དུ་བཞེངས་པར་འདོད་པ་ལ། གསོལ་བ་མ་ཐེབས་པར། དཔོན་ཆེན་ཤྲཱི་བཟང་པོ་ལ་ཞལ་ཏ་མཇད་ནས་ཕྱིས་ནང་རྟེན་དུ་བཞེངས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་མ་དག་སྟེ། གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡོད་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཁྲི་རྒྱབ་དང་བཅས་པ། ཆོས་རྟེ་བྱང་ངོས་ས་བྱོན་པའི་དུས་ས་སྐྱའི་རིམ་གྱི་ལ་ཤྲཱི་བཟང་པོས་བཞེངས་ཞེས་བྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཞིབ་པར་གསལ་ལོ།།

༡༢༧ ས་བཅད་བཅུ་གསུམ་པ། སྐུ་འབུམ་ཆེམས་ཀྱི་དཀར་ཆག་བསྟན་པ་ཡང། ས་ངས་རྒྱས་འོད་སྲུང་ས་ཀྱི་སྟོམ་སྦྱར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་སྐུ་འབུམ་ཆུལ་དུ་གྲགས་པ་ནས། ས་སྐྱ་ཐོག་མར་དབུ་བཅྱེས་མཁན་འགོན་རྒྱལ་པོའི་ཕྱི་ཤུལ་ཏེ། ཤིང་ཏའི་སྲོལ་ཏེད་ཆེན་པོ་ཇི་བཞུན་གོང་མ་ཆེམ་ལྟ་སོགས་གཏུང་བརྒྱད་རིམ་བྱོན་གྱི་ཕྱི་ཤུལ་དང། དཔོན་ཆེན་ཤྲཱི་བཟང་པོ་གཙོས་པའི་ས་ཕྱི་དཔོན་ཆེན་རིམ་པའི་ཕྱི་ཤུལ། དཀར་ཤྲཱི་གྲགས་ལ་སོགས་པའི་ས་ཕྱི་སྐོལ་བརྒྱད་གྲགས་ཅན་གྱི་ཕྱི་ཤུལ་ཆེམས་ཀྱི་བཀོད་པ་དང། གོ་རིམ་ཁྱུ་གོན་ཇི་སོང་བཅས་པ་གསལ་བ་སོགས་གཏུང་རབས་རིན་པོ་ཆེ་འདིའི་བཙོད་བྱ་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུས་ནས་སྒེ་ཚན་བཅུ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་སྟེ་བསྟན་ཡོད།

བཞི་པ། གདུང་རབས་འདིའི་དམིགས་བསལ་ཁྱད་ཆོས།

༢༽ ལྷག་དོན་གྱི་དམིགས་བསལ་ཁྱད་ཆོས།

གདུང་རབས་འདིའི་ལྷག་གི་དོན་མཆོད་བཟློད་དང་། བཙན་པར་དམ་བཅའ་བ་གཉིས་ཀ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་གདུང་རབས་འདིའི་དམིགས་བསལ་ཁྱད་ཆོས་མངོན་པར་མཛད་པ་ནི། དེ་ཡང་མཆོད་བཟློད་ལས། གང་གི་འཕྲིན་ལས་ཉིན་མོར་བྱེད་པ་ཡི། །འགྲོ་ཀུན་ཕན་བདེའི་ལོ་ཐོག་རྒྱས་མཛད་ཅིང་། ། བློ་མེད་བྱང་ཆུབ་ལམ་མཆོག་སྟོན་མཛད་པའི། །ས་སྐྱའི་བླ་ཆེན་ཆུམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་དཔལ་ས་སྐྱའི་མཚན་མཆོག་གསུམ་ལྡན་གྱི་གདུང་བརྒྱུད་ཀོ་ན་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པ་འདིས་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གདུང་བརྒྱུད་ལ་དམིགས་བསལ་བཙན་བཀུར་དང་ཆེ་མཐོང་མཆོད་པར་མཛད། སྐབས་འདིར་ས་སྐྱའི་བླ་ཆེན་ཆུམས་ཞེས་པ་ལས་གསུངས་པས་གདུང་བརྒྱུད་ཀོ་ན་ལ་ཇི་ལྟར་གོ་དགོས་སྙམ་ན། དུས་ཕྱིས་སུ་ས་སྐྱའི་བླ་ཆེན་ལ་གདུང་བརྒྱུད་མིན་པ་ཡོད་མོད། རྗེ་འདི་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་རབས་དེར། དཔལ་ས་སྐྱའི་སྲོོལ་བརྒྱུད་རྗེ་ཚར་ཆེན་ནི་སྐབས་དེར་མ་བྱོན་ཅིང་། ངོར་ཐོང་ཆམ་གཉིས་བྱོན་དུ་ཟིན་ཀྱང་ངོར་གྱི་གདན་ས་ཨེ་ལྷོ་ཆོས་ལྡན་བཏབ་ནས་རིང་པོར་མ་སོང་བ་ནི། ཡིག་ཆ་དག་ན་ ངོར་དགོན་གསར།[1] ཞེས་བཀོད་པ་ལ་བརྟག་ནའང་ཤེས་ཐུབ། ཐོང་པའི་གདན་ས་སྒྲི་ཚུ་དང་། ལུ་ལུ་ཡང་བཏབ་ནས་རིང་པོར་མ་སོང་ཞིང་། གོང་དཀར་རྗོ་རྗེ་གདན་ཡང་མ་བྱོན་ནོ། །

རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་། རྗེ་འདིས་གདུང་བརྒྱུད་མ་ཡིན་པའི་ས་སྐྱ་པའི་མཁས་གྲུབ་གཞན་རྗེ་ངོར་ཆེན་སོགས་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་དགག་སྐྱེལ་མཛེས་ཕྱིན་པར་མཛད་པ་ལས། གདུང་བརྒྱུད་མིན་པའི་ས་སྐྱའི་ཐུན་མ་གཞན་ལ་ཕྱག་འདུལ་བ་ཅུང་དཀའ་བར་སྣང་བས་སྐབས་འདིའི་དད་ཕྱག་འདུལ་ཡུལ་ནི་ས་སྐྱའི་གདུང་བརྒྱུད་ལས་མ་འདས་པས་ཕེ་ཚོམ་གྱི་གཞི་མེད་པར་སེམས་སོ། ། དེ་བཞིན་ས་སྐྱའི་གདུང་བརྒྱུད་ལ་ལའི་མཚན་ལའང་དམིགས་བསལ་ཐུན་ཆེན་ཞེས་[2]ཐོགས་པ་གདུང་རབས་འདིར་གསལ་བ་སོགས་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་དུ་བཅང་ངོ་། །དེས་ན་གདུང་རབས་འདིར་མཆོད་བཟློད་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་ལས་མ་མཛད་པ་དང་། དེ་ཡང་ས་སྐྱའི་གདུང་བརྒྱུད་ཀོ་ན་ལ་མཆོད་བཟློད་དུ་མཛད་པ་ནི་གདུང་རབས་འདིའི་ཁྱད་ཆོས་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་

---

1 ཕྱས་སྲད་པའི་དུས་གསལ་དང་། མང་ཐོས་ཀྱི་བསྟན་ཚིས་ནའང་། ཕྱས་ཆེན་ཀྱི་རྒྱལ་ཐར་སྐབས། ས་མོ་བྱ་ནས་ངོར་དགོན་གསར་འདེབས་པའི་མཁར་ལས་དང་། ཞེས་དང་། ལྷན་སྟོང་ལྷ་བཀྲ་དང་ཏྲ་ནུ་ཙ་གཉིས་པ་ས་མོ་བྱ(ཐྭི་ལོ་*ཀ*ཅ*ལ*) ལ་ངོར་དགོན་གསར་བྱོན། ཞེས་བོད་ཀྱི་སྒྲར་ཙ་ལ་ཐེ་ལྷན་སྒར་སྒོག་དེབ་གཟུགས་ཤོག་ཐུངས་*ཀ*ཀ* དང་། ༢ཅ་ན་གསལ།

2 ཕྱས་སྲད་པའི་གདུང་རབས་འདིར། འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་དང་མ་ཅིག་གཞོན་ནུ་འབྱམ་ཀྱི་ནུ་མོ་མ་ཅིག་ཡོད་ཏན་དཔལ་འབྱམ། དེ་ལ་སྲས་གཤིས་འཁྱངས་པའི་གཅིན་ལ་ཤི་མ་རྒྱལ་མཚན་དང་གཅུང་ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་གཤིས་ཡོད་པའི་གཅུང་རབ་ཏུ་ཐྱང་བའི་མཚན་ལ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། ཕྱིས་བླ་ཆེན་དུ་མཚན་གསོལ། ཞེས་ཨོག་གྲངས་*ཀ*ཀ*པ* དཔལ་ལྡན་ཟློ་པའི་ཆོས་འཕྲྀང་དང་རྒམ་ཐར་གཅེས་བཏུས་ནི་གསལ།

གཏུང་རབས་འདིའི་བཙམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ཡང་། དཔལ་ས་སྐྱའི་གཏུང་རབས་ལ་དད་གུས་དང་དགེགས་བསལ་གྱི་ཆེ་བ་མངོན་པར་མཛད་པ་ནི་འདི་ལྟར། འདིར་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་བྱ་མ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། འཇིག་རྟེན་ན་རིགས་ཐམས་ཅད་ནང་ནས་བྱ་མར་གྱུར་པ་ཤྲཱ་ཝ་ས་ཏི་ནས་གཏུང་རབས་འདི་བཟུང་ཞིང་ཀུན་ཚུབ་པར་བྱས་ནས། གཞན་ལ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ན་ཚོས་དང་མཐུན་ཞིང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་གངས་ཅན་ཀྱི་ཚོས་སྒྲ་བ་ཆེན་ཀྱི་ནང་ནས། བྱ་མར་གྱུར་པ། ས་སྐྱ་ལས་ཁོན་ཀྱི་གཏུང་རབས་འདི་བཟུང་ཞིང་ཀུན་ཚུབ་པར་བྱས་ནས། གཞན་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ན་ཚོས་དང་མཐུན་ཞིང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འཕེལ་བར་བྱེད་དེ། ཚོས་སྒྲ་བ་བྱ་མར་གྱུར་པ་ཆེན་ལ་གུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚུལ་འདི་ཇི་ལྟར་ནུས་པ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ཤྲཱ་ཝ་ས་ཏི་ནས་དང་ས་སྐྱའི་གཏུང་རབས་གཉིས་ཀུན་ཚུབ་པ་དང་བསྟན་པ་ཚུལ་མཚུངས་པས་ས་སྐྱའི་གཏུང་རབས་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དམ་བཅའ་མཛད་ལུགས་འདིས་ཀྱང་རྗེ་མྱས་སྲད་པ་ཆེན་པོས་ས་སྐྱའི་གཏུང་བརྒྱད་ལ་ཆེ་བསྟོད་མཛད་པ་མཚོན་ཐུབ་པོ། །

༢༦ དཔྱད་བསྡུར་དབྱེ་ཞིབ་འབྲུར་དུ་དོད་པའི་ཁྱད་ཆོས།

དེང་སྐབས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་པ་དག་གིས། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་སྐབས་དཔྱད་བསྡུར་གྱིས་ལམ་ནས་རྟོག་དཔྱོད་བྱ་བ་ནི་ཞིབ་འཇུག་གི་རིགས་ལམ་གསར་པར་སྒྲོག་བཞིན་ཡོད་ནའང། རིགས་ལམ་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲྭབ་གོང་མ་ཆེན་ལ་མཚོན་ན་ཚེས་སྡེ་མོ་ཞིག་ནས་ཕྱུག་བཞིས་གནང་སྐུས་ཡིན་པ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་སྐུས་སྲད་པ་འདིས་མཛད་པའི་གཏུང་རབས་འདིར་མཚོན་ནའང་གནད་དོན་མང་པོར་དཔྱད་བསྡུར་མཛད་ཡོད་པ་དེའི་དཔེ་མཚན་མཚོན་ནས་ཁ་ཤས་ཀ་ཤ[1]·གཏུང་རབས་ལས། རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་ཆེ་མོས་ས་མོ་ཡོས་ནས་བཙམས་ཏེ། ཤིང་མོ་ཕག་གི་བར་ལོ་ལྷ་བཅུ་རྩ་བདུན་གདན་ས་མཛད་ཅིས་དང་། འདི་ལ་ཤར་གླིང་པའི་ཡི་གེ་ལས། སྒྲོབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་བསོད་ནམས་ཆེ་མོས་གདན་ས་ལོ་བཅུ་གསུམ་མཛད་དེ། ཞེས་འཐུང་ཡང་། ཚོས་རྗེ་བླ་མས་སྒྲོབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཆམ་ཐར་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྗེ་པ་བཅུ་གསུམ་པ་ལ། ངས་དབུས་སུ་ཕྱིན་ལ་ཕར་ཕྱིན་ལ་སོགས་ཉན་ལ་ཡོང་། ཁྱོད་ས་སྐྱར་ལྷོད་ལ་བཤད་པ་ཀྱིས་ཤེག་གསུངས་ཏེ། གདན་ས་གཏད་ནས་ཞེས་དང་། རྗེའི་ཆམ་ཐར་ཀྱི་སྐབས་སུ། བཙུ་གསུམ་པ་ལ་གཅེན་དབུས་སུ་གཤེགས་པའི་ཚེ། གདན་ས་གཏད་ནས་བཟུང་སྟེ། བདུན་བཙུའི་བར་སྟགས་ཀྱི་བཤད་པ་མཛད་དེ། ཞེས་གསུངས་པས། སྒྲོབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེས་གདན་ས་འཁེལ་ཁར་ཞིས་ཤར་ཞིད་པ་ལྟར་བགོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དང་། གཞན་ཡང་འཇམ་མགོན་ས་པཎ་ཀྱི་གདན་ས་ལོ་ཐུམ་ཅུ་རྩ་ལྷའི་

1 གཏུངས་རབས་དེའི་ཤོག་གྲངས། ༢༢༥ ན་གསལ།

བར་དུ་མཇད་མེད་སྐོར་[1]དང་། འགྲོ་མགོན་ཆོས་འཕགས་གོང་ལ་རྗེས་ལ་ཕེབས་དུས། གཙུང་དབོན་པོ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་པ་གདན་སར་བསྐོས་མེད་སྐོར་སོགས་ལ་དཔྱད་བསྡུར་ཞིབ་མོ་མཇད་པར་གནང་སྟེ་དེང་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་པར་མཁོ་བའི་དཔྱད་གཞི་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

༣༦ ལོ་ཁམས་ཞིབ་བསྡུར་གྱིས་ལོ་རྒྱུས་གསལ་ཁ་དོད་པའི་ཁྱད་ཆོས།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྲོག་ཕྱེ་བུ་ནི་ལོ་ཁམས་ཁ་གསལ་འགོད་དགོས་པ་དེ་ཡིན་མོད། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཆོས་འབྱུང་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ནི་ལྷ་ཐྲྭང་ལྷར་གཏམ་བརྒྱུད་ཅམ་ལས། ལོ་ཁམས་འགོད་པའི་སྲོལ་ཁུང་ནས་གདུང་རབས་འདིར་ལོ་ཁམས་ཞིབ་ཚགས་སུ་འགོད་པར་མཇད་དེ་དཔྱད་བསྡུར་གྱི་རྣམ་པ་འགྲུར་དུ་དོད་པ་དཔེར་མཚོན་དུ་བྱེད་ན། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་གདན་རབས་བསྟན་པ་ན། ཆུ་མོ་གླང་གི་ལོ་ནས་བཙམས་ཏེ། ཆུ་ཕོ་རྟའི་བར་ལོ་ཐུམ་ཁུ་ཐམ་པ་འགོན་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་གདན་ས་མཇད། ཆུ་མོ་ལུག་གི་ལོ་ནས་བཙམས་ཏེ་ལྕགས་ཕོ་སྦྲུག་གི་བར། ལོ་བརྒྱད་བ་རི་ལོ་ཐུ་བས་གདན་ས་མཇད། ཅིས་པ་ལ་སོགས་གདན་ས་ནམ་མཇད་པ་དང་མཐའ་མཇུག་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་ལོ་ཁམས་ཁ་གསལ་བཀོད་ཐོག་ད་དུང་གསལ་ཁ་དོད་པའི་ཆེད་དུ་དུས་ཡུན་ཇི་ཙམ་མཇད་པའི་ལོ་གངས་ཀྱང་ཁ་གསལ་པོར་འགོད་པར་མཇད་པ་དང་། ད་དུང་གནད་དོན་དེ་དག་ཁོང་དུ་ཆུད་སྟེ་བའི་ཆེད་དུ་བཙོད་བྱའི་སྟེ་ཚན་ཙོག་པར་མཐའ་སྒྲོམ་ཀྱང་མཇད་པ་ནི། ས་སྐྱ་གྲྭ་ལ་དབང་བའི་གདན་རབས་བསྟན་མ་ཐག་པ་དེའི་མཐའ་སྒྲོམ་དུ། གདུང་རབས་ལས། ས་སྐྱ་གྲྭ་ལ་དབང་མཇད་པའི་གདན་རབས་བཅུ་གཅིག་ཅེས་བྱ་སྟེ། གདུང་བརྒྱད་བརྒྱད་[2]དང་། གདུང་བརྒྱད་ཀྱིས་མ་ཁེབས་པའི་གདན་ས་བ་གསུམ་[3]སྟེ་བཅུ་གཅིག་གོ་དེ་དག་བསྡོམས་པ་ལ་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་རྩ་གཉིས་ཡོད་དོ།།ཞེས་སོགས་གནད་དོན་རྣམས་ལ་གོ་རིམ་དང་ཞིབ་ཚགས་མཇོན་པར་གསལ་བ་སོགས་གོ་བདེར་འགོད་གནང་མཇད་ཡོད།

ད་དུང་གདུང་རབས་འདིས་ཆོར་འཛོལ་གྱི་གཞིར་འགྱུར་པའི་གནད་དོན་མང་པོར་གསལ་བཤད་དང་དག་སེལ་ཡང་མཇད་དེ།

1 གདུང་རབས་རབས་དེའི་ཨོག་གྲངས། ९९८ ན་གསལ།

2 གདུང་བརྒྱད་ཡིན་པའི་གདན་ས་བ་བརྒྱད་ནི། འགོན་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ། ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ། ཇེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན། འཇམ་མགོན་ས་སྐྱ་པཎ་ཁི་ཏ། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། གཙུང་སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན། ཆུམ་ཤུ་ལ། བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་ཆུས་ཡིན་ལ་གདན་ས་བཅོ་ཚུལ་འདི་ནི་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན། ཨོག་གྲངས་९९९ དཔལ་ལྡན་ཇོང་པའི་ཆོས་འབྱུང་དང་ཆུམ་ཐར་གཅེས་བཏུས། ཇོང་པའི་དགེ་ཆོང་འཚོལ་བསྡུ་ཁང་ནས་བསྒྲིགས།

3 གདུང་བརྒྱད་མ་ཡིན་པའི་གདན་ས་བ་གསུམ་ཞེས་པ་ནི། བ་རི་ལོ་ཐུ་བ། དཀར་ཕྲུག་གྲགས། ཤར་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་ཆུམས་ཡིན་ལ། འདི་ནི་གདུང་རབས་འདིའི་བཞིད་པ་དམིགས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡིག་ཆ་ཕལ་ཆེ་བར། བ་རི་ལོ་ཐུ་བ་དང་། ཤར་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་གཞིས་ལས་བཙུ་སྒོལ་མེད་ནས། གདུང་རབས་འདིར་འཇམ་མགོན་ས་པཾ་ཀྱི་ཇེས་སུ། དཀར་ཕྲུག་གྲགས་ཀྱིས་གདན་ས་ལོ་ཁྱེ་ཕུ་ཙ་གཅིག་མཇད་པར་བཞིད་པས། གདུང་བརྒྱད་ཀྱིས་མ་ཁེབས་པའི་གདན་ས་གསུམ་ཞེས་གདུང་རབས་འདིའི་ལུགས་ལ་གསུམ་ཞེས་གསུངས་སོ།། མུས་སྲད་པའི་གདུང་རབས། ཨོག་གྲངས་९९८ དཔལ་ལྡན་ཇོང་པའི་ཆོས་འབྱུང་དང་ཆུམ་ཐར་གཅེས་བཏུས། ཇོང་པའི་དགེ་ཆོང་འཚོལ་བསྡུ་ཁང་ནས་བསྒྲིགས།

དཔལ་ས་སྐྱའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་ནང་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བཞི་ཐོག་བློ་བྱང་སོགས་ཀྱི་ཐོག་མར་བཞིངས་ཚུལ་ནས་མིང་ཇི་ལྟར་ཐོགས་ཚུལ་སོགས་ལ་གསལ་བཤད་དང་དག་སེལ་མཛད་པ་ནི། ཉེ་རབས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་དང་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་སོགས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་གཞི་ཐོག་བློ་བྱང་ལ་བཞི་ཐོག་བློ་བྱང་ཞེས་(གཞི་)དང་(བཞི་)སྒྲ་འདྲ་བས་ནོར་འཛིན་དུ་ཤོར་ཏེ་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་བཀོད་པ་ལ། འདིར་བཞི་ཐོག་བློ་བྱང་ཐོག་མར་སྲས་བཞིངས་པ་དང་། བར་དུ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཇི་ལྟར་མཛད་པ་ནས་བཞི་ཐོག་བློ་བྱང་ཞེས་པའི་མཚན་ཇི་ལྟར་ཐོགས་པ་བཅས་གསལ་པོར་འགོད་པར་མཛད་དེ་བཤད་ཚད་དེ་ཉིད་ལ་དཀའ་སེལ་ཡང་དགའ་མཛད་ཡོད་པ་ནི། གདུང་རབས་ལས་འདི་ལྟར། ཐོག་མར་ཇི་བཅུན་ཆེན་པོས་ས་སྐྱ་སྐར་ལྷབས་ཆེན་མོ་ཀ་བ་ཉིས་བརྒྱར་ཉེ་བའི་ཚོགས་ཁང་། ཀཱཏིམས་ཁང་དང་བཅས་པ་བཞིངས། ཞེས་པ་ནས། འདི་མན་ཆད་ལ་ཐོག་བཞི་ཡོད་པས་བཞི་ཐོག་ཏུ་གྲགས[1]། ཞེས་གསལ་པོར་གསུངས་ཡོད་ལ། གཞན་ཡང་། སྒོ་ཏུམ་གཀོམས་སྤྱིལ་དཀར་པོ་དང་། སྒོ་ཏུམ་དཔེ་ཁང་། སྒོ་ཏུམ་མགོན་ཁང་། སྒོ་ཏུམ་བས་འབག་ཆེན་མོ། སྒོ་ཏུམ་བྱ་བྱང་། སྒོ་ཏུམ་པ་ཞེས་དཔལ་ས་སྐྱའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཆེས་སྙན་གྲགས་ཆེ་བའི་བརྡ་ཚད་སྒོ་ཏུམ་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་ཐོག་མ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། མཚན་གང་ལ་ཐོགས་པ། དེའི་དོན་གང་ཡིན་པ། རྒྱ་བསྐྱེད་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་གལ་ཆེའི་གནས་དོན་མང་པོ་ཞིག་གདུང་རབས་དང་ཡིག་ཆ་གཞན་ལ་མཛོང་དགོན་ཞིང་གསལ་ཁ་མེད་པའི་རིགས་དུ་མ་ཞིག་ཀྱང་གདུང་རབས་འདིས་གསལ་སྟོན་མཛད་ཡོད།

ད་དུང་གདུང་རབས་འདིར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིའི་ཞིབ་འཇུག་ལ་མཁོ་བའི་གནད་དོན་དུ་མ་ཡོད་པ་མ་ཟད་བོད་ཀྱི་བྱད་མེད་མཁས་དབང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་མཁན་ཆགས་ལ་བོད་ཀྱི་བྱད་མེད་མཁས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཀྱང་འདིར་གསལ་བ་ནི། སྐོབ་དཔོན་མ་ཀུན་དགའ་འབྱུམ། སྐོབ་དཔོན་མ་ལྷ་རིན། སྐོབ་དཔོན་མ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མོ། ཞེས་དང་། སྐོབ་དཔོན་མ་ནམ་མཁའ་འབྱུམ། སྐོབ་དཔོན་མ་མཁའ་འགྲོ་འབྱུམ། སྐོབ་དཔོན་མ་ནམ་མཁའ་བཟང་མོ། སྐོབ་དཔོན་མ་མཁའ་འགྲོ་འབྱུམ། ལ་སོགས་པའི་བོད་སྤྱི་དང་ཆོས་བརྒྱད་སྤྱིའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཅེ་བྱག་དཔལ་ས་སྐྱའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་ལ་མཁོ་བ་ཡིག་ཆ་གཞན་ན་ཆེད་དཀའ་བ་དུ་མ་གསལ་བས་གདུང་རབས་འདི་ཉིད་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་པར་མཁོ་བའི་གནས་ཤེས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

ལྷ་པ། ཞར་ཟླུང་རྗེ་འདིའི་གསུང་ཆོས་གཞན་གྱི་ཁྱད་ཆོས།

སྤྱིར་བོད་གངས་ཅན་ལྷོངས་འདིར་ས་ངངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བ་ནས་རིམ་གྱིས་བོད་མི་རིགས་འདི་ཉིད་ས་ངངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྐྱོང་བ་ལ་མཁས་པར་ཀྱུར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ཆོས་པའི་དབུ་ཚུགས་པ་ནས་ཆོས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དང་། བཙན་ཆོས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་འདོགས་སྲོལ་ཡང་མི་འདྲ་བ་སྟ་ཚོགས་ཤིག་བྱུང་ཡོད། ཇི་འདིས་ཀྱང་ལྷ་གྲབ་ཀྱི་གཞུང་དང་། ཆོས་འབྱུང་། ཆས་ཐར། བསྟན་ཅིས་

1 བཞི་ཐོག་བློ་བྱང་གི་མཚན་ཇི་ལྟར་ཐོགས་ཚུལ་སོགས་ བོད་གྲངས་༡༩༧ན་གསལ། མྱས་སྲད་པའི་གདུང་རབས།

སོགས་གསུང་རྫོགས་མང་པོ་མཛད་པ་ལས། ལྷ་གྱད་འཕེལ་བའི་གསུང་རྫོགས་ཀྱི་རིམ་པ་བཞི་ཚན་དུ་བསྒྲིགས་ཏེ། མཚན་ལའང་། རྣམ་བཤད་ཚུ་རྒྱན་ལོག་པར་རྟོག་པའི་དཔྱ་མ་འགྲུངས་ཕྱེད། རྣམ་པར་བཤད་པ་ཚུ་རྒྱན་གཉིས་པ། རྣམ་པར་བཤད་པ་ཚུ་རྒྱན་བཞི་པ་སོགས་ཚུ་རྒྱན་རྣམ་བཞི་དང་། གསལ་བྱེད་རྣམ་བཞི།[1] སྒྲུབ་པ་རྣམ་བཞི།[2] འགྲུལ་སེལ་རྣམ་བཞི།[3] དེ་བཞིན་ལམ་འབྲས་སྐོར་ལྔ་མ་དང་བཅས་པའི་ཐོ་ཡིག མན་ངག་གསལ་བྱེད་ལས་རྣམ་འཕེལ་བཅུ་གཅིག་གི་ངོས་འཛིན། གཉན་མའི་རྩོད་སྤོང་། དག་ལྡན་རྩོད་སྤོང་། ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་སྣ་དྲུག་བཅུའི་ཀུང་གངས། གླེགས་བམ་ཐུ་མོ། ཐུང་ལུགས་མགོན་པོད་དཀར་ཚག ཀཱུད་ཤིང་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་དམིགས་ཐུན་བཅོར་ལུགས་ཀྱི་དྲིས་ལན། སོགས་མཛད་ཅིང་ཐེ་འདིའི་གསུང་རྫོམ་སྐོར་ལ་འཇམ་མགོན་ཨ་ཐྱེས་ཞབས་ཀྱིས། དེའང་གཅིན་བྱམས་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཚུ་རྒྱན་རྣམ་པ་བཞི་དང་། སྒྲུབ་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚོགས་མང་པོ་ཞིག་མཛད་པ་ལས་རྣམ་པར་བཤད་པའི་ཚུ་རྒྱན་དང་པོ་ནི། བོ་དོང་པཎ་ཆེན་སོགས་གཞན་ལུགས་ཀྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རྗེ་བཙུན་གོང་མའི་གསུང་ལ་བརྒལ་བརྟག་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་པ་དག་ལྟང་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སུན་ཕྱུང་སྟེ་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ལན་མེད་པར་མཛད་ཅིང། གོང་མའི་དགོངས་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲུབ་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྟེ།[4] ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

རྗེ་འདིས་མཛད་པའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་འདི་ཙཾ་མིན་པར་ལམ་འབྲས་བླ་མ་བརྒྱད་པའི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་སྟང་བའི་ཁ་སྐོང་དང་། དུས་གསལ་ཙ་འགྲེལ་[5]ལྷ་བུར་མཆོད་ན་སྟོན་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་གཞན་ཀྱི་གསུང་དང་མི་འདྲ་བར་ཞིབ་འཇུག་དང་། དབྱེ་ཞིབ་གཏིང་ཟབ་མཛད་ཡོད་ཅིང། དུས་ཕྱིས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་མང་ཐོས་བློ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱིས་འདེང་འཛིག་ཆེན་པོ་མཛད། དཔེར་ན། རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་ཅིང་དེང་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་དཔྱད་གཞི་གྲགས་ཅན་དང་ལྡན་ལྷན་དུ་བཞིད་པའི་བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་མིག་ཏུ་ཀྱུར་བ་ནི། མང་ཐོས་བསྟན་རྩིས་ལས[6]། མཚུངས་མེད་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་

1 གསལ་བྱེད་བཞི་ནི། རྒྱུད་གསལ་བྱེད། མན་ངག་གསལ་བྱེད། ལས་ལེན་གསལ་བྱེད། ཕྱི་འགྲོས་གསལ་བྱེད་རྣམས་སོ།།

2 སྒྲུབ་པ་བཞི་ནི། བླ་མ་འཕགས་པ་སྒྲུབ་པ། བླ་མ་དམ་པ་སྒྲུབ་པ། ཕྱག་ལེན་སྒྲུབ་པ། བཀའ་སྒྲུབ་པ་སྟེ་སྒྲུབ་པ་རྣམ་བཞིའོ།།

3 འགྲུལ་སེལ་བཞི་ནི། པིར་སྲུངས་འགྲུལ་སེལ། སོགས་སོ། །

4 ཨ་མེས་ཞབས་ངོར་རྫོང་རྣམ་བཤད། ཤོག་གྲངས་༡ དེབ་གཟུགས། པོད་༢༥ ཨ་ཐྱེས་ཞབས་གསུང་འབུམ།

5 དུས་གསལ་ཙ་འགྲེལ་ནི། རྗེ་འདིས་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་ཙ་བ་དང་རང་འགྲེལ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང། གཉིས་ཀ་བར་སྐབས་བོར་བརྟག་ཏུ་སོང་ཡོད་མོད་ཀྱི་བའི་ཆར་དུས་གསལ་འདི་ཉིད་ནི་སོན་བྱང་བ། ཐོད་ནས་ཕྱོང་པའི་ཆོས་སྐོར་ཐུགས་བསྟུས་ཆེན་མོ་ཞིས་པའི་དེབ་ཕྲིང་ནང་སྒར་བསྒྲན་ཞུས་ཡོད།

6 མང་ཐོས་བློ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ། བསྟན་རྩིས་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར། མཚུངས་མེད་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་མཛད་པའི་དུས་གསལ་ཀྱི་ཙ་བ་དང་། རེའུ་མིག་ཏུ་བཀོད་པའི་རབ་དཀར་འགྲེལ་དང་། ཕྱུགས་སྲས་ཏྲམས་པ་དགོན་མཆོག་དཔལ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རེའུ་མིག་སྟེ། ཙ་འགྲེལ་དེ་གསུམ་ཀྱིས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་མིག་ཏྲས། མཁས་པ་གཞན་དག་གིས་མཛད་པའི་བསྟན་རྩིས་དང་། ལོ་རྒྱུས་དང་རྣམ་ཐར་སོགས་ཐུ་བཀོད་པའི་འགྲུལ་པའི་དྲི་མ་རྣམས་དང་ཐོས་སྟོབས་ཀྱི་རིག་པས་སུན་ཕྱུང་། འགྲུལ་མེད་ཀྱི་ཞིབ་ཚ་ཅུང་ཟད་ཀྱིས་ཟུར་ནས་ཀ་བསྐངས་རེ་འཚད་པར་བཞེད་པ་ཡིན།ཞེས་ཤོག་གྲངས་

མཇོད་པའི་དུས་གསལ་གྱི་ཚ་བ་དང་། རེའུ་མིག་ཏུ་བཀོད་པའི་རང་འགྱེལ་དང་། ཐུགས་སྲས་བྱམས་པ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་གྱིས་མཇོད་པའི་རེའུ་མིག་སྟེ། ཚ་འགྱེལ་དེ་གསུམ་གྱིས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་མིག་བྱས། ཞེས་མང་ཐོས་ཀྱི་བསྟན་ཚིས་ཙོམ་པའི་བརྒྱད་རིམ་དུ་གསལ་པོར་གསུངས་ཡོད་པ་འདིས་རྗེ་འདིའི་གསུང་ཙོམ་དུས་གསལ་དང་དེའི་རང་འགྱེལ་དང་བཅས་པའི་རིན་ཐང་གསལ་པོར་མངོན་ཡོད།

དེ་ནས་རྗེ་བཙུན་མ།ལས་པའི་དབང་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཇོད་པའི་བླ་མའི་ཆམ་ཐར་ངོ་མཚར་སྣང་བའི་ཁ་སྐོང་། འདིར་ནི། གཙོ་བོ་ཆོས་རྗེ་བླ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་མཇོད་པའི་ལམ་འབྲས་བླ་མ་བརྒྱད་པའི་ཆམ་ཐར་ངོ་མཚར་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཁ་སྐོང་དུ་བཙུམས་པར་མཇོད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདིའི་ནང་གསུང་ངག་ཅེས་པའི་གོ་དོན་ནས་བཟུང་སྟེ། ལམ་འབྲས་བླ་མ་བརྒྱད་པའི་ཆམ་ཐར་ལས་བཙུམས་ཏེ། བླ་མ་ཆམས་ཀྱི་འཕྲུངས་འདས་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་དཔྱད་བསྟར་ཞིབ་འཇུག་མཐིལ་ཕྱིན་པ་མཇོད་ཡོད་པས་ལམ་འབྲས་བླ་མ་བརྒྱད་པའི་ཆམ་ཐར་ལ་དོན་གཉིར་ཅན་འགའ་ཡོད་ན་ངེས་པར་གཟིགས་ཐུབ་པ་གནང་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། དེ་ཡང་ངོ་མཚར་སྣང་བའི་ཁ་སྐོང་ལས། པཾ་ཆེན་སྒྲ་ཡ་ཏྲ་ར་གཤེགས་ལོར་དཔྱད་བསྟར་མཇོད་པ་དཔེ་མཚོན་དུ་བྱེད་མ། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བཏབ་ནས་ལོ་ཐུམ་ཅུ་སོང་བའི་ཚེ། བླ་མ་ཀ་ཡ་ཏྲ་ར་སྐུ་གཤེགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལ་ལ་དག་ཟེར་བས། དེ་དག་བཙོན་(=བཙན་) པར་བྱས་ཏེ་ཐེས་ནི། རྗེ་བཙུན་ནི་ལལ་ཁྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་སྐུ་བལྟམས་ནས་ལོ་སྟོང་དང་ལྔ་བཅུ་ཙ་བདུན་ལོན་པ་ཆུ་མོ་ས་ཟླ་ལ་གཡ་ནུ་ར་སྐུ་བལྟམས་ནས། ལོ་ཉིས་བཅུ་དང་བཅུད་བཅུ་ཙ་དགུ་བཞེས་པ། ཕྱུགས་མོ་ས་ཟླ་ལ་ལོ་བོང་དུ་དང་པོ་ཁྱོན། བླ་ཆེན་འཕྲོག་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཙ་དགུ་པ་དང་མཇལ། དེ་ནས་ཆུ་མོ་ཡུག་གི་ལོ། བླ་མ་ཀ་ཡ་ཏྲ་ར་དགུང་ལོ་ཉིས་བཅུ་དགུ་བཅུ་ཙ་གཅིག་བཞེས་པ་དང། བླ་ཆེན་འཕྲོག་ལྷ་བཅུ་ཙ་གཅིག་བཞེས་པས། རྒྱུད་གསུམ་ཀྱི་འགྱུར་མཇོད་པར་མངོན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚིས་པའི་ཡུགས་ཀྱིས་བླ་མ་ཀ་ཡ་ཏྲ་ར་སྐུ་གཤེགས་པའི་དུས་ནི། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བཏབ་ནས་ལོ་ཐུམ་ཅུ་སོང་བ། ཐུམ་ཅུ་ཙ་གཅིག་པའི་སྟེང། ས་ཆེན་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཞེས་པ་ཆུ་མོ་ཡུག་གི་ལོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དཔྱད་ཞིབ་མཇོད་ཚུལ་དུམ་བུ་འདིས་ཀྱང་གསལ་པོར་རྟོགས་ཐུབ། འདིར་ལམ་འབྲས་བླ་མ་བརྒྱད་པའི་འཕྲུངས་འདས་ཀྱི་མཇོད་ཆམ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ལམ་འབྲས་བླ་བརྒྱད་མིན་པའི་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཀུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སྲོན་ཡིན་མིན་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལའང་ཞིབ་ཕྱེའི་དཔྱད་བསྟར་ཞིབ་མོ་མཇོད་ཡོད་པས་ཆོས་འཐུང་སྒྲོ་ལ་མཁོ་བའི་ལོ་རྒྱུས་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་རིན་ཐང་བླལ་བ་ཞིག་ཡིན། གཞན་ཡང་། བླ་རིས་བླ་ཆེན་ཆོས་དཔལ་བཟང་པོའི་ཆམ་ཐར།[1] སོགས་བླ་མའི་ཆམ་ཐར་རིགས་ཀྱང་དུ་མ་ཞིག་མཇོད་པ་ཆམས་

ཀ དེབ་གཟུགས། ཐེ་ཤན་པར་སློག་)

1 དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་ཆོས་ཚུལ་ཆམ་པར་དག་པ་ལ་མོས་པ་ཅུང་ཟད་ཐོབ་པ། ཚང་བྱམས་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་བྱང་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ། ཆུ་མོ་ཡོས་ཀྱིས(ཀྱི་)ལོ་ཐོ་ཞུན(བཞིན་)བྲྀ་བའི་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལ་གྲུབ་པར་བྱས་པའོ། ། དགེའོ། །

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རིག་གནས་བང་མཛོད་ཀྱི་གཅེས་ནོར་དུ་གྱུར་ཡོད་མོད་མང་པོ་ཞིག་ནི་བོད་དུ་བཙན་འཛིན་བའི་རིག་གསར་གྱི་སྐབས་ཙ་བརླག་ཏུ་སོང་བའི་ཁྲོད་ཆེག་མེད་དུ་ཕིམ་ཟིན་ལ། མི་ཉུང་བ་ཞིག་འཚོལ་བསྡུ་བྱ་མྱས་ཡིན་པས།་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་དུང་བ་ཟབ་པའི་མཁྱེན་ལྡན་པ་ནམས་ལ་རྗེ་བཙུན་མཁས་པའི་དབང་པོ་མྱས་སྲད་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རྩོམ་དང་ཡིག་ཆའི་རིགས་མཁྱེན་རྟོགས་གང་བྱུང་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་བཏུད་སྨོད་བཏུད་ཁོས་ཞེས་གསོལ་འདེབས་ཞུ་བ་ལགས་སོ།།

ཏྲི་པ། མཇུག་བསྡུ་བ།

འདྲེན་པ་གང་དེའི་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་པད་མོ་བཞད་པའི་དྲི་བསུང་ལས། ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་སྐོར་ཀྱི་མ་ཕྱིར་གྱུར་བའི་གདུང་རབས་ཙ་ཆེན་འདི། ལས་བསོད་ཀྱི་གོ་སྐལ་མི་དམན་པའི་དབང་གིས་ད་ལམ་མཇལ་ཐུབ་བྱུང་བའི་བདག་ཏྲེན་ལས། ན་མཁན་གྲོགས་ཀྱི་ཚོགས་དང་རིག་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒྲ་མཆོག་ནམས་ལ་ཌོ་སྒྲོད་པའི་ཕྱིར་འདིར་གསལ་བའི་དོན་ཚན་འགའ་ཞིག་བསེད་དགོས་ཤག་པ་དང་། དེ་ལྟ་ནའང་ལོག་ཏོག་ལོག་ཤུན་ལ་གོམས་པའི་སྟབས་ཀྱིས་གོ་ལོག་སོགས་ནོར་འཁྱལ་ཅི་མཆིས་མཛོལ་བཤགས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྱན་དཀྱུས་རྣོ་བའི་མཁས་པ་དང་དགའ་ཕྱོགས་མཐུན་པའི་མཚེད་པོ་ཀུན་ལ་བཟོད་གསོལ་ཞུ་ཞིང་། ལམ་སྟོན་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་སྤར་བའི་ཇི་བསྐལ་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་ཡང་ཆབས་གཅིག་ཏུ་ཞུ།

དེས་ན་ལོ་རྒྱུས་རབ་གསལ་མཁའ་དབྱིངས་སུ། །
འཚར་བའི་ཟླ་གཞོན་དུང་གི་མདོག་ཅན་དེས། །
བསྟན་པ་དེ་འཛིན་སྐྱོང་བའི་ས་ཕམས་དཔལ་ཆེའི། །
ཁྱད་འཕགས་གདུང་བརྒྱུད་ངོ་མཚར་གཏམ་འདི་སྟང།།
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བློར་གང་ཚུན་པའི།།
གཞན་ན་མཐོང་བ་དགོན་པའི་དོན་གནད་འགར།།
རྟོག་དཔྱོད་ནན་བསྟར་བགྱིས་པའི་སྒྲབ་དོན་ནམས།།
ཟླ་མའི་ཕྲིན་ལས་དར་ཕྱིར་ཚོ་ག་སྒྲིལ།།
མ་དག་བློ་ཡི་མུན་པ་སྐྱག་པ་དང་།།
རྒྱང་ཚོད་དུས་ཀྱི་འགྱུར་བག་ཚོད་པའི་འོག།
ནོར་འཛུག་ནོངས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱས་ཉེས་ཀུན།།

བཙུ་ཆེན་མངའ་བའི་མཚོན་ལ་བཟོད་པར་གསོལ།།

འདིར་འབད་ལས་ལ་བདེན་མཐུའི་བྱིན་རླབས་དང།།

རང་སེམས་དག་པའི་ཇེས་མཐུན་ལུན་ཚོགས་འདིས།།

ཆོས་པར་དཀར་བའི་བཟང་ཆ་ཅི་མཆིས་ཀུན།།

བླ་མ་དམ་པའི་ཇེས་ཤུལ་ཆེད་ཕྱིར་བསྟོ།།

བདག་ཀྱང་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ།།

དམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཚུལ་བཞིན་སྒྲོགས་པ་དང་།།

ཆོས་དག་ལམ་ལ་ལེགས་པར་སློབ་པ་དང་།།

ལམ་གཞན་དག་གིས་འཕྲོག་པ་མེད་པར་ཤོག།

ཅེས་ཐོག་མའི་མཆོད་བརྗོད་ཤེ་ལོ་ཀā་དང་པོ་དང་མཐའ་མའི་མཇུག་བསྡུའི་བསྟོ་སྨོན་ཀྱི་ཤེ་ལ་ཀā་མཐའ་མ་གཉིས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་མྱས་ས་པའི་བཀའ་དྲིན་ལ་ཇེས་དྲན་དང་མཁྱེན་རབ་ཙལ་ཀྱིས་བྱིན་རླབས་འཇུག་པའི་ཇེན་འཕེལ་དུ་ཇེ་བཙུན་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་བྱིན་ཅན་ཀྱིས་ཐོག་མཐའ་བཕྱན་ཏེ། གདུང་རབས་འདི་ཉིད་ཐོག་མར་ཇེ་བཙུན་མྱས་ས་ཆེན་པོས། གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བཏབ་ནས་ལོ་ ༩༠༣ ལོན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩མ། བོད་བྱ་ ༦ ཚེས་ ༢༢ ཉིན་ ལོའི་བོད་བྱ་ ༢ ཚེས་ ༢༢ ཉིན། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་ཚོས་གྲྭ་ཆེན་པོར་མཛད་ཅིང་། ཇེ་བཙུན་མྱས་ས་ཆེན་པོ་དང་ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་བཏབ་ནས་ལོ་ ༡༩༤ ལོན་པ་དང་གདུང་རབས་འདི་ཉིད་བཙལས་ནས་ལོ་ ༤༢༢ ལོན་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༦༢ བོད་བྱ་ ༨ ཚེས་ ༦ དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པ་ཐོག་མར་དབུ་བཀྲེས་མཁན་འགོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་དང། སྲོལ་གཏོང་མཁན་དཔལ་བཙེ་བ་ཆེན་པོ་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྙིང་པོ་ཞེ་བར་གཤེགས་པའི་དུས་ཆེན་ཕྱད་པར་ཅན་ལ། བྱིས་ཀྱི་ཐུང་པའི་གདན་ས་གོང་དཀར་རོ་ཇེ་གདན་ནས་མཇུག་ཐུགས་པར་བཀྲིས་པའོ།།།

བོད་ཀྱི་སྒྲ་རིག་པའི་གནས་ལ་དཔྱོད་པ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ལ་དཔྱད་པ།

▣ སྒེན་པ། {ས་རྒྱ་མཚོ་སྒོམ}

སྔོན་གྱིང་རིག་པའི་དགའ་ཚལ།

བོད་ཀྱི་སྒྲ་རིག་པའི་གནས་ལ་དཔྱོད་པ་གསལ་བའི་མེ་ལོང[1]དུ་གསུངས་པའི་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དུས་གསུམ་དང་། བྱ་ཚོགས་དང་། བདག་གཞན་གྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་ལ་འཕད་མིན་གྱི་སྐོར་ལ་ཐུང་ཟད་དཔྱད་བརྗོད་མི་བྱེད་ཀ་མེད་རེད་འདུག མཁས་པས་བཤད་ན་ཅི་ཡང་བདེན།། ཞེས་བཤད་སྲོལ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཡིན་ཤག་བྱས་ན། ཐོན་མིའི་སྲུམ་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཆུད་ཟོས་སུ་བཏང་བར་སེམས། དེར་བརྟེན་གཞན་ལུགས་བཞག་པ་དང་། དེ་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་འཕད་ལྟན་སྣུས་པ། མཇུག་བསྡུའི་གཏམ་དང་ས་བཅད་བཞིའོ།།

དང་པོ། གཞན་ལུགས་བཞག་པ།

ཀ་ འཇུག་ཚུལ།

རྟེས་འཇུག་གམ་ཡང་འཇུག།	ཕྱད།
ག ང་། བ། ལ། མཐའ་མེད།	ཁ།
ནཱ། མ། ར། ས། ད་དྲ།	ཏ།
བ།	པ

1 ཐུབ་བསྟན་མཆོག་གྱུར་ཀྱིས་མཛད་པའི་བོད་ཀྱི་སྒྲ་རིག་པའི་གནད་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༢ ལོར་པར་སྐྲུན་ཞུས།

གཉིས་པ། དེ་དག་ག་པ།

གོང་གི་ལྟག་བཅས་ཀྱི་སྒྲ་ཡི་འཇུག་ཚུལ་གྱི་རེའུ་མིག་ཏུ་བཀོད་པར་བརྟག་དགོས་ཏེ། ཐོམ་པ་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་མཁྱམ་པར་མ་བཞག་པར་སྟང་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོགས་བཅད་དང་། གླར་བསྡུའི་སྐབས་སུ་མིང་མཐར་གཏི་ཡིག་ཡོད་ན་ཉིས་ཤད་འཕྲི་དགོས་པ་མ་གཏོགས་ག་ཡོད་ཚད་ཀྱི་རྟེས་སུ་ཉིས་ཤད་འཕྲི་མི་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལྟག་པའི་སྟོན་དང་། རྟེས་འཇུག་མོ་ང་འ་དང་། ཕ་ཡིག་ག་དང་བའི་རྟེས་སུ་ས་སྟེ་བྱིས་པར་གཞིགས་ན། ང་དུང་ཡང་རྟེས་འཇུག་མོ་མ་ཡིག་ཀི་རྟེས་སུ་ས་སྟེ་འཕྲི་སྲོལ་ཡོད་པ་ནི། ཐོན་མིའི་དགོངས་པ་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཁར། ཐུམ་རྒྱགས་འགྱེལ་པ་ཚད་ལྡན་ཕལ་ཆེ་བའི་འཕྲི་སྲོལ་ཡང་ཡིན་སྟབས། དེ་དག་ལས་འགལ་བའི་སྟོན་དང་། གལ་ཏེ་འགལ་སྟོན་མེད་ན་ཆད་སྟོན་ཡོད་པས་འཕད་ལྡན་མིན་པ་རྣོགས་པར་བློ། མིང་མཐའི་རྟེས་འཇུག་མ་ནིང་ན་ར་དང་། ཕོ་ས་ཡིག་དང་། མོ་མ་ཡིག་དང་། ང་དྲག་ཀི་རྟེས་སུ་ཏེ་རྒྱང་འཇུག་པར་འདོད་ན། མོ་མ་ཡིག་ཀི་རྟེས་སུ་ནམ་རྒྱུན་ས་སྟེ་འཕྲི་དགོས་ཏེ། རྣགས་འཇུག་ལས། མིང་མཐའ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ནི། ।དེ་ཉིད་རང་གི་སྒྲ་མཐུན་པའི། ।ཆོས་དངོས་ལས་དང་བྱེད་པ་དང་། ।སྒྲིན་དང་འཐུང་ཁུངས་འཕེལ་པ་དང་། ।གནས་དང་བོད་པའི་སྒྲ་ཡང་དྲང་། ।ཞེས་སོགས་རྒྱས་བཤད་གནང་བའི་དགོངས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཀྱུར་པ་ཞིག་ཁྱེད་ཀྱིས་ཞལ་བཞེས་གནང་བས། ཐོན་མི་ཉིད་ལ་ཅོ་འདྲིའི་རྣམ་འགྱུར་ཡ་ང་བ་ཞིག་བསྟན་པར་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ནམ། མ་ཟད་རྟེས་འཇུག་མ་ནིང་ལ་ཡིག་ཀི་རྟེས་སུའང་ཏེ་རྒྱང་ཁ་ཉིས་ཤད་ཀྱི་ཡིག་ཕྲི་ཁ་ཉིད་ལ་ཅ་ཤ་ཉིད་ནས་ཆད་པའམ་འཆད་དུ་བཅུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རྟེས་འཇུག་དགུ་མ་གཏོགས་རྟེས་འཇུག་བཅུ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་འཇུག་གི་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཡང་དུས་གསུམ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་ལ་དཔྱིས་གཞི་ཡོད་པ་དཔེར་ན། “འདས་པ། བཀལ་བ། གཞན། བཀལ་བ། མ་འོངས་པ། འགེལ། བཀལ་བ། བཀལ་བ། བཀལ།”[1] ཞེས་གསུངས་པར་བརྟགས་ན་དུས་གསུམ་གྱི་དག་ཆ་གང་བྱིས་ཀྱང་ཆོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་མ་ཡིན་ཏེ། གཡག་ལ་ལས་སོགས་དགལ་བ་འགེལ་བྱེད་བཀལ་ཁོལ་ཅིག། གཞུང་དོན་དགོངས་པ་དགལ་བ་འགྲེལ་བྱེད་བཀལ་ཁྲོལ་ཅིག། ཅེས་འཕྲི་སྲོལ་ཡོད་པ་ཁུངས་ལུང་བཙན་པར་ཞེམས་ཤིང་། ལྟག་པར་དུ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འཕེལ་བའི་བ་ཆོག་ལ་གཞན་གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་ཀྱང་། བྱེད་པ་པོ་གཞན་དངོས་སུ་མ་འཕེལ་བའི་བ་ཆོག་ལ་དུས་མ་འོངས་པ་གཞག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་། གཞན་གྱི་རྣམ་གཞན་གཏན་ནས་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འཕེལ་བའི་བ་ཆོག་ཁོ་ནར་བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ཞིང་། བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འཕེལ་མ་འཕེལ་གང་ལྟར་ཡང་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཇོད་པར་བརྟེན། གཞན་ཡིན་ན་མ་འོངས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། མ་འོངས་པ་ཡིན་ན་གཞན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་

1 བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་པར་སྐྲུན་ཞུས་པའི་ 《བོད་ཀྱི་སྒྲ་རིག་པའི་གནས་ལ་དཔྱོད་པའི་》 ཨོག་གྲངས་ ༧༢༥ ཡིག་ཕྲིང་། ༧༠

དངོས་སུ་མ་འབྲེལ་བའི་བྱ་ཚོགས་ལས་མ་འོངས་པའི་ཆ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་དང་བྱ་བའི་ཡུལ་གཉིས་དབྱེ་བ་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཡིན་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་སྒྲ་དང་དག་ཆ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གཞག་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། (1)ཤིང་བཅད། (2)ཤིང་མཁན་གྱིས་ཤིང་བཅད། (3)ཤིང་མཁན་གྱིས་སྟ་རེས་ཤིང་བཅད། ཅེས་པ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་ཐོག་མར་ཤིང་བཅད་པ་གོ་བར་ནུས་ཀྱང་སུས་བཅད་མིན་མི་གོ་ཞིང་། གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ཤིང་བཅད་པ་གོ་བ་མ་ཟད་གཅོད་པ་པོའམ་གཅོད་མཁན་ཞིག་ཡོད་པར་གོ་ཡང་། གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ་གང་འདྲ་ཞིག་བཀོལ་སྟོན་བྱས་མིན་མི་ཤེས་པས། གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ཤིང་མཁན་གྱིས་སྟ་རེས་ཤིང་བཅད་པ་གོ་ཡང་། ད་དུང་བྱ་བའི་གཞི་དང་། དུས་དང་། དགོས་པ་གང་གི་ཆེད་དུ་བཅད་མིན་སོགས་མི་གོ་བས། དེར་བརྟེན་བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ན། གཅོད་པ་པོ་དང་། གཅོད་བྱེད། གཅོད་པར་བྱེད་ཅེས་བདག་ཡིན་ལ། གཅད་བྱ། གཅད་བྱའི་ཤིང་། གཅད་པར་བྱ་ཞེས་གཞན་ཡིན་མོད། འོན་ཏེ་བྱ་བའི་ཡུལ་དངོས་ནི་ཤིང་ཡིན་ལ། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ནི་སྟ་རེས་རྟོག་འཛིན་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ལ་གཅོད་པར་བྱེད་ཅེས་དང་། གཅོད་དུས་བྱ་ཡུལ་ཤིང་གི་སྟེང་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་འགོ་འགྱུར་འཐུང་སྟངས་ནི་ཤིང་གི་སྟེང་དུ་གས་པ་དང་། ཆད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆ་ནི་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ཞེས་འདོད་ཀྱང་། བཅད་ཅེས་པ་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་དེའི་སྟེང་དུ་གཅད་བྱའི་ཆས་པ་སོགས་གང་ཡང་གོ་རྒྱུ་མེད་ལ། བྱ་བ་ཐུང་བ་ཙམ་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཀ། ཐོན་འཇུག "བ" ནི་བྱ་བྱེད་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བྱ་ཚོག་ཁོ་ནར་འཇུག་ཅིང་། བྱ་བྱེད་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པ་ལ་མི་འཇུག་ལ། དེ་ཡང་དུས་འདས་པ་དང་། གཞན་བྱ་ཡུལ་སྟོན་བྱེད་དང་། མ་འོངས་པ་གསུམ་ལ་འཇུག"[1] ཅེས་གསུངས་ཀྱང་འཐད་མིན་བརྟག་དགོས་ཏེ། ཆ་བས་དངོས་བསྟན་དང་། དེས་ཤུགས་བསྟན་དང་། དེ་བརྒྱུད་ནས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་གནད་འགག་མི་ཤུང་བ་ཞིག་འགྲེལ་པའི་ནང་ལ་ཁ་གསལ་དང་། གཏིང་གསལ་འཆད་དགོས་པ་མ་གཏོགས་ཆ་བ་དང་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གཅིག་རང་ལས་མེད་པའི་བཀའ་མོལ་གསུང་སྒྲོས་རྒྱང་པས་ཀ་ལ་ཕན་སྲིད། དེ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་མ་འབྲེལ་བའི་ལས་ཚོག་དུས་འདས་པ་ལ་བས་འཕུལ་ཐོབ་པའི་དཔེར་མཚན་ཏམ་ཞིག་འདིར་དྲངས་ན། འདོད་ལ་བཆགས། ཆུང་གིས་བཟློད། ས་མཐས་བཟློད། ལམ་དུ་བགྲོད། འོ་བཏུལ། ཞལས་བཅགས། ཀ་ཡང་བརྟོལ། དགྱ་བོར་བསྐྱེངས། མེ་ཏོག་བཞད། ཉི་མ་བཞུད། ཚུ་བོ་བཞུད། སྟན་ལས་བཞེངས། ཞེས་སོགས་ཁྱེད་ཀྱིས་མ་གཟིགས་པཱའམ་ཡང་ན་དེ་ནས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བའི་ལས་ཚོག་དུས་འདས་པར་ཞལ་བཞེས་གནང་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་མ་འབྲེལ་བའི་ལས་ཚོག་དུས་འདས་པར་ཞལ་བཞེས་གནང་བའི་དབང་དུ་བཏང་ན། ཁྱེད་ཀྱིས་ཚ་བའི་དམ་བཅའ་དང་འགལ་ཞིང་ཁས་བླངས་གཏོང

1 བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་པར་སྐྲུན་ཞུས་པའི་ 《བོད་ཀྱི་སྒྲ་རིག་པའི་གནས་ལ་དཔྱོད་པའི་》 ཨོག་གྲངས་ ༡༣༥ ཡིག་ཕྲེང། ༧༧

དགོས་པའི་དུས་ལ་བབས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་ནི་བཀའ་ལན་ཅི་གནང་དགོས་མིན་དགོངས་པ་ལེགས་པར་བཞེས་མཛོད་ཅིག ཡང་བྱིད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འཕྲལ་བའི་ལས་ཚོགས་དུས་ད་ལྟ་བར་འཇུག་པར་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས་ཀྱང། གཞུང་ལུགས་དང། ཕྱག་ལེན་གང་གི་ཐད་ནས་བཤད་ཀྱང་བྱིད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འཕྲལ་བའི་བྱ་ཚོགས་ཡིན་པ་མ་ཟད་དུས་གསུམ་ཁྱབ་མཁྱམ་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དུས་གསུམ་སྐལ་ཚོགས་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དཔེར་ན། སྒྲ་བཀོང། ལས་པས་བཀན། དགྲ་ལ་བཀོན། ལྟ་བུ་དང། གཟུགས་མི་འགྱུར་ཡང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟ་བར་ས་མ་ཐོབ་པ། དཔེར་ན། སྨན་བཀྲ། རྒྱལ་པོས་བཀྲབ། ཚོགས་གིས་བཀྲོ། ཐོད་པ་བཀྲེ། གྲངས་བགྲང། ཀོ་ཆ་བགོ། སྐལ་བ་བགོ་ཞེས་སོགས་མི་ཁུང་བ་ཞིག ཡོད་སྟེབས། དེ་དག་ཁྱིད་ཀྱི་སྦྱན་ལམ་དུ་ཤར་ཐྱོང་མེད་པའི་བྱ་ཚོགས་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། འཕྲལ་དུ་ཞལ་བཞེས་གནང་རྒྱ་དཀའ་ཡང། ཕྱིན་ཆད་དགོངས་པ་དགེ་ཆེར་བཞེས་དགོས་པར་སེམས་སོ། །

མགོ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་མིང་གཞིར་ཡོད་པའི་བྱ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་དུས་ད་ལྟ་བའི་གཟུགས་ལ་སྟོན་འཇུག་གཏན་མི་འཐོབ་སྟེ། མགོ་ཅན་གྱི་མིང་གཞི་ལ་“བ” ལས་གཞན་པའི་སྟོན་མི་འཐོབ་ཅིང། “ཀ” ཡིས་བདག་དང་ད་ལྟ་ཀ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །”[1] ཞེས་གསུངས་པར་བརྟགས་ན་ཁྱིད་ཀྱིས་དབུ་མ་ཚོས་པའི་བཀའ་མོལ་དེ་དག་ལ་བྱིས་པ་ལོ་བརྒྱད་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་ཆ་འཇོག་གནང་རྒྱ་དཀའ་འཚམ་གདལ། དཔེར་ན་བསྟོད། བསྡུགས། བཙོག། བརྒྱད། བརྒྱལ། བསྡལ། བཆྭས། ཞེས་སོགས་བྱ་ཚོགས་དེ་དག་ལ་བས་འཕྲལ་ཏུ། ཐོབ་ཅིང། དུས་གསུམ་ཁྱབ་མཁྱམ་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་བྱ་ཚོགས་ཡིན་ལ། སྟོན་འཇུག་ཕོ་བ་ཡིག་གིས་བདག་དང་ད་ལྟ་སྟོན་པའི་ཚུལ་ནི། སྐྱ་རྐེན་བཞིང་བ་པོ། བཞིང་བྱེད། བཞིང་པར་བྱེད། གཏམ་བགྱོ་བ་པོ། བགྱོ་བྱེད། བགྱོ་བར་བྱེད། སྨན་བཀྲ་བ་པོ། བཀྲ་བྱེད། བཀྲ་བར་བྱེད། སྨོན་ལ་བཙོན་པ་པོ། བཙོན་བྱེད། བཙོན་པར་བྱེད་ཅེས་སོགས་བདག་ལ་འཇུག་ཅིང། སྐྱ་རྐེན་བཞིང་བཞིན་པ། གཏམ་བགྱོ་བཞིན་པ། སྨན་བཀྲ་བཞིན་པ། སྨོན་ལ་བཙོན་བཞིན་པ་སོགས་ད་ལྟ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ན། དགེ་ཆ་དེ་དག་སྟོན་ཀྱི་རྟིང་ཡིག་རྣམས་དང། ལོ་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་རྟིང་པ་ཁྱབས་དག་པ་ཀུན་ལ་མཇལ་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་དུང་ཁྱིད་རང་དེང་རབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོགས་ཞལ་ཕྱོགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་ཁྲིར་སོ་སོའི་ཡིག་ཆ་དང། བརྡ་སྦྱོང་པའི་གཞུང་དང། གསར་ཫོག་ཁག་དང། གཟུགས་མཐོང་བརྟན་འཕྲིན་དང། དྲ་ལམ་དང། ངོ་དེབ་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་བཀོད་པའི་ཙོམ་ཡིག་རྣམས་ལ་གཟིགས་དང། དུས་གསུམ་གཟུགས་མི་འགྱུར་བ་གཞིར་བཞག་གིས་བཀོལ་སྤྱོད་ཁྱས་དང་ཁྱིད་བཞིན་པའི་གནས་སྟངས་ལ་བསྟོན་འདེབས་པར་ནུས་པའི་བློ་སྟོབས་ཤིག་ཨེ་ཡོད་ན་སྐྱམ། རྒྱ་མཚན་གཞན་དག་ཡོད་ན་གསུངས་རོགས་གནང། འཕྲལ་དུ་དེ་

1 ཐོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་པར་སྐྲུན་ཞུས་པའི་ 《ཐོད་ཀྱི་སྒྲ་རིག་པའི་གནས་ལ་དཔྱོད་པའི་》 ཫོག་གྲངས་ ༡༩༥ ཡིག་ཕྲེང། ༧༢

དག་གཟིགས་ཀྱང་མ་གཟིགས་པའི་ལུལ་དུ་བཏང་ནས་ཐུགས་མཉེས་པ་ཡོད་སྲིད། བོད་པའི་སྐད་ཡིག་ལ་རྒྱས་མངའ་དེ་ཅམ་མེད་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མཚོ་ས་ཚོས་ཀྱང་དམ་བཅའ་དེ་ལྟར་གནང་ཏོགས་མེད། དེར་བརྟེན་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་པ་དང་། ཁྱད་མཚར་བ་ཞིག་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་དུས་གསུམ་བྱེ་བྲག་ཅམ་མ་གཏོགས་དུས་གསུམ་གཞན་ལ་ཐུགས་ སྟང་གནང་སྟོང་མེད་ས་རེད། རྒྱ་མཚན་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གི་སྐབས་སུ་དུས་ད་ལྟ་བ་དང་སྐྱལ་ཚོག་ལ་བས་འཕྲལ་མ་ཐོབ་པ་བཅས་མཁྱེན་པའི་སྟྲན་དཀྱུས་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པར་སེམས། གལ་ཏེ་ཐོན་མི་མཚོག་གིས་མཁྱེན་ནས་ཁྱོད་ལ་མཛད་ཟིས་བློ་ན་མེད་པ་ཞིག་བཞག་གནང་མཛད་པའི་གཟིངས་རྒགས་ཀྱི་ཚ་ལོ་ཞིག་བསྟལ་བར་ངེས་ཀྱང་། བསྟན་བཤིག་དང་། མཁས་བློམ་གནང་བའི་རིགས་ལ་གཟིངས་རྒགས་ཀྱི་ཚ་ལོ་གནང་བའི་ལུགས་སྲོལ་ཞིག་མི་འདུག་པས། གནས་སྐབས་སྟན་སྲུན་མི་ཞུ་ཐབས་མེད་རེད་འདུག གང་ཡིན་ཞེ་ན། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་ཚེ་སྲོག་ཡིན་ལ། དཔལ་བའི་མིག་དང་། ཁོག་པའི་སྙིང་དང་། ཏྲ་སྲོག་དང་དབང་ཐང་ཡོད་ཚད་ཡིན་པས། དེ་ལ་རྒྱས་མེད་རྒྱས་གཏམ་གསུངས་པར་བཀའ་དྲིའི་ཚུལ་དུ་གོང་གི་བྱ་ཚོག་དེ་ནམས་ལ་ཐུགས་དཔྱད་གང་གཟབ་གནང་སྟོང་ཡོང་བར་འཚལ།

སྐྱལ་ཚོག་ལ་སྟོན་འཇུག་ཤིན་ཏུ་ཉུང་ཞིང་། མགོ་ཅན་མིང་གཞིར་ཡོད་པའི་སྐྱལ་ཚོག་ལ་ནི་སྟོན་འཇུག་གཏན་ནས་འགྲེ་སྲོལ་མེད།"[1] ཅིས་གསུངས་པར་བརྟགས་པ་ཅམ་གྱིས་སྐྱགས་ཐོ་བའི་བཀའ་མོལ་གནང་སྟངས་ཤིག་དང་། ཞེ་མེར་ལངས་དགོས་པའི་སྟྲོན་ལབ་གནང་སྟངས་དེ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མཚོ་ས་ཚོའི་རྒྱུད་འཁྱིས་པ་ཞིག་ཡིན་སྲིད། དཔེར་ན། སྲོག་ལ་བཙོན་ཅིག ཁྱོད་ལ་བསྟོད་ཅིག རྒྱལ་པོར་བསྟགས་ཤིག ཅེས་སོགས་ཡོད་པས། དེ་དག་གཟུགས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཁོངས་གཏོགས་སུ་འགྲེ་སྲོལ་ཡོངས་གྲགས་སུ་འདུག་པས། མགོ་ཅན་མིང་གཞིར་ཡོད་པའི་སྐྱལ་ཚོག་ལ་ནི་སྟོན་འཇུག་གཏན་ནས་འགྲེ་སྲོལ་མེད་ཅིས་ཚོག་ཐག་ཆོད་པོའི་སྒོ་ནས་བཀའ་མོལ་གསུང་རྒྱ་མི་འདུག བཀའ་མོལ་གནང་དུས་ཇ་ཅང་ཐལ་དགས་པའི་སྟོན་ཆ་ཞིག་འདུག གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བཀའ་མཆིད་ལ་དྲང་དོན་དང་དེས་དོན་གྱི་དབྱེ་འཕྲེད་གནང་དགོས་ནི། བཏྲལ་ཟིན་པའི་མདའ་མོ་ཚུར་ཤོག བཤད་ཚར་བའི་གཏམ་ལ་ལོག་ཅོག་ཅིས་གསུང་ས་མི་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས། དེ་དག་ལ་དགོངས་པ་གཏིང་ཟབ་ཅིག་བཞེས་ན་ལེགས།

ཡང་། "བྱ་བྱེད་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པ་ཆམས་ལ་དུས་གསུམ་དང་སྐྱལ་ཚོག་གི་གཟུགས་ཡོད་པ་ལས་བདག་གཞན་ཀྱི་ཆམ་གཞག་མི་བྱེད་པ་ཡིན།"[2] ཞེས་གསུངས་པར་བརྟག་དགོས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་མ་འབྲེལ་བའི་ལས་ཚོག་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་

1 བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་པར་སྐྲུན་ཞུས་པའི་ 《བོད་ཀྱི་སྐད་རིག་པའི་གནས་ལ་དཔྱད་པའི་》 ཤོག་གྲངས་༧༢༥ ཡིག་ཕྲེང་།༧༥

2 བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་པར་སྐྲུན་ཞུས་པའི་ 《བོད་ཀྱི་སྐད་རིག་པའི་གནས་ལ་དཔྱད་པའི་》 ཤོག་གྲངས་༧༢᳘ ཡིག་ཕྲེང་།᳚

དབྱེ་བ་གཉིས་ཏེ། སྒྲ་པོའི་རྩོལ་བ་ཡོད་པའི་ལས་ཚོགས་དང་། སྒྲ་པོའི་རྩོལ་བ་མེད་པའི་ལས་ཚོགས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ལས་སྔ་མར་དུས་གསུམ་དང་སྐྱལ་ཚོགས་ཐོབ་ཀྱང་། ཕྱི་མར་དུས་གསུམ་དང་སྟོན་ཚོགས་མ་གཏོགས་སྐྱལ་ཚོགས་གཏན་ནས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་དུ་འགྲོ་བ་འགྲོ་བྱེད་ཕྱིན་སོང་ཞིག །ནང་དུ་བསྟད་བ་སྟོད་བྱེད་བསྟད་སྟོད་ཅིག །ཅེས་སོགས་སྒྲ་པོ་ཞིག་གི་རྩོལ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཙམ་ཀྱིས་དུས་གསུམ་དང་སྐྱལ་ཚོགས་དང་བཅས་པ་བྱིས་པ་ལེགས་ཤིང་། བདག་གཞན་གྱི་རྣམ་གཞག་འགྲེལ་ཆེན་མཁན་པོས་མ་མཛད་ཀྱང་། དབྱངས་ཅན་གྱབ་པའི་རྡོ་རྗེས་བདག་དོན་ཕལ་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་ཡོད། དཀའ་གནད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ལས། གསུངས་ཀྱང་སྟོན་འཇུག་ལ་ཡིག་སྐབས། ཁྱེད་ལས་དང་འཕྲེལ་བ་ཡི། །དངོས་པོ་བདག་ལའང་འཇུག་པ་མཐོང་། །ཞེས་དང་། འགྲོ་བ་པོ་དང་འགྲོ་བར་ཁྱེད། །ཅེས་སོགས་བདག་དོན་ཕལ་བ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅིག་ཨོས་དལེར་ན། ཤིང་ལ་འཕས་བུ་འཕྱང་བ་འཕྱང་ཁྱེད་ཐྱང་ཟིན། འཕྱང་བར་ཨོག ལྷགས་དེ་གསེར་དུ་འགྱུར་བ་དང་འགྱུར་ཁྱེད་གྱུར་ཟིན། གྱུར་ཅིག ཅེས་རིམ་པས་དུས་གསུམ་དང་སྐྱལ་ཚོགས་ཀྱང་ཞལ་ཐོབ་ནས་མི་འདུག གལ་ཏེ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ཐོན་མེའི་དགོངས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་པས། ཁྱབ། ཁྱབ་སྟེ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཤིང་འཕྲས་ཤིག་ལ་ཁྱེད་རང་འདི་ན་འཕྱང་བར་བྱ། བྱང་ཞིག་ཅེས་ཀ་ཚོད་གསུངས་ཀྱང་ཞལ་ཟློན་པ་ལས་གཞན་པའི་མཇུག་འཕྲས་ཤིག་ཐོན་མེ་སྲིད། མ་ཟད་གཡས་གཡོན་དུ་བཞུགས་པའི་བོད་རིགས་ཆུན་གཞོན་བར་མ་སུས་ཀྱང་གོ་ཐོས་བྱུང་ནའང། དེ་ནི་སྨྱོན་ལབ་དང་། ཆིག་ལབ་བཏུབ་ཀྱི་འདུག་ཅེས་འཕྱ་དགོད་ཁྱེད་སྲིད་པ་རེད།

“བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་ཆོག་ཡིན་ན་བྱ་ཁྱེད་ཅོ་བོ་ཐ་མི་དང་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །”[1] ཞེས་གསུངས་པར་དཔྱད་དགོས་ཏེ། ཤིང་མཁན་ཀྱིས་སྟ་རེས་གཅོད་པའི་སྐབས་སུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཤིང་གི་སྟེང་དུ་གས་འགྲོ་བ་དང་། འཚང་བཞིན་པ་དང་། འཚག་འགྲོ་བའི་ཆ་དེ་དག་བྱ་ཁྱེད་ཅོ་བོ་ཐ་མི་ཐད་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་དག་གཞན་གྱི་ཐ་སྟེད་བཀོལ་སྟོད་གནང་ན་འོས་འཚམ་གྱི་བཏ་ཆད་ཅིག་ཆགས་མིན་བརྟག་དགོས་ཤིང་། ལྟག་པར་དུ་རྒྱ་ཤིང་གཅོད་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་འཕྲས་བྱའམ་འགྱུར་བ་གས་པ་དང་། འཚང་པ། འཚག་པ། ས་སྟེང་དུ་ལྷུང་བ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་དང་འཕྱུང་བཞིན་པའི་གནས་སྟངས་ལ་གཞིགས་ན། སྨོན་དཔོན་ཀྱིས་སྨོན་མར་ཆོས་གསུངས་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། དངོས་པོ་བདག་ནི། གསུང་བ་པོ། གསུང་མཁན་སྨོན་དཔོན་རང་ཉིད་ཡིན་ལ། གསུང་ཁྱེད་ཀྱི་ངག་ཡང་དག་པའི་ཆ་དེ་དང་། གསུང་བར་ཁྱེད་པའི་བྱ་བ་བཅས་དངོས་སུ་ཐུང་ཞིང་། དངོས་པོ་གཞན་ནི། གསུང་བྱའི་ཆོས་ས་མ། གསུང་བར་བྱ་བ། གསུང་བར་བྱ། ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལས། བྱ་བའི་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཕོ་འགྱུར་མངོན་གསལ་དོད་པོ་གང་ཡང་ཐུང་མི་སྲིད། འོན་ཏེ་གསུང་བྱའི་ཆོས་ཚན་རིམ་པའི་ཐོ་གས་

1 བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་པར་སྐྲུན་ཞུས་པའི་ 《བོད་ཀྱི་སྒྲ་རིག་པའི་གནས་ལ་དཔྱོད་པའི་》 ཨོག་གྲངས་ ༧༥༤ ཡིག་ཕྲེང་། ༧༠

པ་དང་། ཚར་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཞིག་ཡོད་ལ། ད་དུང་ཡང་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་དེ་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་གཞན་དགོས་མིན་ཐུགས་བསམ་བཞེས་དགོས་ལ། མ་ཟད་བྱ་བའི་ཡུལ་སྟོབ་མ་ཡིན་ཞིང་། སྟོབ་མས་ཆོས་ཀྱི་ཚོག་དོན་ཇི་བཞིན་གསན་པ་དང་། གོ་བ་དང་། ཤེས་པ་དང་། ས་ཐམས་ལ་འགྱུར་བ་ཕྱིན་པ་དང་། བསམ་བློ་མང་དུ་བཏང་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཚོག་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཉམས་ལེན་གནང་བ་དང་། སྒོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་མིན་ལེགས་པར་བརྟག་དགོས་སོ།།དེ་བས་ན་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་ཚོག་ཡིན་ན་བྱ་བྱེད་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཟད་གཅད་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་ཀྱང་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་དང་། འདས་པའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།བྱ་བྱེད་ཅེས་པའི་བརྡ་ཚད་དེ་ཉིད་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་བསྡུས་མིང་ཡིན་སྟབས། བྱ་བ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་དང་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་རིགས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཞིང་། བྱེད་ཅེས་པ་ལ་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་འབྱེད་དགོས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་དང་། བྱེད་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་ན། ཟ་མཁན་ཀྱིས་འཚོར་ལོ་བསྐོར་ནས་སར་བསྡད་ཟིན་པའི་སྐབས་སུ་ཟ་མཁན་གྱི་འཚོར་ལོ་འཚོར་ཞེས་བརྗོད་པ་མ་གཏོགས་འཚོར་ལོ་སྐོར་ཞེས་བརྗོད་སྒོལ་གཏན་ནས་མེད་སྟབས། དེ་འདྲ་བའི་བྱ་བའི་ཐུང་རིམ་ལ་བྱ་བྱེད་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། བྱ་བའི་ཡུལ་འཚོར་ལོ་དང་། བྱ་བ་འཚོར་བ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་གཞན་རྒྱུ་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བདག་འགྲོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བྱ་བདག་ཡིན་ལ། འགྲོ་བྱེད་ཀྱང་བདག་ལས་བོགས་སུ་གཞན་ཏུ་མེད་ཅིང་། འགྲོ་བ་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་འགྲོ་བྱ་འགྲོ་བྱེད་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ན། བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་འགྲེལ་ཆེན་མཁན་པོས་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ།། །གལ་ཏེ་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་ཚོག་ཡིན་ན་བྱ་བྱེད་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། ཀ་མད་སུམ་ཅུའི་དགྱངས་གསལ་ཡི་གེ་གཉིས། །ཚ་ཞེ་གཉིས་མེད་སྣྲངས་ཏེ་འཕྲོག་ཤེས། །ཀ་ཤེད་གནས་ས་རིག་གནས་བཞི་བའི་ཕྱིར། །ང་རྒྱལ་མེད་པར་ཡིག་རིགས་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་ཚོག་ཟུང་ཐ་མའི་ནང་ལ་བསྟེན་པར་བྱ་ཞེས་པ་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

“མོ་ཡིག་འ་དུས་འདས་པ་ལ་འཇུག་པར་མ་བསྟན་ཡང་། འཚོར་ལོ་འཚོར་ཞེས་པའི་འདས་ཚོག་ལ་འ་འཕྲལ་ནི་དེས་པར་དུ་ཡོད་པས་གཞུང་དོན་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་དུ་བศད་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ལ་གཞིར་བྱས་པ་ཡིན་པར་གསལ་ཏེ། སྟོན་འཇུག་ཕོ་བ་དང་། མ་ནིང་ཀ་ད་གཞིས་ཏེ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་ཚོག་ལ་གཏན་ནས་མི་འཇུག་ཅིང་། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པས་ངོགས་པ་མེད་ལ། མོ་ཡིག་འ་དང་། ཤེན་ཏུ་མོ་མ་གཞིས་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་ཚོག་ལ་འཇུག་ཚུལ་གསལ་པོར་ཤེས་ཚེད་རྣམ་གཞན་འདི་བྱས་པར་སེམས་ཤིང་། ཚུལ་འདི་མཁས་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་རིགས་

པ་དང་མཐུན་པའོ།།"[1] ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟག་དགོས་ཏེ། སྟོན་འཇུག་མོ་འ་ཡིག་དུས་འདས་པ་ལ་འཇུག་པ་རྟགས་འཇུག་ཙ་བས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་བདེན་ཡང་། དེ་ནི་བྱིད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འགྲེལ་བའི་དུས་འདས་པར་འཇུག་པ་ཤེས་པའི་དོན་ཀྱིས་ཡིན་པར་འཁྱམས། འཁྲབས། འགེམས། འགྲུས། འཆེས། འཇུས། འཕད། འཕེན། འདོམས། འཕངས། འཕྱལ། འབྱུངས། འབད། འཚལ། འཛོངས། ལྟ་བུ་ཁྱང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཀྱིས་མ་བསྟན་པ་དང་། མ་འགྲེལ་བའི་དུས་འདས་པར་འཇུག་པ་འགང་། འགོན། འགར། འགོར། འགེལ། འགས། འགོས། འགྱལ། འཁྲིགས། འཁྲུགས། འཁྲུངས། འཁྲེན། འཁྱོལ། འཁྱིགས། འཁྱེངས། འཁྱེས། འཁྱོལ། ཞེས་སོགས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ང་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་ལ་བསྟོས་ནས་འཇུག་པ་ཁྱང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཀྱིས་ཤུགས་སུ་བསྟན་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དག་བསྟན་བྱ་ཆད་པའི་རྟོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྟོན་འཇུག་ཕོ་བ་དང་། མ་ནིང་ག་ད་གཉིས་ཏེ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་ཚོག་ལ་གཏན་ནས་མི་འཇུག་ཅེས་གསུངས་པར་བརྟག་དགོས་ཏེ། ཁྱེ་མས་ཆོས་འཆད་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་འཆད་པ་པོ། འཆད་བྱེད། འཆད་པར་བྱེད། ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་བདག་གི་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། བཤད་བྱའི་ཆོས། བཤད་པར་བྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ཞིང་། བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་ཚོག་དངོས་ནི་བཤད་པར་བྱ་ཞེས་པ་གཞན་དགོས་ཏེ། གཞུང་ལུགས་དང་། ཕྱག་ལེན་གཉིས་ཟུང་འགྲེལ་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་བཤད་བྱ།། ཞེས་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་ཟླུགས་བྱ་ཞེས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ། རང་ལུགས་འཛིན་ལྟར་སྒྲུབ་པ།

དེ་ཡང་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་ལ་ཐོན་མིས་སྲུམ་རྒྱས་སོགས་གཞུང་བརྒྱད་མཛད་པར་གྲགས་པ་ལས། ལྷུམ་རྒྱས་གཉིས་ནི་ད་ལྟའང་མཐའ་རྒྱ་ཡོད་པས། ས་པཎ་ཀྱི་ཡི་གེའི་སྒྲོར་བ་དང་། དབུས་པ་བློ་གསལ་སོགས་ཐུར་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཀུན་མཁྱེན་དབྱངས་གཅིག་གི་སྐོ་ནས་རྒྱས་འཇུག་པའི་རྩ་བ་དང་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ལ་ཞི་ཏུ་པཎ་ཆེན་རྗེས་འཐད་དང་བཅས་པས་བཞེད་པའི་རྩ་བའི་དབར་ལ་ཚོག་ཁང་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་དང་སྒྲ་དང་། ད་སྒྲའི་ཁྱད་པར་ཨོར་བ་མ་གཏོགས་གཞན་དག་གཅིག་མཚུངས་སུ་གནས་ཤིང་། དེས་ན་སྟོན་འཇུག་ཕོ་ཡིག་དུས་ཀྱི་དབང་བྱས་ན་འདས་པར་འཇུག་པ་དང་། དངོས་པོ་བདག་གཞན་ཀྱིས་ཕྱེ་ན་གཞན་ལ་འཇུག་པ། སྟོན་འཇུག་མ་ནིང་ག་ད་གཉིས་པོ་ནི་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པ་མ་ཟད་ད་ལྟ་བའི་ཆེད་དུ་འབར་འཇུག་པ། སྟོན་འཇུག་མ་འ་ཡིག་བདག་ལ་འཇུག་པ་དང་། མ་འོངས་པར་འཇུག་པ་དང་། པཎ་ཆེན་གྱི་ཏུའི་ཙ་བ་ལྟར་ན་བྱེད་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་མ་འགྲེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དུས་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པར་

1 བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་པར་སྐྲུན་ཞུས་པའི་ 《བོད་ཀྱི་སྒྲ་རིག་པའི་གནས་ལ་དཔྱད་པའི་》 ཨོག་གྲངས་ ༧༥༥ ཡིག་ཕྲེང་། ༧༠

འཇུག་པ། སྟོན་འཇུག་ཤིན་ཏུ་མོ་མ་ཡིག་བདག་གཞན་དུས་གསུམ་སོགས་མཁྱམ་པར་འཇུག་པ་བཅས་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཞལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། ཏློ་ཚད་མས་རྟོགས་བྱའི་རྒྱུ་བ་ལྟར་པ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་གཟུགས་འགྱུར་བའི་ལས་ཆོག་དང་། གཟུགས་མི་འགྱུར་བའི་ལས་ཆོག་དང་། བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་ལས་ཆོག་དང་། བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པའི་ལས་ཆོག ཡང་དུས་གསུམ་སྒྲོ་བྱེ་ཐོར་བུ་གསུམ་དང་། དབྱེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་ནས་སྒྲོ་བྱས་བཏང་། བྱེ་བྲག ཐོར་བུ། ཁྱབ་མཁྱམ། སྒྲོ་ཆ་འདྲ་སོགས་ཀྱི་ནང་གསོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཅས་ཙ་བས་དངོས་བསྟན་དང་ཕྱགས་བསྟན། བརྒྱད་ནས་བསྟན་པ་དང་ཕྱག་ལེན་དངོས་ལ་ཤེས་པ་སོགས་འགྲེལ་བྱེད་མཁན་པོ་སོ་སོའི་དགོངས་པ་གཞིར་བཞག་གིས་བཀྲལ་དང་འགྲེལ་བཞིན་པ། དགོལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཙ་བའི་ཆོག་ཀྱང་བུ་གསལ་ཆེད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ལ་འཇུག་པའི་ཙ་བ་དང་། ཅི་ཕྱིར་འཇུག་པའི་ཙ་བ་སྒྲགས་ཀྱི་ལྟ་བློག་བྱེད་དུས་ལས་ཆོག་གི་དག་ཆ་གང་ཐོན་པ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བ་ཡོད་དེ། ཆོག་ཀྱང་དང་པོའི་སྐབས་སུ་ལས་ཆོག་གི་དག་ཆ་འདི་ལྟར་ཐོན་ཏེ། (1) ལྟ་བསྒྲབས། (2) བསྒྲབ་བྱའི་ལྟ་ལྟ་བུ་དང་། (3) ཡིད་ལ་བཅངས། (4) བཅང་བྱའི་དོན་གནད་ལྟ་བུ་དང་། (5) ལམ་བཀག་ཏོ།། (6) ལག་པ་བཀན་ཏོ།། (7) བཀན་བྱའི་ལག་པ་ལྟ་བུ་དངོས་བསྟན་དང་། (1) ལག་པ་བཀན་བཞིན་པ་དང་། (2) མེ་ཏོག་བཞད་ཟིན། (3) མེ་ཏོག་བཞད་པར་འགྱུར། (4) མེ་ཏོག་བཞད་བཞིན་པ་ལྟ་བུ་ཕྱགས་སུ་བསྟན་པར་འདོད་དགོས་པ་མ་ཟད། ཟླས་ཕྱིས་པའི་བདག་ལ་སྒྲུབ་པ་པོ་སོགས་སྟོན་འཇུག་གཏན་ནས་མ་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པར་གདམས། ཆོག་ཀྱང་གཞིས་པའི་སྐབས་སུ་ལས་ཆོག་གི་དག་ཆ་འདི་ལྟར་ཐོན་ཏེ། (1) དགག་བྱའི་ལམ། གཅིག་བྱའི་རྩོ། ལྟ་བུ་དང་། (2) གཅོག་པ་པོ། དགོད་པ་པོ། ལྟ་བུ་དངོས་བསྟན་དང་། (1) དཀྲིག་བྱའི་དུ་བ། ལྟ་བུ་དང་། (2) དཀྲིག་པ་པོ། ལྟ་བུ་དང་། མར་ཞུ་དགག ལྟ་བུ་ཕྱགས་སུ་བསྟན་ཏོ།།ཆོག་ཀྱང་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ལས་ཆོག་གི་དག་ཆ་འདི་ལྟར་ཐོན་ཏེ། (1) འགོག་པ་པོ། (2) འཛིན་བ་པོ། (3) འགོར་བར་འགྱུར། ལྟ་བུ་དངོས་བསྟན་དང་། (1) འཕེན་པ་པོ། (2)འགྲོ་བ་པོ། (3)འགོར་ལོ་འགོར་ཟིན། (4)འགོར་བཞིན་པ་ལྟ་བུ་ཕྱགས་སུ་བསྟན་པར་འདོད་ཅིང་། ས། ཏུ་པཊ་ཆེན་ཇེས་འཐབས་དང་བཅས་པའི་བཞིད་པ་ལྟ་ན། (1) འཕྲི་བ་པོ། (2) འགོར་ལོ་འགོར་བཞིན་པ་ཡང་དངོས་སུ་བསྟན་ཏོ། ।ཆོག་ཀྱང་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ལས་ཆོག་གི་དག་འདི་ལྟར་ཐོན་ཏེ། (1) ཁྲིག་པ་མཚོལ་ཟིན། (2) མཚོལ་བ་པོ། (3) མཚོལ་བར་བྱ། (4) མེ་ལྷེ་མཆེད་ཟིན། (5) མཆེད་པར་འགྱུར། (6) མཆེད་བཞིན་པ། (7) ཟླ་མཁན་ཏོ།། (১) མཁན་བྱའི་ཟླ་ལྟ་བུ་དངོས་བསྟན་དང་། ཟླ་ཁན་པ་པོ་ལྟ་བུ་ཕྱགས་སུ་བསྟན་པར་འདོད་དགོས་པར་གཞིགས་ན་གཙོ་པོ་གཟུགས་མི་འགྱུར་བའི་ལས་ཆོག་དང་། གཟུགས་འགྱུར་བའི་ལས་ཆོག་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཐོན་པ་དང་། དེ་དག་སོ་སོའི་ནང་གསོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་ཞིབ་ཅིང་ཕ་བར་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་དཀའ་གནད་དང་ཆོག་འཛིན་ཇི་ཆེར་ཐུར་པ་དང་། གཞུང་ལུགས་དང་ཕྱག་ལེན་དངོས་སུ་འགལ་ཟླར་ཐུར་ཅིང་། རང་རང་སོ་སོའི་རང་ལུགས་བྱེ་བྲག་པ་རེ་རེ་བཟུང་ནས་འགྲེལ་བཤད་གནང་སྐབས། དེ་དག་སེལ་ཐབས་ལ་ཆུ་ཀྱེན་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་མིན་དང་། མཐར་ཐུག་གི་གྲུབ་དོན་ཞིག་ཁྱེད་ཐབས་ལ་བཙོན་པ་

མི་ཁུང་བ་ཞིག་བསྟེན་དགོས་སོ།།

བཞི་པ། མཇུག་བསྡུའི་གཏམ།

ཙ་བར། ཕོ་ནི་འདས་དང་གཞན་བསྣབ་ཕྱིར།།མ་ནིང་གཉིས་ཀ་ད་ལྟར་ཆེད།།མོ་ནི་བདག་དང་མ་འོངས་ཕྱིར།།ཤིན་ཏུ་མོ་ནི་མཉམ་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་གསུངས་པའི་ཙ་བས་དངོས་བསྟན་ཅམ་འགྲེལ་བཤད་གནང་བ་མ་གཏོགས་དེ་དག་གི་ཤུགས་སུ་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཚུལ་ལ་འགྲེལ་བཤད་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་མ་གནང་སྟབས། གོང་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་དེ་དག་ལ་ཞན་ཆ་ཟན་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། ད་དུང་ཡང་གློག་པ་པོས་བརྒྱ་དཔྱད་གནང་བའི་གཞིན་སྣུལ་སྐྱིང་ཁོང་ཅུས་པའི་གཏིང་ནས་ཞུ་ཚུ་ཡིན་པོ།།

འདིར་སྨྲས་པ།

ཐུབ་བསྟན་རིན་ཆེན་མིང་ཚོག་ཡི་གེའི་གཞི།།
མཆོག་ཀྱུར་བསྟན་པའི་ཐུགས་ཀྱས་ཡིད་བཞིན་བོར།།
སྐྱབ་ཅིང་འཛིན་སྐྱོང་གྲེལ་བའི་བྱེད་པོ་མཆོག།
ཐོན་མེའི་བཀའ་དྲིན་སྐྱིང་ནས་དྲན་ཞིང་བྱིས།།
བོད་ཀྱི་གླུ་སྐད་བཙོད་པ་མ་ལུས་པ།།
རིག་པའི་གནས་ལྷའི་མཆོག་ཀྱུར་ཡི་གེ་ལ།།
དཔྱོད་པའི་ཆོས་དཔྱོད་ཚལ་ཙོགས་ང་མིན་ལུ།།
གསལ་བར་འཚར་བའི་མེ་ལོང་འདི་མིན་གང་།།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༧༨ ཟླ་ ༧༠ ཚེས་ ༤ ཉིན་རང་ཤག་ཏུ་བྲིས།

དགེ་རྒན།

ཕྱི་ནང་གི་གླུབ་མཐའ་སྒྲ་བའི་བདག་འདོད་ཚུལ།

▣ དགེ་བཤེས་ཡེ་ཤེས་ཐབས་མཁས། {ལྷ་རྩ}

རྒྱ། །དེ་ཡང་རང་རེ་ཚང་མར་ལྟན་རྒྱས་སུ་ཡོད་པའི་ངའོ་སྐྱམ་པའི་བློ་འདི་ནི་རང་རང་སོ་སོར་ལེགས་ཉེས་གང་འཕྲུང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱིན་ཏུ་འཕེལ་ཞིང། དེ་ལས་འདི་ནི་བདག་གིའོ་ཞེས་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་། གཞན་ཞེས་དེ་ལས་གལ་ཆུང་བའི་བསམ་པ་འཕྲུང་ཞིང། དེ་ལྟར་རང་ཕྱོགས་ཉེ་འཕེལ་ཡུལ་ལུང་མི་རིགས་དང། ཆོས་ལུགས་ལྟ་བ་སོགས་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བདག་ཕྱོགས་དང་གཞན་ཕྱོགས་སུ་ཕྱི་ནས་ཆགས་སྡང་རྒྱས་ཤིང། དེ་ལས་རང་གཞན་ཀྱིན་ལ་མི་འདོད་པའི་ཉེས་ཚོགས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་འཕྲུང་བ་མཐོང་ཆོས་ལྟར་ལགས། ཡང། ངའོ་སྐྱམ་པའི་བློ་དེ་ལས་རང་དང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ལེགས་ཚོགས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་འཕྲུང་བ་རང་རེའི་མཏུན་ཏུ་གསལ་ཞིང། མདོར་ན་ངའོ་སྐྱམ་པའི་བློ་འདི་ནི། འཇིག་རྟེན་འདིར་ལེགས་ཚོགས་དང་ཉེས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་མཐོང་ངོ་། །

འོ་ན་ངའམ་བདག་གོ་སྐྱམ་པའི་བློས་གང་ལ་དམིགས་པའི་བདག་དེའི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་ཆེན་ཀྱིས་ཅི་ཡང་བཟློད་མི་ནུས་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་ལ། བདག་གི་ངོ་བོ་ལ་མ་བརྟག་མ་དཔྱད་པར་རང་གར་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་སྒྲ་བ་མ་ཡིན་པར་རང་རང་གི་སྟོན་པའི་ལུང་དང་དེའི་རྒྱབ་ཏུ་ཀྱི་རིགས་པས་ཡང་ཡང་དཔྱད་པའི་མཐར། ཐ་མའི་གྲུབ་དོན་ནམ།

ཐ་མའི་ཐག་བཅད་པའི་དོན་འདི་ལྟར་ཞེས། རང་རང་གི་གྲྭབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་སྨྲས་པ་དེ་དག་ནི། བདག་གི་ངོ་བོ་དང་གནས་ལུགས་འཚོལ་བ་པོ་རྣམས་ལ་དཔྱད་གཞི་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལ་དཔྱད་པའི་ཚེ། གང་ཟག་ལ་མི་རྟོག་ཚོས་ལ་རྟོག ཚོས་ཚོག་ལ་མི་རྟོག་དོན་ལ་རྟོག[1] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དཔྱད་པ་བྱ་དགོས་པ་ནི། དོན་ཇི་བཞིན་ཤེས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ།།

འོ་ན། རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་དུ་སྟོན་པ་ཎྜིཏ་ཐུབ་པ་མ་བྱོན་པའི་སྟོན་དུ་དར་བའི་གྲྭབ་མཐའ་སྣྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་འདོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས། རྒྱ་པར་སྣྲ་བ་དང་། ཆད་པར་སྣྲ་བའི་གྲྭབ་མཐའོ། །

དང་པོ་རྒྱ་པར་སྣྲ་བའི་བདག་འདོད་ཚུལ་ལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་གྲངས་ཅན་པས་བདག་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། སྒྲོར་གྲངས་ཅན་པའི་གྲྭབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་ནི། དབང་ཕྱུག་ནག་པོའི་གཞུང་ལས།

ཚ་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་མིན་ལ། །ཆེན་པོ་ས་གསུམ་བདུན་རང་བཞིན་རྣམ་འགྱུར་ཞིང་།།

བཅུ་དྲུག་པོ་ནི་[2]རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །སྐྱེས་བུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་འགྱུར་མིན།།[3]

ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། དེ་ཡང། ཕྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱ་གཞན་མེད་ཅིང་དེ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དང་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པས་ཚ་བའི་རང་བཞིན་ཞེས་དང་། རྣམ་པར་འགྱུར་མིན་ཞེས་པ། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལ་མི་བརྟེན་པས་རྒྱ་པ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། བློ་འགལ་ཆེན་པོ་དང་། ང་རྒྱལ། གཟུགས་སྣ་ཏི་ཥེ་རེ་ཏ་བ་ལྟ་དང་བདུན་ཀྱིས་འཕྲས་བུ་གཞན་བྱེད་པས་རྒྱུའམ་རང་བཞིན་དང་། ཚ་བའི་རང་བཞིན་ཀྱིས་དེ་རྣམས་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྱུར་ཡང་ཡིན་ཞིང་། སྐྱེས་བུ་ནི་རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་གང་ཡང་མིན་པར་འདོད་དོ། །བདག་དང་ཤེས་པ་རིག་པ་སྐྱེས་བུ་རྣམས་དོན་གཅིག་པས། བདག་དེ་ལ་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་གྲངས་ཅན་པས་བདག་དེས་ལས་ཀྱི་འཕྲས་བུ་ཕྱི་གཙོ་བོས་དྲངས་པའི་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་ཟ་བ་པོ་ཡིན་ཡང། ལས་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ནི་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པས་རྒྱ་དངོས་དང། དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན། ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མེད་པ་དང། ཆ་ཤས་དང་བྲལ་བས་ཆ་མེད་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དགུ་[4]ལྟན་དུ་འདོད་པར་གསུངས་ལ། མདོར་ན། བདག་གམ་སྐྱེས་བུ་ནི། རྒྱ་པ་དང། གཅིག་ཏུ། རང་

1 སྒེ་དགེ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཚོ། ས་ཡི་དངོས་གཞི། ཨོཾ ༧༥ཁ ནས

2 ས་ཆུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའ་སྒེ་འབྱུང་བ་ལྔ་དང། ངག་དང། ལག་པ། རྐང་པ། རྒྱབ་དང། འདོམས་ཏེ་ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་དང། མིག། རྣ་བ། སྣ་དང། ཕྱེ། ལྕགས་པའམ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྒེ་བཅུ་བཅུ་གཅིག་གོ། །

3 སྒེ་དགེ ༢༧༥༢ བསྟན། དབུ་མ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། སྦོད་དཔོན་རྒྱ་གཡུག ། ཨོཾ ༩ཁ༢ བ༥

4 གྲངས་ཅན་པའི་ལུགས་ལ་བདག་ཁྱད་པར་དགུ་ལྟན་དུ་འདོད་དེ། དོན་ཆེད་པས་ན་ཤེས་པ་དང། ཐོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་སྐྱེས་པའི་ཚོས་ཅན་དང། སྐྱེ་བ་དང་ཉམས་པ་མེད་པས་རྒྱ་པ་དང། བདེ་སྡུག་ལ་ལॊངས་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པ་དང། ཁ་གསུམ་དུ་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་ཁྱབ་པ་དང། ཁ་ཤས་མེད་པ་ལ་ཆ་ཤས་ཅན་ཏེ། ཁ་ཤས་ཅན་ཏེ། ཕ་ཤ་ཅན་ཏེ། ཕ་ཤ་ཅན་ཏེ། ཁ་ཤ

དབང་ཅན་ཞེས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སོགས་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་ཡོད་མེད་དང་། ཀུན་ལ་ཁྱབ་པའི་ཆ་མེད་ཀྱི་བདག་ཡོད་མེད་དང་། རྒྱ་པའི་བདག་ཡོད་མེད་སྨོར་སྟོན་པ་སར་ཆུས་ལ་དགེ་སློང་དང་མ་ཁས་པ་ཆུས་ཀྱི་དྲི་བ་ཞུས་པ་དང་། དེ་ལ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་ལན་མཛད་པའི་སྐབས་ཀྱང་བྱང་འདུག་པ་ནི། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དཔེར་ན་ལག་པ་གཉིས་བརྡབ་པས་དེའི་བར་ན་སྒྲ་དབྱང་བ་ཡོར། བདག་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། ཞེམས་ཅན་དང་། ལས་དང་། སྲིད་པ་གསུམ་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བས་བདག་ཅེས་བྱའོ།།དགེ་སློང་། ཞེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་ནོ།།བདག་གི་ནང་ན་གཟུགས་མེད་ལ། གཟུགས་ཀྱི་ནང་ན་ཡང་བདག་མེད་པ་ནས། ཆུམ་པར་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དགེ་སློང་མུ་སྟེགས་ཅན་ལ་སོགས་པས་བདག་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་ཡང་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོ་སྒྲངས་པའི་ཕ་རོལ་ན་བདག་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་མེད་དོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཞན་ཡང་། ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་ས་ནིས། སྟོན་པ་ལ། དཔེར་ན་ཁང་པ་ལ་མེ་ཤོར་ན། ཁང་པ་ཚོགས་ཀྱང་ཁྱིམ་བདག་ནི་ཕྱིར་འཐུང་སྟེ། ཁང་ཁྱིམ་ཚོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱིམ་བདག་ཀྱང་ཚོགས་གོ་ཞེས་བཀྲིར་མི་རུང་ངོ་།།དེ་དང་འདྲ་བར་བདག་དང་ལུས་ཀྱང་ཡིན་པས། བདག་ནི་རྒྱ་པ་དང་། ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་ལགས་སོ།།[2] ཞེས་ཞུས་པར་སྟོན་པས། རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་སྒྲ་བ་ལྟར་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ཁྱབ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་རྒྱ་པ་ཡང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་མི་རུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་གཅིག་སྟེ་མཐུན་པར་སེམས་ནི་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་གཉིས་དང་འགལ་ལོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཕ་དང་མ་དང་། བུ་ཕོ་དང་། བུ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དོ། །ཅི་སྟེ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་གཅིག་ཡིན་ན། ཕ་ཡང་བུ་ཡིན། བུ་ཡང་ཕ་ཡིན། མ་ཡང་བུ་མོ་ཡིན། བུ་མོ་ཡང་མ་ཡིན། དགྲ་ཡང་གཉེན་ཡིན། གཉེན་ཡང་དགྲ་ཡིན།[3] ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་སྒྲ་བའི་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ཅི་སྟེ། རྒྱ་པ་ཞེག་ཡིན་ན། ཅི་ཕྱིར་དུས་རྒྱས་པ་བཅུར་[4] མི་འདྲ་བའི་ཐ་དད་པར་འགྱུར། རྒྱ་

མེད་པ་སྟེ་དགུ་དང་ལྡན་པའི་བདག་གོ། སྟེ་དགེ ༡༥༥༨ བསྟན། དཀྱ་མ ཏ། རྟོག་ཀེ་འབར་བ། ཤོག ༢༢ བ ༡

1 ལ་དུགས་ཏོག་མལར། བཀའ། ཕྱིས་མ། མདོ་ཆུང་འདས། གཟ་ཤོག ༧༢᳘ ནི ᳘

2 སྟེ་བཀའ། མདོ་སྟེ། འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་ཆུ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ། ཏ། ཤོག ༢᳘᳘ ཐ ᳘

3 སྟེ་བཀའ། མདོ་སྟེ། འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་ཆུ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོ། ཏ། ཤོག ᳘᳘᳘ ཐ ᳘

4 ᳘ ཕྱིས་པའི་གནས་སྐབས། ᳘ གཞོན་ཚུ། ᳘ ལང་ཚོ་ལ་བབ་པ། ᳘ མཐུ་དང་ལྡན་པ། ᳘ ད་ལ་བབ་པ། ᳘ ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། ᳘ མཐར་ཀྱི་ཆས་པ། ᳘ ཆས་པར་འགྱུར་བ། ᳘ ཤིན་ཏུ་ཆས་པ། ᳘᳘ ལོ་བརྒྱ་པའོ།། ལྟ་བཀའ། དཀོན་བཅུགས། དཀའ་ཐོ་ལ་མངལ་ན་གནས་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ཤོག ᳘᳘᳘ ནས

པའི་ཚོས་ནི་ཐོག་མར་ནུར་ནུར་བྱའི་དུས་ནས་[1] ཟླས་པའི་བར་དུ་ཡོད་པ་མི་རིགས་སོ།།[2] ཞེས་བདག་དེ་རྒྱ་པ་དང་། ཀུན་ཁྱབ་ཀྱི་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་ལན་མཛད་དོ། །སྟོང་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འཕྲིད་ཀྱིས་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། ལྷ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དང་མི་དང་དུད་འགྲོའི་འགྲོ་བ་ས་སོ་སོའི་ལུས་རེ་རེ་ལ་སྙིས་བུ་གནས་ཤིང་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆ་མེད་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནི་གཅིག་གི་བདེ་བ་ཐོབ་བ་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདེ་བ་ཐོབ་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཅིག་ལྡུག་བསྡལ་ཀྱིས་བཅིངས་པ་ན་ཐམས་ཅད་ལྡུག་བསྡལ་གྱི་བཅིངས་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ།།[3]

གཞན་ཡང་གྲངས་ཅན་པས། དཔེར་ན། སྟོང་ཐ་དད་ཀྱང་དེ་ཟླས་ཀྱི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་ཆ་མེད་ཀུན་ཁྱབ་གཅིག་ཡིན་པ་ལྟར། ལུས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོའི་བདག་ཆ་མེད་ཀུན་ཁྱབ་རྒྱ་བར་འདོད་པ་ཟླས་ནི་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་པ་ལ་བྱ་ཕྱིད་མི་ཟུང་བས་བདག་འཛིན་བར་བཅིངས་པ་དང་། དེ་ལས་ཐོལ་བ་དང་བདེ་སྡུག་ལ་ཕོངས་སྟོང་པ་པོའི་ཟ་བ་པོར་ཡང་མི་ཟུང་ངོ་།། གང་གིས་ཞེ་ན། རྒྱ་པ་ལ་རང་གི་རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པས་ཏྲི་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དོ།།

གཉིས་པ། ཚད་པར་སྣ་བའི་ཀུབ་མཐའ་ནི། ཏྲུང་འཕེན་པའམ་ཚོ་འདི་ལ་གང་ལེགས་ཅམ་ཀྱིས་ཆོག་པར་སྣ་བས་ཚུ་རོལ་མཇོས་པ་བར་གྱགས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ས་ཆུ་མེ་རླུང་གི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། འདི་ནམས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་འདི་ལས་གཞན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མིན་ལ། འབྱུང་ལུས་ཐ་དད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ལ་རྒྱུན་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན། ཏུ་དང་གླང་པོའི་སེམས་བཞིན་ཡིན་ལ། དེས་ན་ལུས་འདི་ཞིག་པ་ན་དེ་དང་མཉམ་དུ་བདག་དང་བློ་ཡང་ཞིག་པ་ཡིན་པས། ཚོ་འདིའི་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ལུས་གཞན་དུ་འཇུག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་མེད་དོ། །འདིས་བདག་འདོད་ཚུལ་ནི། སྟོན་པ་འཇིག་རྟེན་མིག་གིས།

ཇི་སྲིད་དབང་པོ་དང་སྟོང་ཡུལ། །དེ་ཉིད་གཅིག་ཉིད་སྟེས་བུ་ཡིན།།[4]

ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ལུས་སེམས་དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་དུ་ཀྱུར་པ་ཅམ་ཞིག་ལ་བདག་ཏུ་འདོད་དོ།།

སྟོན་པ་ཎྜཱུ་ཏྲའ་པ་ཐོན་རྟེས་ཀྱི་གྲགས་མཐའ་སྣ་བ་མང་དུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དང་པོ་བྱེ་བྲག་སྣ་བའི་འདོད་པ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་བཤད་མཇོད་ཆེན་པོའི་རྟེས་སུ་འཐད་པ་ཡང་དུས་གསུམ་རྟགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྣ་བས་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྣ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་ནང་

1 གཞན་ཡང་དགའ་བོ་འདི་ལྟར་མངལ་ན་ཞག་བདུན་ཕྱག་སུམ་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞག་བདུན་ཕྱག་དང་པོའི་ཚེ་མེར་མེར་པོ། གཉིས་པའི་ཚེ་ནུར་ནུར་པོ། གསུམ་པའི་ཚེ་ལྟར་ལྟར་པོ། བཞི་པའི་ཚེ་མཁྲང་འགྱུར། ལྔ་པའི་ཚེ་ཡན་ལག་འགྱུར་བ། དཀོན་བཅུགས། ཀཱ། ཤོག ༩/༧ བ ༢

2 ལ་དཔགས་ཏོག་མཁན། བཀའ། ཐིས་མ། མདོ་ཕྱང་འདས། ཀཱ། ཤོག ༢༥༥ བ ཅ

3 མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་ཀུས་ཀྱིས་འགྲོ་གྲོན་བཏང་སྟེ། བསྟན། གསེར་ཐིས་པར་སློག ངན་མ། ཇ། ཤོག ༢/༥ བ ༢

4 མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་ཀུས་ཀྱིས་འགྲོ་གྲོན་བཏང་སྟེ། བསྟན། གསེར་ཐིས་པར་སློག ཚད་མ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པ། ཡི། ཤོག ༧༥/ ན ༥

ཚན་མང་བཀྲུར་བས། མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དག།།དགེ་སྦྱོང་ངམ། བྲམ་ཟེ་གང་སུ་དག་ཅིག་བདག་གོ་སྐྱེམ་དུ་ཡང་དག་པར་ཇེས་སུ་བལྟ་བ་དེ་དག་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་བདག་གོ་སྐྱེམ་དུ་ཡང་དག་པར་ཇེས་སུ་ལྟའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་བདག་ཏུ་འདོད་ལ།

ཡང་དེའི་ནང་ཚན་སྟེ་པ་གཞན་འགའ་ཞིག་གིས་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས།

> བདག་ཉིད་བདག་གི་མཚོན་ཡིན་གྱི། །གཞན་ནི་སུ་ཞིག་མཚོན་དུ་འགྱུར།།
>
> བདག་ཉིད་ལེགས་པར་ཐུལ་བས་ནི། །མཁས་པས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར།།[2]
>
> ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་ལས།
>
> སེམས་དུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་ཐུལ་བས་ནི་བདེ་བ་འདྲེན།།[3]
>
> ཞེས་སེམས་ལ་བདག་གི་སྒྲས་གསུངས་པས་སེམས་ལ་བདག་ཏུ་འདོད་དོ།།

གོང་གི་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་དགྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་ན། གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། མིག་གི་ནམ་པར་ཤེས་པ་སོགས་ནམ་ཤེས་ཚོགས་བྱུག་ཡོད་པས། ལྷས་བྱིན་ལྟ་བུ་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཡང་བདག་མང་པོ་ཡོད་པར་ཐལ་བས་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ལུང་ལས། འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་བ་ནི་གང་ཟག་ཉག་ཅིག་རྒྱུ་བོ།།[4] ཞེས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། བདག་ཇས་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། བདག་བཏགས་ཡོད་དུ་གསུངས་པའི་ལུང་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་སོགས་གསུངས་སོ།།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྣ་བའི་ནང་ཚན་གནས་མ་བུ་པའི་སྟེ་པས། གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་ལྔ་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་ན། བདག་དུ་མར་ཐལ་བས་གནོད་ལ། གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལྔ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས། གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་དེ་ཉིད་དང་། གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་ན། མེད་པ་བསྟེན་པ་མཇོས་སུ་ཞེས་སྒྲ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་རྒྱ་མི་རྒྱ་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་པར་གསུངས་སོ།།[5]

དེ་ལ་དགྱད་པ་གལ་ཏེ་གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་། དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་གང་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་མི་འཐད་དེ། དངོས་མེད་

---

1 མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་འགྲོ་གྲོན་བཏང་སྟེ། བསྟན། གསེར་ཟིས་པར་སློག ཚད་མ། ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྡུས་པ། ཡེ། ཤོག ༧༥ ནས ༥

2 སྟེ་དགེ བཀའ། མདོ་སྟེ ཚོགས་སུ་བཅད་པའི་མདོ། ལེའུ། ༧། ཐ་ཀ། ཤོག ༧༥༠

3 སྟེ་དགེ བཀའ། མདོ་སྟེ། ས། ཚོམས། ལེའུ། ༡༧ ཐ་ཀ།༧ ཤོག ༢༥ཇ ནས།

4 ལྷ་ས། ཞོལ་སྒར་མ། མ། དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཤོག ༢༠༣ ནས།

5 རྗ་ས་གངས་ཅན་རྒྱུད་གཤོངས་སྒར་མ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༠ཇ

ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་མེད་པ་ལ་དངོས་པོ་གཞན་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡོད་ཀྱི། དངོས་པོ་ལ། དངོས་པོ་གཞན་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་མི་འདའ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལས་འདས་པའི་མཐའ་གཞན་གྱི་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱི་གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཏུ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ནི། དེ་ལས་གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་ཉིད་དུ་ཆེས་གསལ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།།

འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་ཆེན་ལས་སྒྲིས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་གང་ཟག་ཀྱང་དངོས་པོར་བརྗོད་དུ་ཡོད་ལ། སྐད་ཅིག་མར་ཡང་བརྗོད་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། གང་ཟག་ཀྱང་དངོས་པོ་གཞན་ལྟར་མི་རྟག་པར་ཡང་ཅི་ཕྱིར་བརྗོད་དུ་མེད། འདིར་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་ལ་དཔྱད་པ་དེ་དག་ནི། གནས་མའི་སྟེ་པས་རང་གི་རང་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ལ་དགག་པ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་གང་ཟག་ལ་ཡང་དངོས་པོ་གཞན་ལྟར་མཚུངས་པའི་གནས་ལུགས་ལ་དཔྱད་པ་ཡིན་པར། ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟུས་པ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ནི་གང་ཟག་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཐྲོ་ས་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་མ་བཀག་སྟེ། རང་དབང་ཅན་འདོད་པ་ཅམ་ལ་རག་ལས་པ་ནི་ས্ལས་ཀྱང་དགག་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཡོད་དམ། འོན་ཏེ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་འདི་འདིར་དཔྱད་པར་བྱའོ།།[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

སེམས་ཅམ་པས་བདག་འདོད་ཚུལ་ནི། ལྷང་གི་རྟེས་འཇུངས་སེམས་ཅམ་པས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་བདག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ཉིད་སྟོང་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་འཛིན་ཅིང་སྟོང་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་པས་དབང་ཕྱུག་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་བྱེད་པ་པོར་བཤད་པ་དང་འདྲ་བས་དེ་དབུ་མ་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཆེ་བ་གྲགས་པས་མི་འཐད་པར་གསུངས་ཏེ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུར་སྒྲ་བ་རྣམས།

　　བ་ནི་བ་རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ། །ཆུ་ཤེལ་ཆུ་རྣམས་ཀྱི་བཞིན་དང་།།

　　ཐྲག་ཤ་ཡལ་ག་རྣམས་ཀྱི་ལྟར། །དེ་ནི་ཡུས་ཅན་ཀུན་གྱི་རྒྱ།།

ཞེས་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་སྒྲ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་དམིགས་པའི་ས་བོན་གྱི་རྟེན་ཉིད་ཀྱིས་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་སྒྲ་བར་བྱེད་དོ། །གང་དབང་ཕྱུག་རྣག་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་རོ།།[2] ཞེས་གསུངས་པས་བཀག་གོ།

1　མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་འགྲོ་གྲོན་བཏང་སྟེ། བསྟན། གསེར་ཕྲེས་པར་གློག ཚད་མ། ལེ། ཨོག ༡༠᳘ བ།

2　སྟེ་དགེ བསྟན། དབུ་མ། ལ། ཨོག ༩᳘᳘᳘ ཐ ᳘

དབུ་མ་པས་བདག་འདོད་ཚུལ། མདོ་ནི་སྟོང་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་སྟོན་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འཕྲིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་བ་ཕྱི་མའི་ཕུང་པོ་ལེན་པ་པོ་ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་ཏུ་བཞེད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྲིད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་མོད།[1] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

ཡང། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་སྟོན་དཔོན་ཞིང་གི་བཟང་པོས་ཀྱང། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ལ་གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་བཞེད་དེ། སྟོན་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱན་སྟང་ལས། རྒྱུན་ཉིད་ཀྱིས་ན་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་གཅིག་གོ།[2] ཞེས་གསུངས་ཤིང། ཇི་ཙོང་ཁ་པས་དྲང་དེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོའི་སྒྲབས་སུ། ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་དང་རིགས་པའི་ཇེས་འཐད་ཀྱི་ཕེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་བདག་ཏུ་འདོད་པར་གསུངས་ཏེ། དྲང་དེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། སྟོན་དཔོན་འདི་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པས་ལུས་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པ་གཞན་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ།།[3] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་བདག་འདོད་ཚུལ། གོང་དུ་བཤད་པའི་བདག་འདོད་ཚུལ་དེ་དག་ནི། ཕྱང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་བདག་ཡོད་ཚུལ་མ་ཟློག་པར་ཕྱང་པོ་རྣམས་ལ་བཏགས་པའི་དོན་གང་ཟག་བཙལ་ནས་ཆེད་དགོས་པར་བསམ་སྟེ་བཏགས་དོན་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། སྟོན་དཔོན་ལེགས་ལྡན་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་གང་ཟག་ཏུ་བཞེད་པ་ལྟར་ན། ཕྱང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་གང་ཟག་འཛིན་མི་ནུས་པར་གང་ཟག་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། མདོ་ལས། གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།།

དེས་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཕྱང་པོ་ལྔ་ཆར་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་ལྷས་བྱིན་ལྟ་བུ་ལ་བདག་མི་འདུ་བ་མང་པོ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱ་དང་བ་གླང་ལྟར་ཕྱང་པོ་རྣམས་ལས་ངོ་བོ་གཞན་དུ་བདག་འདོད་ན་བདག་དེ་ཕྱང་པོ་རྣམས་ལ་ལྷོས་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བདག་ལ་ཕྱང་པོའི་མཚན་ཉིད་རྒྱ་བ་དང་འཇིག་པ་སོགས་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཡང་ན། བདག་དེ་ཕྱང་པོ་ལྔ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་དུ་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་ན་ལུས་ཆུས་པ་ན་བདག་ཆུས་པ་དང་། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་འབྱུང་བ་ན་བདག་ལ་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པ་སོགས་ཕྱང་པོ་འགྱུར་ལྟོག་གི་མཚན་ཉིད་རྣམས་བདག་ལ་མེད་པར་

1 སྟེ་དཀོ་བསྟན། དབུ་མ། ཤ། ཨོག ༢༠ བ ༢

2 སྟེ་དཀོ་བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། མཛོན་པར་ཚོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྟང་བ། ཀ ཨོག ཁ བ ༧

3 དྲང་དེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། ལྷན། ༧ཁ(ཀ) ཏྭ་ལའི་བློ་མའི་འཕགས་བོད་པོད་ཕྲིང་ ༢༢ ཨོག ༢༧༧

འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ཡོད་དོ།།

དེས་ན་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་བདག་གཅིག་དང་ངོ་བོ་གཞན་མེད་པས། བདག་དེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་དོན་གཞན་པའི་ཚུལ་དུ་བརྟེན་ནས་མེད་ལ། བདག་དེ་ལ་ཕུང་པོ་རྣམས་དོན་གཞན་པའི་ཚུལ་དུ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་མེད་དོ། །ཡང། ལྷས་བྱིན་ལ་གླང་པོ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྟར། ཕུང་པོ་ལ་བདག་དོན་གཞན་པའི་ཚུལ་དུ་ལྡན་པཝང་མིན། ལུས་ལ་མཚོ་བོ་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཚུལ་དུ་ལྡན་པ་ལྟར། བདག་དེ་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཅིག་པའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཚོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཙ་ཤེ་ལས།

ཕུང་མིན་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་མིན། །དེ་ལ་ཕུང་མེད་དེར་དེ་མེད།།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕུང་ལྡན་མིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཞིག་ཡིན།།[1]

ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་བཅལ་ན་མཐའ་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟའི་སྟེང་དུ་སྟོན་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་དབུ་མ་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་ཕུང་པོ་ལྟ་ཚོགས་པ་བདག་མ་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་ཕུང་གི་དབྱིས་བདག་མ་ཡིན་པ་གཉིས་བསྟན་ནས་བདག་མཐའ་བདུན་དུ་བཅལ་བས་མི་ཚེད་པ་ཤིང་རྩའི་དཔེ་དང་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཏེ། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

ཤིང་རྩ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན། །གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྟར་ཡང་མིན་ཞིང་།།

ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་ལག་དག་དེར་མིན། །འདུས་པ་ཙམ་མིན་དབྱིས་མིན་ཏི་བཞིན་ནོ།།[2]

ཞེས་གསུངས་སོ།།

མདོར་ན། ལྷས་བྱིན་ལྟ་བུའི་ཕུང་པོ་འཆར་བ་ན་དེ་གང་གས་གཞིར་བཟུང་སྟེ་འདི་ལྟས་བྱིན་ནོ། །ཞེས་བཏགས་པ་ཙམ་ཀྱིས་མ་འཚོམས་པར་ད་དུང་ལྷས་བྱིན་ཞེས་བཏགས་པའི་ལྷས་བྱིན་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་བཙལ་ཏེ། དེའི་སེམས་དང་གཟུགས་ཕུང་སོགས་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ཆུས་ལ་བདག་མང་པོར་ཐལ་བ་དང་། རང་གི་སེམས་གཅིག་པུ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་བདག་ཙུས་ཡོད་དུ་ཐལ་བ་འཇུག་ཅིང་། རང་རིའི་བློ་ལྟན་སྒྲོས་ལ་ཡང་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་དེ། རང་གི་ལུས་འདི་དང་ལྟའི་ལུས་ལྟ་བུ་བརྗེ་བའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་མི་གསལ་བའི་ཤེས་པ་འདི་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་བརྗེ་བའི་གོ་སྐབས་བྱུང་ནས་ཅིས་པར་དུ་རང་གི་ལུས་སེམས་གཉིས་འདོར་ནས་ལྟའི་ལུས་དང་ཀུན་མཁྱེན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔལ་ལྡན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་རྣམ་འགྲེལ་ལས།

1 སྟེ་དགེ བསྟན་བཅུ་མ། ཙ། ཚ་ཤེ། ཨོག ᠈᠈᠈ ན ᠈

2 སྟེ་དགེ བསྟན་བཅུ་མ། སེམས་བསྐྱེད། ᠄ ལ། ཨོག ᠈᠈᠈ ཐ ᠄

མཆོག་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་ཕྱིར་དང་། །རྒྱུ་འཇིག་བློ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།།

རྒྱུ་པོ་འདི་ཡི་དབང་སོགས་ལས། །བདག་ནི་ཐ་དད་ཆུར ་པ་ཤེས།།[1]

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

ཡང། བདག་ཕུང་པོ་ལས་རྣ་དང་བ་གླང་ལྟར་ངོ་པོ་གཞན་དུ་ཡོད་ན། ལུས་ཕུང་ན་བ་ན་བདག་ན་བ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ངང་གིས་འགྲུང་བ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ཞིང་། གཞན་ཡང་། བདག་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་པོ་གཞན་དུ་ཡོད་ན། ཕུང་པོ་བཟུང་བ་ལ་མ་ལོ̀ས་པར་ བདག་ཡན་གར་བ་གཟུང་དུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏ̀ལ̀ག̀ཀི̀̀ས̀ ད̀ས̀ु̀ མ̀ ཙ̀ བ̀ ཤེ̀̀ས̀ ར̀ད̀ ལ̀ས̀།

གལ་ཏེ་གཞན་ན་ལེན་མེད་པར། །གཟུང་ཡོད་རིགས་ན་གཟུང་དུ་མེད།།[2]

ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར།།[3]

ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་ཡང་བདག་ཏུ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་ལས།

ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟ་བཙོད་པ་ལྟར།།

དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་ཙོག་སྒྲས་སེམས་ཅན་ཞེས་བཙོད་དོ།།[4]

ཞེས་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བཙོད་པ་ལྟར། ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་བཏགས་ པའི་ཕྱིར་ན་གང་ལ་བཏགས་པའི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་དེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་ཀྱི་སེམས་ ཅན་དུ་མི་ཟད་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མདོ་ལས།

བདག་ཉིད་བདག་གི་མཚོན་ཡིན་ཏེ། །གཞན་ནི་སྲུ་ཞིག་མཚོན་དུ་འགྱུར།།[5] ཞེས་དང་།

ལེགས་དང་ངན་པ་བྱས་པ་ལ། །བདག་ཉིད་བདག་གི་དཔང་པོ་ཡིན།།[6] ཞེས་དང་།

བདག་ཉིད་ལེགས་པར་དུལ་བས་ནི། །མཁས་པས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར།།[7]

---

1 མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་འགྲོ་གྲོན་བཏང་སྟེ། བསྟན་བཅོས་པར་བློས་ཚད་མ། ཅེ། ཤོག ༢༢༢ ནས།

2 སྒེ་དགེ བསྟན་དབྱུ་མ། ཙ། ཤོག ༡༨ ན ༢

3 སྒེ་དགེ བསྟན་དབྱུ་མ། ཙ། ཤོག ༡༠ ན ༥

4 ཡང་དག་ལྡན་པའི་མདོ། ཙང་། ༡༣༡ རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོའི་མདོ་ཤོག་གྲངས། ༡༥༠

5 སྒེ་དགེ བཀའ་མདོ་སྒེ། དམ་པའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉིར་བཞག ལ། ཤོག ༣༧༧ བ ༡

6 དབྱ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ལྷུན་དགེ་ལྡན་ཐུབ་ལས་ཁང་། ༡༩༦㄀ ཤོག ㄀㄀㄀ ནང་ལུང་འདི་དྲངས་ཡོད།

7 སྒེ་དགེ བཀའ། ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་མདོ། ལེའུ། ༡༢ ཐུ་ཀ། ཤོག ༡༥༠

ཞེས་མདོ་ལས་བདག་དེ་མགོན་ཉིད་དང་། དཔང་པོ་ཉིད་དང་། འདུལ་བ་པོར་གསུངས་ན། ཕུང་པོ་ལྔ་ཚོགས་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མི་ཟད་བས་ཚོགས་པ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་མི་ཟད་ངོ་། ། དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་རྟའི་དབྱིངས་ཤིང་རྟར་མི་ཟད་བ་ལྟར། ཕུང་པོའི་དབྱིངས་ཀྱང་བདག་ཏུ་མི་ཟད་སྟེ། དབྱིངས་ནི་གཟུགས་ཅན་བོ་ན་ལ་ཡོད་པས་གཟུགས་ཕུང་བོ་ན་བདག་ཡིན་ཏྲི་ཆམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆམས་བདག་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་དོ། ། གཞན་ཡང་། ལུས་ཀྱི་དབྱིངས་བདག་ཡིན་ན། ལུས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་ཁ་དོག་གིས་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་སྒོང་བ་དང་། བདེ་སྡུག་སོགས་དྲན་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་འཇུག་གོ། །

འོ་ན་དགེ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་གཞན་སྟེས་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་འདོད་པ་དང་། རང་སྟེས་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་གཉིས་ཀར་དགག་པ་བྱས་པ། དེ་ལྟར་ན་རང་ལུགས་ལ་སྦྱིར་བདག་མེད་པ་འདོད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོན་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་དགེ་མ་ཚོག་གས་ལ་ཏུ་གོང་གི་ཏེ་བར་གྱུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུ་བ་ཤེས་རབ་ལས།

མེད་པ་ཉིད་དུའང་དེ་མ་ངེས།།[1]

ཞེས་པའི་ལུང་དྲངས་ཏེ་ལན་མཛད་དེ། ཚོག་གས་ལ་ལས། གང་ཞིག་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་(བདག་)མེད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་མོ་གཤམ་ཀྱི་བུ་ནི། ཕུང་པོ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཉེ་བར་ལེན་པ་(ཕུང་པོ་)ཡོད་བཞིན་ཏུ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་(བདག་) མེད་དོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་རིགས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་མེད་པ་ཉིད་དུའང་མི་རིགས་སོ། ། བདག་དེའི་ཆམ་པར་གཞན་པ་ནི་རྒྱས་པར་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས་ངེས་པར་བྱའོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ།།

དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས་བདག་གི་ཆམ་གཞན་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཤེ་ན། དེ་ནི་ཤིང་རྟའི་དཔེ་དང་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཤིད། ཤིང་རྟ་དེ་དོན་དམ་དང་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་གང་དུ་ཡང་བཏགས་དོན་ཆམ་པ་བདུན་ཀྱིས་བཅལ་བ་ན་ཤིང་རྟ་འགྱུབ་པར་འགྱུར་བ་མིན་ཡང་། འདི་ཤིང་རྟ་ཞེས་བཏགས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེས་ཆམ་པར་དཔྱད་པ་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ཚ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཅམ་ཀྱིས་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཡོད་པར་འཇོག་ནུས་ཏེ། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུའམ་འཇིག་རྟེན་དུ། །ཆམ་པ་བདུན་ཀྱིས་འགྲུབ་འགྱུར་མིན་མོད་ཀྱི།།

---

1 སྟེ་དགེ བསྟན་དབྱ་མ། ཙ། ཤོག ༧༥ ན ༩

2 སྟེ་དགེ བསྟན་དབྱ་མ། ཁ། ཤོག ༧༥༢ ཐ ༥

རྣམ་དཔྱད་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ཁྱིད་ལས་འདིར། །རང་གི་ཡན་ལག་བརྒྱན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན།།[1]

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཤིང་རྟ་ཞེས་བཏགས་པའི་དོན་ཤིང་རྟ་དེ་བཅལ་བས་མཐའ་བདུན་དུ་ཆེད་པར་མི་འདོད་ཀྱང་། དངོས་པོ་རྣམས་རང་ངོས་ནས་སྒྲུ་བ་མེད་ཀྱང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འཐུང་བའི་སྒྲ་བ་ཁས་ལེན་པ་ལྟར། ཆ་ཤས་ལ་བརྒྱན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་ཤིང་རྟ་འཛིག་པ་ཡིན་པས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤིང་རྟ་འགྲོ་བོང་གི་ཐ་སྙད་ཆད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་མེད་ལ། ཕ་རོལ་པོ་ཤིང་རྟ་ཁོགས་བཏགས་དོན་བཅལ་བས་འཛིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་མེད་པར་བརྒྱན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཤིང་རྟ་འཛིག་ཚུལ་ཁས་བླངས་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འཐུང་བ་ཀྱིན་ཁྱིད་འདི་པ་ཅམ་ཁས་བླངས་པ་ལྟར། བརྒྱན་ནས་བཏགས་པ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཆད་པ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ལ། ཕ་རོལ་པོས་ཀྱང་འདི་ཁྱིད་ཁས་བླང་པར་འོས་པ་ཡིན་ནོ།།[2] ཞེས་གསུངས་སོ། །བདག་ཀྱང་ཤིང་རྟ་དང་མཚུངས་པར་འཛིག་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཁྱིད་ལས། བདག་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་གྱུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་ཁྱིད་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གྱི་དགེ་སློན་ཅིང་བཤད་པ།

ཤིང་རྟ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན།།

གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྟར་ཡང་མིན་ཞིང་།།

ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་ལག་དག་དེར་མིན།།

འདུས་པ་ཅམ་མིན་དབྱིབས་མིན་ཇི་བཞིན་ནོ།།[3]

ཞེས་གསུངས་ལ། ཡང་དེ་ཁྱིད་ལས། བདག་དེ་ནི་རང་གི་ཕུང་པོ་ལ་བརྒྱན་ནས་མིང་དང་བརྡས་བཏགས་པ་ཅམ་ལ་འཇིག་པར་མངོའི་ལུང་འདྲེན་དང་བཅས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཁྱིད་ལས། དགེ་སློང་དག་ལྟ་པོ་འདི་རྣམས་ནི། མིང་ཅམ་ཐ་སྙད་ཅམ་བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ། འདས་པའི་དུས་དང་། མ་འདས་པ་དང་ནམ་མཁའ་དང་། ཆུ་བན་ལས་འདས་པ་དང་གང་ཟག་གོ།[4] ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ།

ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྒྱན་ནས་ཤིང་རྟར་བཟོད་པ་ལྟར།།

དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྒྱན་ནས། །ཀུན་ཏོག་ཁོན་ལེགས་ཅན་ཞེས་བྱའོ།།[5]

---

1 སྒེ་དགེ བསྟན་དབྱུ་མ། ལ། ཨོཾ ༢༧༢ ན ༢

2 སྒེ་དགེ བསྟན་དབྱུ་མ། ལ། ཨོཾ ༣༠༥ ཐ ༥

3 སྒེ་དགེ བསྟན་དབྱུ་མ། ལ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ཨོཾ ༢༧༧ ཐ ཅ

4 སྒེ་དགེ བསྟན་དབྱུ་མ། ལ། འཇུག་འགྲེལ། ཨོཾ ༢/༥ ན ༢

5 སྒེ་དགེ བསྟན་དབྱུ་མ། ལ། འཇུག་འགྲེལ། ཨོཾ ༢/༥ ཐ ༧

ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གོང་དུ་ཤིང་རྟའི་དགེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་རང་ངོས་ནས་ཡོད་ན། གང་དུ་ཡོད་ཅེས་འཚོལ་བའི་སྒྲིས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་བཙལ་བས་མཐའ་བདུན་གང་ཅང་ཞིག་ནས་ངེས་པར་དུ་རྟེད་དགོས་པ་ལས་མ་རྟེད་པས་བདག་རང་ངོས་ནས་གྱུབ་པར་སྟང་ཞིང་ཞེན་པ་འདི་ནི་བློས་སྦྱོ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་སྟེ་བདག་གི་གནས་སྟངས་ཇི་བཞིན་པ་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་ན་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཡུགས་འདིར་བདག་དང་ཤིང་རྟ་སོགས་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་མིན་ཡང་། དེ་དག་གི་ཡོད་ཚུལ་ནི། མ་བརྟག་མ་དཔྱད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

རྣམ་བདུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་ཇི་ལྟ་བུར། །ཡོད་ཅེས་རྣལ་འབྱོར་པས་འདིའི་ཡོད་མི་རྟེད།།

དེས་དེ་ཉིད་ལའང་བདེ་བླག་འཇུག་འགྱུར་བས། །འདིར་དེའི་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་འདོད་པར་བྱ།།[6]

ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ཉེ་བར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི། ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་དེ་རྣམ་པ་བདུན་ལས་རྣམ་པ་གང་ཅུང་ཞིག་གིས་བདག་ཉིད་ཡོད་པར་རྟེད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་རྟེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།[7] ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཡང་། རྣལ་འབྱོར་པ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུར་རོ། །འདི་གི་སྒྲས་ཀུན་ཇོའ་ཉམས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་མ་བཏགས་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པར་བྱའོ། །མཁས་པ་དག་གིས་ཕྱོགས་འདི་ནི་སྐྱོན་མེད་ཅིང་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པའོ་སྙམ་དུ་བསམ་སྟེ། གཏོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླངས་པར་བྱའོ།།[8] ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཡུགས་འདི་ལ་འདི་ནི་ཤིང་རྟའོ་འདི་ནི་གང་ཟག་གོ །ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་འདི་ཡིན་ཞེས་གང་ཡང་རྟེན་པར་བྱ་བ་ཞིག་མེད་ན་ཡང་། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་བྱ་བྱེད་ཅུང་བའི་བདག་དང་ཤིང་རྟ་སོགས་བསྟོན་མི་ནུས་པར་སྟང་བཞིན་དེ་ལྟར་འཛིག་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་བྱ་བའི་ཚུལ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལ་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། བདག་ཉིད་ལ་ཡང་ཇི་ལྟ་ཡ་ཅ་ཅ་ཡ། ཁ་ཅ་ཏ་ཐ། ཁ་ཅ་ཏ་ཐ། ཁ་ཅ་ཏ་ཐ

པ་ཐོགས་པ་ནི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའོ། །ལག་ན་འཁོར་ལོ་ཐོགས་པ་ནི་སྲིད་མེད་ཀྱི་བདུའོ།།[1] ཞེས་དེ་གཉིས་རྩོད་པ་ན། ཉེ་འཁོར་ན་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་ཞིག་འདུག་པའི་གན་དུ་དོང་སྟེ་ཕྱག་འཚལ་ནས། དེ་ལ་རང་རང་གི་བསམ་པ་སྨྲས་པ་དང་། དེས(ལག་ན་རྩེ་གསུམ་ཐོགས་པ་དབང་ཕྱུག)གཅིག་ལ་ནི་ཁྱོད་ཟེར་བ་བདེན་ནོ། །ཞེས་སྨྲས། གཅིག(ལག་ན་འཁོར་ལོ་ཐོགས་པ་དབང་ཕྱུག་ཟེར་)ལ་ནི་མི་བདེན་ནོ། །ཞེས་སྨྲས་ན། དེ་ལ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་དེས་ཇི་ལྟར་འདི་ན་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཡང་འགའ་ཡང་མེད་ལ། སྲིད་མེད་ཀྱི་བདུ་ཡང་མེད་དོ། །འདི་དག་ནི་ཚིག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རི་མོ་བྲིས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་ཤེས་མོས་ཀྱི། འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་འདི་ནི་བདེན་ནོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་ལ་རྫུན་ཀྱི་ཚིག་གི་སྐྱོན་ཅན་དུ་མ་ཀུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཆུམས་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པར་གཟིགས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་འདི་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དོ། །འདི་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་པས་ཆོས་ཆུམས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཡོད་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་མགོན་པོ་གླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས།

སྐྱེས་བུ་ས་མིན་ཚུ་མ་ཡིན། །མེ་མིན་ཆུང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན།།

ཆུམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀུན་མིན་ན། །དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེས་བུ་གང།།

སྐྱེས་བུ་ཁམས་བྱུག་འདུས་པའི་ཕྱིར། །ཡང་དག་མ་ཡིན།།[2]

ཞེས་སྐྱེས་བུ་ཁམས་བྱུག་འདུས་པ་ཅམ་ལ་བཏགས་ཅམ་དུ་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་བདག་དེ་སྣ་ཚོགས་གཞན་བཏགས་པ་ཅམ་ལ་འཇིག་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་འཇིག་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། མདོ་ལས།

ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་བློས་སྟོར་བྱ།།[3]

ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་དངོས་པོ་ཆུམས་ནི་རང་གི་ཚུ་ཀྱེན་དུ་མ་ལ་རྟེན་ཅིང་འཕེལ་བར་འཕྱུང་བ་ཡིན་ཞིང། རང་ཉིད་གྱུབ་པ་ན་ཡང་ཆ་ཤས་དུ་མ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཆ་ཤས་དེ་དག་ལས་རང་ཉིད་ཡིན་པ་ཞིག་མ་གྱུབ་ཀྱང་ཆ་ཤས་དེ་དག་གིས་ཀཱ་ཞིར་བཟུང་སྟེ། འདི་དང་འདི་བོ་ཞེས་འདོགས་བྱེད་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཏགས་པ་ཅམ་ལ་རང་ཉིད་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་སུ་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཙ་ཤེ་ལས།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད།།

1 སྒེ་དགེ བསྟན་དབྱུ་མ། ཙ། ཤོག ༢༩༩ བ ༣

2 སྒེ་དགེ བསྟན། ཕྱིན་ཡིག། ཀི། ཤོག ༧༠༥ བ ཨ

3 སྒེ་དགེ བཀའ། མདོ་སྒེ། ཏ། ཤོག ༩༢ ན ༢

དེ་ནི་རྒྱན་ནས་གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ།།[1]

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

མདོར་ན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་མ་བྱོན་པའི་སྔོན་དུ་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་རྣམས་རྒྱ་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཡོད་པར་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཤིང་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་བདག་ཡོད་པར་སྒྲ་བ་ཞེས་དང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་པ་དང་ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་པུ་དང་། གཟུགས་ཕུང་སོགས་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མི་འདོད་པས་བདག་མེད་པར་སྒྲ་བ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གིས་འགྱུར་བ་ཅན་གྱི་བདག་དང་། ཆ་དང་བཅས་པ་དང་། གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་དང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་བདག་བདེ་སྡུག་ཚོར་བ་པོ་དང་། བཟང་ངན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་པོའི་རྒྱན་ཅིང་འཕྲལ་པར་འཕྱུང་བའི་བདག་མེད་པར་འདོད་པ་ཀ་ལ་ཡིན། གཞན་ཡང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རང་ལས་གྲུབ་པའམ་རང་ངོས་ནས་སམ་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་གང་ཟག་མེད་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། གཟུགས་ཕུང་སོགས་རང་ལས་གྲུབ་པའམ་རང་ངོས་ནས་སམ་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མེད་པ་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒོམ་དགོས་ཀྱི་ཟླ་བ་གྲགས་པས་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས།

བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་སྒྲོལ་ཕྱིར། །

ཚོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས།།[2]

ཞེས་དང་། ཡང་སློབ་དཔོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །དེ་ནི་ཚོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ།།[3] ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལས་ཀྱང་། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ།།[4] ཞེས་ཤི་ལྟར་གང་ཟག་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བལྟ་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་རྗེས་སུ་གཟུགས་མེད། སྒྲ་མེད་སོགས་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་གསུངས་ཀྱང་དེ་དག་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་པ་ལ་ཡོ་དགོས་པ་ཡིན་ཀྱི་སྟོན་པ་གཟུགས་སོགས་མེད་པ་ལ་ཡོ་མི་རྟང་བ་ལྟར་གང་ཟག་གམ་བདག་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ།། །།

1 སྒེ་དགེ་བསྟན་དབྱ་མ། ཅ། ཤོག ᠓᠕ ཨ ᠔

2 སྒེ་དགེ་བསྟན་དབྱ་མ། ལ། ཤོག ᠓᠗᠓ ཁ ᠔

3 མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་འགྲོ་གྲོན་བཏང་སྟེ། བསྟན་གསེར་ཐོག་པར་སློབ་ཤོག ᠓᠕᠓ ཨ ᠔

4 སྒེ་དགེ་བཀའ། རྒྱུད། ནཱ། ཤོག ᠓᠓ ཨ ᠓

▣ དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་ཡར་འཕེལ། {ལྷ་རྩ}

དགེ་དགུ་དོན་དགུ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་བསྒྲིབ་བྱ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་དཔྱད་པ།

བདེ་གཤེགས་ཁམས་ལྡན་འགྲོ་བ་སྙ་ཚོགས་ལ།།

བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་རང་གཤིས་ཇོལ་བའི་ཕྱིར།།

བདེ་གཤེགས་ལམ་སྟོན་མཛད་ལ་གུས་བཏུད་ནས།།

བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དཔེ་དགུ་དོན་དགུས་འཆད།།

ཅེས་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་དམ་བཅའ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ། སྐབས་ཀྱི་ལས་ལ་འཇུག་པ་ནི། ཕྱིར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མིང་གཞིར་གྱུར་པའི་རིགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་རྒྱ་གར་དུ་གནའ་བོའི་ཚོས་ལུགས་དང་སྐབས་བྱང་བ་ཞིག་ཕལ་ཆེར་ཡིན་འདུག སྐབས་དེ་དུས་བྱམ་ཟེའི་རིགས་ཆམས་ཀྱིས་ཕྱི་ཚོགས་ནང་རང་གི་རིགས་ཆམས་ཆམ་དཔྱོད་དང་ཤེས་ཡོན་དབང་ཐང་སོགས་སྐྱེ་བོ་གཞན་ལས་མངོན་པར་འཕགས་པར་ཞེན་ཏེ། རང་ཉིད་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བསྟན་ཆེད་རིགས་མི་འདྲ་བའི་མཚམས་འཛིན་ཀྱི་སྲོལ་དེ་བྱས་པར་མངོན། འོན་ཀྱང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཎྜཱི་ཏེ་ཀ་ལ་ཉིད་ཉིག་ཅེན་འདིར་ཕྱོན་པ་ནས་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་མཚམས་འདི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་མ་ཟད། འགྲོ་བ་མིའི་བཟང་སྟྲོད་དང་མི་འཚམས་པར་གཟིགས་ཏེ་རང་གིས་གསར་གཏོད་གནང་བའི་ལྟ་ཐུབ་ནང་རིགས་མི་གཅོ། རུས་མི་གཅོ། སྐྱབ་པ་གཅོ་[1]ཞེས་རིགས་རུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདི་འགྲོ་བ་སྒྲོ་དང་ཁྱད་པར་མིའི་སྒྲོ་ཚོགས་ནང་སྐོ་ཀུན་ནས་མི་འཚམས་པར་ཐུགས་བཞེད་ཀྱི་སྙིང་པོའི་ཡང་སྙིང་པོ་ཡིན་པའི་ལམ་སྟོན་གསལ་པོར་མཛད། དེ་ནི་ད་ལྟའི་དུས་རབས་ཉིར་གཅིག་པ་འདིར་འགྲོ་བ་སྒྲོ་དང་བྱེ་བྲག་མིའི་འགྲོ་

1 སྒེ་དགེ ༧ བཀའ། འདུལ་བ། ང་ འདུལ་བ་གཞི། ཨོག ༧༠༥ ནས ༥ འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་མདོ་དངོས་ནང། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཎྜ་རིའི་ཏུས་ལྷས་པ། བཞིན་བཟང་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་གསུང་རབ་འདི་ལ་ནི་རིགས་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། རུས་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ཏྲུང་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ཐོས་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་གསུང་རབ་འདི་ལ་ནི་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསལ།

བ་ཆུམས་ལ་རང་རང་སོ་སོར་རང་ཚས་སུ་ཡོད་པའི་རང་དབང་གི་ཐོབ་ཐང་ངམ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཞེས་པ་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱིས་སྤྱི་མོས་སུ་གལ་ཆེའི་མིང་ཆོག་ཏུ་བོད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་པ་འདི་དང་ཡང་སྒོ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པ་ཡིན། དེར་མ་ཟད་སྟོན་པའི་ཐུགས་བཞིད་འདི་ནི་ང་ལྟའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་རིགས་རུས་ཕོ་མོ་ཁྱད་པར་མེད་པར་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ནོ་ཅོག་ལ་གཞུང་སྲིད་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཐོབ་ཐང་འདྲ་མཉམ་ཡོད་པའི་ལམ་སྲོལ་ལམ་མང་གཙོ་ཞེས་པ་འདི་ལས་ཀྱང་ལྟག་པ་སྟེ་མིའི་རིགས་སུ་ཀྱུར་པ་ཡོད་དོ་ཅོག་ཁོས་ཀྱང་ཡིན། ཐ་ན་འབུ་སྲིན་ཚུན་ཆད་ཀྱི་སྲོག་ལྟན་སྐྱེ་འགྲོ་ཀུན་ལ་ནམ་ཞིག་ན་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྟན་ཞིང་སྐྱོན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ས་ཁམས་རྒྱས་པའི་ནུས་པའམ་ཐོབ་ཐང་འདྲ་མཉམ་ཡོད་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་འདིར་ཐོག་མར་སྲོལ་གཏོད་མཛད་པ་ཡིན་ཞུས་ན་མི་འགྲིག་པ་མེད། རྒྱ་མཚན་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོའི་ཞུས་པའི་མདོ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ།[1] ལྷ་མོ་དཔལ་འཕྲིང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་འཁམ་དཔལ་འཕྲིང་སེང་གེ་སྒྲའི་མདོ།[2] ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བ་བུ་མོ་རིན་ཆེན་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ།[3] སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡེ་ཤེས་སྟང་བའི་རྒྱན་གྱི་མདོ།[4] འཇམ་དཔལ་དགའ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཁྱིམ་བདག་དྲག་ཤུལ་ཅན་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་[5]སོགས་ལས་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡོད་པ་གསུངས་ཡོད་དོ།།

མདོ་དེ་དག་གི་དགོངས་དོན་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ནི་རྒྱུད་ཕྲ་མ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། འདི་ནི་འཕགས་ཡུལ་དུ་རིགས་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཆལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའང་ཡིན། དེ་ལ་ལེའུ་ལྔ་སྟེ་དང་པོས་ཁམས་བསྟན་པ་དང་། གཉིས་པས་བྱང་ཆུབ་གསུམ་པས་ཡོན་ཏན། བཞི་པས་འཕྲིན་ལས། ལྔ་པས་དེ་དག་གི་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་ཡིན།

དེར་མ་ཟད་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཞེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དང་། དྲི་མ་གློ་བུར་བར་གནས་པ་དང་། ས་ངམ་རྒྱས་དང་ཞེམས་ཅན་ཀྱི་ཞེམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་། ཞེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མཐར་ཐུག་འཚང་རྒྱ་བའི་རྒྱུའམ་ས་བོན་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཞེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་བསྟན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ་ཡང་རྟེན། ངོ་བོ། རྒྱུ། འབྲས་བུ། ལས། ལྔན་པ། འཇུག་པ། གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ། རྒྱ་ཏུ་མི་འགྱུར་བ། ཡོན་ཏན་

1 སྒེ་དགེ ༢༥༨ བཀའ། མདོ་སྒེ། ཇ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ། ཤོག ༢༩༥ བཅུ ནས་ ༢༥/ བར

2 སྒེ་དགེ ༡༢ བཀའ། དཀོན་བཅོགས། ཚ ལྷ་མོ་དཔལ་ཕྲེངས་ཀྱི་མདོ། ཤོག ༢༥༥ ནུ། ནས་ ༢།།། བ།།

3 སྒེ་དགེ །།ཅ/ བཀའ། མདོ་སྒེ། བ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་ཅེས་བྱ་བའི་མདོ། ཤོག ༢ཅ۰ ནུ། ནས་ ༣۰།། ནུ།།

4 སྒེ་དགེ །།۰۰ བཀའ། མདོ་སྒེ། ཀ ཡེ་ཤེས་སྟང་བའི་རྒྱན་གྱི་མདོ། ཤོག ༢།།ཅ ནུ། ནས་ ༣۰༥ ནུ།།

5 སྒེ། ཅ་༣ བཀའ། དཀོན་བཅོགས། ང་ ཁྱིམ་བདག་དྲག་ཤུལ་ཅན་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ༢ཅ།། ནུ།། ནས་ ༢།།། ནས།

དབྱིར་མེད་པ་བཅས་རྣམ་པ་བཅུའི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ནོ།།

སྐབས་དོན་བཤད་པར་བྱ་བ་ནི་ལེའུ་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པའི་ནང་ཚན་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ་ཉིད་འགྲོ་བ་ཡོངས་ལ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་དང་ལེ་དགུས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པའི་དོན་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དོན་ཚན་གསུམ་གྱིས་འཆད་པར་འདོད་དེ་ཐོག་མར་སྒྲོ་དོན་བཤད་པ་དང་། སྐབས་དོན་དང་པོ་དགུ་དོན་དགུའི་དང་པོ་དོན་སྟོར་བའི་ཚུལ་དང་། འཕྲོས་དོན་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའམ་ཁམས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་དོགས་པ་ཟུང་ཟད་དཔྱོད་པར་བྱའོ།།

དང་པོ་སྒྲོ་དོན་བཤད་པ་ནི། རྒྱུད་བླ་མའི་གཞུང་འདི་ཉིད་རང་རེ་ཁ་བའི་སྤྲོངས་སུ་རྫོ་བཅུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་གནང་བའི་བྱམས་ཆོས་སྒེ་ལྟའི་ཁོངས་སུ་བཙི་བ་དང་། དེའི་རྣམ་བཤད་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པར་འདོད་ཀྱང་། དེང་རབས་མཁས་པ་མང་པོས་མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་མཛད་པོ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་གོལ་སྒེ་དང་། བཅུན་པ་རྣམ་གོལ་སྒེ་དང་། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་མཛད་པའི་སྐབས་རྒྱུད་བླ་མ་དང་དེའི་རྣམ་བཤད་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པ་གཉིས་པོའི་ལུང་འདྲེན་ཟུར་ཙམ་ཡང་མེད་པ་འདི་ཉིད་རྒྱ་མཚན་གཅོ་བོར་བྱས་ཏེ་ཙ་འགྲེལ་གཉིས་པོ་ཇི་བཅུན་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མ་མཛད་པར་བཤད་ཀྱིན་ཡོད། ཁོ་བོས་ནི་ཙ་འགྲེལ་དེ་གཉིས་ཇི་བཅུན་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་ཀྱང་བཤད་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་སྐབས་དེ་དུས་གདུལ་བྱ་མེད་པར་གཟིགས་ཏེ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་བླ་མ་དང་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་ཟུང་འཇུག་གཉིས་གཏེར་དུ་སྦས་པ་ཡིན་པས་འཕགས་སེང་ལ་སོགས་སློབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་རིགས་ཀྱི་བཤད་པའི་སྐབས་ལུང་འདྲེན་མ་བྱུང་བར་རྒྱ་མཚན་དུ་བས། ཕྱིས་སློབ་དཔོན་མི་ཏི་པས་མཆོད་རྟེན་ཞིག་གི་སེར་ཁ་ནས་བོད་ཕྱུང་བ་གཟིགས་རྟེས་རྟེ་བཅུན་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་རྒྱུད་བླ་དང་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་ཟུང་འཇུག་ལེགས་པར་གནང་ཚུལ་གྱི་ངག་རྒྱུན་ཡོད་པ་ལྟར་མི་ཏི་པ་ལ་དག་སྟང་དུ་ཟུང་བར་མངོན། །དེའི་རྟེས་མི་ཏི་པ་ཁོང་དང་དུས་མཚུངས་སུ་བྱོན་པའི་སློབ་དཔོན་ཙ་ཏྲ་ཡས་ལུང་འདྲེན་མཛད་པ་ནི་རང་གིས་བྱས་པའི་གནད་ཀྱི་ཟླ་བོད་དུ། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་བྱམས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་བླ་མར་གསུངས་ལ། སྟོན་ཀྱི་འཕེན་པའི་དབང་ལྡན་ལས། །རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས། [1]ཞེས་སོགས་གསལ་ཡོད། བོན་ཀྱང་དེང་གི་མཁས་པས་དཔྱད་པ་ལ་ལན་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཀྱང་དགོས་ངེས་སྟམ་ལ། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནི་རྒྱུད་བླ་མ་ཙ་འགྲེལ་རྣམས་བོད་སྐད་དུ་མ་བསྒྱུར་གོང་རྒྱ་ནས་ཏུ་བསྒྱུར་ཟིན་པ་དང་། དེ་ལྟར་ན་ཙ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་མཛད་པ་པོ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་མཏུག་ཏུ་ཕེབས་པའི་ལྷ་ར་མ་ཏི་ཞེས་པའི་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཉེ་ཅོང་གི་མཁས་པ་ན་ཀ་མུ་རས་མཛད་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་ཆོས་ཞེས་པའི་ཐོམ་དེབ་

1 སྒེ་དགེ ༡༥༠༥ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ད སློབ་དཔོན་འཕགས་མེད་འབྲུང་གནས་སྦས་པ། བཅུད་སྟོང་འགྲེལ་པ་གནད་ཀྱི་ཟླ་བོད། ཤོག ༥༧ བཅ

ནང་གསལ་བ་མཁས་པས་ཁྱོད་ལ་ཁེད་པ་[1]དེ་དག་ལའང་རང་སྟོགས་ནས་ཚུལ་མཐུན་ལན་འདེབས་ཤིག་ཀྱང་དགོས་པས་སྟམ་མོ།།

ཡང་བསྟན་བཅོས་རྒྱུད་བློ་མ་འདིའི་བཤད་བྱ་རྩ་བའི་མདོ་ལ་ཏོས་འཛིན་བྱ་ཚུལ་དུ་མར་སྦར་ཡང་། ཁོ་བོ་ནི་པཊ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་འབངས་བར་སྨྲ་སྟེ། ཁོང་གིས་ཆོག་ཐག་ཆོད་པོས་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཞིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་བསྟན་བཅོས་འདིས་མདོ་དེ་ཇམས་ལས་གང་བཤད་བྱ་ཚུ་བའི་མདོར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོར་ཇོ་ཇེའི་གནས་བདུན་ཀ་ཚང་བར་བྱུང་བས་དེ་ཞིད་ཚ་བའི་མདོར་བྱེད།།[2] ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚ་བའི་ལུས་མདོར་བསྟན་གྱི་སྐབས་སུ།

ས་ངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོགས་ཁམས་དང་བྱང་ཆུབ་དང་།།
ཡོན་ཏན་ས་ངས་རྒྱས་ཕྱིན་ལས་མཐའ་མ་སྟེ།།
བསྟན་བཅོས་ཀུན་གྱི་ལུས་ནི་མདོར་བསྡུས་ནི།།
ཇོ་ཇེ་ཡི་ནི་གནས་བདུན་འདི་དག་གོ།
འདི་དག་རང་མཚན་ཞིད་ཀྱི་ཇེས་འཇུག་བ།།
གོ་རིམས་ཇི་བཞིན་གཟུངས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོར།།[3]
ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཁྱངས་བཅོལ་བའོ།།

ཡང་མཁས་པ་འགས་འདིའི་བཤད་བྱ་ཚ་བའི་མདོར་འདོད་པའི་རྟག་བརྟན་སྐྱེང་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་དང་བདེ་གཤེགས་སྐྱེང་པོ་བསྟན་པའི་མདོ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་མིན་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། གང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒོན་མའི་དྲང་ངེས་དཀའ་འགྲེལ་དུ། ལང་གཤེགས་ལས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱའི་སྐྱེང་པོ་རྟག་བརྟན་སྟོན་པའི་མདོ་ནི་དྲང་དོན་ཡིན་ཞིང་། དེའི་མིང་ལའང་གཞུང་དུ་མར་བདེ་གཤེགས་སྐྱེང་པོའི་མདོ་ཞེས་བཤད། དེ་རང་ཞིད་བོད་དུ་མ་འགྱུར་བས་ད་ལྟ་ཡིག་ཆ་ས་གསོག་སུ་དྲངས་ཡོད་པ་འདི་དེའི་བཤད་པ་ལང་གཤེགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚོག་རྣམས་ཡིན།[4] ཞེས་མདོ་གཉིས་པོ་མིང་ཐ་དད་པ་ཙམ་ལས་མདོ་

1 བདེ་གཤེགས་སྐྱེང་པོའི་རིགས་ཀྱི་ཚོས་སྐོར། ཐོན་གྲེང་ང་སྒྲོག། ཨོག ༢༣ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས། ཕྱི་ལོ་༢༠༠᳘ ལོར་པར་སྐྲུན།

2 པཊ་ཆེན་བསོད་ནམས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བློ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དཀའ་འགྲེལ་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད། གསུང་འབུམ། པོད། ཅ ཨོག ᳘ བཅུ་འབྲས་སྒྲུངས་བློ་གསལ་གླིང་གྲྭ་ཚང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ᳘᳘᳘᳘ ལོར་དཔེ་གཟུགས་སུ་པར་དུ་སྐྲུན།

3 ས্ব་དགེ ᳘᳘᳘᳘ བསྟན། ས্ব་མས་ཅམ། ཕི ཇེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བློ་མ། ལེའུ། ᳘ ཟློ་ཀ ᳘ ཨོག ᳘᳘ བཅུ

4 ཇེ་ཀུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྒོན་མ། དྲང་ངེས་དཀའ་འགྲེལ། པོད། ཁ ཨོག ᳘᳘᳘ ཕྱི་ལོ་᳘᳘᳘᳘ ལོར་དཔལ་ལྡན་འབྲས་ལྡན་བཀྲིས་སྒྲོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་

གཅིག་ཡིན་པར་བཞེད་སྲོལ་འདུག

ཡང་རྒྱུད་བླ་མའི་གཞུང་འདི་གྲུབ་མཐའ་གང་གི་ལུགས་ལུ་བྱས་མིན་ལ་སྣ་ཚོགས་པ་ཞིག་སྟེ། གོང་སྒྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་ལས། རྒྱུད་བླ་མ་ནི། བོད་སྐད་རབས་པ་ཆོས་བཀའ་བར་པའི་དགོངས་འགྲེལ་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་སྟོན་པར་བཞེད། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ། མཁན་མེད་དུགས་པོ་རྗེས་འཕངས་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཀྱིས་ཀྱང་དབུ་མའི་གཞུང་དུ་བཞེད་ཅིང་། བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ཐ་མའི་དགོངས་འགྲེལ། ལྟ་བ་དབུ་སེམས་གང་རུང་བསྟན་གསུངས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ཐལ་འགྱུར། ཟླ་སྒྲོལ་རྒྱ་མཚོ་སེམས་ཙམ་དུ་གནས་པར་བཞེད་པ་སོགས་མི་མཐུན་པ་ཅི་རིགས་ཡོད།།[1] ཅེས་གསུངས་པས་གྲུབ་ལ། ཁོན་ཀྱང་ཁོ་བོས་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལུ་འདོད་དགོས་པར་སེམས་ཏེ། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པ་འདིར་ནི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་གྲུབ་མཐའ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །ཅེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་མཐའ་དག་པར་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་མང་བར་འགྱུར་བས་མ་བྲིས་སོ།།[2] ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་པཊ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་རྒྱུད་བླའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། འགྲེལ་ཚིག་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་བླ་མ་ཉིད་ལོ་ངོ་ཏ་པཎ་ཆེན་གྱི་ཐུགས་ཀར་ཡོད་ཀྱི་ཐུགས་ཀ་ལེགས་པར་འགྱུར་ཏེ།[3] ཞེས་གསུངས་པའི་ཚིག་གི་ནུས་པ་ལས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བསྟན་བཅོས་རྒྱུད་བླ་མ་འདིའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་དཔེ་མ་ཐམས་ཅད་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་རྒྱུན་དང་ལྡན་ནས་བྱང་དང་། དེ་ཡང་མཐར་བཏུགས་ན་དཔེ་མ་རྣམས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པར་གྲོ་བྱེད་པར་ཡིན་པའི་གནད་དང་། ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཞེས་པ་འདི་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་སྟེ་པའི་མདོ་ཡན་ལག་ཕྱི་མའི་སྟེ་ཞེས་པ་ལས། དགེ་སློང་དག་སེམས་འདི་ནི་འོད་གསལ་ལ། ། གྲོ་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པའོ། །དེ་ཐོས་པ་མེད་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཡང་དག་པར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མི་ཤེས།

ནས་དེན་གཟུགས་སུ་པར་དུ་སྐྱེན།

1 གོང་སྒྲུལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ཁྱབ་མཛོད། སྟོང་ཆ། ཤོག ༩༠༨ མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོར་པར་དུ་སྐྱེན།

2 མཁས་གྲུབ་རྗེ། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད། ཤོག ༢༥ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩᎘ ལོར་དགའ་ལྡན་བྱང་ཆུ་ཐོས་བསམ་ནོར་གླིང་གྲྭ་ཚང་གི་དེབ་གཟུགས་སུ་པར་དུ་སྐྱེན་པ།

3 པཊ་ཆེན་བསོད་གྲགས། ཞེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དཀའ་འགྲེལ་གནད་ཀྱི་རྒྱ་བོད། གསུང་འབུམ། བོད། ཅ ཤོག ༧༠ ནས་ འཕགས་ལྷུངས་བློ་གསལ་གླིང་གྲྭ་ཚང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩᎘᎘ ལོར་དཔེ་གཟུགས་སུ་པར་དུ་སྐྱེན།

དེའི་ཕྱིར་སོ་སོའི་རྒྱུ་བོ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་ང་སྨྲའོ།།[1] ཞེས་སོགས་གསལ་བ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་གསལ་ཚུལ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་བཀྲད་སྟོང་པ་ལས། སེམས་དེ་ནི་སེམས་མ་མཆིས་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་བའོ།།[2] ཞེས་དང་། བསྟན་བཅོས་ནི་རྒྱུད་བླ་མ་ལས། སེམས་དེ་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅོ་པོ་མེད་གཟིགས་པས།།[3] ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱུད་བླའི་རྣམ་བཤད་དུ། སེམས་རང་བཞིན་ཀྱིས་འོད་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་སྟེང་གི་ཉོན་མོངས་གདོད་མ་ནས་ཟད་ཅིང་འགགས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སེམས་རང་བཞིན་ཀྱིས་འོད་གསལ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་འདི་གཉིས་ནི།[4] ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའི་དོན་འོག་ཏུ་འཆད་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་སྐབས་དོན་དང་པོ་དགུ་དོན་དགུའི་ངོས་འཛིན་དང་དཔེ་དོན་སྟོར་བའི་ཚུལ་ནི། ཏྲི་མ་རྣམས་སེམས་ལས་བྱལ་ཏུང་གི་གློ་བུར་བར་ཧོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཏྲི་མ་དང་བཅས་པའི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡོད་པ་དཔེ་དགུའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བས་དེ་བཤད་པ་ལ།

དང་པོ་དཔེའི་བསྟན་བྱ་དགུ་དང་དཔེའི་སྟོན་བྱེད་དགུ་སྟེ།

1) དཔེའི་བསྟན་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་འདྲ་དང་དཔེའི་སྟོན་བྱེད་པདྨ་ཏན་པའི་སྦུབས།

2) དཔེའི་བསྟན་བྱ་སྦྲང་རྩི་དང་དཔེའི་སྟོན་བྱེད་སྦྲང་མ།

3) དཔེའི་བསྟན་བྱ་སྦྱན་ལྡན་འབྲུའི་སྟེང་པོ་དང་དཔེའི་སྟོན་བྱེད་ཕྱིའི་སྦྱན་པ།

4) དཔེའི་བསྟན་བྱ་གསེར་དང་དཔེའི་སྟོན་བྱེད་མི་གཙང་བ།

5) དཔེའི་བསྟན་བྱ་གཏེར་དང་དཔེའི་སྟོན་བྱེད་སའི་མཛེལ།

6) དཔེའི་བསྟན་བྱ་མྱ་ངུ་དང་དཔེའི་སྟོན་བྱེད་འཕྲས་ཤུན།

7) དཔེའི་བསྟན་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་དང་དཔེའི་སྟོན་བྱེད་གོས་ཏུལ།

---

1 པུལིའི་མདོ། ཡན་ལག་ཕྱི་མའི་སྡེ། གཅིག་ཚན་ཚོམས་ཀྱི་མདོ་ཨང་ཏུག་པ། ཨཱརྱདེཝཱི་ཡུ་ཥ་ཡཱ། ཝེའི་བཟོ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་མདོ། བོད། ། ལྷ་ཆ་ རྒྱ་ཆེ་ཆུ་ཆུ་རིའི་ཐའི་སྐྱན་ཁང་ནས་དགེ་བསྟན་ཁང་དཔར་དུ་བསྐྱན། ༢༠༠༢

2 སྒེ་དགེ ༡༢ བཀའ། ཀ ཤེར་ཕྱིན། ཤེར་ཕྱིན་བཀྲད་སྟོང་པ། ལེའུ། ། མོག ༣ ནས།

3 སྒེ་དགེ ༥༠༢༥ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི ཙེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ལེའུ། ། ཐོ། ། །

(১) དབེའི་བསྒྲིགས་བྱ་ལས་ལོས་བསྡུར་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་དེའི་སྒྲིགས་བྱེད་སྡུག་བསྔལ་ཀྱིས་གདུངས་པའི་བྱད་མེད་ངན་པའི་ལྷོ་བ།

(২) དེའི་བསྒྲིགས་བྱ་གསེར་ཀྱི་གཟུགས་དང་དེའི་སྒྲིགས་བྱེད་ས་སྐོང་བཅས་དགུ་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་དོན་གྱི་བསྒྲིགས་བྱ་དགུ་དང་དོན་གྱི་སྒྲིགས་བྱེད་དགུ་བཤད་པ།

(১) དོན་གྱི་བསྒྲིགས་བྱ་རྩོགས་པའི་ཚོས་སྐུ་དང་དོན་གྱི་སྒྲིགས་བྱེད་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ།

(২) དོན་གྱི་བསྒྲིགས་བྱ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་དོན་གྱི་སྒྲིགས་བྱེད་ཞེ་སྡང་གི་བག་ལ་ཉལ།

(৩) དོན་གྱི་བསྒྲིགས་བྱ་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་དང་དོན་གྱི་སྒྲིགས་བྱེད་གཏི་མུག་གི་བག་ལ་ཉལ།

(৪) དོན་གྱི་བསྒྲིགས་བྱ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དོན་གྱི་སྒྲིགས་བྱེད་དུག་གསུམ་མངོན་ཐུར་བ།

(৫) དོན་གྱི་བསྒྲིགས་བྱ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་དོན་གྱི་སྒྲིགས་བྱེད་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས།

(৬) དོན་གྱི་བསྒྲིགས་བྱ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་དང་དོན་གྱི་སྒྲིགས་བྱེད་མཐོང་སྤངས་ཀྱི་ཚོས།

(৭) དོན་གྱི་བསྒྲིགས་བྱ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་གནས་ཐུར་པའི་ནུས་པ་དང་
དོན་གྱི་སྒྲིགས་བྱེད་སྐོམ་སྤངས་ཀྱི་ཚོས།

(৮) དོན་གྱི་བསྒྲིགས་བྱ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ལོངས་སྤྱོད་རྩོགས་སྐུར་གནས་ཐུར་པའི་ནུས་པ་དང་དོན་གྱི་སྒྲིགས་བྱེད་མ་དག་
ས་བདུན་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིགས།

(৯) དོན་གྱི་བསྒྲིགས་བྱ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་སྤྲུལ་སྐུར་གནས་ཐུར་པའི་ནུས་པ་དང་དོན་གྱི་སྒྲིགས་བྱེད་དག་ས་ལ་བརྟེན་པའི་
སྒྲིགས་པ་བཅས་དགུའོ།།

འོ་ན་སྒྲིགས་བྱེད་དྲི་མ་དགུ་པོ་འདི་དག་གིས་གང་ཟག་གང་དང་གང་ལ་སྒྲིགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱུད་བླ་མ་ལས།

དྲི་དེ་དག་གིས་བྱིས་ནམས་དང་། །དགེ་བཅོམ་སློབ་པ་བློ་ལྡན་ནམས།།

རིམ་བཞིན་བཞི་དང་གཅིག་དང་ནི། །གཉིས་དང་གཉིས་ཀྱིས་མ་དག་ཉིད།།[1]

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་དྲི་མ་དང་པོ་བཞིས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནམས་སྒྲིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སྐྱེ་ནམས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་གཙོ་བོར་བར་དུ་
གཙོད་པའི་ཕྱིར། དྲི་མ་ལྟ་པས་དམན་པའི་དགེ་བཅོམ་ནམས་སྒྲིགས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཐེག་དམན་དགེ་བཅོམ་
ནམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་གཙོ་བོར་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཕྱིར། དྲི་མ་དྲུག་པ་དང་བདུན་པས་ཐེག་ཆེན་སློབ་པ་

1 སྒེ་དཀོ ༥༠༢༥ བསྟན། ས་མས་ཙམ། ཕི ཟེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་བླ་མ། ལེའུ། ༧ ཕྱོགས། ༧།༢༢ ཤོག ༥༠ བ།

འཕགས་པ་རྣམས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྒོམ་གྱི་སྦྱངས་བྱས་ཐེག་ཆེན་སློབ་པ་རྣམས་ལམ་གོང་མར་བགྲོད་པ་ལ་གཙོ་བོར་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པས་བྱང་ས་ཞེས་འཕགས་པ་རྣམས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ལ་དག་མ་དག་གི་ས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲིབ་པས་ས་གོང་མ་གོང་མ་ཐོབ་པ་ལ་གཙོ་བོར་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྐབས་འདིར་དོན་གྱི་སྒྲིབ་བྱེད་དགུ་དང་དཔེའི་སྒྲིབ་བྱེད་དགུ་ཚོས་མཚུངས་ཚུལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

1) དོན་གྱི་སྒྲིབ་བྱེད་དང་པོ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་ནི་དཔེའི་སྒྲིབ་བྱེད་པbecomes དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། པbecomes ཁམར་པའི་དུས་སུ་ཡིད་དགའ་བ་དང་། ཁྱིང་པ་ཆགས་ནི་ཡིད་མི་དགའ་བ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་དགའ་བ་ཡང་ཁམར་པའི་སྐབས་དགའ་ལ། དེ་ཡུན་རིང་ནས་ཁྱིང་ནི་མི་དགའ་བ་ལྟར་རོ།།

2) དོན་གྱི་སྒྲིབ་བྱེད་གཉིས་པ་ཞེ་སྡང་གི་བག་ལ་ཉལ་ནི་དཔེའི་སྒྲིབ་བྱེད་སྨྲང་མ་དང་མཚུངས་ཏེ། སྨྲང་མ་འཁྲུགས་ཏེ་མདུང་བརྡུག་པ་ལྟར་ཞེ་སྡང་སྐྱེས་པ་ནི་སེམས་མི་སྡུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

3) དོན་གྱི་སྒྲིབ་བྱེད་གསུམ་པ་གཏི་མུག་གི་བག་ལ་ཉལ་དཔེའི་སྒྲིབ་བྱེད་སྦུན་པ་དང་མཚུངས་ཏེ། སྦུན་པས་འཁྱུའི་སྐྱིང་པོ་སྒྲིབ་པ་ལྟར་མ་རིག་པའི་སྦུན་པས་སྐྱིང་པོའི་དོན་མཐོང་བ་ལ་བསྒྲིབས་པའི་ཕྱིར།

4) དོན་གྱི་སྒྲིབ་བྱེད་བཞི་པ་དུག་གསུམ་ཀུན་ལྟང་མངོན་ཐུར་བ་ནི་དཔེའི་སྒྲིབ་བྱེད་མི་གཙང་བ་དང་མཚུངས་ཏེ་མི་གཙང་བ་བསྟེན་པར་མི་བཟོད་ཅིང་ཡིད་དང་མི་མཐུན་པ་བཞིན་ཏུ་ཀུན་སྤངས་མངོན་ཐུར་བས་ནི་ཉེས་སྤྱོད་ཀུན་ནས་སློང་བས་རབ་ཏུ་ཉམ་ང་བས་བསྟེན་པར་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར།

5) དོན་གྱི་སྒྲིབ་བྱེད་ལྔ་པ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ནི་དཔེའི་སྒྲིབ་བྱེད་ས་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་རིན་ཆེན་གཏེར་སྒྲིབ་པ་ལྟར་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྒྲིབ་བྱེད་པས་ཐོབ་པ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ས་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར།

6) དོན་གྱི་སྒྲིབ་བྱེད་དྲུག་པ་མཐོང་སྤང་ནི་དཔེའི་སྒྲིབ་བྱེད་འཕགས་ཤུན་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐུ་གུ་རིམ་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་ན་ས་བོན་ཀྱི་ཤུན་པ་ཉལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ན་ཁྱོད་བཟློག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

7) དོན་གྱི་སྒྲིབ་བྱེད་བདུན་པ་སྒོམ་སྤང་ནི་དཔེའི་སྒྲིབ་བྱེད་གོས་ཏུལ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གོས་ཀྱི་སྐྱིང་པོ་ཟད་པ་གོས་ཏུལ་ལམ་གོས་ཐུལ་ལྷག་མ་ལྟར་འཇིག་ལྟ་ཀུན་བཏང་བཅོམ་པའི་ལྷག་མ་སྒོམ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

8) དོན་གྱི་སྒྲིབ་བྱེད་བརྒྱད་པ་མ་དག་ས་བདུན་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་ནི་དཔེའི་སྒྲིབ་བྱེད་མངལ་སྦུབས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མངལ་སྦུབས་ཀྱི་དྲི་མས་བྱད་མེད་བན་པས་ལྷོ་ནང་གནས་པའི་འཁོར་བསྡུར་གྱི་རྒྱལ་པོ་མངོན་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་མཚུངས་པར་མ་དག་ས་བདུན་དྲི་མས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར།

(།) དོན་གྱི་སྒྲིབ་བྱེད་དགུ་པ་དག་ས་ལ་བརྟེན་པའི་དྲི་མ་ཆུམས་དཔེའི་སྒྲིབ་བྱེད་ས་སྨོང་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་སྐུ་རང་བཞིན་གྱིས་གཡའ་དག་པ་ས་སོ་སྨོང་འོག་ཏུ་མི་མངོན་པ་དང་མཚུངས་པར་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡང་དྲི་མ་ཐུ་མོ་དེ་དག་གིས་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཡང་དོན་གྱི་བསྒྲིབ་བྱ་དགུ་དང་དཔེའི་བསྒྲིབ་བྱ་དགུ་པོ་ཆོས་མཚུངས་ཚུལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

(།) དོན་གྱི་བསྒྲིབ་བྱ་དང་པོ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོས་སྐུ་ནི་དཔེའི་བསྒྲིབ་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་དེ་འཇིག་རྟེན་ན་དཔེ་མི་སྲིད་པ་དང་མཚུངས་པར་ཆོས་སྐུའང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་དཔེ་མི་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

(།) དོན་གྱི་བསྒྲིབ་བྱ་གཉིས་པ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ནི་དཔེའི་བསྒྲིབ་བྱ་སྒང་ཙི་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒང་ཙི་རོ་མངར་དང་ལྡན་པ་ལྟར་ཟབ་མོ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྟོན་པའི་རོ་མངར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

(།) དོན་གྱི་བསྒྲིབ་བྱ་གསུམ་པ་དེས་དོན་གྱི་མདོ་ནི་དཔེའི་བསྒྲིབ་བྱ་འབྲའི་སྙིང་པོ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲ་ཕྲན་གྱི་ནང་དུ་ནང་གི་སྙིང་པོ་ཡོད་པ་དང་མཚུངས་པར་མིང་ཚོག་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་སྒོ་ནས་དོན་དམ་ཟབ་མོ་ལ་གཞོལ་ཞིང་འབབ་པའི་ཕྱིར།

(།) དོན་གྱི་བསྒྲིབ་བྱ་བཞི་པ་སེམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དཔེའི་བསྒྲིབ་བྱ་མི་གཙང་བའི་ནང་ན་གནས་པའི་གསེར་ཀྱི་གཟུགས་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་དེ་ནི་རང་བཞིན་འཚུར་བ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་དག་པ། མཆོག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་དེའང་སྦར་བཟང་པོ་ཕྱིས་བན་པར་འཚུར་བ་མེད་པ་དང་། དགེ་ཞིང་བཟང་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཆུམ་པར་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

(།) དོན་གྱི་བསྒྲིབ་བྱ་ལྔ་པ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ནི་དཔེའི་བསྒྲིབ་བྱ་གཏེར་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཏེར་དང་པོ་ནས་ས་དེར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར།

(།) དོན་གྱི་བསྒྲིབ་བྱ་དྲུག་པ་རྒྱས་འཚུར་གྱི་རིགས་ནི་དཔེའི་བསྒྲིབ་བྱ་ཤིང་ཀྱི་ཏ་ཡོ་ཏ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་ཀྱི་ཏ་ཡོ་ཏ་ལ་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་བཞིན་རྒྱས་འཚུར་གྱི་རིགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

(།) དོན་གྱི་བསྒྲིབ་བྱ་བདུན་པ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་གནས་ཀྱར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འཚུར་ཏང་གི་ནུས་པ་ནི་དཔེའི་བསྒྲིབ་བྱ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཀྱེན་གཞན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱས་པ་མིན་པ་དང་། སྟོབས་དང་མི་འཇིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་གྱི་གཏེར་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༢) དོན་གྱི་བསྒྲིབ་བྱ་བཅུད་པ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་གནས་གྱུར་པའི་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུར་རྒྱང་གི་ནུས་པ་ནི་དེས་བསྒྲིབ་བྱ་འགོར་བསྡུར་རྒྱལ་པོ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འགོར་བསྡུར་རྒྱལ་པོ་སྲིད་ལ་དབང་བསྡུར་བ་ལྟར་ལོངས་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་ལ་དབང་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

(١) དོན་གྱི་བསྒྲིབ་བྱ་དགུ་པ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་གནས་གྱུར་པའི་སྦྱོལ་སྤྱ་འབྱུར་རྒྱང་གི་ནུས་པ་ནི་དེས་བསྒྲིབ་བྱ་གསེར་ལས་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐུ་ནི་གསེར་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལས་བྱས་པ་བཞིན་སྦྱོལ་སྤྱའི་མཚན་དེས་ལ་ལྷོས་ཏེ་གཟུགས་བརྙན་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་དོན་གྱི་བསྒྲིབ་བྱ་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སམ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡིན་པས་ངེས་པ་མི་འདུག་པས་སྐབས་འདིར་བཤད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱོན་མེད་དེ། ཕན་ཚེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་རྒྱུད་བླའི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་གཉིས་དངོས་པོ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་མོད། ཆོས་སྐུ་སོགས་གཞན་བཅུད་པོ་སྙིང་པོ་དངོས་མ་ཡིན་པས་དེ་ནམས་དང་སངས་རྒྱས་སོགས་ཆོས་མཚུངས་སྣར་ནས་སྙིང་པོ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། མི་རྟོགས་པའི་རྒྱོན་མེད་དེ། ཇོགས་སངས་རྒྱས་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་།།ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་འཕྲོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྤྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱང་བར་ནུས་པར་འགྱུབ་པས་ཆོས་རྒྱ་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་མཐུན་སྤྱར་བ་ལས་སྙིང་པོ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དྲང་ངེས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་རྒྱའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་སྙིང་པོ་དང་ཏོ་བོ་དབྱེར་མེད་ཅིང་འགྱུར་བ་མེད་པར་མཚུངས་པ་དང་། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཆོས་རྒྱ་འཕྲོས་པ་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་གཡུམ་ནི་ཆོས་རྒྱ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།[1] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་རྒྱོན་མེད་དོ།།

གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའམ།ཁམས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་དོགས་པ་ཅུང་ཟད་དཔྱོད་པར་བྱ་བ་ལ། གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་དགེ་དགུ་དོན་དགུས་བསྟན་པའི་དོན་གྱི་སྒྲིབ་བྱེད་དྲི་མ་རྣམས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་དང་། དོན་གྱི་བསྒྲིབ་བྱ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའམ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཆོས་ཉིད་དེ། སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཇི་འདྲ་ཞིག་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་མིན་དང་། སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་བ་ཡོད་མེད། སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་དགོས་མིན་སོགས་དཔྱད་པར་བྱ་བ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་འགའ་ཞིག་ལ་དོགས་པ་སློང་བར་འདོད་དོ།།

---

1 པཊ་ཚེན་བསོད་གྲགས། ཐེག་པ་ཚེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དཀའ་འགྲེལ་གནད་ཀྱི་རྒྱ་བོད། གསུང་འབུམ། པོད། ཅ ཤོག ༩༠ བལ་འཕྲས་ཐུངས་ཐྲོ་གསལ་གྲྭ་ཚང་ནས་ཕྱི་ཟོ་ ༡༩༥༠ ལོར་དཔེ་གཟུགས་སུ་པར་དུ་སྐྱེན།

དེ་ཡང་དྲི་མ་གློ་བུར་བ་ཡིན་མིན་དང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བའི་དོན་ལ་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ནི། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་ལ་སྒྲིར་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་སྒྲུ་བཅུ་ཞིང། སྒྲིབ་པ་སྦོང་དུ་བཅུ་བའི་རྒྱུ་ཙམ་ཞིག་རིགས་སུ་འཛིག་པར་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀ་བཞེད་པ་མཐུན་ཞིང་སྦང་དུ་བཅུ་བ་ཡང་དྲི་མ་གློ་བུར་བར་སོང་བས་ཡིན་ལ། གློ་བུར་བའི་དོན་ལ་མི་མཐུན་ཏེ། འདིས་ཕྱར་དབུ་མ་པ་ཆེམས་ནི་དྲི་མ་ཞེས་པ་བློས་བཏགས་ནས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་ཀྱི་དོན་ལ་ཇས་སུ་མ་ཀྱབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་གློ་བུར་བར་འཛིག་གོ། སེམས་ཙམ་པ་ཆེམས་ནི་དྲི་མ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་ཐྲུང་བ་གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཇས་སུ་བདེན་ཡང་ཕྱང་པོའི་གནས་ལུགས་ལས་གོལ་བའི་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་ཅིད་ཀྱིས་བརྒྱུད་པས་དེའི་རྒྱུ་དེ་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་བའི་སྒོ་ནས་བརྒྱོ་བར་ནུས་ལ། དེ་ལོགས་ན་འཕྲས་བུར་ཐུར་པའི་ཆགས་སོགས་ཀྱང་རང་གི་ངང་གིས་ལྟོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འཕྲལ་རྩང་ཡིན་པས་གློ་བུར་བར་འདོད་དོ།།[1]ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་དུ། དེ་ལྟ་ན་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་པར་མཚུངས་ཀྱང་དྲི་མའི་སྦྱང་གཞི་བདེན་པར་འདོད་མི་འདོད་མི་འདྲ་བས་རིགས་སུ་འཛིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་མི་མཚུངས་སོ།།[2] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གང་ལྟར་ཡང་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དང་། དྲི་མ་གློ་བུར་བ་ཡིན་ཚུལ་དང་པོ་དོན་སྟོ་ཚིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ནི། གཙོ་བོ་དང་པོ་དགུ་དོན་དགུས་མཚོན་ཏེ་བཤད་པ་དང་། གཞན་དུ་རྣོ་རྒྱུད་ཀྱི་གོས་དྲི་མ་ཅན་མེར་བསྲེག་པས་དྲི་མ་འཚོག་ཀྱང་གོས་མི་འཚོག་པའི་དཔེ་དང་། ས་ནང་གནས་པའི་ཆུ་ནི་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན་པའི་དཔེ་གསུངས་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ།།

འོ་ན་ལུགས་དེ་གཉིས་པོ་སུའི་ལུགས་སུའང་དྲི་མ་སེམས་དང་བྲལ་བའི་ཚེ་དྲི་མའི་ངོ་བོར་ཐྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་ན་ཉོན་མོངས་རྒྱུན་དང་བཅས་པ་ཆད་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཉོན་མོངས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ལོག་ནས་དགེ་བའི་བློའི་ངོ་བོར་ཐྱུར་པ་ཡིན་དཔྱད་དགོས་པ་སྟེ། དེ་ལ་མ་ཁས་པའི་བཞེད་མཚམས་སུ་ཀུན་གཞི་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་སུ་ཉོན་ཡིད་གནས་འགྱུར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་འགྱུར་བར་ཁས་བླངས་པས་དེའི་ལུགས་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་ངོ་བོ་ལོག་ནས་དགེ་བློའི་ངོ་བོར་འགྱོ་བ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། རིགས་པའི་རྟེས་འཇུག་ཀྱི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཚད་མ་ཀྱང་པའི་ལེའུར། དེ་ནི་གཏན་འདུ་བ་མིན་ཏེ། །རྒྱ་ལ་གེགས་བཅོད་སྲིད་ཕྱིར་རོ།།[3] ཞེས་གསུངས་པ་ཁུངས་སུ་བྱས་ཏེ་དྲི་མ་རྣམས་རྒྱུན་དང་བཅས་པ་སྦོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མི་འགྱོ་བར་འདོད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་

1 རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། གསུང་འབུམ། པོད། ཅ ཤྲས་བས་དང་པོ། ཤོག ༢༧༢ བ། བཀྲས་ལྷུན་དཔར་མ།

2 རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། གསུང་འབུམ། པོད། ཅ ཤོག ༢༧། ནས་ བཀྲས་ལྷུན་དཔར་མ།

3 སྒེ་དགེ ༥༢༠ བསྟན། ཚད་མ། ཅ སྨོན་དཔོན་ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། ཚད་གྲུབ་ལེའུ། ཕྱོགས་ ༧༥༢ ཤོག ༧༧ ཁ།

འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དེ་འདོད་ཆགས་དེའི་རྟེན་ཡིན་པ་དང་། རྟེན་དེའི་ངོ་བོའང་བརྟན་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འདོད་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་བ་ཡོད་པར་འདོད། འདིའི་རྒྱབ་རྟེན་དུ་ནལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་སྐབས་རྟེན་བརྟན་པ་དང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ལ། རྟེན་བརྟན་པའི་དོན་རིགས་པའི་ཡ་མཐའ་དང་མ་མཐའ་ཐུག་མེད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྱི་ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་ལས། རྟེན་ནི་སེམས་ཡིན་ལ། དེ་བརྟན་པ་ནི་རིག་པའི་ཡ་མཐའ་དང་མ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་སྣང་པའི་རིགས་པས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།[1] ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུར། གོམས་ལས་འདོད་ཆགས་སོགས་གསལ་བ།།[2] ཞེས་སོགས་ཀྱི་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁོ་བོས་ནི་ཉོན་མོངས་དང་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དེ་དག་གི་རྒྱུན་ལ་ཇས་རྒྱུན་དང་རིགས་རྒྱུན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ་ཇས་རྒྱུན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་བ་ཡོད་པ་དང་། རིགས་རྒྱུན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས་པར་བསམ་སྟེ། འགོག་བདེན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་སྐབས་ཐ་མལ་གྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་གཉིས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་རིགས་རྒྱུན་ཟད་པའི་རིགས་ཡོད་དེ་ཞེས་པ་ལ་ཁོ་བ་ལྟ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉོན་མོངས་དང་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཅམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགྲོ་བ་ཡོད་ཀྱང་རིགས་རྒྱུན་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཞིབ་ཚ་དགོས་སམ་སྙམ། འདིར་འགལ་ཞིག་གིས་རང་གི་རིགས་རྒྱུན་ཟད་པའི་རིགས་ཡོད་དེ་ཞེས་སྨྲོང་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་རིགས་རྒྱུན་ཟད་ཀྱང་རྒྱུན་མི་ཟད་པ་ཅམ་གྱི་ཞིབ་ཚར་འདོད་ཀྱང་ཁྱབ་ཆུང་བས་ཁོ་བོས་ནི་སྔ་མ་ལྟར་འདོད་ན་བདེ་བར་སྣང་ནའང་དཔྱད་པར་བྱ་བ་འདི་ལྟར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཇས་རྒྱུན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་བ་ཡོད་ན་བདེ་བའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཡང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཁ་ཅིག་ཀྱི་ཕྱར་འགྱུར་ཏོགས་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཁ་ཅིག་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱར་འགྱུར་བ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། པཾ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་ལས། དེ་ལ་ཁོ་ན་ར། བདེན་འཛིན་གྱི་ཚོས་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏཱ་ཐ་ཡ་ཐ་ཡ་ཐ་ཡ། ཏ་ཡ་ཐ་ཡ། ཏ་ཡ་ཐ་ཡ། ཞེས་བདེན་འཛིན་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱར་ཏ་ཡ་ཐ་ཡ། ཏ་ཡ་ཐ་ཡ། ཞེས་ཀ་ར། ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཁ་ཅིག་ཀྱི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཁ་ཅིག

དེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཞེས་གྱི་རྒྱུན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མི་འགྲོ་བར་བཤད་པས་མཐའ་མ་ཆོད་དོ།།

འོ་ན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ས་མ་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་ཞེས་དང་ཞེས་འཕྲུང་གཉིས་ཀ་ཡོད་མེད་དང་། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཡོད་མེད། ཁྱད་པར་བདེན་འཛིན་སོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བློ་རྣམས་ཡོད་མེད་དགྱེད་དགོས་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། དེ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་ཞེས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པ་མ་ཟད་དེ་ཡང་དྲྭ་མ་དང་བཅས་པའི་ཞེས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་འདོད། དེ་མི་འཐད་དེ་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་སྟོང་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དྲྭ་མ་དང་བཅས་པའི་ཞེས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོག་པར་མཛད་ཡོད།

འོ་ན། ཞེས་བཅན་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་གི་ཆོས་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་དབང་ཤེས་དེ་རྒྱས་འགྱུར་ཀྱི་རིགས་སུ་འདོད་དམ་མི་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་གི་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང་། དབང་ཤེས་དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུར་ཐལ་ལ། དེ་འདོད་ན་དབང་ཤེས་དེ་ཡིད་ཤེས་སུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་དང་རང་རིག་སོགས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུར་འདོད་མི་འདོད་ལའང་བཞེད་མཚམས་མི་འདྲ་བ་དུ་མར་སྣང་སྟེ། པཊ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་ལས། འོན་ཀང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་དང་དབང་ཤེས་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།[1] ཞེས་དང་། ཡང་ཁོང་གི་ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་སྣང་ཚར། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་དང་རང་རིག་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུར་སྣ་བ་དོར་བར་བྱའོ།།[2] ཞེས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ན་དབང་ཤེས་དང་རང་རིག་མ་ཡིན་དགོས་པ་སྦར་བཤད་པ་ལྟར་རོ།།[3] ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་དང་མཐུན་པར་མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བས་ཀྱང་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་དང་རང་རིག་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུར་མི་བཞེད་དེ། དབང་ཤེས་རྣམས་དེ་ཡིན་ན་སྟོལ་ལམ་ཀྱི་དབང་ཤེས་རྣམས་ལམ་ཤེས་དང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་སུ་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡིད་ཤེས་སུ་འདོད་དགོས་པའི་སྐྱོན་དང་གཞན་ཡང་དབང་ཤེས་དགེ་

1 པཊ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་དང་པོ། པོད། ང་ ཤོག ५२ བཅ ཕྱི་བོ་༢༠༠༢ བོར་ དགའ་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་དེབ་གཟུགས་སུ་པར་དུ་སྐྱན།

2 པཊ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་བཀྲད་པ། སྣང་ཚ། ཤོག ྅ བ༥ ཕྱི་བོ་༢༠༠༢ བོར་ དགའ་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་དེབ་གཟུགས་སུ་པར་དུ་སྐྱན།

3 པཊ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད། སྐབས་བཞི་པ། ཤོག ༧༢ ནཀ ཕྱི་བོ་༢༠༠༢ བོར་ དགའ་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་དེབ་གཟུགས་སུ་པར་དུ་སྐྱན།

བར་འགྱུར་པའི་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །རང་རིག་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ལ་གཟུང་ཆམ་ཡིན་དགོས་པར་བསྟན་ཏེ་དགག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ནི། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་པ་བློ་དཀར་པོའི་ཕྲེང་བ་ལས། ཁ་ཅིག་ཟག་བཅས་གནས་ཀྱང་པའི་ཟག་མེད་དུ་ཀྱང་པའི་རིག་པ་མཐར་ཐུག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུང་ཆམ་དང་འཛིན་ཆམ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་གཟུང་ཆམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་འཛིན་ཆམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།[1] ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་དུ། གཞན་ཡང་། བྱང་ཆུབ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ཤེས་དེ་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ཤེས་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་ཆོས་བཀྲིད་རྒྱུད་ལ་ལྟོས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ཤེས་དེ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་བཀྲིད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཐ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཆོས་བཀྲིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁྱི་ཁྲི་སྟང་བ་ལས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ བྱང་ཆུབ་འཕགས་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།[2] ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ་དགག་པ་མཛད་དོ། །འདི་དག་གིས་དགོངས་པ་བཞེད་ས་གཙོ་བོ་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་དང་རང་རིག་ལ་སོགས་པ་ཆུམས་ནི། ཐུར་སྒོ་ལམ་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་རིམ་ཀྱིས་གོམས་པ་ལས་བློ་དེ་ཚོ་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ནུས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་ནས་གནས་འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་མིན་པས་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པར་སེམས་ལ། འོན་ཀང་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་དང་རང་རིག་ཆུམས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་མ་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་། ཚོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་ནི་འདོད་དགམ་སྟེ་མོ།།

ཡང་མཁས་པའི་དབང་པོ་དུ་མས་དེ་གཉིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུར་ཁས་ལེན་པའང་ཡོད་དེ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྒྲབས་བཀྲད་པའི་འགྲེལ་པ་སྒྲལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ཚ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཆམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བཅུ་པོ་མེད་པས་དབང་ཤེས་ཡིད་ཤེས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཀྱང་པའི་ཕྱིར།[3] ཞེས་དང་།

1 མཁས་གྲུབ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས། ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་པད་དཀར་ཕྲེང་བ། ཤོག ༥༢༨ སྒྲིལ་ཀོན་སེར་སྒྲུང་གསུང་རབ་འཕྲལ་པར་ཁང་དུ་ཕྱི་ཟླ་ ༡༩༩༢ ལོར་དེབ་གཟུགས་སུ་པར་དུ་སྐྱེན།

2 མཁས་གྲུབ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས། ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་པད་དཀར་ཕྲེང་བ། ཤོག ༥༢༨ སྒྲིལ་ཀོན་སེར་སྒྲུང་གསུང་རབ་འཕྲལ་པར་ཁང་དུ་ཕྱི་ཟླ་ ༡༩༩༢ ལོར་དེབ་གཟུགས་སུ་པར་དུ་སྐྱེན།

3 ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། ཕར་ཕྱིན་སྒྲབས་བཀྲད་པའི་འགྲེལ་པ་སྒྲལ་བཟང་མིག་འབྱེད། ཤོག ༥༧༥ ཕྱི་ཟླ་ ༢༠༧༥ ལོར་དཔལ་ལྡན་འབྲས་

ཡང་དེ་ཉིད་དུ། དེས་ན་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐའི་ཤེས་པ་དོན་གཅིག[1] ཞེས་གསུངས་སོ།།

འདི་དང་མཐུན་པ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་ཕར་ཕྱིན་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། དེས་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ནས་ལངས་བཅོར་མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མིག་ཤེས་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།[2] ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་དང་རང་རིག་སོགས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུར་འདོད་པ་བཅས་རེ་ཞིག་འདིར་མཇུག་བསྡུ་བར་བྱའོ།།

བདག་གིས་ཅུང་ཟད་བགྱིས་པའི་དགེ་བ་འདིས། །
ཐུབ་བསྟན་ཡུན་གནས་བློ་མཛེ་ཆོ་བཏུན། །
འགྲོ་བ་ཀུན་ཀྱི་ཉིར་འཚེ་ཀུན་ཞི་ནས། །
འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏু་བདེ་ཞིང་དགེ་བར་ཤོག །

བཅས་ལྷ་ཆ་དགུས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་གི་ཉེ་བའི་གཙུག་ལག་སློབ་དཔོན་དགའ་ཤར་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་ཡར་འཕེལ་ནས་ས་སྐྱ་ཆོས་དྲུང་དཀར་པའི་དུས་དེབ་ཆེད་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༨ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢ སྟེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཀློང་ཆེན་འཁྱུངས་སྐར་དགེ་བའི་ཉིན་རྫོགས་པར་བྲིས་པའོ།། །།

སྒྲུངས་སྐོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་དེབ་གཟུགས་ལུ་པར་དུ་སྐྱེན།

1 རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ཕར་ཕྱིན་བྱི་དོན་རོལ་མཆོ། སྐབས་བཅུད་པ། ཤོག ༢༢༥ ས་ར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚྭམ་ཐྲིག་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༧༥ དེབ་གཟུགས་ལུ་པར་དུ་སྐྱེན།

2 རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། ཕར་ཕྱིན་བྱི་དོན་རོལ་མཆོ། སྐབས་བཅུད་པ། ཤོག ༢༢༧ ས་ར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚྭམ་ཐྲིག་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༧༥ དེབ་གཟུགས་ལུ་པར་དུ་སྐྱེན།

▣ སྒོམ་དགོས་ཚུལ་ཁྲིམས་འཛིན་མེད། {ལྷ་ཅ།}

ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་སྒྲུས་བརྩམས་མིན་ལ་དགྱེད་པ།

༧། གཞི་ལ་བབས་ཏེ་བརྗོད་ན། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལྟ་བ་ཐམོས་ན། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གསུང་ཡིན་པ་ཡོང་གྱགས་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད། དེ་ལྟ་ནའང་དགྱེད་པར་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་དེ། རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་དེ་དོན་ངོ་མར་སྒྲུས་བརྩམས་པ་རེད། ཞེས་པ་འདི་དྲི་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ས་སྐྱ་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཁ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་འགྲེལ་པ་དང་། འདི་གཉིས་ལྷང་མང་ཁུང་ཙམ་ལས་ཆ་ལམ་གཞུང་གཅིག་པ་ཆགས་ཡོད། ཡང་ན་དེའི་འགྲེལ་པ་ལྟ་བུར་མངོན་འདུག་ཅེས་རྒྱབ་ནས་མི་ཚོགས་པ་གང་ཡང་མེད།

༨། ཡང་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་རྗེའི་གསུང་ཡིན་པ་ལ་རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་རྒྱས་བཏབ་པ་ཡིན་པ་ཡོངས་གྱགས་ཡིན། གལ་སྲིད་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་རྗེའི་གསུང་ཡིན་ན་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་དང་མི་མཐུན་ས་མང་པོ་ཞིག་འདུག་དོན་ཡོད་དམ།

༩། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་། ཁོང་ནི་རྗེ་བླ་མའི་དངོས་སྨོན་ཡིན་པས་དེའི་སྨོན་དོགས་འདྲི་བྱས་ཏེ། རྗེའི་གསུང་སྣ་མ་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས་གསུངས་པ་དང་འདི་གཉིས་མི་འདྲ་ཚུལ་གསུངས་འདས་པ་ལས། ཆོས་གཅིག་ཀྱང་གསུངས་མེད། དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལ་ལྟ་བ་ངན་པའི་ངན་ཤན་ཕེབས་ཡོད་ན་ཅིས་ཀྱང་རྗེ་རང་གིས་ཀྱང་དག་ཕེར་དགོས་ངེས་ཡིན་ཏེ་བསྟན་བཅོས་དེས་སྐྱོ་བོ་མང་པོ་ཚོག་པའི་ལམ་དུ་འཁྲིད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ། གནའ་ནས་ད་བར་དུ་རྗེ་ཡབ་སྲས་གཅོས་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པ་སུ་གཅིག་གིས་དག་ཕེར་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་།

๔། ཡང་ལེགས་བཤད་སྐྱོང་པོ་ལས། གཙ་ལས་འཇིགས་མེད་ཀྱི་གསུང་མིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་འདུག་པ་དེ་ནི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལའང་མཚུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་བཤད་སྐྱོང་པོར། རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པའི་འགྲེལ་པ་གཙ་ལས་འཇིགས་མེད་ལས། བཅུན་པ་འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་། དེ་ཕྱིར་མདོར་ན་འཁོར་བ་ནི། །མཐའ་ཡོད་མ་ཡིན་མཐའ་མེད་མིན། །ཞེས་སོགས་ནས་བཞི་བཀྲ་པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པས་རང་འགྲེལ་ཀྱི་དོན་མེད་དོ་ཞེས་དང་། ས་ངས་རྒྱས་བསྟན་དང་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པར་ཡང་འགྲེལ་པ་དེའི་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་བས་ཀྱང་ཤེས་སོ།། ཞེས་པ་ལྟར་ན། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ཡང་རྗེའི་གསུང་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྗེའི་དངོས་སྨོན་མཁས་གྲུབ་དང་རྒྱལ་ཚབ་གཉིས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་དགེ་ལྡན་མཁས་པ་སུ་གཅིག་གི་ཕར་ཕྱིན་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་ཡང་འགྲེལ་ལས་དེའི་ཟུར་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

๕། སྒྲིར་བཏང་ནས་གཙ་ལས་འཇིགས་མེད་ཆ་ཤེས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་མིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་དེ་དག་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་སྒོན་མ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདིས་མདོ་མཛད་པས་རང་གི་འགྲེལ་པ་གཙ་ལས་འཇིགས་མེད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཁོ་ན་བསྟན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་སྟོན་ན་ནི། ཞེས་སྒྲུན་རས་གཟིགས་རྒྱལ་ཞུགས་ཀྱིས་དེ་རང་འགྲེལ་ཡིན་པར་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དང་། སྒྲུལ་པའི་ལོ་ཐུ་བ་ཆེན་པོ་ཅོག་རོ་གྲྭའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་རང་འགྲེལ་ཡིན་པར་བཞེད་པས་མཁས་པ་ཁོང་ལྟ་བུ་དག་ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་ཤེན་ཏུ་རྟོགས་སྣ་བ་དག་ལ་ནོར་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

๖། དེ་བཞིན་དུ་རང་གིས་གཙ་ལས་འཇིགས་མེད་རང་འགྲེལ་མིན་པར་འདོད་པ་དང་དེ་ནི་སྲུས་མཛད་མིན་ཙམ་མ་ངེས་པར་ཆ་ཤེའི་འགྲེལ་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་ཐོག་མར་དྲངས་པ་ནི་ནང་འགལ་འབའ་ཞིག་གོ།

๗། ཡང་ས་ངས་རྒྱས་བསྟན་སོགས་ཀྱིས་འགྲེལ་པ་ལས་ཟུར་ཙམ་མི་འདུག་གསུངས་པའང་མ་ངེས་ཏེ། དེ་བྱུན་པ་ལི་ཏའི་རབ་བྱེད་ཐ་མ་བཞིའི་འགྲེལ་པ་ཆེན་གཙ་ལས་འཇིགས་མེད་ཀྱི་ཚོག་ཆ་ཚང་བཀོད་དེ་རང་འཇགས་བཞག་ཡོད་པས་ཟུར་ཙམ་ཡང་མེད་ཟེར་བ་ནི་མ་བརྟག་པ་ཡིན།

๘། ཡང་། ཏཱ་མས་སྒོན་མའི་ལུང་གིས་ཤེས་བྱེད་དུ་བཀོད་འདུག་གསུངས་པའང་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཆེ་འདུན་བཟང་གིས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས་མངོན་པ་མཛོད་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ཏེ། ཁོང་དེའི་ཏཱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

๙། ལ་ལས་ཁོང་གིས་གསེར་ཕྲེང་བཙམས་དུས་ནི་དགུང་ལོ་ཆུང་དུས་ཏེ། དཔྱད་པ་མ་ཕྱོགས་པའི་དུས་ཡིན་པས་སྒྲ་རབས་པའི་

ལྟ་བའི་ཤན་ཞུགས་ཡོད་ཟེར། དེ་ནི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས་མཐའ་བཞི་སྟོས་བྱལ་གསུངས་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་ན་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་པའི་རྟེས་སུ་མཐའ་བཞི་སྟོས་བྱལ་མི་བཞེད་དགོས་མོད། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་བཙམས་པའི་རྟེས་སུ་བཙམས་པའི་རྒྱ་ཏུ་ཏུའི་རྟོགས་བརྗོད་ལས། ཁས་ལེན་ཀྱན་བྱལ་གྱི་ལྟ་བ་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཏུ་ཏུའི་རྟོགས་བརྗོད་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་བཙམས་པའི་རྟེས་སུ་ཡིན་པའང་ཤེས་ནུས་ཏེ། དེའི་མཇུག་རྫོམ་ལས། བླ་མ་བྱང་ཆུབ་ལ་ལམ་རིམ་ལའང་བལྟ་དགོས་པའི་བསྟན་མ་གནང་འདུག་པ་དེ་ལས་ཤེས་ནུས་པས་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྒྱ་ཏུ་ཏུའི་མཇུག་རྫོམ་ལས། འདི་དག་རྒྱས་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་རྣམ་བཤད་དང་། ལམ་གྱི་རིམ་པར་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་མ་སྟོས་ས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་མ་ཚད་བར་གྱི་བླ་མ་རེད་མདའ་བ་ལ་རྟོགས་པ་ཕུལ་བའི་ཨོག་ཏུ་ལོངས། ས་སྒྲེ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་སྟོས་བྱལ་ལ་འཇུག་མི་ནུས་པས། དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་སུ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་སྟོས་བཅས་ལ་ཞེན་ནས་དཔྱད་སྒོམ་གྱིས་ཞུགས་པས་མཐར་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་མངོན་སུམ་དུ་ཐོབ་པ་སོགས་ནས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ན་ཁས་ལེན་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་རྟེས་ཐོབ་ཏུ་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུའི་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་འགོག་མེད་དུ་འཆར་བར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ལྟ་བའི་གནད་གསང་ཟབ་མོའི་སྐོར་ལ་རང་གི་ཚ་བའི་བློ་མར་དཔྱ་བསྐོར་མཛད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

૧૦) དེ་བཞིན་དུ་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་ལས་མཐའ་བཞི་སྟོས་བྱལ་དང་། དགག་གཞི་དགག་བྱ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགོག་དགོས་ཚུལ་གསུངས་མི་རིགས་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་དེ་ཙོམ་དུས་མཐའ་བྱལ་གྱི་དོན་ལ་དཔྱད་པ་རྫོགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྔོན་བ་རྟེན་འབྲེལ་བསྟུ་བ་མེད་པ་དང་། །སྟོང་པ་ཁས་ལེན་བྱལ་བའི་ཚོ་བ་གཉིས། །ཇི་སྲིད་སོ་སོར་སྔོན་བ་དེ་སྲིད་དུ། །དུ་དང་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མེད། །ཅེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཀུན་ཞིག་ན། །དེ་ཚེ་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་པ་ལགས། །ཞེས་རྟེ་བླ་མ་རང་ཉིས་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཀྱང་། བློ་དེས་ལྟ་བའི་ཡུལ་ལ་འཛིན་སྐྱངས་མ་ལུས་པ་ཞིག་དགོས་ཚུལ། ལུང་འདིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལུང་དེས་འཛིན་སྐྱངས་མ་ལུས་པ་ཞིག་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པ་དེ། བདེན་འཛིན་གྱི་འཛིན་སྐྱངས་ལ་གོ་དགོས་ཞེས་འགྲེལ་ཡང་། དེ་ལྟར་ན་རྟེ་བླ་མས་སྟོ་འདོགས་སྟོན་བྱེད་དང་ངེས་ཤེས་སྟོན་བྱེད་ཆོག་གི་ཁྱད་པར་ཙམ་ཡང་མི་མཁྱེན་པར་ཐལ་ཏེ། ལུང་དེ་དང་པོ་ནས་ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཀུན་ཞིག་ན། ཞེས་མ་གསུངས་པར། སྟོ་འདོགས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྐྱངས་ཀུན་ཞིག་ན། ཞེས་གསུངས་ན་འཁྱལ་གཞི་མེད་པར་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོམ་པ་པོ་རང་གི་བཞེད་འདོད་རྟོགས་ཐུབ་པའི་ཕྱིར།

૧૧) ཡང་། མཁས་པ་སྐྱ་ཚང་པས་རྟེའི་མདོ་ཀུན་སྦྱར་བའི་གཞུང་མཐོང་སྟེ་དད་པ་སྐྱེས་ཏེ་བསྟོད་ཕྱག་ཕུལ་ཡོད་པས། རྟེའི་

མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་གཞུང་གསེར་ཕྲེང་ལས་མེད་པས། མཁས་པ་སྐྱག་ཚང་པས་བསྟན་བཅོས་དེ་དང་དེ་སྒྲས་བརྒྱམས་མིན་ཙམ་ལ་འགྲུལ་མི་ཕྱིད་པའི་ཕྱིར་གསེར་ཕྲེང་རྗེའི་གསུང་ཡིན་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མ་དེས་ཏེ། མདོ་རྒྱན་སྦྱར་ནས་འཚང་མཁན་དང་པོ་ཥཱ་ནང་ཀ་ཥས་སྒ་ཀ་པའི་མཁས་པ་ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་ཡིན་པས་དེ་ལའང་བསྟོད་ཕྱག་འདུལ་དགོས་ཀྱང་དེ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མ་ཕུལ་བའི་ཕྱིར།

༡༢། ཡང་། རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་མཛལ་ནས་བསྟོད་ཕྱག་ཕུལ་བ་ཡིན་ན། དེ་ཡང་འཕད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། རྗེའི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་གྱི་རྩ་བའི་སྒྲོམ་གཞི་དང་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་རྩ་བའི་སྒྲོམ་གཞི་གཅིག་པ་ཡིན་པས། དེའི་དབང་དུ་ནི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལའང་བསྟོད་ཕྱག་འདུལ་དགོས་ཀྱང་བསྟོད་པའི་ཚུལ་ལ་འགལ་བའི་ཁུར་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་དགག་པ་ནན་པོ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་མཁས་པ་སྐྱག་ཚང་པས། ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་མ་རིག་ཡོད་པ་དང་། །ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་མེད་པ་འགལ། །ཞེས་རྗེས་མདོ་ལྟང་ལ་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་མེད་པར་བཞེད་པ་ལ་དགག་པ་བཏང་བ་ལྟར། ཕྱིས་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་མཛལ་ཏེ་སྔ་མས་དགག་པ་བཏང་བ་དེ་གལ་གྲིད་ནོར་བ་མཐོང་དགོས་ན། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་བཤད་པའི་ལྟ་བའི་དགག་བྱ་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་འཕད་ཚུལ་རིམ་གསལ་ལྟར་ཡང་ཤེས་ཤས་ཅི་ཡང་ཆད། འོན་ཏེ། དེ་དག་དམིགས་བསལ་གང་ཡང་བསྒྲུབས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་སྔ་མས་བཤད་པ་དེ་དག་ནོར་ཡོད་པ་བཤད་དགོས་ཀྱང་དེ་ཡང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། མ་ཟད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་མེད་པར་བཞེད་པ་ལྟར་སྐབས་ཀྱི་རྣམས་སུའང་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བ་བཞེད་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོན་གསལ་གྱི་ཚིག ཁྱང་ཆུབ་ཆེན་མོ་ནི། ཤེས་ཁྱའི་སྒྲིབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པའོ།། རྗེའི་སྒྲོན་གསལ་མཆན་ལས། ཐོག་དཔོན་འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་ལ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་པ་ལྟར་ཁྱད་ཆོ་ཡི། བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ནི་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༡༣། ཡང་གསེར་ཕྲེང་བཙམས་ཏེ་མི་ལོ་སྒམ་ཐུ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་བཙམས། དེའི་བར་སྐྱག་ཚང་ལོ་ཐུ་བས་གསེར་ཕྲེང་དང་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་གཉིས་མ་མཛལ་བར། དེའི་རྗེས་ཤིག་ལ་གསར་དུ་མཛལ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་དགོས་ན་མཁས་པ་སྐྱག་ཚང་ཁོང་ངོ་མ་ཡ་མཚན་རེད། དེས་ན་མཁས་པ་སྐྱག་ཚང་པས་རྗེ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་ངོ་མ་ཕུལ་ཡོད་མེད་རྩོད་པའི་གཞིར་གྱུར་ཡོད། མཁས་པ་སྐྱག་ཚང་པས། གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས་རྩོམ་པའི་དུས་སུ་དགུང་ལོ་ཥ་༥༣། ཟིན་ཡོད་དེ། གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་མཇུག་བྱང་དུ་གཙང་སྐྱག་ཚང་གི་ལོ་ཐུ་བ་དགེ་སློང་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཆུ་མོ་ལུག་གི་ལོ་མགོ་ཅན་གྱི་ཟླ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་དགའ་བ་གཉིས་པའི་ཉིན་དགེ་འཕེལ་ཚོས་འཁོར་སྐྱང་དུ་གྲུབ་པར་བཀྲིས་

པའི། ཞེས་ཁོང་འཕྲུངས་ཚོས་ནི་རབ་ཐུང་བདུན་པའི་ཤེས་བྱ་ཕྱི་ལོ་༡༩༠༤ ལོ་ཡིན་པས་འདི་གཉིས་གཤིབ་བསྡུར་བྱས་དུས་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས་ཙོམ་དུས་ཁོང་དགུང་ ཥ་ཅ། ལ་བསྲེལས་ཡོད་པས་སྐུ་ཚེ་སྟོང་ལ་དགག་པ་བཏང་མོད། སྐུ་ཚེ་སྨད་ལ་བསྟོད་པ་བྱས་ཡོད་ཅིས་བཤད་པ་ནི་ཁྱངས་མེད་ཀྱི་གཏམ་དུ་སྣང་། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་རྟེའི་ནམ་ཐར་ལས་གསེར་ཕྲེང་རྟེའི་གསུང་ཡིན་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་ནི། རྟེ་ལ་དད་མི་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་དེ་ལྟར་མཛད་པ་མིན་མོ་སྙམ། དེས་ན་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ཚོས། རང་གིས་གང་ཁྱངས་སུ་འདྲེན་པའི་ལུང་དེ་ལ་ཙ་འགྲེལ་གཉིས་ཡོད་ན་ཙ་པ་དེ་མ་གཏོགས་འགྲེལ་པའི་ཚོག་དྲངས་སྒོལ་གཏན་ནས་མི་འདུག་པས་དཔལ་ལྡན་བ་དང་ལེགས་ལྡན་སོགས་ཙ་ཤེས་དང་རིགས་པ་བྱུག་ཐུ་པ་སོགས་ལུང་དྲངས་པ་དེ་འཕྲུས་པར་བྱས་ཏེ་འགྲེལ་པའི་ཚོག་གམ་ག་ལས་འཇིགས་མེད་དེ་ཁྱངས་སུ་དྲངས་མེད་དོ། ། ཆེད་དུ་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ་བཏགས་པ་ཁ་ལྟ་ལ་ནམ་ཀ་ལས་རབ་ཏྲེད་ཀྱིར་བཞི་མན་ཆད་ས་ངས་རྒྱས་བསྒྲུངས་ཁོང་གིས་དམིགས་བསལ་འགྲེལ་བཤད་མ་གནང་བར་ག་ལས་འཇིགས་མེད་རང་འཇགས་བཞག་ཡོད། དེ་ནི་ས་ངས་རྒྱས་བསྒྲུངས་རང་གིས་ཙ་ཤེས་ཀྱི་དོན་གང་ཞིག་འགྲེལ་པ་དེ་ལ་ཁྱངས་སུ་དྲངས་པ་ནི་མིན་ཏེ་གཞུང་དེ་ལ་བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་ཤེས་ནུས་སོ། ། འདི་བཞིན་ཐལ་རང་གི་གཞུང་ཧྲིག་གི་འབར་བ་དང་བབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲོན་མེ་དག་སྲས་བཙམས་མིན། དུས་རབས་གང་དུ་བཙམས་མིན་སོགས་དཔྱད་པ་བྱ་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་པས། ཐོ་ལྡན་ཆམས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་དཔྱད་པར་མཛོད། སྟར་ནས་བྱིས་པ་དེ་ལ་ཞུ་དག་དང་ཁ་བསྟན་ཁ་ཤས་བྱས་ཏེ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ བྲྀ་བ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་མཇུག་རྫོགས་པར་བྱས་སོ།།

ལྷུའི་གསུང་ཆྱུར་དགེ་བའི་ལྷན་ཚོགས་སུ་
བཅར་དྲི་ཞུས་པ།

བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད།ཁང་།

བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད།ཁང་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༠ ལོར་ "ལྷན་རྒྱས་གཙོ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་གསར་འཛུགས་མཛད་པ་ དང་། དཔེ་ཆ་དང་། པར་རིས། ཐང་ཀ་སོགས་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་མཚོན་པའི་བཙུམས་ཚོས་ཤར་ཚགས་ བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་འགྲེམ་སྟོན། ཟབ་སྟྲོང་། ཡིག་སྒྲུར། བསྒོ་གླེང་། པར་སྒྲུན་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་རྒྱུན་ འཛིན་དང་། ཁྱབ་སྤེལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ད་ལྟ་དཔེ་མཛོད།ཁང་དུ་རིག་གཞུང་དང་། ཤེས་ཡོན་ཀྱི་ཆེད་ལས་སྟེ་ཚན་བཅུ་ཡོད་དོ།།

☞ པར་རིགས་འཛོས་རྒྱུ་ཨོག་ནང་མར་གཟིགས།

སྒྲའི་གསུང་སྒྲུར་དགེ་བཤེས་ལྷག་རྡོར་ལགས་སུ་བཅར་དྲི་ཞུས་པ།

ཉེ་ལམ་དགེ་བཤེས་ལགས་མཇོད་བྱེལ་ཆེ་ཡང། ང་ཚོའི་དུས་དེབ་ཀྱི་ཆེད་བཅར་འདྲི་ཞུ་རྒྱའི་གོ་སྐབས་གནང་བར་ཐུགས་སྒྲིག་ཁང་གིས་ཚབ་བྱས་ཏེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་ཡིན།

དྲི་བ། ཐོག་མར་དགེ་བཤེས་ལགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་དང་། དེ་བཞིན་སྒྲའི་གསུང་ཞབས་ཞུ་རྗེ་ལྟར་གྱུར་བ། མཇོད་འགན་གང་དང་གང་བཞེས་པ་སོགས་སྒྲ་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་སྙིང་བསྡུས་ཞིག་ངོ་སྤྲོད་གནང་རོगས་གནང་།

ལན། བོད་ནས་ཚུར་ལོ་ན་ཆུང་ཆུང་སྐབས་རྒྱ་གར་ལ་སློབས་ཏེ་ར་ཇི་ཕི་ཐན་དུ་གཏན་འཇུག་སློབ་གྱ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་འཇོན་གྱ་ལྟ་པ་བར་བསྟད། དེ་ནས་པ་ཇི་མ་རི་ཟེར་བའི་སློབ་གྱ་དེར་འཇོན་གྱ་བརྒྱད་པ་མ་ཐོན་བར་བསྟད། སློབ་གྱ་དེ་ཡང་སྒོ་བརྒྱབ་པས་ཏ་ལ་ཧོ་ཕིའི་གཏན་འཇུག་སློབ་གྱར་འཇོན་གྱ་བཅུ་གཅིག་ཐོན་པ་རེད། དེའི་རྗེས་ལ་ཏ་རམ་ས་ལའི་མཚན་ཉིད་གྱ་ཚང་དུ་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཙམ་གྱི་རིང་ནང་ཆོས་སློབ་གཉེར་བྱས་ཤིང་། དེའི་རྗེས་སུ་དཔྱི་བོད་ཁང་དུ་ཞབས་ཞུ་བར་བཅར་ཏེ་ཉམས་ཞིབ་དང་། འགྱུར་གྱི་འགན་ལོ་གཉིས་དང་ཕྱིད་ཙམ་བླངས་པ་ཡིན། དཔྱིར་ཡོད་སྐབས་སུ་སྒྲ་སྐེར་ཡིག་ཚང་གིས་གསུང་སྒྲུར་ཞབས་ཞུའི་ཆེད་བཅར་ན་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན། ལོ་བཅུ་དྲུག་ཙམ་གྱི་རིང་ཆོས་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལས་དོན་དང་གསུང་སྒྲུར་ཞུ་རྒྱའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་པ་རེད།

དྲི་བ། “དགེ་བཤེས་ལགས་རྒྱུན་རིང་“གོང་ས་”“སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྒྲ་གམ་དུ་གསུང་བསྒྲུར་དང་། དེ་བཞིན་“གོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་འོག་ལས་གཞི་འདྲ་མིན་ནང་ཞབས་འདེགས་སྒྲུབ་གནང་ཡོད། བོད་མི་མང་པོས་དེ་ནི་ཅ་ཅང་སྐལ་པ་བཟང་པོ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཁྱེད་རང་གི་སྒྲ་ཚོའི་ནང་གོ་སྐབས་དེ་ཚོ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་གནང་བ་དང་། དེའི་རིང་ཁྱེད་རང་ལ་བློ་བཏྲེད་དང་། ཉམས་ཚོར་གང་འདྲ་ཐུང་ཡོད་དམ།

ལན། ང་ཚོའི་བཟོ་འདྲ་པོ་ཡིན་ན། མི་ཚང་དགུས་མ་ཐེབ་ཆགས་ཅིག་གིས་སྒྲ་མཏུན་ཀྱི་གསུང་སྒྲར་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་དེ་ཕྱི་ལམ་གཏོང་རྒྱ་ཙམ་ཡང་ལག་པོ་རེད། མཚན་ཉིད་གྱི་ཚང་དེ་ཀ་ཕྱུབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སློབ་འོག་ནས་བཅུགས་པ་ཞིག་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་། སྒེར་ཀྱི་ངོས་ནས་སྒྲ་སྒྲིར་ཡིག་ཚང་ལ་འཇེལ་བ་གང་ཡང་མེད། སྒྲ་སྒྲིར་ཡིག་ཚང་ནས་གསུང་སྒྲར་དུ་བཅར་དགོས་སློར་གསུངས་སྐབས། ང་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པར་འགྲོ་རྒྱའི་དུས་ཚོད་དེ་གཏན་ལ་འཚེལ་བསྟད་ཡོད། མ་གཞི་ལྷ་རམས་པར་སོང་ཡང་། ཀ་ཚོད་འཛིན་མིན་དང་། ཉམས་ལེན་ཀ་ཚོད་ཐུབ་མིན། རི་ཁྲོད་ལ་འགྲོ་ཐུབ་མིན་སོགས་སྐད་ཆ་མང་པོ་ཡོད། ང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོད་ལམ་དང་ཡོན་ཏན་གང་ཐུབ་ནས་དེ་ཡོང་ལག་པོ་རེད། གོ་སྐབས་དེ་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཡིན་ཏུང་། ངས་འཛིན་ལག་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་། གནས་སྐབས་ཡར་བཅར་ནས་གལ་སྲིད་མ་འགྲིག་པའི་སྐབས་དེར་སྒྲ་ངོ་ཚོས་ཐད་གར་གསུངས་རོགས་གནང་། ངའི་ངོས་ནས་འགྲོ་ཆོག་དང་བསྟད་ཆོག་ཡིན་པས་མཚམས་འཛོག་རྒྱར་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་མེད་ཞུས་ཏེ་བཅར་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་རང་ཉིད་ལ་འཛིན་ཐང་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད་དེ། ལས་དང་སྨོན་ལམ་ཀྱིས་དབང་གིས་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཙམ་གསུང་ཞབས་ཞུ་རྒྱའི་སྐལ་བཟང་བྱུང་བ་རེད། དེ་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཞེ་དྲག་རེད། སྒྲ་མཏུན་ཀྱི་གསུང་ཆོས་ཆེ་ཐུ་གང་ཞིག་གནང་ཡང་དེ་སྒྲར་དགོས་པས་སོ་སོ་སྐྱེར་ལ་ཞུ་རྒྱ་རག་བསྟད་པ་རེད། ཕྱི་རྒྱལ་བ་ཉུང་ཤས་ཀྱིས་གསུང་ཆོས་ཞུས་ཀྱང་གསུང་སྒྲར་ལྟན་བཅར་དགོས་པས། དེ་དག་ཚང་མ་ཐོབ་བསྟད་པ་ཡིན་དུས་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཞེ་དྲག་རེད། མ་གཞི་མི་སོ་སོའི་ཞེམས་རྒྱུད་ཅ་ཅང་འགྱུར་ཁག་པོ་ཡིན་ནའང་། རྒྱན་རིང་པོར་སྒྲ་བཅར་ཞུས་པ་དེས་ཕན་ཐོག་ཏུ་ཐུབ་ཡོད།

དྲི་བ། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་འདིའི་ཐོག་མའི་བྱུང་རིམ་དང་། འདི་ལ་སྟེ་ཚན་དུ་ཡོད་སྐོར་གསུངས་རོགས།

ལན། དེ་སྐབས་དཀྱི་བོད་ཁང་དང་། འཕགས་ལྷོངས་ནམ་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སློབ་གཉེར་ཁང་གཉིས་བཏུགས་ཟིན་པ་རེད། དེ་སྐབས་སྒྲ་མཏུན་ནས་བཀའ་སློབ་གང་ཕེབས་པ་རེད་ལབ་ན། སློབ་གཉེར་ཁང་དེ་གཉིས་བཏུགས་ཟིན་པ་རེད། དཔལ་འབྱོར་ནི་ཞེ་དྲག་ཡོད་མ་རེད། དེ་གཉིས་ཡོད་བཞིན་དུ་རྒ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་འཛུགས་དོན་གང་ཡིན་ན་བསམས་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་རེད། ཡིན་ནའང་། དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད། དེ་སྐབས་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་པོ་རྒ་རམ་ས་ལའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཞབས་བཅགས་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། ནང་ཆོས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་ཞིག་སྲིབས་པ་ཡིན་ན། དེ་དག་ཆོས་ལ་མཁས་པ་ཙམ་མིན་པར་ཉམས་ལེན་ཡོད་བསྟད་པ་དེ་དག་གི་བརྒྱད་པ་བཟང་པོ་མུ་མཐུད་འཛིན་སྐྱོང་ཐུབ་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཡོད་གསུངས་ཏེ་སྒྲ་མཏུན་རང་གིས་བཏུགས་གནང་བ་རེད། མདོར་བསྡུས་ན་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། རྒྱས་པ་དགོས་ན་ང་ཚོའི་ཡིག་ཚགས་ནང་ཡོད།

དྲི་བ། དགེ་བཤེས་ལགས་ད་ལྟ་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ཡིན་པས། སྒྲིར་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཞེས་པ་དེ་དཔེ་ཆ་གསོག་ཉར་བྱེད་ས་ཁོ་ནར་གོ་བ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་དེར་དམིགས་བསལ་གྱི་འགན་འཛིན་གཞན་ཡོད་དམ། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་གང་ལ་ཏོས་འཛིན་གྱི་ཡོད།

ལན། ང་ཚོའི་བོད་སྐད་ཐོག་དཔེ་མཛོད་ཁང་ལབ་པ་རེད་མ་གཏོགས། དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ལ་ཡིག་ཆ་ཆ་ཤས་པ་གལ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཉར་ཚགས་བྱེད་ས་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་པ་རེད། མ་གཞི་འདྲ་པོ་རེད་དེ། ང་ཚོ་བོད་པས་དཔེ་མཛོད་ལབ་ནི་དཔེ་ཆ་ཁ་ཤས་ཡོད་པའི་ཁང་པ་ལ་ལབ་ཀྱི་འདུག མ་གཞི་ང་ལ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ལབ་ཀྱི་འདུག ཁོ་དེབ་ཀྱི་འགོ་བྱེད་རེད། དེབ་ལྟ་རྩོགས་བྱེད་མཁན་རེད། ལབ་ཀྱི་འདུག དེ་ཁོང་ཚོས་མ་ཤེས་པ་རེད། ཕྱི་རྒྱལ་དུ་འགྲེམས་སྟོན་དང། དཔེ་མཛོད་གང་ཡིན་རྒྱང་དེབ་ཡོད། ཡིན་ནའང། དེ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་དེ་དག་གི་ནང་སློབ་གཉེར་བྱ་ས་ཤུགས་ཆེན་པོ་རེད། སློབ་ཕྲུག་དང། ཉམས་ཞིབ་བྱེད་མཁན་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་མཚམས་མ་ཆད་པར་ཡོང་ནས་སློབ་སྒྲོང་སྒྲུང་ས་གལ་ཆེན་པོ་བཙུ་བཞིན་འདུག འདི་ལ་དཔེ་མཛོད་ཁང་ལབ་ནའང། གཙོ་བོ་དབྱིན་ཡིག་ནང་བོད་རིག་པའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞིས་ཡོད། འདིར་ཡང་འཛིན་གྲྭ་འཚོགས་མཁན་དང། ཉམས་ཞིབ་བྱེད་མཁན་ཡོད། མིང་གང་བཏགས་ནའང། དོན་དངོས་ཐོག་དེབ་ཉར་ནས་བསྡད་པ་ཙམ་མིན་པར་མཐུན་ཕྱོན་ལ་དཔག་པའི་ཉམས་ཞིབ་དང་སློབ་གཉེར་ལོ་མང་པོར་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དཔེར་ན། ཚོགས་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་རེ་གཉིས་བྱས་པ་དེ་དག་ཁྲབ་བསྒྲགས་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག ང་ཚོས་དགུན་ཁའི་དུས་ཚོད་ཏོག་ཙམ་མ་གཏོགས་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་ནང་བཞིན་རྒྱ་པར་འཚོགས་ཀྱི་ཡོད། ཉིན་ལྟ་བུག་ཙམ་མ་རེད། དེས་ན་སློབ་གཉེར་ཁང་ཚད་ལྟན་གཞན་དག་དང་འདྲ་བར་སློབ་གཉེར་སྒྲོང་ཀྱི་ཡོད།

དྲི་བ། དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་གྲྭ་བཙུན་ཚོར་དམིགས་པའི་ཚན་རིག་ལས་འཚར་ཞིག་ལག་བསྟར་གནང་བཞིན་ཡོད། ཚན་རིག་གི་བདག་ཉིན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་འཕྲལ་ཆས་དང། ཆ་འཕྲིན་ཀྱི་དུས་རབས་འདིར་དགེ་འདུན་པའི་ཚན་རིག་ལས་འཚར་བརྩམས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་གང་ཞིག་ཡིན་ནམ།

ལན། སྒྲིར་བཏང་ནས་ང་ཚོས་ནང་ཆོས་དེ་རྒྱ་མཚན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ལབ་ཀྱི་ཡོད། དེང་སང་གི་དུས་ཚོད་ནང་ཚན་རིག་དེ་རྒྱ་མཚན་དང་ལྡན་ཞིང་དངོས་ཐོག་བདེན་འཚོལ་བྱེད་མཁན་ཡིན་ལབ་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན། དེ་ལ་ང་ཚོས་ཡིན་གཡོལ་གང་ཡང་བྱེད་དགོས་མ་རེད། ང་ཚོའི་སྟོན་པས། དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས།། བསྟེགས་བཅད་

བརྟར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ།། ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ།། བླངས་པར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན།། གསུངས་པ་
དང་། བདེན་པ་བཞི་དང་། རིག་པ་བཞི། དགོངས་ཁེམ་དགོངས་བཞི་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དེ། ཚན་རིག་པ་དང་
བསྟོ་གླེང་བྱེད་པ་ལ་འཛིམས་ཟོན་མེད་པ་བྱེད་དགོས་པ་སྐུ་མཏུན་ཀྱི་དགོངས་གཞི་རེད། ལྷག་པར་དུ་ནང་ཚོས
གཅིག་པུའི་སྐད་ཚ་མིན་པར། དེང་ས་འཇམ་བུ་གླིང་གི་ནང་ཚན་རིག་དེ་གདེངས་འཛིག་ཆེ་ཨོས་བྱ་ས་དེ་ཆགས
ཀྱི་ཡོད། ཚན་རིག་པས་ཅིག་རེད་ལབ་དུས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཚན་རིག་དེ་དངོས་ཐོག་བདེན
འཚོལ་རེད། ལྷ་ཐུང་ཀཱམ་མིན་པར་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་དེ་ཕན་ཀྱི་འདུག འདི་གནོད་ཀྱི
འདུག་ཅེས་བཤད་ཡོང་དུས་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཕན་ཀྱི་ཡོད། ཚོང་ཐོག་བཐོ་ཐུན་བྱས་པ་ཀཱམ་མ་རེད། ཁོང་ཚོའི་ཆེད
དོན་དང་། ལྷ་གྱབ་མང་པོའི་ཇེས་ལུ་འགྲོ་བསྟད་པ་ཡིན་དུས། དེ་ཚོ་ང་ཚོས་ཆོགས་པ་བྱེད་དགོས་རེད། མགོན་པོ
བྱམས་པས། འགྲོ་ལ་ཕན་པར་བྱེད་ཆམས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་དོན་སྒྲུབ་མཛད་པ་གང།། ཞེས་སོགས
དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་པས་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ལམ་ཐམས་ཅད་རིག་པར་བྱའོ།། ལབ་ཡོད། དེ་བཞིན
དུ། རིག་པའི་གནས་ལྟ་དག་ལ་མཁས་པར་མ་བྱས་ན།། འཕགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ཐོབ་པར
མི་འགྱུར་ཏེ།། ཞེས་གསུངས་དུས་གཞན་ཀྱི་དོན་ལ་ག་རེ་ཡིན་ན་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་སྟོར་བཏང་ནས་ཡོད་བསྟད
པ་རེད། དེས་ན་དེང་གི་དུས་སུ་ནང་ཚོས་ཀྱི་ལྷ་ཐུབ་སྐྱེས་དག་པོ་ཡོད་པའི་ཐོག་ཚན་རིག་པའི་བདེན་དཔང་ད
ར་སྟོད་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་མི་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཆུག་ཐུབ་ན། མི་ཆམས་ཀྱི་བློ་ལ་འཇུག་པོ་དང་ཟུག་པོ་ཡང་གི་རེད།
དེས་ནང་ཚོས་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བར་ཡང་ཕན་པས་ཚན་རིག་སྟོང་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

ལྷག་པར་དུ་དགོན་སྡེ་ཁག་ལ་ལས་འགྱལ་དེ་སྒྲིལ་དགོས་དོན་ནི། དགོན་སྡེ་ཁག་ནི་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་ལྷ་ཐུབ
སྟོང་མཁན་ཡིན་པས། དེ་ལ་ཚན་རིག་བསླབ་ན་གོ་སྐབ་པ་དང་ཤེས་སྙིང་། ནང་ཚོས་དང་ཚན་རིག་དབར་ཕན་ཚུན
བསྟར་དགོས་པ་མང་པོ་ཡོད་པས་སྐུ་མཏུན་ནས་ཐུ་མཚན་གཅིག་དེར་གཟིགས་པ་རེད། སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་སྟོན་མ་ནས
ཕན་བུ་བསླབ་ཀྱི་ཡོད་དེ། ཁོང་ཚོར་ལྷ་ཐུབ་ཀྱི་ཙལ་འགྲན་བསྟར་བྱས་ནས་བློ་ཕྱིད་ལེན་པའི་ནུས་པ་ཞེ་དྲག་ཡོད
མ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་སྟོང་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཚོ་ཁན་ཀྱི་བསམ་བློ་འགོ་ཁྱིད་བྱེད་མཁན་ཡིན་པ
རེད། བསམ་བློ་འགོ་ཁྱིད་བྱེད་མཁན་ཚོར་མཐོང་ཐུབ་ཀྱང་ཐོས་ཐུ་ཡག་པོ་དགོས་ཀྱི་རེད། ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀ་དགོས
པ་ལས་ཤེས་རབ་གཅིག་པོས་འགྲིག་ཐབས་ཡོད་མ་རེད། ཐབས་འདྲ་མིན་ལ་བརྟེན་དགོས་རེད། དེ་འདྲ་ལ་དགོངས
ནས་དམིགས་བསལ་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་ཚན་རིག་བསླབས་པ་རེད།

དྲི་བ། ཚན་རིག་ལས་འཚར་དེའི་མ་འོངས་པའི་དགེགས་ཚད་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེས་ཕན་ཐོགས་གང་དང་གང་འགྱུར་གྱི་ཡོད་དམ། ཚན་རིག་སློར་ཤེས་པ་དང་། ཚན་རིག་པ་དང་འབྲེལ་འདྲིས་བྱུང་བ་དེས་ཁྱེད་རང་སྐྱེར་ལ་ཉམས་ཚྱོང་གང་བྱུང་སོང་བམ།

ལན། དཔེར་ན། ཚན་རིག་གི་ཤེས་བྱ་དེ་ལ་མཐའ་ཡོད་མ་རེད། ཚན་རིག་པ་ཆོས་ཀ་རེ་ལབ་ཀྱི་རིད་ཟེར་ན། ངས་ཤེས་ཀྱི་མེད་ལབ་རྒྱ་དེ་ཀ་དུས་ཡིན་ན་དྲན་དགོས་པ་རེད་ལབ་པ་རེད། ཞལ་ཡན་གི་ཐན་ལ་སོགས་པ་ཚན་རིག་པ་ང་ཡིན་ཟེར་མཁན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ངས་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ལས་ཤེས་ཀྱི་མེད་ལབ་པ་རེད། ངས་ཤེས་ཀྱི་མེད་ལབ་རྒྱ་དེ་ཚན་རིག་པའི་དམ་བཅའ་རེད། ཚན་རིག་གི་ཤེས་བྱ་དེ་ལ་ཤེས་ཚར་རྒྱ་མེད་ལབ་པ་རེད། ང་ཚོ་ནང་པ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཚར་ན་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། སོང་ཙང་། ང་ཚོས་ཅུང་ཙམ་རེ་ཤེས་ནའང་ཞེད་པོ་ཞིག་རྟོགས་ཡོད་བསམ་པ་ཡོང་གི་ཡོད། མ་གཞི་ཚན་རིག་པའི་ནང་དུ་ཡང་ཤེས་མདོག་བྱེད་མཁན་ཡོད་དེ། ཁོང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཤེས་པ་ཁས་བླངས་ན་ད་གཟོད་ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་ཐུབ་པར་འདོད་པ་དེ་ཚན་རིག་གི་ཡ་བ་རེད། གཉིས་ནས་དེང་སང་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ལབ་དགོས་པ་སོགས་སྐུ་མདུན་ཀྱི་དགོངས་བཞེད་དེ་དག་ཅ་ལས་པ་རེད། རྒྱ་མཚན་ནི། ཆོས་ལུགས་པའི་ངོར་ཆོས་ལུགས་དེ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཆགས་བསྟད་ཡོད་ནའང་། དེས་མི་ཚང་མར་ཕན་ཐོགས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་དུས། ཐོག་མ་ནས་ཚང་མས་ཁས་ལེན་ཀྱི་མ་རེད། སྤྱིར་དེང་སང་གི་མི་མང་པོས་ཆོས་ལུགས་མང་ཆེ་བ་མཁྱེག་འཛིན་བྱེད་མཁན་དུ་ཡ་བ་དང་། ཏྲ་མ་གཅིག་གི་བཀའ་གང་གནང་བ་དེ་གཞི་བྱས་ནས་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས། དེ་ལ་འགྱུར་བཅོས་གཏོང་རྒྱ་མི་འདུག དེ་རང་བདེན་པ་འཛིན་མཁན་ཞིག་ཏུ་ཡ་མཁན་མང་པོ་རེད། ཆོས་ནང་ནས་ཀྱང་ས་སོའི་ཆོས་ལུགས་དེ་ཡང་དག་པ་མ་གཏོགས་གཞན་དག་ཁས་ལེན་གྱི་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས། བཅོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚན་རིག་གིས་བཤད་པཉམ། ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་མི་མང་རང་གི་རིག་པ་དང་ཉམས་ཐོང་གིས་རྟེད་དོན། གྲུབ་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་གཞི་ལ་བཞག་ནས་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན། མང་ཆེ་བས་ཁས་མི་ལེན་རང་ལེན་ཆགས་ཀྱི་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ཚན་རིག་གིས་ཕན་ཐོག་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། དེ་ང་ཚོའི་ལས་གཞི་ཡིན་ཙང་ལབ་པ་ཙམ་མ་རེད། ད་ལྟ་བར་དུ་གླ་པ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་ལ་དེའི་ཟོ་སྐབས་སྒྲད་ཚར་བ་ཡིན་དུས། ཚང་མས་དེས་ཕན་ཐོགས་སོང་། ཡག་པོ་འདུག ཅེས་གསུང་གི་འདུག ད་ལྟ་ཚན་རིག་གི་ལས་འཚར་དེ་ཤུགས་ཆེ་ཐག་ཆོད་འགྲོ་བསྟད་པའི་བཅེན་དཔང་དེ་རེད། ཐོག་མར་ཚན་རིག་སྤྱོང་དགོས་ལབ་དུས་དོག་པ་བཟས་ཡོད། མང་ཆེ་བ་དེ་སྐུ་མདུན་ཀྱི་དགོངས་གཞི་ཡིན་པས་

འགྲོ་བསྡད་པ་རིད་མ་གཏོགས། ནང་ཚོས་ལས་ལྟག་ཅིག་གི་རེ་སྟོང་རྒྱ་ཡོད། དེ་དུས་ཚོད་འཕྲོ་བརྒྱགས་གཏོང་ཡག་རེད་ཅེས་བསམ་མཁན་ཡོད། ཡིན་ནའང་དངོས་གྲུ་སྟོང་ཡོང་དུས་དེ་འདྲ་མིན་པར་ཅ་ལག་གཅིག་ལ་ཡིན་ནའང་ལྟ་སྟངས་མི་འདྲ་བ། བཤད་སྟངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡིན་དུས་ནམ་དགྱོད་ཕྱུག་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་མང་པོ་ཡོད་བསྡད་པ་མཐོང་བས། དེ་སྟོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད་གསུང་གི་འདྲུག ལྟག་པར་དུ་དངོས་ཐོག་བདེན་འཚོལ་གྱི་ཐོག་ནས། ཚན་རིག་པས་ཀུ་ཤུ་དེ་ཁྱེར་ཡོང་ནས་འདི་ལ་ཀུ་ཤུ་ཟེར་བ་རེད། འདིའི་ནང་འཐུ་གা་ཚོད་འདུག་གངས་ཀ་རྒྱོས་ཅེས་ཀུ་ཤུ་བཟའ་ཐུ་འཇུག་གི་རེད། དེས་ཀུ་ཤུ་ངོ་སྒྲད་ཚར་བ་རེད། ང་ཚོ་ལྟ་གྱབ་སྟོབ་མཁན་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཀུ་ཤུ་ཟེར་བ་དེ་ཤིང་ཏོག་ཅིག་རེད། མངོག་འདི་འདྲ་ཡོད། དེའི་ནང་ན་འཐུ་ནག་པོ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་ལབ་ན་དེ་ཀཱམ་གསལ་པོ་ཡོད་མ་རེད། དེ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་ཀྱུར་པ་མང་པོ་ཞིག་ཁོང་ཚོར་ར་སྟོང་ཁྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཡག་པོ་ཡོད། དེ་མིན་འཕྲལ་ཆས་ཤུགས་ཆེན་དེ་འདྲ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོས་ནམ་རྒྱུན་མ་ཤེས་པ་དང། མི་མཐོང་བ་དེ་འདྲ་མང་པོ་ར་སྟོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་དག་ལ་བློ་བསྟེད་ལེན་རྒྱ་ཡོད། མདོར་ན། ཚན་རིག་དང་ནང་ཚོས་གང་ཡིན་ཅང་དམིགས་ཡུལ་དེ་གཏན་གྱི་བདེ་སྐྱིད་རེད། བདེ་སྐྱིད་ལ་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་གཉིས་ཡོད། ལུས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་སྦྱོང་པ་ལ་ཚན་རིག་པ་ཅ་ཅང་གི་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་རེད། ང་ལྟ་ཚ་བ་ཆེན་པོའི་ནང་ལ་གང་གློག་སྦར་ནས་ཉམས་ཀྱིས་སྟོང་ཐུབ་པ་དེ་ཚན་རིག་པས་བཟོས་པ་ལས་ཆོས་ཀྱི་བཟོས་པ་མ་རེད། སྐད་མ་འགའ་རེའི་ནང་ལུང་པ་གཅིག་ནས་གཅིག་ལ་ཡར་མར་འཕྲུར་བསྟད་པ་དེ་ཡང་ཚན་རིག་པས་བཟོས་པ་ལས་ཆོས་ཀྱིས་བཟོས་པ་མ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་སྨན་བཅོས་སོགས་ལུས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་གངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་ལ་ཚན་རིག་པས་ཤེས་རབ་བཏོན་པ་དེ་ང་ཚོས་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང། ང་ཚོའི་དགོན་པ་ཁག་གི་ནང་འཛིན་བསྟེན་སོགས་ཀྱིས་མ་འདང་བར་དུས་མིན་ཀྱི་འཆི་བ་ཡོང་བཞིན་པ་དེ་དངོས་ཡོད་ཚད་གྱུབ་རེད། ཡིན་ནའང་མིའི་དཀའ་ངལ་དེ་ལུས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་གཅིག་པོ་མ་རེད། སེམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཚན་རིག་ལ་ཐབས་ལམ་ཞེ་དྲག་ཡོད་མ་རེད། དེ་དག་ལ་ང་ཚོའི་བསྟོམ་དང། བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་སོགས་གྲངས་ཀྱིས་བགྲང་མི་ཐུབ་པ་མང་པོ་ཞིག་ནང་ཚོས་ལ་ནང་ལ་ཡོད། དེ་དག་ཚུར་བཏོན་ཏེ་ང་ཚོས་ཚན་རིག་པ་ཆ་མས་ལ་ཕར་བགོ་བཤད་རྒྱག་དགོས་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཅས་ཡོང་དུས། དམིགས་ཡུལ་དེ་ཚོས་དང་ཚན་རིག་ཟུང་འཇེལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཛམ་གླིང་གི་བདེ་སྐྱིད་ལ་ཞབས་ཞདེགས་ཀ་འདྲ་ཞིག་ཞུ་ཐུབ་ཀྱི་འདུག་ཅེས་པ་དེ་རེད། དེའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ཆུ་མཐུང་ནས་འགྲོ་ཐོགས་ཀྱི་ཕ་ཆུ་ཕར་བགོ་བཤད་རྒྱག་དགོས་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཅས་ཡོང་དུས། དམིགས་ཡུལ་དེ་ཚོས་དང་ཚན་རིག་ཟུང་འཇེལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཛམ་གླིང་ལ་ཞབས་ཞདེགས་ཀ་འདྲ་ཞིག་ཞུ་ཐུབ་ཀྱི་འདུག་ཅེས་པ་དེ་རེད། དེའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ཆུ་མཐུང་ནས་འགྲོ་ཐོགས་ཕ་ཡིན་ནུས་ཚ་མཚོན་པ་ཡིན་ནམ། ནང་ཚོས་ནི་ཆེས་ཆུན་ནས་ཁག་དང། ཆེས་རྟེས་ལུས། ཆེས་ཀླ་ཀློ་རེད་ཟེར་བཞིན་ཡོད། ཡིན་ནའང་།ཀློ་ལས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་དབུ་ཁྲིད་འོག་ཚན་རིག་པ་

སྐད་གྱགས་ཅན་དེ་ཚོ་དང་དགུང་པ་བསྡུར་ནས་བཤད་ཡོང་དུས། ཁོང་ཚོས་ཀྱང་དེ་བཤད་མ་ཐུབ་པར་ལྷག་ལོག་ཐེབ་ཀྱི་ཡོད། དེ་སྟོན་མང་པོས་གྱ་པ་ཟེར་བ་དེ་གནའ་ནས་མོའི་ལུགས་སྲོལ་བཞིན་སྐོམ་ཅག་ཅོག་རྒྱ་འདུ་དང་། ཟུར་དུ་རི་སྐང་ལ་སྟོད་མཁན་འདུ་ཞིག་ལ་བཙོས། ཚེས་ལ་ཞུགས་ནའང་སློབ་སྦྱོང་ལ་དོ་སྣང་དེ་ཅམ་མེད་བསྡད་པ་ཞིག་བཙོས་ཡོང་གི་འདུག ཚེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དེང་ཕང་གི་སློབ་སྦྱོང་ཡང་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་བྱས་ན་ཀུས་ཞབས་དང་དམིགས་བསལ་ཀྱིས་དགའ་པོ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་བརྒྱད་ནས་ནང་ཚོས་ཀྱི་ནུས་པ་དང་ཁྱབ་སྒེལ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་རེད། ང་སྐྱེར་ལ་ཆ་བཞག་ན། ངས་གང་ཡང་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད་དེ། ལོ་མང་རིང་གསུང་སྒྲུར་དང་ཚོགས་འདུ་འདྲ་མིན་ལ་བཅར་རྒྱ་བྱུང་བ། ང་རང་གིས་དབྱིན་ཡིག་ཕན་བུ་ཞིག་ཤེས་པ་དེས་དཔེ་དེབ་མང་པོ་བཀླགས་པ་དེ་ཚོས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་གསལ་པོ་རེད།

དྲྭ་བ། དཔེ་མཇོད་ཁང་ནས་ད་བར་དཔེ་དེབ་ཇི་ཙམ་སྒྲར་སྐྱོན་གནང་བ་དང་། དཔེ་དེབ་དེ་ཚོའི་ནང་དོན་གང་དང་གང་ཡིན་ནམ། སྒྲིར་དཔེ་སྐྱོན་ཀྱི་ལས་ཀ་འདིའི་ནང་གལ་གནད་ཆེ་བའི་ལས་དོན་གང་དང་གང་ཡོད་པ་དང་། དེང་གི་དཔེ་སྐྱོན་དང་། ཐོག་སྒྲིག་ལག་བསྟར་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པ་དང་། རང་རེ་བོད་ཀྱི་སྡེ་མོའི་པར་སྐྱོན་ཀྱི་རིག་གཞུང་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས་པ་གང་དང་གང་ཡོད་དམ།

ལན། དཔེ་མཇོད་ནས་ད་ལྟའི་བར་ཁྱོན་དཔེ་དེབ་དྲུག་བརྒྱ་ལྷག་སྒར་སྐྱོན་བྱས་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་དེ་བོད་ཡིག་ཐོག་རེད། དེས་ཁ་ཕྱོགས་གང་ཞིག་སྟོན་ཀྱི་ཡོད་ལབ་ན། དཏུལ་དགོས་པ་ཡིན་ན་མང་ཆེ་བ་དབྱིན་ཡིག་སྟེང་སྒར་སྐྱོན་བྱས་ན། དེས་དཏུལ་མང་པོ་རག་གི་རེད། ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་ཆ་ཆེ་བ་དེ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་བཙོས་ཏེ་བོད་ཡིག་ཐོག་སྒར་སྐྱོན་མང་བ་བྱས་ཡོད། སྒར་སྐྱོན་བྱས་པ་ཅོམ་དུ་མ་ཟད། བོད་ཡིག་དང་དབྱིན་ཡིག་གཉིས་བསྡུར་བ་ཡིན་ན་བོད་ཡིག་དེ་ལྟར་གཉིས་ཀྱིས་རིན་གོང་ཁེ་བ་བྱས་ཡོད། དེའི་ཐད་ནས་རིག་གནས་བཅུ་ཀ་ལབ་ན་འགྲིག་གི་རེད། གཙོ་བོ་གནའ་སྡེ་མོའི་ལོ་རྒྱས་དང་། ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ། དེ་མིན་རིག་གཞུང་དང་། སྒྱུ་རྩལ་སོགས་འདུ་མིན་སྣང་ལ་དེབ་སྒར་སྐྱོན་བྱས་ཡོད། དེ་ལ་སོགས་པ་ལོ་རེ་རེར་ཡང་དཏུལ་འགྱུམ་ཐུག་མང་པོ་འགྲོ་སོང་བཏང་སྟེ་སྒར་སྐྱོན་བྱེད་བཞིན་པ་རེད། སྒར་སྐྱོན་བྱེད་སྟངས་དང་རྩོམ་གྲོག་ལག་བསྟར་བྱ་སྟངས་སོགས་ལ་མཚོན་ནའང་། གང་ལ་གང་འཚམས་ཀྱིས་དཔེ་མཇོད་ནས་སྒར་སྐྱོན་བྱས་པའི་དཔེ་དེབ་མང་ཆེ་བ་བཟོ་ལྟ་དང་། དཔེ་མཇོད་ཀྱི་ལས་རྣགས། ཆེ་ཆུང་སོགས་མང་ཆེ་བ་ང་ཚོ་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་ཏེ་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་རེད་མ་གཏོགས་གང་བྱུང་མང་བྱུང་ཡོད་མ་རེད། གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་དེབ་ཞུ་དག་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རེད། དེ་དག་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཞུ་བཞིན་པ་རེད།

དྲི་བ། བོད་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་བྱ་ཡོན་ཞུ་མཁན་དང་། བློག་པ་པོ་ཁྱང་བར་བརྒྱན་ཙོམ་པ་པོ་དང་། པར་སྒྲུན་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཚོར་མཐུན་རྒྱུན་དང་། ཁོར་ཡུག་བཟང་པོ་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་འོག་ལས་དོན་མཇུག་སྒྲོང་མ་ཐུབ་པ་དང་། སེམས་ཤུགས་ཉམས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡོང་བཞིན་པར་ང་ཚོས་ཇི་ལྟར་གདོང་ལེན་བྱེད་དགོས་སམ།

ལན། བོད་ཡིག་དཔེ་དེབ་བློག་མཁན་ཁྱང་བ་དེ་བདེན་པ་རེད། དཔེར་ན། ང་ཐོག་མར་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་བྱས་ཏེ་ བོད་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་མང་ཙམ་སྒར་སྒྲུན་བྱ་རྒྱུར་བསམ་བློ་བཏང་ཡོང་དུས། ལས་བྱེད་མང་པོ་ཞིག་གིས་ལྷག་བསམ་ཆུམ་དག་གིས་སྐད་ཆ་བཤད་ཀྱི་འདུག བོད་ཡིག་གི་དེབ་མང་པོ་སྒར་སྒྲུན་བྱས་ནི་ཐོག་རོ་བྱས་ཏེ་སྟོད་ཀྱི་རེད། ཁྲོག་མཁན་མེད་པས་བཟོན་ཀྱི་མ་རེད་ལབ་ཀྱི་འདུག དེ་དུས་ངས་ལབ་པ་ཡིན། ང་སྣོར་གྱི་འཛོན་མཛོག་བཤད་པ་མིན་ཏེ་ དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རང་ཡིན་དུས། ངས་གང་ལབ་ཡིན་ཟེར་ན། བསམ་བློ་དེ་འད
་ཁུར་ནས་ཁྱམས་ཀྱི་ཡོད་ལབ་པ་ཡིན། ཁྲོག་མཁན་མེད་པའི་སྐབས་སུ་ཁྲོག་མཁན་བཟོ་དགོས་པ་རེད། དེ་ང་ཚོས་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་རེད། དེབ་འགྲིམ་ཐབས་སུ་རྒྱབ་ཤ་ཡིན་ནའང་དཀར་ནག་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་ཚོན་ཁ་འདོ་མིན་ཡོད་བསྟད་པ་དགོས་རེད་ལབ་པ་ཡིན། དེ་འདོ་ཅུས་ཏེ་དེང་སང་དོ་སྟང་ཡག་ཐག་ཆོད་འདུག མི་འདོར་ལ་དཔགས་པའི་གང་ལ་གང་མཚམས་ཁྱོ་གི་ འདུག ཚོགས་པ་ཁག་དང་། ཁྲིར་ཀྱིས་ཁྱོ་གི་འདུག དཔེ་དེབ་ཁྲོག་མཁན་ཡང་མང་ཐག་ཆོད་ཡོང་གི་འདུག དེར་བརྒྱན་ཙོམ་པ་པོ་ཚོ་ཡིན་ནའང་དེང་སང་དཔེ་མཛོད་ལ་སྒར་རྒྱག་རོགས་ལབ་མཁན་མང་པོ་རེད། དུང་མོར་ཞུས་ནི་དེ་སྟོན་ཞེ་དུག་ཡོད་མ་རེད། དུས་ཕྱིས་སུ་བཟོད་གཞི་འདུ་མིན་ཀྱི་སྐད་ལ་འཕྲི་ཐུབ་མཁན་ཚོས་འཕྲི་ཡོང་གི་འདུག དེ་དག་ དག་རྒྱུན་སྟེ་ཚན་དང་། རིག་གཞུང་སྟེ་ཚན། ཚན་རིག་སྟེ་ཚན་སོགས་ལ་ཡག་ཐག་ཆོད་ཡོང་གི་འདུག དེར་བརྒྱན་ང་ཚོ་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་སྒར་སྒྲུན་སྟེ་ཁག་ལ་ལས་དོན་མཇུག་སྒྲོང་མ་ཐུབ་པའི་དཀའ་ངལ་དེ་དག་ཡོད་མ་རེད།

དྲི་བ། ཕྱི་ལོག་ཏུ་བོད་ཀྱི་ནང་ཚོས་དང་རིག་གནས་ལ་དོ་སྟང་བྱེད་མཁན་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། ཐུགས་གཞན་ནས་རང་རེ་བོད་མི་ནང་ལྷུལ་དུ་ཚོས་དང་། རིག་གནས་ཀྱི་ཤེས་ཚད་དམའ་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། སྒར་བཞིན་མཁས་པ་ཚད་ལྡན་ཐོན་དཀའ་བས་དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་དུ་ཐུག་ཡོད་དམ།

ལན། དེ་རྒྱུ་རྐྱེན་མང་པོར་ཐུག་ཡོད། རྒྱུ་རྐྱེན་གཅིག་གང་རེད་ལབ་ན། ཕྱི་ལོག་གི་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་བོད་པའི་ཚོས་དང་ རིག་གཞུང་གིས་ཕན་ཐོག་ཡོད་བསྟད་པའི་གནད་འགག་མཐོང་ནས་དོ་སྟང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དོ་སྟང་བྱེད་པ་ལ་ཁོ་རང་ ཚོར་མཐུན་རྐྱེན་ཡང་ཡོད། ང་ཚོའི་ནང་ཞུང་དུ་འགྲོ་བསྟད་པ་དེ་ཐུགས་གཅིག་ནས་སྒྲུབས་བཅོལ་ལ་བསྟད་ཡོད་

པས་གང་བྱས་ནི་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཡོད། གང་བྱེད་དགོས་བསམ་ཡང་མཐུན་རྒྱུན་མ་འདང་བའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་ཡོད། ལས་ཀ་འདྲ་ཞིག་ལ་བསམ་ནའང་། དེང་ས་གི་སྨོན་སྨྱོང་ཡོད་ན་ལས་ཀ་རག་བདེ་བའི་བཟོ་འདྲ་པོ་རེད། ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་ཐོག་ལ་ལས་ཀ་ཅུང་རག་ཁག་པོ་རེད། མར་བསླབ་རྒྱའི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་དཔེ་ཆ་དེ་ཚོ་ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་མི་ཆེ་ལ་འཕྲེལ་བ་དེ་ཅམ་མེད་བསྟད་པ་ཡིན་དུས་དོ་སྣང་མི་ཡོང་བ་དང་། མཁས་པ་ཚད་ལྡན་ཐོན་རྒྱ་ཁག་པོ་ཡིན་པ་དེ་སྨོན་གཉེར་ཁང་དག་གི་ཁྱད་གཞི་འགོད་སྟངས་ནོར་ཏེ། ཁོ་གཞོན་པ་ཐོད་ཀྱི་རིག་གནས་གང་འཚམས་ཀྱི་ཡག་པོ་ཡོད་བསྟད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་དམིགས་བསལ་ཀྱིས་བདག་པོ་བརྒྱབ་ཏེ་ཁོ་བཞི་ལྟ་རེའི་མཐུན་རྐྱེན་སྣྲ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་རང་ལ་ཤུགས་རྒྱབ་ཨོག་སྣྲང་བྱ་དེ་གནད་འགག་ཆེན་པོ་རེད། མ་འོངས་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ག་རང་གི་ཐོག་ལ་མཁས་པ་བྱས་ཏེ་སྨོན་མ་མང་པོ་གསོ་རྒྱོང་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་ཁྱོད་ལ་འདུག་ཅེས་ཁོ་ལ་ཆེ་བསྟོད་བྱས་ཏེ་མཐུན་རྐྱེན་སྣྲ་ན། དེ་ནས་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད། ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་འགྲོ་སྟངས་དེ་དགོན་པས་ཀྱང་ཁོ་རང་གིས་གཅིག་བསླབས། སྨོན་གྱ་ཁོ་རང་གིས་གཅིག་བསླབས་བསྟད་པ་དེའི་ནང་ནས་གཅིག་ཐོན་ཡོང་གི་རེད་བསམ་ནས་སྐྱ་བསྟད་པ་མ་གཏོགས། ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྣ་གསོ་རྒྱོང་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡོད་མ་རེད། དེར་བརྟེན་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཡོད་དེ་གཙོ་བོ་དེ་རེད།

དྲུ་བ། ད་ལྟའི་ཆར་དཔེ་མཛོད་དུ་ཡིག་སྒྱར་དང་། ཉམས་ཞིབ། འགྲེམ་སྟོན། ཌ་ཤུན། ཐྲ་ཕབ་སོགས་སྟེ་ཚན་མང་དག་ཅིག་ཡོད་པ་ལས། དེ་དག་གིས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཐྲི་དང་། ཡང་སྒོས་གནའ་བོའི་རིག་གཞུང་བརྒྱུད་འཛིན་དང་། འཕེལ་རྒྱས་ཐད་དམིགས་བསལ་ཀྱི་ལེགས་སྒྲིས་གང་ཞིག་འདུལ་ཐུབ་ཡོད་དམ།

ལན། དེ་ང་ཚོས་ལབ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། དཔེར་ན། ང་ཚོར་ཡིག་སྒྱར་ཞོན་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཡོད་མ་རེད་དེ། ཡིག་སྒྱར་བྱས་ཟིན་པ་ཁག་འཛོམ་གྲིང་ས་ནས་ཉོ་ཀློག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཉམས་ཞིབ་ནི་གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་འདིར་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཕེབས་བཞིན་པ་རེད། འགྲེམ་སྟོན་དེ་སྒྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེར་ལུང་བཞག་པ་དེ་ཚོ་ཚང་མས་མཐོང་ས་ཞིག་ལ་བཞག་ན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་རྟོགས་ལ་ཕན་ཀྱི་རེད་ཅེས་འགྲེམ་སྟོན་ནང་བཙུགས་པ་བཞིན། ཉིན་མ་རེ་རེ་བཞིན་མི་བརྒྱ་ཕྲག་སྒེབས་བཞིན་པ་རེད། ངག་རྒྱུན་ལ་ཆ་བཞག་ན། གལ་ཆེན་པོ་རེད། ངག་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་བོད་ནང་ལ་སྒྲར་སྐྱེན་བྱེད་ཁག་པོ་ཆགས་ཡོད། རྒྱ་གར་དུ་རང་དབང་ཐོག་གང་བྱང་བ་དེ་བཤད་རྒྱའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པས་ད་ལྟའི་བར་ངག་རྒྱུན་གཅིག་པུ་དེབ་ལྟ་བཅུ་ལྟག་སྒྲར་སྐྱེན་བྱས་ཡོད། སྒ་འཇུག་བྱས་ཏེ་ཕབ་རྒྱར་ལུས་པ་ཡང་མང་པོ་ཡོད། དམིགས་བསལ་ངག་རྒྱུན་དེ་དེབ་བཏོན་པ་ལས་ཀྱང་ལྟག་པ་ཞིག་ཐོག་མར་མི་ཁུན་པ་ཚོ་ལ་བཅར་འདྲི་བྱས་

ནས་གང་མཁྱོག་ཚུར་བསྡུ་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག ཏེ་མིན་མི་སྣ་གལ་ཆེན་པོ་ཏེ་འདི་གློ་ཐུར་དུ་མེད་པ་ཆགས་འགྲོ་གི་འདུག ཏེར་བརྟེན་ཉེ་ལམ་ངག་རྒྱུན་སྟེ་ཚན་གྱི་མི་གསུམ་ཙམ་ལ་དགས་ས་བླ་གཅིག་རིང་བཏང་བ་རེད། ཉིན་འགའི་རྟེས་ས་འབྲས་ལྡོངས་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད། ཏེ་ལྟར་ཏེ་དག་གལ་ཆེར་བཙིས་ཏེ་ཆ་གཞི་འཛིག་བཞིན་པ་ཡིན། ང་ཆོས་སྒྲ་ཕབ་བྱས་པ་ཏེ་དག་ལ་བོད་ནང་དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་གནང་གི་འདུག ཏེ་དག་གིས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཕན་གྱི་ཡོད་བསམ་གྱི་འདུག

དེ་བ། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་བཙུད་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་འགྲེས་ཆ་དང་། དམིགས་བསལ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་ཤེས་ཡོན་གོང་འཕེལ་དང་། ང་སྤྲོད་སོགས་ཀྱི་ཐད་ནས་པ་ཅི་ཐོན་དང་། དམིགས་བསལ་དགེ་བཤེས་ལགས་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་དུ་ཕེབས་པ་ནས་དཔེ་མཛོད་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་བཏང་ཡོད་དམ།

ལན། རྒྱལ་སྤྱི་འགྲེས་ཆ་ལབ་ཡོང་དུས། ཏེང་ས་ཁ་གི་བོད་རིག་པའི་ནང་ན་མཁས་དབང་རོ་ཝེན་ཐོ་མར། ཨེ་མེན་ཏེ་ལེན་སོགས་ང་ལ་མིང་མང་པོ་བགྲང་རྒྱུ་ཡོད། ཏེ་དག་མང་ཆེ་བ་ཏེ་སྟོན་དཔེ་མཛོད་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་བ་རེད། ཏེ་དག་ཚང་མ་བོད་རིག་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ཐོག་བཤད་མཁན་གྱི་མི་སྣ་གལ་ཆེན་རེད། ཏེ་དག་རྒྱལ་སྤྱི་འགྲེས་ཆའི་ཕྱོགས་ལ་ལྷག་ཏུ་ཤེས་ཡོན་གོང་འཕེལ་ལ་བསམ་ན་ནང་ཆོས་འཛིན་གྱ་ཅུ་ཡོད། ཟུར་དུ་བོད་ཀྱི་ལོ་གཞོན་ཚོ་རང་གི་ཆེད་དུ་ཟླ་བ་གཉིས་གསུམ་ཀྱི་རིང་ཟབ་སྦྱོང་སྒྲུབ་པ་རེད། ཏེ་སྐབས་གོ་རང་ཚོ་རང་གིས་ང་ཆོས་ལོ་མང་པོར་མ་ཤེས་པ་ཏེ་ཟླ་བ་གསུམ་ལ་ཤེས་སོང་ལབ་མཁན་མང་པོ་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཆོགས་པ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ལ་དཔགས་པའི་ཕན་ཐོག་གང་འཚམས་ཡོད་དུན་ཀྱི་འདུག ང་དཔེ་མཛོད་དུ་སློབ་ནས་ངའི་བྱས་པ་ཤིན་ཏུ་ཐུག་སྟེ། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གང་ཐུང་ཡོད་ལབ་ན། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་འདི་ས་ཆ་དང་མཐུན་རྐྱེན་གང་ཐད་ནས་ཆུང་ཆུང་རེད་མ་གཏོགས། ཆེན་པོ་ཏེ་འདི་མ་རེད། ཡིན་ནའང་། གང་ཡོད་པ་ཏེ་བེད་སྤྱོད་བཏང་སྟེ་ཚགས་ཚུད་པོ་དང་ཕན་ཐོག་ཅན་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅིས་ལབ་ཡིན། དེའི་སྟེང་སྒྲ་མོའི་རིག་གཞུང་མི་ཤམས་རྒྱུད་འཛིན་ཀྱི་ཆེད་དེང་དུས་ཀྱི་འཕྲལ་ཆས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་དགོས་ཀྱི་འདུག ཏེང་གི་འཕྲལ་ཆས་ཡག་པོ་ཞིག་བེད་སྤྱོད་པར་ས་ཆ་ཆུང་ཆུང་མ་གཏོགས་དགོས་མ་རེད། ཏེར་བརྟེན་ཁྱེད་རང་གིས་གཟིགས་ཡོད། ང་ཆོས་དཔེ་ཆ་ཤར་ཚགས་བྱེད་སྟངས་ཡིན་ནའང་རེད། བཀའ་བསྟན་འཕྲལ་ཆས་ཀྱིས་བཤེར་འབེལས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་སོགས་ལྟ་ཆོག་ཆོག་ཡོད། འགྱེམ་སྟོན་ཁང་ཡིན་ནའང་རེད། ཏེ་དག་ཚང་མ་ཏེང་དུས་ཀྱི་འགྲོ་ལམ་བེད་སྤྱད་ཏེ་བྱས་ཡོད། ཏེ་ངས་ང་ཆོས་སྤྱང་པོ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ལབ་པ་ཡིན། ཏེའི་རྒྱུ་མཚན། ང་ཆོ

བོད་པའི་མི་འབོར་ཁུང་ཁུང་རེད། དཏུལ་བཤོ་བའི་མཐུན་ཏྲིན་ཁུང་ཁུང་རེད། དེ་ཡིན་དུས་དེང་དུས་ཀྱི་བརྒྱུད་ལམ་དེ་སྦྱང་པ་ཡིན་ན། མང་ཪོ་ཞིག་ལ་ཁྱབ་ཐུབ་པ་ཞིག་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཅིང་དེའི་གྲུབ་འབྲས་ཀྱང་ཡག་ཐག་ཆོད་ཐོབ་ཡོད། དེ་མིན་དགེ་མཛོད་ཀྱི་ལས་བྱེད་བདག་སྐྱོང་བ་རྣམ་དང་། ཚན་རིག་ཕྱེ་གནས་ཁང་གིས་བ་ཁ་ཁང་ལངས་ཀྱང་ཁ་ཤ་ལ། ནང་ཆོས་ལངས་ཀྱིན་ཁང་གཞི་རྒྱ་ཇི་ཆེར་བཏང་བ་ས་གོགས་ལས་ཀ་མང་ཪོ་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་ཚན་རིག་དེ་ སྟོན་ནས་ཡོད་ནའང་ཤུགས་ཆེར་བསྟན་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་ང་འགན་འཛིན་ཆགས་ནས་ཐུང་བ་ཞིག་རེད། དེ་བཞིན་དུ་ ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བསྟེན་པའི་བཟང་སྟོད་བསྟན་རྒྱ་ས་གོགས་ང་ཚོས་ཆུང་འཁུར་ནས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

དྲྭ་བ། གྱིར་མི་བཟང་ཪོ་ཞིག་དང་། ཁྱད་པར་བོད་མི་ཡག་ཪོ་ཞིག་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་སམ། མི་གཅིག་གི་མི་ཚེ་བཟང་ཪོའི་ངང་འཚོ་བར་གཙོ་བོ་གང་ཞིག་བྱེད་དགོས་སམ། ཁྱེད་ཀྱིས་མི་ཚེ་དོན་ལྟན་ཡོང་བར་ཉིན་རེའི་ཉམས་ལེན་གང་ཞིག་གནང་གི་ཡོད་དམ།

ལན། ང་མི་བཟང་ཪོ་དང་ཉམས་ལེན་ཡག་ཪོ་ཡོད་མཁན་གང་ཡང་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ང་རང་གི་མི་ཚེའི་ནང་མཐོང་སྣང་འདྲ་ཪོ་གང་བྱུང་ལབ་ན། གྱིར་མི་བཟང་ཪོ་ཟེར་བ་དེ་“ཟླ་བས་མགོན་རིན་ཪོ་ཆེས་གསུངས་བསྟད་པའི་བྱང་ནས་ལ་ཕན་ཐོག་བྱས། མ་བྱང་ནས་ཡང་གནོད་མ་རྒྱལ་ཟེར་བ་གཅིག་དེ་རེད། དེ་ཡང་སྒྲ་མཏུན་ནས་གསུངས་པ་ཅམ་མིན་པར་ལག་བསྟར་ག་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ལབ་ན། མཁས་དབང་དག་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ཀྱིས། མི་ཡི་མི་ཚེ་ཚེ་ཡི་ཚེ་ཁྲལ་ཡིན།། བྱེལ་བ་ཇི་ལྟར་ཡོད་དུས་མ་ལེགས་པར།། དགའ་དུས་རིང་དུ་གཏོང་བའི་ཐབས་མེད་ན།། ལྷག་དུས་ཐུང་དུ་གཏོང་བའི་ཐབས་ཅི་ཞིག།། ཟེར་བ་ལྟར། དེང་ས་ངོ་ཀྱིད་ཪོ་འདུག་རིང་དུ་ཐོངས་ལབ་རྒྱ་དང་། དེང་ས་ལྷག་ཪོ་འདུག་ཐུང་དུ་ཐོངས་ཟེར་བ་ཡོད་མ་རེད། ང་ཚོའི་ཚོས་ནང་ལ་ཡང་། ནམ་འཚེ་ངེས་མེད། འཚེ་ཀྱེན་ཆ་མེད། འཚེ་བ་ངེས་ཡོད། འཚེ་བའི་ཚེ་ཚོས་མ་གཏོགས་གང་གིས་ཀྱང་ཕན་པར་མི་འགྱུར་གསུངས་པ་བཞིན་རེད། ང་ཚོ་འདུ་ཪོ་ལོ་ཆུང་ཆུང་མ་རེད། གང་འཚམས་ཀྱིས་ཡར་སྒེགས་ཡོང་དུས། ངས་བསམ་བློ་གཏོང་གི་ལབ་ན། ས་ས་པའི་མི་ཚེ་ལྷག་མ་དེ་ཪོ་བོ་ལས་ཕྱིས་ཚོགས་ཡིན་ནམ་རེད། རིག་གཞུང་ཡིན་ནམ་རེད། ཞབས་ཞུ་གང་ཐུབ་བྱེད་རྒྱ་དང་། ས་ས་ཐུན་བུ་རེ་ཤེས་པ་དེ་མི་ལ་ཕར་བཤད་ནས། རང་ཉིད་དགའ་མོས་ཡོད་ས་དེ་ལོ་གཞོན་པའི་ནང་ལ་བཤད་ནས། དགའ་མོས་ཡོད་ས་དེ་ས་ས་པའི་མི་ཚེ་ལས་རིང་དུ་འཚོ་བའི་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། ཉམས་སྐྱོང་དེ་ལོ་གཞོན་ཚོ་ལ་བརྒྱུད་ཐྲོད་བྱས་ཏེ་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་བསྟད་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱ་དགོས་རེད། དེ་མཇུག་རྒྱ་དེ་ཅ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་ཪོ་རེད་བསམ་ཀྱི་ཡོད།

☜ ཤོག་དེས། ༡༩༥ ཀྱི་འཚོས། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དོ་སྒོར།

Cho Dung Karpo
(Sakya Literary Magazine)
Gongkar Choede Monastery
Laldang Tibetan Colony, Plot. Brotiwala, P.O. Vikasnagar
Dehradun, Uttarakhand (INDIA)
Email: chodungkarpo@gmail.com